

מבחר עירונות

ואתחנן
שנת תשפ"ב

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
08:42	08:20	08:04	06:50	ירושלים
08:40	08:18	08:06	07:06	בני ברק
08:43	08:21	08:07	06:58	חיפה
08:40	08:18	08:06	07:06	אשדוד
08:41	08:19	08:05	06:49	בית שמש
08:41	08:19	08:05	07:07	קרית גת
08:43	08:21	08:06	07:01	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
**להצו
כאן**

כסדרפס ואירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מאטופוס
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

מספר 117

יאבות "אהל פינחס" ובנים

מהפעילות
לא נחיס ארץ

עשיתי את עצמי ישנה, ובטעות נרדמתי. מחר אני הולכת לעשות את עצמי רזה

דבר העורך

פעם אחת ר' שלום שבדרון ואשתו הלכו ברחוב, ילד שרץ בסמוך אליהם מועד לפתע, נפל ופתח את הסנטר. הרב לא חשב פעמיים הרים את הילד בזרועותיו, ומשראה שהחתך עמוק הוא ורעייתו פתחו בריצה לקופת חולים לפני שזו תיסגר. העוברים ושבים רואים את הרב רץ עם ילד מדמם ומרגיעים: "הכל יהיה בסדר בעזרת ה' " והנה בדרך ראתה אותם מרחוק אימו של הילד כשהם מתקרבים לכיוונה ואף היא עודדה את הרב כשהיא צועקת לעברם: "לא נורא, ה' ישלח לו רפואה שלמה..."

ככה זה ילדים נופלים וקמים... משהתקרבו לכיוונה והיא הבינה שהילד לא של הר' שבדרון אלא שלה החלה להלחץ ולצעוק "ואוו... אימלה... מה יהיה איתו?! אוי ואבוי לי!"

שואל הרב שבדרון: מה קרה? לפני רגע האימא אמרה: "לא נורא, ה' ישלח לו רפואה שלמה... ככה זה ילדים נופלים וקמים..." ותוך רגע השתנתה דעתה עד כדי אובדן חושים: "ואוו... אימלה... מה יהיה איתו?! אוי ואבוי לי?!"

והוא ענה בגאווה המופלגת: פשוט מאוד. אמר הרב שבדרון זצ"ל השינוי קרה כשהאם הבחינה שזה הילד שלה ונלחצה... והלקח לגבינו: כשאתה נלחץ לקיים מצווה זה מראה שזה שלך, וכשזה שלך אתה מקפיד!

כמו כן כאשר נרגיש כי בית הכנסת או בית המדרש הוא שלנו, יהא אכפת לנו מהסדר מהניקיון ונשתדל לעזור הן בגופינו והן בכספינו...

בידידות ניר זאנאט

אתה יודע שישנת טוב כשאתה קם ואין לך מושג מי אתה, איפה אתה ובאיזו שנה אתה.

מאחורי כל אבא לששה ילדים עומדת אמא לשבעה ילדים

רק בבין הזמנים אפשר לקרוא למבצע בעזה שהתחיל בשעה ארבע אחה"צ מבצע עלות השחר שבת שלום !!!

בעקבות המבצע בעזה כוחות כיבוי אש עובדים קשה

לעין הילד הנעים אליהו שור בן חנה שהיה מקוראי העלון ומשתתף בפעילויות

אזשה שהיה

מעשה היה בארץ ספרד, לפני הרבה שנים, גר יהודי נכבד בשם ר' שמואל הנגיד. אשר היה חכם ונבון מאד, עד אשר המלך התפעל מעוצם פיקחותו, וקרבחו אליו כדי להתייעץ עמו בעניני המדינה.

וכך עלה ונתעלה עד אשר מינהו המלך לראש השרים וליועצו האישי. קירבה זו והכבוד המופרז שחולק המלך ליהודי לא מצאה חן בעיני אחד הגויים וכל הזמן חרש בליבו מזימות, כיצד יוכל להפיל ולהדיח את היהודי ממעמדו המכובד. והנה בבקר של יום יפה, יצא המלך עם ר' שמואל, לטייל ולסייר ברחובות העיר. ואולם, כאשר עברו דרך ביתו של אותו הגוי מיד יצא מפתח ביתו והחל מחרף ומגדף את ר' שמואל בקללות וגידופים. המלך נדהם מן המחזה הנרעש, וחש עלבון על אשר השפילו את יועצו של המלך ומתוך כעס עצור, פקד על ר' שמואל, שידאג עד למחרת לכרות את לשונו של גוי נבזה זה! ר' שמואל הנהן בראשו לאות הן. ואולם מה עשה ר' שמואל? באותו ערב ציוה לעבדיו, ללכת לביתו של הגוי ולתת לו משלוח של מתנות יקרות ערך - כאות הוקרה מאת השר היהודי. חיש קל יצאו אל עבר בית השר הגוי. כשידיהם מלאים מכל טוב, ונתנו לגוי באמרם "מנחה זו שלוחה לך מאת השר היהודי". הגוי קיבל בתדהמה את המתנות, ובנתיים שמר את הדבר בליבו. והנה לאחר ימים אחדים, שוב עברו המלך והשר היהודי ליד ביתו של הגוי, ולפתע הבחינו שהשר הגוי יוצא לקראתם, ומשתחוה לפני ר' שמואל, ומתחיל להלל ולשבח אותם על כל הטובות אשר עשהו וחלק לו כבוד ויקר לאורך כל הדרך! המלך שהשתומם למראה הגוי, ופנה מיד לעמיתו היהודי, ושאלו: "הן צויתי אותך לכרות את לשונו ומדוע לא מילאת אחר פקודתי?" פקודתך נתקיימה במלואה - השיב ר' שמואל בהכנעה, כרתתי לגוי את לשונו הרעה, ותחת זה שמתי שם לשון טובה ומשובחת... נהנה המלך מתשובתו המוחכמת של היהודי, ושיבח אותו על מעשהו! על ידי התפילה: אם גזרו מהשמים, שח"ו צריכים לכרות או להזיק ליהודי בממונו, התפילה עוזרת שבמקום לכרות - היא מחליפה את נשמתו של היהודי, מנשמה חוטאת - לנשמה טובה. ובמקום שהיסורים יחפכו את יהודי מאדם רע לטוב, כבר נפעל פעולה זו ע"י התפילה. בדיוק כמו ר' שמואל הנגיד שהפך את לשונו של הגוי - מלשון רעה לטובה, ואולם לא באמצעות סכין וחרב - אלא באמצעות מתנות...

לא תמיד אני עושה אפצ'י, אבל כשאני עושה יש לי כוס קפה רותח ביד.

חברים חשוב מאוד לא לשבור את הצום בבת אחת, אלא להתחיל עם הדברים הקלים כמו חומש עם רש"י ורק אחרי זה גמרא בעיון עם הראשונים...

מנקה את הבית - 10% מנקה 90% מחפשת שירים יפים

התמונה האחרונה שלי...

למה להציץ בעלון של חבר

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה 367korona@gmail.com

הגיהאד האיסלמי ביקש מישראל בדחיפות כיפת ברזל כדי להגן על עצמם מהטילים שהם יורים

אשכנזי? מצאתי התר להתקלח בתשעת הימים. פרטים בתשלום סמלי בפרטי

מה נסגר עם המתגים בחדרי מדרגות. למה צריך את הלחץ הזה שבאים להדליק את האור ואולי בכלל מצלצלים בפעמון של השכנים??

לעין הילד הנעים אליהו שור בן חנה שהיה מקוראי העלון ומשתתף בפעילויות

אבות ובנים תהלים מלל ליל שישי אירגון מתמידים

למוד מוצ"ש מלל שישי עלון באלפי עותקים סדר לימוד שבת

שיעורי רבנים שיעור עין יעקב ישיבת בין הזמנים

שיעור בעלי בתים פעילויות לילדים

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

ואתחנן אליה (ג, כג) - הנז"ן של מנצפ"ד בערך 700, והתבות בגימטריה על העלאת עצמותי, שמשוה בקש להעלאת עצמותיו. (הדר התורה)

רבי לך (ג, כו) - מוזב בתקוני זהר, כל רב מבבל וכל רבי מארץ ישראל. וזהו שאמר לו ה' יתברך למשה, **רבי לך**, ד"ה שאתה רב בבבל, ואל-תוסף להיות גם רבי בארץ... (אדרת אליהו)

לא תספו (ד, ב) - תספו חסרה וא"ו וי"ד, לרמז שכל המוסרף למצוה - גורע. (אותיות ומופתים)

ואתם הדבקים בה' אלקיקם (ד, ד) - ראשי התבות בגימטריה באהבה, כי מי שיש לו אהבת ה', אז הוא דבוק בו יתברך. (תיקון שבת)

ונשמרתם (ד, טו) - בספר יהושע נאמר ונשמרתם מאד לנפשתיכם לאהבה אתי' אלקיקם סופי תבות התמידה, כי ככל שהאדם מתמיד בלמודו, הוא בא יותר לידי אהבת התורה ובכ"ל יום בעיניו כהדשים. (סימן טו)

ברת עמנו בריית בהרב (ה, ב) - התורה נמשלה למים, כי אין מים אלא תורה, ובתבת מים יש רמז לקבלת התורה, מ"ם ימים שמשוה עלה למרום לפני קבלת התורה, והוריד משם י"ד - עשרת הדברות, ועלה שוב למ"ם ימים כדי לקבל את התורה ולהביאה לעם. (חכמה שבה)

ולמען ייטב לך (ה, טז) - כתב רבנו בחיי, שכלווחות הראשונים לא מופיעה האות ט"ת המרמזת לטוב, כיון שסופם להשבר, אולם כאן כתובה הטי"ת פעמים, ובזרוע נטויה וכן למען ייטב לך. והמרה"ל מפרג כתב, שהאות ט"ת נכתבה כאן כדי לרמז לישראל, שגם לאחר חטא העגל מגיע להם טוב. (כרם שלמה)

וקשרתם לאות עלייך (ו, ח) - חז"ל במנחות למדו, שיש להניח התפליין במקום הקברת שבגובה היד, ורמז לזה שכתב יד בגימטריה גובה היד, וכן אמרו בין עיניך - זו קדקד. וגם בין עיניך הן בגימטריה זו קדקד. (ברכת פרץ)

ספורים בפרשה

ונשמרתם מאד לנפשתיכם (ה, טו)

אל רבי יששכר דב מבלי, הגיע פעם רב אחד שראה את עצמו כגאון אדיר, ונטל מנה נכבדה של שמונה שבשמינית ממדת הגאון. אמר לו הרבי: "מעשה בבעל-תשובה אחד, שבקש לטבל בנהר בימי החורף המשלגים, כדי לכפר על עונותיו. אך כשהגיע אל הנהר וגרון בידו, החלו מחשבות להתרוצץ במוחו, ולפתע נזכר בכל ההלכות על חובת שמירת הבריאות, ובאלו שמעו בלבו צעקת ונשמרתם מאד לנפשתיכם היכן היא?! התגבר האיש על ההתרגו, שכן גמר אמר שאין זה אלא עצת הוצר הרע, שבר גזיזא דברדא, ירד וטבל. כשהזר לביתו, אמר האיש ליצרו פלאי-פלאים! לא ידעתי ולא עלה עלי דעת עד עתה, שהנה למדן פה גדול... והיצר השיב לו מיד מה הפלא? האם היה אדם אחד בעולם שלמד בלעד"י?!"

אנכי ה' אלוקי (ה, ו)

רגיל היה רבי יוסף גרינולד מפיאפא לספר בשם זקנו ה"ערוגת הבשם" רבי משה פרעמרס גרינולד מחוסט, שאמר לפני פטירתו, כי עתידה התורה הקדושה לצאת לגלות לאמריקה, שכן "בכל-הדורות ראינו שהתורה הלכה גולה אחר גולה, מארץ-ישראל לבבל, ומשם לספרד, לאשקנז וצרפת, ולימים עברה לפולין והנגריה. ומי ידע אפוא, אם לא תצטרך התורה לטל שוב מקל-גודים ולגלות לאמריקה... ולעתים, לאחר שפבר השתקע באמריקה, היה רבי יוסף שח בכאב על הירידה הרוחנית החמורה של היהדות בארץ הזקב, אותה בנו דורשי רשומות 'עמא-ירקא'. וספר: "כשדודי, רבי לוי יצחק גרינולד מצהלים בעל מגדלות מרקחים הגיע לאמריקה זמן קצר לפני השואה, החל להנהיג מיד עם בואו יצור חלב וישראל בהשגחתו המהדרת. אולם רבים מיהודי המדינה לא הבינו כלל מה רצונו, והדברים הגיעו לידי כך, שבעתון האידישאי 'מארגן זשורנאל' התפרסם, כי 'לאחרונה הגיע לארצות-הברית רב ממזרח-אירופה, בשם גרינולד, והוא תובע שהיהודים לא ישתו חלב של פרה טרם יטבילו אותה במקנה... והדברים הזכירו לו את הספור ששמע מאביו בעל יגוד יעקב, שנפגש פעם ברבנות עם יהודי מתבולל מהעיר וינה, והלה בקש את קרבתו בטענה כי 'הלא יהודי אני', וכשהרבי שאלו 'במה הנך יהודי? ענה הלה כי הוא מקים את עשרת הדברות... תמה הרבי ושאל 'האם הנך שומר שבת?' והאיש התפלא מה? וכי נכללה שמירת השבת בעשרת הדברות?... 'אם-כך אפוא, מה בכל-זאת אתה מקים?' נשאל הלה, והשיב, אני שומר באדיקות על המצות הללו: הולך לאמירת 'זכור' בבית-הכנסת, אני אוכל 'קנידלך'-בפתאות בפסח, ועורך בערב יום-ההפגורים בפרות עם תרגול..."

כשנתמנה הרבי ר' שמלקא הלוי הורביץ לרבה של העיר ניקלשבונג, החל להלחם במשפילים קל"י-הדעת ופורקיהעל שבקהלה, וכאשר כבדוהו לכתב ולחדש תקנה בפנקס-הקהלה, כפי הזכות השמורה לרבי העיר מדור-דור, בחר להעתיק לפנקס את עשרת הדברות... תמהו ראשי הקהל על הדבר, והוא הסביר: "נוכחתי לדעת, כי מהדרים כאן בקהלה לקים את תקנות הקהלה יותר מאשר את המצות הכתובות בתורה, ולכן בקשתי להתקין את עשרת הדברות בתקנות הקהלה, בתקנה שיקימו גם אותם..."

היה היה

לא תסרו ימין ושמאל

אחת המשפחות החשובות המקארות את כתיבת המזרח של יהדות ספרד, הנה משפחת שרבני, ממנה יצאו גאונים נודעים, וקול התורה במשפחה מהדהד ברמה עד היום. אחת מדמויות ההוד בה, היה רבי יוסף חיים שרבני, פן המקבל הנודע רבי יהושע, שקראו בשם רבו הגדול, ה"בראי-ישיחי". מגעוריו היה מראשוני תלמידי ישיבת "פרת יוסף", בה התבלט בהתמדה עצומה, ובתקופה שלאחר נשואיו התגורר בשכונת בית ישראל, ושם התודע לנאוני העיר האשכנזים, רבי וקול מינצבורג, רבי חיים נאה, רבי דוד יונגריז, רבי שמשון אהרן פולנסקי, ורבי גרשון לפידות. זה האחרון המינה מדי שנה דרך קבע לסעדת סיום הש"ס, אף שנהג להזמין אנשים שונים מתוך ענוה, שכן "הוא היחיד שכלפיו אין זו גאווה לסיים את הש"ס בכל שנה, שכן אף הוא נוהג בו, ואין לי במה להתאזות בגדו".

יהודי בעל-כיס ובעל-לב היה אז באמריקה, ושמו ר' ישראל אהרן פישל, המפר בכניו הארי פישל. את כספו העמיד להקמת בתי-חנוד ובתי-כנסיות, ארגוני צדקה ומרכזי-רפואה, וביחוד תמך ביישובות ומרכזי-תורה. אחד המפעלים שזים, היה מרכז תורה בארץ-ישראל לתלמידי-חכמים מבחורים בשם 'מכון הארי פישל', ולמטרה זו העמיד קרן גדולה הקמת עד היום. לומדי המכון היו גאוני-תורה אשכנזים, ולפלא היתה קבלת החכם הספרדי רבי יוסף חיים שרבני אל הכולל המבקש, אולם מעשה שהיה פה היה. בבית משפחת שרבני שרר העני, שכן אבי-המשפחה לא מש מספרו, והנה הצליח רבי יוסף חיים לרפוש תרגול לכבוד שבת, והשמחה בפנית הרקיעה שחקים. החלה הרבנית להכשיר את העוף, והנה שד ושב, שאלה התגלתה בתרגול. רבי יוסף חיים שהיה מראי הוראה, לא סמך עלי-עצמו בדבר, ופנה לידידו הטוב של אביו, ה'רפ החיים' רבי יעקב חיים סופר, הרב ב'ק את העוף בעינו החדה, והטריפו. יוצא רבי יוסף חיים מפיתו בפנים עגומות, ולבו מתחמץ בקרבו בהמלתו על בני-ביתו שיאלצו לותר על המאכל הערב שבה צפו לו, והנה אביו לקראתו. "מה לך בני?" תמה רבי יהושע, וכששמע על השאלה שנפלה בעוה, הגיב בפליאה: "בשעת ד'ק פזו, אין לפנות אל ה'רפ החיים' המקמיר הגדול, אלא אל הרב האשכנזי בשכונה, העלוי מטפליק, פנה נא אליו, והוא בודאי ימצא לך הטר בדבר". אולם הבן נותר נבדו: "הרי אסור לפנות לרב אחר, לאתר שכבר הורה חכם בדבר?" והאב הציע: "אמר לרבי יעקב חיים בשמי, פי אני בקשתי לשמע חונת-דעת נוספת בדבר". וכששמע ה'רפ החיים' זאת, התיר לו לפנות לרב מטפליק, בתקנה "כי ימצא לך פתח בכחא דהתרא שלו". ואמנם, הרב פולנסקי הכשיר לאתר עיון בדבר, וכשראה שהשואל חושש ונבדו בדבר, תלש מהעוף פנה אחת, הכניסו לקדרת החמין שלו, ואמר: "אין לך מה לחשש, שכן גם אני אכל מהעוף הזה, ואתה לך ואכל בשמחה לחמך". בונה שב רבי יוסף חיים הבינה, והרבנית חלקה את העוף לשני חלקים, האחד הכנס לסיר של ליל שבת, והשני בסיר החמין שהפקד בידי האופה השכונתי, כמנהג הימים ההם בהעדר תנורים מתאימים, ליום השבת. כליל שבת הלך רבי יוסף חיים עם משפחתו לבקר את אביו רבי יהושע, שהתענה באתו שבוע תענית הפסקה ממוצאי שבת ועד ערב שבת, וכשחזרו הבינה עלה באפס ריח של שרפה. במהירות פתחו את הדלת, ולחדרתם גלו כי הסיר שבו התבשל העוף עלה באש, והתבשיל נחרף עד שלא היה נתן לאכל ממנו מאומה. למחרת בבקר, המתינו בני המשפחה לבוא השליח עם סיר החמין מהתנור השכונתי, אך הלה מתממה לבוא. נשלח אחד הבנים פדי לבדק היכן השליח, וכשחגיע אל האופה, חבט הלה בשתי ידיו על ראשו: "אוי ואבוי! כלל לא הכנסתי את הסיר שלכם אל התנור, כי שכחתי אותו מרב חפזון בערב שבת פהנת היין..." וגם המחצית השנייה של העוף לא נאכלה אפוא. "אין ספק, פי זהו אות מ'השמים פי היה עלינו לקבל את פסק ה'רפ החיים", אמר רבי יוסף חיים לילדיו, והיה מלא שמחה על שזכו אותו ממעל שלא להנות מדבר שנפלה בו שאלת-חכם. למחרת, ביום ראשון בשבת, פגש רבי יוסף חיים את ה'רפ החיים', וכשספר לו את-המארה הפלאי, נענע הפוסק בראשו ואמר: "נו, בודאי. הרי אמרתי לך שהעוף היה אסור באכילה, ומ'השמים שמרו אפוא עליך". ויהי ביום השני, פגש רבי יוסף חיים את הרב מטפליק וספר לו את המעשה כלו, אלא שזה חיד ואמר בעזרוהו: "אל דאגה, העוף היה כשר כמו שאמרתי לך, ואני אף אכלתי ממנו בשבת. אלא שמ'השמים חששו לכבודו של ה'רפ החיים' ולכן סבבו מלמעלה את הענין שהעוף בביתך לא יאכל". המארה המפליא הרים את-קורנו של האברך הספרדי בעיניו של הגאון מטפליק, והוא הביט עליו בהתפעלות גלויה. "אמר נא, במה יכול אני לסייע לך?" וכשרבי יוסף חיים ספר לו כי נפשו חשקה בתורה בבית-מדרשו של הנדיב הארי פישל, יחד עם גאוניה המפלגים של ירושלים, אך השיבו את פניו ויקם פיון שהמקום צר מהכיל, הבטיחו הרב מטפליק פי יגנס לעיבי הקורה בעבורו. "פיצד יכול אני לקבל את האברך?" טען הממנה, "והרי ארבעים תלמידי-חכמים מפלגים עומדים וממתינים להכנס, ואי-אפשר לרגל עליהם". אולם באשר שמע מהרב מטפליק על המארה המפליא, פיצד מ'השמים שמרו את רגליו של צדיק זה, הסכים על-אתר לקבלו לכולל.

רבי יוסף חיים הפך לנדבך חשוב במכון הארי פישל, ולמים, כאשר ספרו לרבי שלמה זלמן אוירבך על האוירה במכון, "כמו בימים הטובים לפני שבעים שנה", אמר: "חושבים אתם שתוכלו להחזיר את המקום לימים עברו? זאת אתם אומרים בגלל שלא הכרתם את רבי יוסף שרבני..."

מאורות

ר' יצחק הכהן שפירא מקראקא
ליום ההולא ט"ו במנחם-אב ש"מ"ב

מגדולי הרבנים בדורו, בצעירותו כבר התמנה לנדן בעיר קראקא, ולאחר מכן התעשר ברבה הראשי של העיר. בטעות נכתב עליו שהיה תחלה ריש-מתיבתא בקרמניץ, והחליפוהו עם אחר בשם הדומה. נערץ בידי גדולי דורו, שהחליפו עמו משובות בהלכה והזכירוהו ככבוד רב. המהרש"ל מזכיר בתשובה שלו אודות ענוה אשר רבי יצחק חנה את דעתו בנדון, וכאשר נשאל רבי נתן שפירא מהורודנא אחריו בדבר השיב: "בקר הורה ה'קון". התנה המהר"ם מלפלין התפאר בו, וחתם תמיד: "חתן המלך הגאון מורנו רבי יצחק פ"ץ זכרנו לברכה". נפטר בשם טוב בהיותו כבן שמונים שנה, ועל מצבתו נחקק: "ויצא יצחק לשוח בשדה, בש"ם טוב ליצירה, המקשר בשלשה בתרים, בכתר של-תורה, וקראתה ה' תורה, ובכתר של-קנה, ידיו ולבו אמונה, בכתר של-מלכות, קמשלתו להיות ולכות, הלא שלשה הן וכלם זכה, ושמו הטוב עולה על-גביהם". על מקומו התקבל רבי אליעזר אשכנזי בעל "מעשי ה'", ואחריו התמנה המהר"ם על מקום חותנו. אביו רבי דוד הפתן שפירא, היה מוקני רגני בית-הידן בקראקא, ויש המשערים שהוא בנו של רבי יואל ב"ר אשר פ"ץ שפירא, חתנו של רבי יצחק קלוזנר מפוזנא וקנו של המהרש"ל. לא נותרו ממנו חבורים, כי אם חדושו על סגית 'תגרי לוד' שנדפסו בסוף מסכת בבא מציעא, וכן מכתב אודות משפחה שהוציאו עליה לעז של ממורות וכו' אותה בכניו הגנאי 'אבדלי', והשובות בהלכה בספרי גדולי דורו.

יוסיף דעת

אחד המנהגים הקדומים שהשתרשו בעם חז"ל עקרו אותו, היה לומר את עשרת הדברות בכל יום, וביטול אותם "מפני תרועות המינין" - "שלא יאמרו לעמי-הארץ אין שאר תורה אמת, ותעו שכן יוראים אלא מה שאמר הכה"ן ושמעו מפיו כסני", כפרוש ראשון. וזו כבר היתה טענת בני קורה, כמובא במדרש 'למדנו' ש"לא נתן לנו אלא עשרת הדברות, ולא שם חלה ולא שם תרומה ולמעשרות ולא שם ציצית שמענו, אלא מעצמך אתה (משנה) אמר כו", ובסוף בלבוש אמירת הדברות כליים, נאבק חז"ל באלו שהוסיפו אותם לפרשיות התפילין שלהם, ויש הסבורים כי בעבר היה הדבר הוגו ולחם למעשה בכל התפילין, עד שחז"ל ביטלו זאת וקבעו את ארבע הפרשיות שמע והיה אם שמעו, קדש והיה כי יביא, מאותה סיבה שלא יאמרו שהדברות הם כל התורה. ראה לך מדברי המשנה בתמיד שבכתי המקדש היה קוראים: "עשרת הדברים, שמע, והיה אם שמעו, ויאמר". ואומנם, בתפילין שנמצאו במערות קומראן כמנדבר יהודה מומן בית שני, נמצאו עשרת הדברות בתפילין, ומסתבר, כי בני כת קומראן, שעד היום לא התבררה זהותם כראוי, פירשו את המצוות שלא כדון וכנגדם לחמו חז"ל, רוב בתי התפילין שנמצאו שם, היו ללא פרשיות ללא אחיות, כאשר באחת מופיעה פרשת קדש עם כמה פסוקים נוספים, כשגיה שמע עם הפסוקים הסמוכים, כשלישית עשרת הדברות, וכן פרשת והיה כי יביא, לעומת זאת, נמצאו תפילין נוספות של מורדי ברי-כוכבא, ובהן הפרשיות מתאימות להלכה כמנוח בכל הדורות, והמפליא הוא שנמצאו עם תפילין כדעת רש"י וגם כדעת רבנו תם, ללמד שכבר אז היו שני מנהגים בדבר בארץ-ישראל, או שבעל התפילין של רבנו תם היה בבלי שעלה לסייע במדר. והמפליא בפרשיות קומראן, שנודלו אינו עולה על 2x4 מילימטר, ולמרות זאת אין אות נוגעת בחברתה. במגילות ים המלח נמצאו תגליות רבות, בהן כתבים עתיקים לפני למעלה ממלפנים שנה מתחיל חוץ ממגילות אסתר, המספרים החיצוניים, אינורות ברי-כוכבא, ובתי זכתי עצמה. הכתיב במגילות כדרך כלל הוא כתיב שני, שממנו אפשר ללמוד על צורת ההגייה בזמן בית המקדש השני, אבשי שינוי הרבה מוסח המסורה, כמו למשל חוספת שלוש ממומים בתהלים, וכן הוסיפו בארשי" את האות טו' הסתרה: "נאמן אלקים דבריו וחסיד בכל מעשיו", ואילו בתרגום השבעים הוסיפו: "נאמן ה' בכל דרכיו וצדיק בכל מעשיו".

אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוֶה הַיּוֹם

בעל אישיות יחודית ורבת-אנפיו, היה מארי יהוא אלשיך, מגדולי חכמי תימן שעמדו בראש העולים לארץ-ישראל, ורבים מתרפקים עד-היום בערגה על דמותו המרתקת. זכרונו היה כבוד-סוד שלא מאבד טפה, וכלם עמדו משתאים למול שליטתו הפבירה בתורה בלה, וביחוד בלשון התנ"ך, אותו ספר מקוש כמונה מרגליות והיה בקי בכל תגיה. פעם, בעודו צעיר לימים ודעתו ברוחה עליו, החיו אחד מקרובי משפחתו לבקש ממנו לגלות את מדת פחו בתורה. היה זה רגע נדיר, שכן עונתו וצנוע היה רבני תימן המסלאים בפו, והוא אמר לסובבים: "אמרו נא בבקשה את הפסוק השגור 'וידבר ה' אלי-משה לאמר למפרע'. הסובבים נפו לעשות פן, והדבר עלה להם בקשי רב, ואלו הוא אמר בבטחון מלא: "טלו נא את ספר התנ"ך, וקראו לפני בלי-מלה שתדעו". החלו הסובבים בבחינה, ולמרה פליאתם והשתוממותם, חזר רבי יחזקאל את מלות הפסוק למפרע, כשהוא קורא ברהיטות כאחד הקורא מתוך הספר. "ועכשו הביטו בטעמי הגנינה של הפסוקים", אמר להם הגאון הפלאי, והוא החל לקרא בפניהם את טעמי המקרא הבאים, ללא קריאת התבות עצמן. הנאספים הביטו בו במקטי הערצה, אולם הוא בטל את דבריהם בענוה, ואמר: "אל תתפלאו עלי, שכן אני רואה את הפסוקים כאילו הם כתובים לפני, והריני אמת בקורא מרה-הכתב... בקיאותו המדהימה בספרי התנ"ך היתה לסמל ודגמה, ובשעתו אף נבחר פחתן התנ"ך העולמי, לאחר מכתן שבו הדדים את הנוכחים בקריאה רהוטה של פרקים שלמים, ושליטה מחלטת בכל רבדי פתבי-הקדש.

בכתביו השתמר למשל מכתב, בו שאלו חוקר ידוע האם יש פתנ"ך שלש מלים רצופות המתחילות ומסימות באותה אות, והשיב תשובה ערוכה היטב: "באות וא"ו יש דגמאות רבות, כמו 'יעש להם משתה ויאכלו וישתו וישפמו' בתורה, וכן 'ישמעו וישלחו וישובו' בירמיה, אולם ביניהן יש סוף פסוק; ואילו בספר נחמיה מופיעות ארבע מלים רצופות כאלו 'ויאכלו וישבעו וישמינו ויתענדנו', וכן שלש רצופות שם בפסוק 'זלכנהינו וזלכביאנו וזלכבתינו'. ובספר יחזקאל מצאנו שלש תבות המתחילות ומסימות באות ה"א, שצאמר 'כי למען הרהותקה הבאתה הנח'..."

אולם לא רק בתורה שבכתב היה בקי להפליא, אלא גם בתורה שבעל-פה, ורבים היו משחרים לפתחו כדי למצא מקורות לדברי חז"ל בלתי ידועים או לדיוקי-לשונו בדברי הרמב"ם. בהיותו עוד בגלות תימן, העלה חידושים רבים עלי-הכתב, אלא שבהגיעו ארצה נפל טרף בידי אנשי בליעל שהעלוהו ארצה, והונו גם את שאר חכמי תימן, וכל רכושו נשדד. שבעה ארצוים מלאים וגדושים בספרי-תורה וכתבי-קדש עתיקים בני מאות שנים, שלח רבי יהוא באנית העליה מתחנת המעבר בעדן שבתים לנמל חיפה, וכלם נגנבו בידי אנשי רשע. "הגעתי למחסד-התכולה, וראיתי את השומרים מחלקים ביניהם את תכולת הארצוים", ספר אחד העולים, "הספרים וכתבי-היד התגוללו פזורים ארצה, כיון שהמחפשים תרו אחר שטר-יכסף בין הדפים". רבי יחזקאל המתין לשוא לקבלת אוצרותיו, וכאשר תבעם במקגיע, נדרש לשלם את דמי עליתו ארצה... הוא הסכים לקד מחסר ברה, אלא שגם זה לא הועיל. "פרצה שרפה" שקרו לו מארגני העליה במצדה-נחוששה, וכשעמד על-שלו, השיבו לו שני רמונים של ספר-תורה שהיו אצלו... פלאי פלאות, 'השרפה' לא התיכה את המתכת שפרמונים... בעתיד, נתקל מארי יהוא לא אחת בספריו שנמכרו במקירות פמביות או שכנו בספריות שונות ברחבי העולם, ומפה זו היתה הקשה ביותר שקבל בימי חייו, וממנה לא התאושש.

בדרך חכמי תימן, לא אבה מארי יהוא לעשות תורתו קרדם לחפר בו, ואת פרנסתו בארץ מצא מהגהת ספרי-תורה. את מלאכתו זו עשה במקמיות אידרה ומיחדת, והיה מגלה טעיות זעירות, חסרות ויתירות, בחטף ובמעותף-העין. ספרי-תורה שעברו הגהה ארפה אצל מגייהם מקמים, היו נגללים לפניו במהירות, והוא עומד ומקרו פלו בכתב. מדי פעם הוא עוצר את הגוללים, מצביע על שגיאות דקות שקשה לעמד עליהן, כגון החלפת שם אלקים בהג"ה, או נגיעות בין האותיות, דבר שיעיר-בשר לא מסגלת לתפס במקט אחד. לעתים, בשעה שעמד בבית-הכנסת והביט בספרי-התורה בשעת ההגהה, הצביע על טעות וצוה להוציא ספר אחר. ולעתים, כשהיה עולה לתורה, היה מסיר לרגע את המטפחת המכסה את הפתב, עוד כטרם ברה על התורה, ומתוה באצבעו על פסול בפתב... והגיעו הדברים לידי פך, שהיו בתי-כנסת שסרבו להעלותו לתורה פן יפסל את ספריהם... אולם לא רק תפיסה גאנית מהירה והדה היו בו, אלא אף עינים צופות מעבר לעיני-כשו. לעתים היה משפם בבקר ללשכת ההגהה, ובטרם פתחו לפניו את ספרי-התורה להגהה, היה מצביע על ספרי-תורה מסים, מבקש לפותחו בעמוד פלוני, ומוצא בו טעות. פעם הביאו לפניו מזוזה שנתקבה בדקדוק רב, עברה כמה הגהות וכלם גמרו עליה את-ההלל. אך גללו את המזוזה לפניו ורק מקצתה נתגלתה לעיניו, וכבר קרא 'המזוזה פסולה!' השומעים נדהמו ובקשו לדעת היכן הטעות, אולם הוא צוה עליהם: "חפשו בעצמכם ומצאו". התגיעו כל הסובבים לעבר על הפסוקים שבמזוזה פעם ופעמים, והעלו חרם בידם. או-אז הניח את אצבעו על הפסוק: "והיו הדברים האלה אשר אני מצוה היום על-לבבך", והראה לנוכחים הנדהמים כי המלה 'היום' חסרה. "הרי חז"ל דורשים על פסוק זה שכל יום יהיו דברי-תורה בעיניו כחדשים. ומזוזה שחסרה בה המלה 'היום', משמעונתה חסרון בדברי-התורה עצמם ובקיים מצות תלמוד-תורה, וכי פלא אפוא שעמדת עלי-הטעות מיד?...!"

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

ואתם הדבקים וגו' (ד, ז) - צריך לדעת, למה אמר ואתם בתוספת וא"ו כמוסיף על ענין ראשון ולא ידמו הדבקים בה' להולכים אחרי בעל פה. עוד אמרו הדבקים בה' א"ו הידיעה, ולא מציינו שקדם זכרון דבקות זה שיצדק לומר עליו הדבקים. ואולי, שיבאר על-דרך מה שדרשו ז"ל בסנהדרין בפסוק ונח מצא חן בעיני ה', וזה לשונם: 'זנח' - אפלו נח ששגתיר מהם, לא היה כדאי, אלא שמצא חן, עדי-כאן. כמו-כן נתפנו במאמר ואתם - פרוש, וגם אתם הייתם ראויים להשקד, אלא לצד היוחכם דבוקים, פרוש, נמקרתם בתשובה ונדבקותם בה', בזה אתם חיים. ודקדק לומר בלבם, להעיר שלא על חלק מהם הוא אומר, אלא על כלם. וכן הוא אומר הקרות פפרשת פיתחם מעטשה פפור ולא כליתי אותי-ישראל בקנאתי, הא למדת שעומדים היו להשקד כלם, והגם שפיתחם הוא שמע מהם הפליון, עם-פליזה מכרח שעשו תשובה אחר-כך, שאם לא כן לא היה מועיל פיתחם אלא לכפרי למה שבכר עשוהו, ולא למה שעתידי:

הדבקים בה' אלקיכם - יתבאר עליפי מה שכתב רמב"ם בפרק ו' מהלכות יסודי התורה, וזה לשונו: ושבעה שמות הם הו"ה וכו', כל המוחק אפלו אות אחת משבעה שמות אלו לוקה. כל הנשפל לה' מלפניו מחר למקו וכו', מלאחריו כגון ד' של אלקוד' כם' של אלקיכם אינם נמחקים, וברי הם כשאר אותיות של שם שהשם מקדשם עדי-כאן. והוא מה שנתפנו לומר להם במאמר הדבקים בה', פרוש, ולפי ששם זה המיוחד שם הו"ה, אין אות נדבכת ונסמכת לו מלאחריו אלא מלפניו, כגון לה' בה' פה, ואותיות אלו אין בהם קדשה ומתי למחקם, ואם-כן תהיה דבקות ישראל בה' בדרך זה שאין השם מקדשם, לזה גמר אמר אלקיכם, פרוש, דבקות זה שאתם דבקים בה' אינה כדבקות האותיות שמלפניו, אלא פאותיות שמלאחריו ששם כם' של אלקיכם שהם קדושים כשאר האותיות של השם:

דברי הימים

בליל שבת אור לט"ז במנחם-אב תש"ד, בשעה 1.00 אחר חצות, אייע אסון כבד בלביים, כאשר האוניה 'מפקנה', בה היו ניצולים מגולת אירופה הדוויה שביקשו לעלות מרומניה דרך תורכיה, טובעה בידי צוללת, וכל מאות הנוסעים צללו הימה, למעט חמישה ניצולים שנמשו בידי נוסעי ספינת העולים הנוספת 'בולבול'. שישה מלחים תורכיים ניצלו גם הם, כיוון שמיהרו לקפוץ אל סירת ההצלה היחידה שהיתה על סיפון המפקרה. בין הנספים היה רבי בניצין ב"ר שאול שכטר, נאמן ביתם של 'אהבת ישראל' מוילניץ ובנו האמרי חיים, שפעל במסירות-נפש להצלת יהודים בשואה; וכן בתו של 'אהבת ישראל' הרבנית העניא אשת רבי מרדכי שרגא מבאיאן-טטרוביץ הי"ד, ומרת לאה פיגא בת רבי אברהם איש קאנער משטחוב בחיפה. עד היום לא ידוע בדיוק מניין הנוסעים המדויק באוניה, והוא נע בין 320 ל-394, וגם ידוע על יתומים רבים, בין 50 ל-150 שהיו באוניה וטבעו רח"ל בעודם באיבם, ה' יקום דם. מסתבר כי צוללת גרמנית היא שטיבעה את הספינה, אולם היו שטענו כי צוללת רוסית טיבעה אותה עקב טעות בזיהוי או מתוך כוונות זדון. ספינה נוספת של עולים שטובעו בלביים, היא טטרומה, שעל סיפונה היו 768 פליטים שניסו אף הם להימלט מרומניה, והוטבעו בימ השחרור בידי צוללת רוסית, לאחר שהברטים בארץ סירבו לתת לעולים אשרו כניסה ארצה והתורכים מנעו מהאוניה לעגון בגבולם. רק אחד מבין הנוסעים שרד, והוא נפטר בארה"ב לפני מספר שנים בן 91. ניצלו בדרך נס שתי הספינות האחרות שיצאו עם מפקרה מרומניה, בולבול עם 390 נוסעים, שמקלעה לטרה ועלתה על שרטון, ונוסיעה הגיעו לאיסנטבול; ומוריעה עם 308 נוסעים.

אל רבי איזל חריף, רבה של סלונים, הגיע פעם חסיד אחד גדי להתדין עם שתפו. הביט בו רבי איזל בתמיהה: "הרי עקרה של חסידות היא לפנים משורת הדין, ומה לך אפוא לעמוד בדין?..."

אל בית-מדרשו של ה"דוב מישורים" בטשבין, הגיע פעם יהודי מוזר מקבוצת נדבות, שהתגורר בעיר אחרת, ולאחר שעזב את המקום התגלה פתאום שנעלמו מביית-המדרש תפלין וקורות, שהיו שוכות לאחד התלמידים. התשד נפל על אותו יהודי תמהוני, והרב מהר לקרא לתלמידו רבי מרדכי מונדשין, ובקש ממנו: "צא וחפש אחרי האיש הלזה בפסיכה הקרוכה לעירנו, אולם למערה-השם, אל תכלימו ואל תבישו, אלא תחקר אותו בתחבולות שונות, ורק לאחר שיתברר לך כשמלה פי התפלין בידו, אמר לו בשמי 'מאחר שיהודי דל-אמצעים במצבך קשה לו לקיים בתדירות מצוה שבין אדם לחברו, ולכן פשמוזדמנת לידך מצוה של השבת-אבדה, אין בראי להחמיצה, אלא שוב לטשבין ומסר את התפלין לידי הרב שיעבירן לבעליהן"... עשה התלמיד כדבריו, ולאחר חפוש מצא את האיש בעירה הסמוכה קשילוביץ. על-נקלה התגלה פי האיש באמת נטל את התפלין, ובעצתו המחכמת של הרב הצליח השליח להשיבו. וכשהגיע אל הרב, החל לחזק את-רוחו והעניק לו קמון פיון שהכיר בו שהגיע לפת-לחם, ונהג לפנים משורת הדין.

פעם התנהל דירתורה אצל רבי חיים קרויוורט, ולאחר שהאזין בכבד-ראש לכל הטענות הציע פשרה כדי לסים את-הסכסוך, וזאת בהתאם לנאמר בשלח-ערוך ש"כל בית-דין שעושה פשרה תמיד, הרי זה משבח". אולם לאחר שהציע את הפשרה, נגש התובע לרבי חיים והסביר בדמעות שלישי, כי אם הנתבע לא ישלם לו את מלא הסכום, ירדו כל עסקיו לטמיון חלילה, והוא עלול להגיע עד פת-לחם. נכרים דבריי-אמת, וכיון שרבי חיים התרשם פי באמת מצבו עגום, פנה אל הנתבע והציע לו לשלם את כל הסכום לפנים משורת הדין, והוסיף הבטחה "אם תשמע בקולי, בטוחני פי לא תפסיד דבר והקב"ה ימלא חסרוניך". הנתבע היה איש אציל-נפש, ועל-אתר נענה ושלם לתובע את מלא הסכום. לא עברו ימים מעטים, והתובע פונה אל הנתבע בקול מגמגם, והוא מתנצל, שאחרי בדיקה מעמיקה ועיון מדקדק בספרי ההשבונוט, מצא את הפסד שנתבע. הוא מבקש אפוא את סליחתו, ומבקש להחזיר לו את הקמון, אולם הנתבע שכבר שלם והתנאי הוא מפספו, זכה בינתיים לראות את ברפת הרב מתקיימת, ומר-השימים זמנו לו רוח נכבד, פיון שקד לא הסכים להנות מההפסד, ונדב את הסכום לקניית הש"ס הראשון לשיבת 'עץ חיים' באנטוורפן.

זהירות מפלגת בעניני קמון, היתה לו לדין רבי שלמה שמשון קרליץ, והתרחק מכל אבק-גזל. אולם לכשעצמו לא ראה בזה מעלה ותר, אלא גרס שקד מתחייב משורת ההלכה. לאחר פטירת דודו ה'ספטר'לר, באו לפניו דבריי-הספד שנאמרו עליו ומאמרים שנכתבו אודותיו, ובהם סובבו הסופדים לספר מעשים על צדקתו וזהירותו במלי-דממונא, ותמה: "לא הבנתי מה הספד יש כאן, וכי מעלה היא שלא היה נגב"? סוחריי-ספרים היו פוקדים את מעונו, כשבידם ספרים נדירים שהתגלגלו אליהם מירשות שונות, וידעו פי הוא שש לרפש ספרים, מתוך חפצו להעשיר את ידיעותיו בתורת גדולי הדורות. פעם נודמן לביתו אדם שקבל ירשה ובתוכה ספרי-קדש, ובא להציע אותם למכירה, כשהוא נוקב בסכום צנוע בתמורה. נטל הרב את הספרים, עין הקא והתם, ולאחר שעה קלה אמר לסוחר: "את הכל אני קונה, פרט לספר אחד. שפן ספר זה יקר מאד, ותוכל למכר אותו לאספן-עתיקות במחיר גבוה, במקום שתמכר לי אותו במחיר מעט". ותו-דבריי-דבור הוסיף והזהיר אותו: "אל תמכר את הספר לאדם מר-השוק, למי שאין לו הבנה בערך דברים עתיקים, אלא רק למביני-ענין". הלה שמע לעצתו, ולאחר ברור מקיף נסע לארצות-הברית ושם מכר את הספר שבידו לספריה של אחת האוניברסיטאות בסכום עתק של כעשרים אלף דולר. בשונו ארצה, כנס לביתו של הרב כדי להודות לו על עצתו הנאמנה, אשר בזכותה הרויח הון רב. לעתים, ספר רבי שלמה שמשון את הספור פאשר נסובה השיחה אודות ספרים נדירים ועתיקים, מבלי שישים לבו שהעבדה מלמדת על מעלתו הגדולה בזהירות בקמון זולתו. שפן לא ראה בכך שום מעלה ותר, אלא חובה ברורה המוטלת על כל-אדם, מעקר הדין.

בפרס ימי הפורים תשל"ה, בקש רבי יחזקאל אברמסקי מאחד הנקדים לבוא לביתו שבשכונת 'בית וגן', ולקרא בפניו את המגלה גם ב"ד באדר, שפן החמיר לעצמו מספק שמא אין המקום חלק מירושלים, אף פי לאחרים הכריע להלכה לנהג פורים בשכונה בטו' באדר פירושלים. בליל י"ד הגיע הנכד עם אחד מחבריו בשיבה, ורבי יחזקאל התמרמר על-כך מאד. כשפים הנכד לקרא את-המגלה, אמר לו: "כל חמרה שהאדם מבקש להחמיר על-עצמו לפנים משורת הדין, צריך הוא לעשותה בצנעה גמורה. פי ברגע שהדבר בא לידיעת אנשים אחרים, שוב אין זו חמרה אלא משהו אחר. כונתי היתה להחמיר על-עצמי ולקרא את המגלה בשני ימי הפורים, שמא בכל זאת אין שכונת 'בית וגן' סמוכה ונראית, אך מכיון שגלית את הדבר לחברך שנלחה אלה, שוב אין זו חמרה". והוסיף: "היי ימים, פאשר ישבתי בבית-הדין בלונדון, שרציתי להחמיר על-עצמי ולהניח גם תפלין דרבננתם, עליה כתב מרן ה'בית יוסף' בשלחן ערוך, שלא יניחם אלא מי שהוא מוזק ומפרסם בחסידות, וכיון שחמרה יש לקיים בצנעה גמורה, הייתי מסתגר בחדר צדדי באיירואים בשעות הצהרית, פאשר כלם היו יוצאים להפקדה, ולהניח את התפלין בחשאיות".

מטעים

והפיץ ה'... ונשאתם מתי מספר (ה, כז)
לרמו, שגם כאשר האדם עוסק בהפצת דבר ה' ומפיץ שמו ויחבר בעולם, יעשה זאת בדרגה תביר, דהינו ברות נשברה וכלי נאות, ויראה את עצמו פשוט וקטן, להיות במתי מספר. (שם אליעזר)

גוים גדלים ועצמים ממהו מפניו (ה, לח)
בטעמי דרגא תביר, לרמו שהקב"ה ישבר את דרגתם, ויחליש היותם גדולים ועצמים. (דברי יחזקאל)

ובתים מלאים בל-טוב (ה, סא)
תמוה, למה לא הזכיר את עצם הטובה במציאת פתים מוכנים לשבת אשר לא בניתם, כמו הבורות החצויים שלא הצבתם וברמים וזיתים שלא נטעתם, והזכיר רק שהפתים מלאים בל-טוב, אלא שאמרו וז"ל, שהקב"ה הביא על בני ישראל פארץ נגעים בפתים, כדי לנלות את המטמונים שהטמינו האמורים בקירות הפתים, ולכן יצטרכו לבנות את הפתים מחדש, ולפיכך לא הזכיר את עצם מציאת הפתים, ולכן תבת ובתים בקדמו ואזלא, שמה שהקדמו לבנות הרים בנתיצה, והתבות מלאים בל-טוב אשר לא-מלאות במנה זרקא מנה סגל, דהינו שיצטרכו לזרק את האבנים המנוחות בבית, מפני הסגלה והאוצר שמנה בבתלים. וזה קרמו בפסוק ביגנחם ה' ציון נחם כל-חברתיה, על-ידי ששון ושמחה יקצא בה - הקמון שבקיר. (צמח צבי)

מדגש

הפטרת ואתחנן היא נחמו, ובה נאמר: קול קורא במדבר פנו דרך ה'. מפאן נוצר הניב השגור: "קולי היה קול קורא במדבר", המשמש לאדם הקורא לשווא ואין אדם מטה אגו ולבו, אולם זה בטוי משבח בעקבות התרגום הלטיני של התנ"ך ובאנגליון הנוצרי, ויש לצנן פי קד מובא בזה בדרך דרש, אך משמעות התוב הוא קול קורא לנביא, ולא נאמר היכן קרא לו הקול, והוא נצטוו לפנות את דרך ה' במדבר. ראה לך מהמשך הפסוק ישרו בערבה מסלה לאלקינו, השקול כנגד חלקו הראשון, במדבר מקביל כנגד בערבה, פנו כנגד ישרו, ודרך ה' כנגד מסלה לאלקינו. הכלל בטעמי המקרא הוא, שנקוד-קטן שבא בדרך-כלל עם גמרת, שנה גמרתו לוקוד-גדול שבא תמיד ללא משרת לפניו, וכאשר שניהם באים זה אחר זה, הראשון מפסיק יותר מהשני.

ממלה

אחד מגדולי הרבנים בפולין, נקלע פעם ל'מפגל' רפורמי בגרמניה, מסוג המקומות שאמרו עליהם שהם דומים לתבת נח, מלאים בכפר ובכפידה מבית ומחוץ... עמד הרב וסקר את האולם המפאר, ובמיוחד נשתחה בפטו על שני האריות החובקים את לוחות הברית שעל-גבי ארון-הקדש, חקוי עלוב של אריות-הקדש בבתי-כנסת מסודתיים. תמוה כני המקום ושאלו את האורח: "וכי מה מיוחד מצא כבודו בשני אריות אלו, שהוא מביט עליהם כה ארפות?" והרב השיב בגחנה ובלעג: "דואה אני, פי אריות אלו, הם היחידים שמתחזקים כאן בעשרת הדברות..."

בעת פטירתו של רבי יחזקאל מאיר מווסטינין, בקש משני בניו שיעמדו לצדו ויקראו לפניו את עשרת הדברות, והוא פרש להם כל דבר ודבר, וכשהגיעו אל הלאו של "לא תגנב", אמר: "דעו לכם, פי אין הבדל אם גונבים שק מלא כסף, או רק פרוטה אחת..." (הרבי מקוצק)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ואתחנן

גם כאן, כאשר ביקש משה להכנס לארץ ישראל, ועל כך נשא תפלתו, אמר: "אעברה נא", רצה להוסיף ולומר: "אראה נא" וכך היתה תפלתו מתקבלת, לאחר אמירת נא שתי פעמים.
לאחר שאמר משה "אעברה נא", אמר לו ה': "אל תוסף... בדבר הזה" - אל תאמר שוב את המלה נא בתפלתך. (דברי אליהו)

"לא תוסיפו על הדבר אשר אנכי מצוה אתכם ולא תגרעו

ממנו לשמור את

מצוות ה'

אלוקיכם" (ד, ב)

כגון חמש פרשיות בתפילות, חמשת מינין בלולב, וחמש ציציות (רש"י)

לכאורה, יכול אדם לשאול, מה רע בכך, אם אוסיף עוד פתיל ציצית או עוד פרשה בתפילין - הרי אני מזהיר יותר?

הסבר לכך נתן הגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ זי"ע שהמשיל את הדבר, לאדם אחד אשר חלה וחש בבטנו.

כאשר הגיע הרופא ובדק אותו, אבחן מיד

מהי מחלתו ורשם לו תרופה, בהוסיפו שמתרופה זו עליו לשתות כף אחת בבוקר וכף אחת בערב.

כאשר קיבל האיש לידיו את בקבוק התרופה, שמח מאד! הנה - חשב בלבו, החלמתי קרובה, חלץ החולה את הפקק במהירות, ולגם את כל הבקבוק בפעם אחת...

כמובן שהנזק אשר נגרם לו מלקיחת התרופה כולה בבת אחת היה גדול.

כן הוא הנמשל - המשיך ואמר: כשם שכל בר דעת מביין כי יש לקחת בדיוק את המינון שאמר הרופא, כן הוא גם במצוות ה', הבורא יתברך ציווה לקיים את מצוותיו, אך לא להוסיף עליהם בפעם אחת הכל ואף לא לגרוע מהם!

"ה' אלקים אתה החלות" (ג, כד)

אף על פי שיש להם לצדיקים לתלות במעשיהם הטובים, אין מבקשים מאת המקום אלא מתנת חנם". (רש"י)
פירש בעל ה"טל חיים", חז"ל אמרו, שהקדוש ברוך הוא מצפה מאתנו שנפתח לו פתח כחודו של מחט, שנפסע את הפסיעה הראשונה, והוא יעשה את כל השאר, הוא יפתח לנו פתחים כפתחו של אולם.
אבל, לאמתו של דבר, הרי גם את הצעד הראשון עוזר הקדוש ברוך הוא לעשות.
הוא הנותן בנו את הכח, והוא הנוטע בנו את הרצון.

אמר משה רבינו: "ה' אלקים אתה החלות", גם ההתחלה ממך היא, לפיכך איני מבקש אלא מתנת חנם....

(לאור הנר)

"אעברה נא

ואראה את הארץ

הטובה" (ג, כה)

לשם מה היה צריך משה רבנו לומר שרוצה לראות את- הארץ הטובה? הרי אם עובר אליה בודאי יראנה!?

אלא ביקש משה רבנו שהקב"ה יראה לו רק

את החלק הטוב, ועל זה צריך האדם להתפלל תמיד לראות רק את הטוב בכל דבר.

(הרה"ק רמ"מ מקוצק)

"ויאמר ה' אלי רב לך אל תוסף דבר אלי עוד

בדבר הזה" (ג, כו)

למה מכוונות המילים בדבר הזה?

חז"ל אומרים, שמשה ידע בקבלה, שכל תפלה שיאמר בה את המלה 'נא' שתי פעמים, תתקבל התפלה.

ואכן, כאשר הצטרעה מרים, התפלל משה על אחותו: "ק-ל נא רפא נא לה", והתקבלה תפלתו.

"וקויה' יחליפו כח" (ישעיהו מ, לא)

בְּיָמִים אֵלֹו יִשְׁנֶם רַבִּים הַמַּעֲפִילִים אֶל שְׁוִיץ.
יִשְׁנֶם כְּאַלֶּה שֶׁהִנְפִּישׁ שְׁלֵהֶם הוּא - לְעֵבֶר מִמְּקוֹם לְמִקְוֶה.

הֵם רוֹכְשִׁים לְעַצְמָם פְּרֻטִים נְסִיעָה מְעִין 'חֲפָשִׁי אֶרְצִי', פְּרֻטִים הַמְּקַנֶּה לָהֶם זְכוּת לְנִסְעַ בְּכָל הַרְקָבוֹת, הַרְפָּבָלִים וְהַסְפִּינוֹת הַקִּימִים בְּשְׁוִיץ - וּמִיָּד פֹּאֶשֶׁר מְגִיעִים אֶל הַיַּעַד הַנִּכְסָף, הֵם עוֹלִים עַל הַרְפָּבֶת וּמַתְחִילִים בְּמַסַּע לְעֵבֶר הַיַּעַד הַחֲדָשׁ...

הֵם עוֹבְרִים מִרְפָּבֶת לְרְפָבֶת, וּמִרְפָּבֶל לְרְפָבֶל, וְאֵיךְ שְׂמִגְעִים לַיַּעַד אֶחָד - מִחֲשׁוֹבוֹתֵיהֶם כְּבָר נְתוּנוֹת כִּיֻּצֵּד לְהַגִּיעַ לַיַּעַד הַבָּא...

הֵם אֵינָם נְהַנִּים מִהַרְגָּע, לֹא חֹשִׁים אֶת הַהוֹוָה, וּמְחַפְּשִׁים רַק לְלַכֵּת מִמְּקוֹם לְמִקְוֶה וּלְהַסְפִּיק מָה שְׁיֹוֹתֵר.

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ואתחנן

חוקים, שאין הכל מבינים אותם. הרה"ק מרוזין הוא צדיק בבחינת חוק, אפשר שהעולם לא רואה, אבל אני יודע את האמת לאמיתה...

"ונשמרתם מאד לנפשותיכם" (ד, טו)

הגה"ק מבריסק זי"ע היה אומר בשם הגה"ק רבי ישראל סלנטר זי"ע: לפעמים רואים יהודי שגם אם בדרך כלל הוא לא נוטה לחומרות, אבל כשנחלה במחלה קשה, יסרב בכל תוקף לנסוע בשבת או לאכול ביום כיפור, למרות שמחויב הוא לעשות על פי דין, מה פשר "צדקות" זו? אלא ההסבר הוא: כל זמן שהאדם בריא יש לו שש מאות

ושלוש עשרה מצוות לקיים, ואז יצר הרע מתחלק על כל שש מאות ושלוש עשרה המצוות. אבל בשעה שאדם חולה, מוטלת עליו מצוה אחת חזקה. והיא: "ונשמרתם מאד לנפשותיכם" וכאשר יש לאדם רק מצוה אחת אז היצר הרע אחוז בה כל כולו, ונלחם בכל כוחו להכשיל את האדם בקיומה, ולכן הוא נעשה פתאום "צדיק" ולא מוכן להישמע (פנינים)

להוראות התורה במצבים אלו...

"כבר את אביך ואת אמך כאשר ציוך ה' אלוקיך למען יאריכון ימיך ולמען יטב לך" (ה, טז)

הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל נהג, מאז היותו "בר-מצוה", לקרוא את מגלת אסתר באוזני אמו שאוזניה כבדו משמוע. במשך ימים רבים היה מכין את הקריאה, בטעמיה ודקדוקיה.

בשעת מעשה התאמץ לקרוא בקול רם סמוך אליה, כדי שתשמע את קולו שלא בעזרת מכשיר השמיעה בו השתמשה.

"כי מי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליו כהי' אלקינו בכל קראנו אליו" (ד, ז)

לכאורה, מן הנכון היה לכתוב "כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובי כהי' אלוקינו"? אלא אמר המגיד מדובנא זי"ע משל לאדם שיש לו קרוב והלך אל קרובו שיעזור לו. בפעם הראשונה השניה והשלישית, עוזר לו, אך אחר כך כבר נתיימן ואינו רוצה לעזור לו יותר. אבל מי שיש לו הרבה קרובים, בכל פעם הוא הולך אל קרוב אחר, שאצלו הוא חדש ומוכן לסייע לו. והנמשל: הקב"ה, הוא לכל איש כמו הרבה קרובים לאין שיעור וסוף, ובכל רגע ורגע עוזר לו, ואינו מתיימן

אצלו, והוא כמו שיש לו בכל פעם קרוב חדש. וזהו "מי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים" (פנינים)

"ומי גוי גדול אשר לו חוקים ומשפטים

צדיקים" (ד, ח)

ידוע, שהרה"ק בעל ה"אוהב ישראל" מאפסא זי"ע היה מאד מוקיר ומכבד את

הרה"ק רבי ישראל מרוזין זי"ע.

הביטוי הגדול לכך היה, בחתונה הגדולה וההיסטורית המכונה בפי כל בשם "החתונה הגדולה באוסטילא" שבו השתתפו כל זקני וצדיקי אותו הדור.

בשעה שרקד הרה"ק מרוזין ריקוד של מצוה, נשמט האבנט מעליו ונפל ארצה.

גחן הצדיק מאפסא, הרים את האבנט וחגרו על מתניו של הרה"ק מרוזין, שהיה צעיר ממנו לימים.

הרגיש האי סבא קדישא בקהל שתמהו על כך בלבם, ואמר להם: מה אתם תמהים? "עשיתי גלילה לספר תורה"!

והוסיף ואמר: "ומי גוי גדול אשר לו חוקים ומשפטים

צדיקים" אצל עם ישראל ישנם כל מיני סוגי צדיקים! יש צדיקים שהם בבחינת משפטים, שכל איש מבינם, יש צדיקים שהם בבחינת

זאת ההנאה שלהם...
האמת היא, שזוהי אינה נסיעה, זוהי בריקה!
הם לא היו בשום מקום, הם רק חפשו בכל מקום - כיצד להגיע למקום אחר...
ההבדל בין נסיעה לבריקה הוא, שהנסיעה היא יציאה ממקום אחד למקום אחר עם מטרה מסוימת במקום השני, ואלו בריקה היא 'רק לא להיות כאן'...
יש אנשים שזה כל חייהם, הם מחפשים לברח ממקום למקום, אינם מסגלים להתחבר לרגע, להווה, למקום שבו נמצאים עכשו.
הם מפחדים מעצמם, ופחדים למצא את עצמם.

לעי"נ האשה החשובה מרת
מרים יוכבד ב"ר צבי
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ואתחנן

"אינני יודע", נסה להתחמק, אולם רבי עקיבא עודדו שלא יתבייש, ואמר לו כי בפורים כל אחד צריך לומר משהו. בלית ברירה קם היהודי, דפק על השלחן, השתיק את הצבור ואז אמר: "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד". לשמע הדברים נהנה מאד רבי עקיבא איגר: "דבר התורה שלך הוא פלאי פלאים", אמר לאותו בעל בית, "יודע אתה מדוע? משום שעל כל מה שהתלמידים שלי אמרו, ביכולתי להתווכח, לפרק, לדחות את דבריהם ולהוכיח להם שאינם צודקים, ואילו איתך, בנושא זה אינני יכול להתווכח, הרי כל מה שאמרת הוא אמת לאמיתה!" אחד מן השוחטים בעיר, ששתה יתר על המדה, התערב ואמר: "אני כן יכול להתווכח..."

"אם כן", אמר לו הרב, "הינך מפוטר... השיכור אומר בקול, את מה שהוא חושב בלבבו... אם בתוך תוכך יכול אתה להתווכח על אותו משפט בסיסי, אינך יכול עוד לשמש כשוחט".

"ודברת במ"ו, ז)
אדם קל דעת ומזלזל במצוות נזדמן פעם אחת לחצרו של רבי גרשון העניך מראדזין.

הוא ראה את הרבי פוסע בחדרו אנה ואנה, ומהמהם בנעימה קצובה: 'בם, בם, בם'.
שאל האיש את הרבי לפרש 'בם, בם, בם' זה.
השיב לו הרבי: פסוק מפורש הוא - 'ודברת במ'.
התחיל גם הלה לפזם בנימה היתולית 'בם, בם, בם'.
אמר לו הרבי: על זה נאמר הפסוק 'צדיקים ילכו במ ורשעים יכשלו במ' (הושע יד, ו).

"וקשרתם לאות על ירך והיו לטטפת בין עיניך" (ו, ח)

פעם שלח בעל הבית אחד אל הרה"ק בעל המאור עינים זצ"ל יין טוב על ידי המשרת שלו.

שאל הרה"ק את המשרת, האם הניח תפילין היום, והשיב בשלילה.

חלפו עשרות שנים, ואחד מבניו החליף אותו בתפקידו. לאחר מכן אמר הבן לאביו הגדול: "כמדומה לי שהיא לא שומעת כל תיבה ותיבה"...
השיב לו רבי שלמה זלמן בפשטות: "מעולם לא עלה על דעתי שהיא שומעת, כל מה שעשיתי לא היה אלא כדי להפיס דעתה ולכבדה".

"כבד את אביך ואת אמך" (ה, טז)

פעם ישב כ"ק האדמו"ר מגור - רבי אברהם מרדכי זצ"ל (בנו של בעל חידושי הרי"ם) בשיעורו של אביו, והתלמידים התקשו להבין את דבריו העמוקים.

פנה בעל החידושי הרי"ם אל בנו בשאלה: "גם אתה אינך מבין?" עשה בנו תנועה בכתפיו כמסכים להנחתו של אביו.

כאשר יצא אביו מן החדר, הסביר בנו לתלמידים את חידושי אביו בטוב טעם ודעת. שמע אביו מבחוץ את דבריו, וישאלהו בפליאה, מדוע לא השיב לו בחיוב כאשר שאלו אם הבין?

התנצל רבי אברהם מרדכי ואמר: "אם אבא היה שואל, אם אני מבין, הייתי מאשר את הדבר, אבל עכשיו ששאל אם גם אני לא מבין, לא יכולתי לסתור את דברי אבא ולומר להיפך..."

(ראש גולת אריאל)

"שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד" (ו, ד)

ביום הפורים, נהגו יהודי פוזנא להגיע לביתו של רבם, רבי עקיבא איגר, לשבת סביב שולחנו ולעסוק בדברי תורה. לא רק התלמידים היו מגיעים לשם, אלא גם כל בעלי הבתים לא ויתרו על הסעודה, וכלם התענגו על דברי התורה שנאמרו בה, על הפלפולים וההררים התלויים בשערה שנידונו באותן שעות.

כל אחד מן הבאים צריך היה לומר משהו.

לפתע הגיע תורו של יהודי בעל בית אחד, שהיה רחוק עד מאד מלימוד ומפלפול.

הם קמים בבקר וממהרים לבית הכנסת, שם מקצרים הם, כי ממהרים לפולל או לעבדה.
גם במקום העבודה הם חסרי סבלנות כי הם ממהרים הבייתה.
בבית ממהרים לטפל בטלפונים ובמילים, ומהבית כבר רצים לשעור...
בשעור הם ממהרים פי יש חתנה - ומהחתנה ממהרים ללכת לישון, כי מחר מחכה להם עוד יום של בריחה...
לאנשים הללו, אם תכניס לסדר יומם חצי שעה של 'התבודדות' - חיייהם יתפכו לגיהנום!
הם אינם יודעים כיצד מסתדרים בחצי השעה הזאת, בה הם יושבים ולא ממהרים לשום מקום...

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ואתחנן

לנסוע מעיר לעיר וממדינה למדינה", והלא עיוור אינו מסוגל ללכת לבדו, ואם כן בודאי הרשות נתונה גם למי שמוליך אותו...

והנמשל: כיון שהתורה אומרת "את ה' אלקיך תירא", הלא האדם הפשוט נחשב כעיוור שאינו יודע ומסוגל לראות את הדרך הטובה שיוכל לרכוש את היראה, על כרחך שעלינו לירא אף מהתלמידי חכמים המלמדים את האדם בינה ודרכי היראה, שאם לא כן איך נשיג יראת ה'...

"ועשית הישר והטוב בעיני ה'" (ו, יח)

כתב רש"י: הישר והטוב - זו פשרה, לפנים משורת הדין. פעם היה הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל מנהל גמ"ח כספים לטובת הציבור.

כאשר הדבר הוקשה עליו, העביר את ניהול הגמ"ח לבנו, וכך הדריך את בנו בנוגע להלוואות שלא הושבו: "חובות שנראה כי כבר לא יפרעו, החזר לגמ"ח מכספי הפרטי! כספים אלו הם כספי צדקה ואינני בעלים למחול עליהם!"

ואמר רבי חיים משמו של האריז"ל שכאשר אדם מת בלא לפרוע חובותיו, לא רק הוא

עתיד לרדת בגילגול, אלא גם המלוה, כדי שיוכל הלווה להחזיר לו...

(מנחת תודה)

"לא תכרות להם ברית ולא תחנם" (ז, ב)

בשכנות השר שלום מבלז התגורר סנדלר נכרי, ואליו היה שולח הרבי את מנעליו לתיקון.

עברו ימים, ובמקום השתקע סנדלר יהודי. שמח הרבי והחל לשגר אליו את המנעלים. לפליאת מקורביו, לשמחה מה זו עושה?"

הסביר הרה"ק: "מאז ומתמיד, כאשר מסרתי מנעלים לאמן הנכרי, נקפני לבי, שהרי נצטוונו על איסור 'לא תחנם', ואם טובע הוא מחיר גבוה מדי, הריני עובר על לאו זה בהוסיפי על שכרו, ועכשיו שאינה הקב"ה סנדלר יהודי לעירי, ולגביו לא יהיה כל חשש של תשלום גבוה משכרו, לא אשמח!"

שאלו מדוע לא הניח תפילין, והשיב שמנהגו לקום בבוקר השכם ולהתפלל תיכף, והיום איחר לקום, והיה צריך לעשות תיכף דברים שצריכים בבית, ולא יכול להתפלל תיכף, ואחר כך חלש ליבו והלך לאכול, ואחר האכילה, שוב לא רצה להתפלל ולהניח תפילין באופן כזה.

אמר לו הרה"ק שהוא שטות, שוודאי לכתחילה אסור לאכול קודם התפלה, אבל אחר שכבר אכלת, היה לך להתפלל ולהניח תפילין אחר כך.

כשהלך משם המשרת נענה המאור עינים: מזה יכולים אנו לראות כמה גדולה כוחה של מצוה, אפילו מהפחות שבפחותים, הרי המשרת הזה שקל בעיניו לא להניח תפילין כלל, ומסתמא בודאי גם כן אינו מניחם בכוונה

הראויה ובגוף נקי, וגם התפילין והבתים והרצועות בודאי אינם כשרים כל כך אצלו, אפילו הכי הכרתי בפניו שחסרה לו המצוה של תפילין.

"את ה' אלקיך תירא" (ו, יג)

שמעון העמסוני היה דורש... עד שבא רבי עקיבא ולימד "את ה' אלקיך תירא" - לרבות תלמידי חכמים! (קדושין נו ע"א)

המגיד מדובנא זי"ע

הסביר מה הכריח את רבי עקיבא לכלול יראת תלמידי חכמים עם יראת ה', על פי משל: היה עני עיוור שהיה מחזר על הפתחים - מקבץ נדבות, כדי שיהיה לו במה להשביע את רעבונו.

אולם, אנשי עירו לא היו עשירים, ובקושי רב עלה בידו לאסוף מעות לכדי חיותו, ולכן עלה בדעתו לנסוע למדינה אחרת, אולי שם יקבץ נדבות יותר בניקל. כיון שהיה עיוור לקח לו בן לוויה אשר יוליכו ממקום למקום, וסידר לעצמו רישיון מעבר למדינה אחרת.

ויהי אך יצוא יצא מעירו ופנה לעבר הגבול, עצרוהו שומרי הגבולות וביקשו את האישור הנדרש למסעו, הוציא העני מחיקו את האישור והראה להם. אמרו לו: אכן הדרך פתוחה לפניך לנסוע ממקום למקום, אולם היכן רישיון המעבר של האדם אשר מוליך אותך?

ענה העני: באישור כולל רישיון גם לאותו אדם, כי כתוב בו כך: "פלוגי העני העיוור נתונה לו רשות

גליון 535
שנה י"א תשפ"ב

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

תורה למשפחה קייטן על הסיפור ליהודים בחברות

סיפורי חז"ל

פעם אחת גזרה מלכות גזרה על ישראל שלא ישמרו את השבת ושלא ימולו את ילדיהם.

הלך ר' ראובן בן אסטרוכלי והסתפר כמותם והלך וישב עמיהם. אמר להם מי שיש לו אויב, יעני או יעשיר? אמרו לו, יעני. אמר להם אם כן לא יעשו מלאכה בשבת כדי שיהיו עניים. אמרו, יפה אמרת ובטלו את הגזירה. חזר ואמר להם מי שיש לו אויב יכחיש או יבריא? אמרו, יכחיש. אמר להם, אם כן ימולו בניהם לשמונה ימים, כדי שיכחישו. אמרו, יפה אמרת, ובטלו את הגזירה. אחר כך הכירו בו שהוא יהודי והחזירו את הגזירה. אמרו רבותינו מי ילך ויבטל את הגזירה? ילך ר' שמעון בר יוחאי שהוא מלומד בנסיים. הלך ר' שמעון, בדרך יצא לקראתו שד אחד, אמר ר' שמעון, שפחה של בית אבא הגר המצרית נודמן לה מלאך שלוש פעמים, אני אפילו לא פעם אחת, יבוא הנס מכל מקום. קדם השד ונכנס בביתו של הקיסר ונשתגע. כשהגיע ר' שמעון לבית הקיסר, צוה על השד לצאת, יצא השד והלך. אמר הקיסר לר' שמעון, שאל כל מה שאתה רוצה, נכנס ר' שמעון לבית גנזיו של הקיסר, ומצא את האיגרת שכתובה בה אותה גזירה, נטלה וקרעה, באותה שעה נתבטלה הגזרה.

(לפי מעילה י"ז)

פרשת השבוע

ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך (ו' - ה')

מסופר: פעם נלווה יהודי אל הרה"ק רבי משה פיינשטיין זיע"א, לאיסוף צדקה שארך מספר שעות. כחלוף הזמן, הבחין האיש כי ר' משה הולך ומתעייף, הוא הציע לו לחזור הביתה, ואילו ר' משה ביקש להמשיך. בהרגישו כי המאמץ מוגזם מדי עבור ר' משה, חיפש האיש דרך לשכנעו כי יפסיק. לפתע הבריק במוחו טיעון מושלם, ואמר: לראש הישיבה לא היה היום מספיק זמן ללמוד, אולי נלך הביתה? השיב לו ר' משה, בקריאת שמע אנו מצווים לאהוב את ה' בכל לבבנו בכל נפשנו ובכל מאדנו, חז"ל מסבירים שכוננת הדברים היא, שעלינו לעבוד את ה' במסירות כזו, עד כי נהיה מוכנים להקריב למענו את היקר לנו ביותר. אהבתי הגדולה ביותר היא לימוד תורה המשיך ואמר הצדיק, חייב אני להקריב אפילו זאת כאשר צרכי כלל ישראל מצריכים זאת.

ונשמרתם מאד לנפשותיכם (ד' - ט"ו)

מסופר על הרה"ק בעל חידושי הרי"ם מגור זיע"א, שנכנס פעם לבית מדרשו סמוך לעלות השחר, ומצא שם אחד מחסידיו כשהוא יושב ומעיין בספר. התבונן הרבי בפני החסיד השוקד על תלמודו, לאחר שהבין שהלה לא ישן כל הלילה. לחש על אזנו, מה ראית להתנזר כל הלילה משינה, הרי התורה ציוותה עלינו 'ונשמרתם מאוד לנפשותיכם', וחלילה לנו לגלות שקדנות יתרה על חשבון בריאות הגוף, שהיא היסוד לבריאות הנפש. השיב החסיד בתמימות, לא מחמת שקדנות יתרה נשארתי כל שעות הלילה בבית המדרש, אלא מצוי כאן אדם היושן על גבי הספסל, ושולי גלימתי נתקפלו תחת ראשו, חששתי אפוא למשוך את גלימתי מתחתיו שמא אעיר אותו משנתו, ומשום כך נשארתי יושב על מקומי במשך כל הלילה.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 8:04 ת"א: 8:06 ר"ת: 8:40

ואתחנן - נחמו

זמני כניסת השבת
ירושלים: 6:50 ת"א: 7:06

לנסוע, אמרה לו הרבנית שתיסע עמו לשם והיא תבקש את הרה"ק על זה, עד שהיה מוכרח לאמר לה, שהיא לא תיסע לשם, והוא יזכירם לפני הרה"ק לישועה, וכן הוה, שהזכיר אותם לפניו. השיב לו רבינו החוזה: תיסע לעיר יאנוב ושם ימצא לו הישועה שיוכל להשיא את בנותיו בהצלחה.

וכן היה שנסע ליאנוב ולקח עמו תיבה גדולה עם הרבה ספרים ונסע לאכסניא מהודרת, כסבור היה בעל המלון שהוא סוחר גדול, כל היום היה רבינו יושב בבית המדרש ולומד, ובעת האוכל בא למלון לאכול ארוחתו ולא דיבר מאומה, כל זה היה כמה שבועות שישב במלון יום יום, ובעל המלון לא תבעו כסף והוא לא נתן כי לא היה לו, כאשר עברו ד' שבועות ולא דיברו זה עם זה, חשב בעל המלון שבלילה זה יערוך לפניו את החשבון בעד כל הזמן. ובעל המלון היה גביר ועשיר גדול, ולפני עשר שנים נגנב ממנו עשרת אלפים מטבעות חשובות, ואז היה רעש גדול בביתו וחסד בכל המשרתים ודיבר עמהם דברים רכים וקשים, ולא הועיל, ונשכח הדבר ממנו כמעט כלא היה. ולבעל המלון היה בביתו מלמד לבניו, והוא גנב את הכסף, ואף כי היה תלמיד חכם וירא ד' אבל מכיון שהיה סכום גדול כל כך, נתפתה להיצר הרע, ואח"כ כשעבר איזה זמן והיה לו חרטה גדולה על זה, ובכה על זה ורצה להחזיר את כל הסכום ולא היה לו עצה כיצד להחזיר את הכסף, כי התבייש מאד שלא יודע הדבר, ובכה בכל עת ועשה תשובה גדולה, והתפלל לד' שיודיע לו דעת וחכמה איך שיוכל להחזיר הגניבה בלא בוש.

מן השמים הודיעו זאת לרבינו החוזה הקדוש מלובלין זיע"א, ושלח את רבינו ליאנוב שעל ידו יתוקן הדבר בלא בוש, וכן היה שהמלמד ראה בכל יום את רבינו מתפלל ולומד בבית המדרש ביראה גדולה, וגילה את הדבר באזני רבינו בבכיות גדולות, בספרו לו: כפי שאדוני הרב רואה, הנה בעל האכסניא איש עשיר מאד, ולפנים היה עוסק גם במקח וממכר שוורים. פעם אחת, זה היה לפני עשר שנים, נסע למרחקים, לעיר פראג, והוביל שמה הרבה שוורים למכירה, והרויח או במשא ומתן ההוא עשרת אלפים ר"כ. בבואו הביתה הניח את כל המעות במגירה של השולחן שהיה בחדר משכבו, ובהחפזו הניח המפתח של המגירה על השולחן.

בלילה הקיצותי, וראיתי את המפתח, התלקחה בי אש החימוד לכסף, ולא יכולתי למשול ברוחי, הוצאתי את כל עשרת האלפים וטמנתי אותם בחצר. לאחר כמה ימים, כשנודעה הגניבה, נהפך כל הבית למרקחה מהרעש והמהומה, אבל בי לא חשדו כלל וכלל, כי הייתי בביתם שנים רבות, ונחשבתי תמיד כאיש ישר,

יומא דהילולא של הרה"ק אבי אברהם מרדכי מפינטשוב זיע"א
(י"ז מנחם אב)

הרה"ק אבי אברהם מרדכי מפינטשוב זיע"א נולד בשנת תקכ"ו, לאביו הרה"ק רבי בנימין זאב יעקב אבד"ק זארנאווצא וואלבראם" שבפולין זיע"א, שגזע יחושו מגיע עד להמהרש"ל זיע"א

הוא היה תלמיד מובהק להרה"ק רבי ר' יחיאל מיכל מזולאטשוב זיע"א, כפי שסיפר כי "דרכו בקודש של רבו המגיד הק' מזולאטשוב היה ללמוד זוה"ק אחרי חצות, ולפני כן היה בודק אם כולם כבר ישנים, ופעם אחת היה הוא ער בעת שרבו למד זוה"ק, ושמע כיצד הוא אומר לעצמו בלשון זלזול: איך הנך לומד זוהר, והתחיל לבכות, ולאחר מכן שב ללימודו והפסיק שוב באמרו לעצמו: אם באמת היית יודע שאינך ראוי ללמוד זוהר היה גם כן טוב ופרץ שנית בבכי, וסיים: שמאז לא היה יכול לישון בעת שרבו המגיד הק' למד זוה"ק".

הרה"ק רבי צבי הירש מוידיתשוב זיע"א אמר: מעיד אני, וגם השמים וארץ יעידו עמי, כי הפינטש'וביער יכול להיות מחיה מתים.

הרה"ק בעל 'מאור ושמש' זיע"א, העיד עליו, כי בעמדו בתפלה אצל החוזה הקדוש מלובלין זיע"א, ראה כי בשעה שהזכיר את שם ה', יצא מפיו לפיד אש וכיוון אז את הכוונה שכיוון הכהן הגדול ביום הכיפורים.

היהודי הק' מפרשיסחא זיע"א אמר עליו, שבשעה שהוא מעשן את מקטרתו הוא מכוון את כוונת הקטורת בבית המקדש.

שנתיים ימים הסתופף רבי א"מ מפינטשוב בצל הרה"ק רבי שלמה מקארלין זיע"א יחד עם הרה"ק השרף מסטרעליסק זיע"א, ולא גילה את יחושו. ברגע שנתגלה החליט לעזוב את קארלין. שנשאל על כך מרבו הק', היתה תשובתו, אני צריך רבי שיקרע ממני קרעים, כל זמן שלא היו מכירים אותי היה לי כאן מה לעשות, אבל לא עכשיו שיודעים שהנני מיוחס.

מסופר שהיה לרבינו הרה"ק רבי אברהם מרדכי מפינטשוב זיע"א כמה בנות להשיאן, לא היה בידו אפילו פרוטה אחת לפורטה, דרכו היה לנסוע אל רבו הקדוש רבינו החוזה מלובלין זיע"א, ומעולם לא הזכיר בקוויטל שנתן לרבו מזה, רק ביקש רוחניות. אשתו הרבנית אמרה לו בכל פעם כאשר הכין עצמו לנסיעה, שיוכיר אותם לפני רבו להתפלל בעדם שיוכל להשיאם, ולא ציית לה כדרכו. פעם אחת כשהתכוון

משל ונמשל

הרשות נתונה! גזר!

לפני שנים רבות, חי מלך גדול שחשקה נפשו בחכמה. עיסוקיו המרובים לא אפשרו לו מעולם לרכוש את החכמה שבה נכסף אליה. את ענייני הממלכה השוטפים ניהל בסיועו של צוות יועצים בכיר, שכולם היו אנשים חכמים איש איש בתחומו. אולם כל זה לא השקיט את צימאונו לחכמה. שאיפתו היתה עזה להחכים וללמוד, אלא שזמנו לא עמד ברשותו. משום כך היה לו יועץ קשיש, איש חכם ונבון, רחב אופקים, בעל תפיסה מהירה וזיכרון מצוי, אשר שימש כבכיר יועציו. באחד הימים פנה אליו המלך ובפיו בקשה: "ראה, כבר שנים ארוכות אני מנהל את הממלכה, כשאני מדחיק את צימאוני הגדול לרכישת חכמה. חפש לי את תמצית החכמה, והגש אותה בפני בצורה הקצרה ביותר שאפשר, קח את כל הזמן הנדרש לך לשם כך". הקשיש קד קידה עמוקה ואמר: "הוד מעלתך, איני זקוק אף לא לשעה אחת". המלך הרים גבה והורה לו להמשיך. הרשה לי רק מילה אחת, הוד מעלתך!" "הרשות נתונה!" "גזר!" "גזר!" איך זה בדיוק קשור למה שדברנו?" "האם ראה אדוני המלך מימיו שדה גזר בעונתו?" "לא, לא ראיתי", אמר המלך. "אם תסלח לי, אדוני המלך, אבקש שתצווה להכין את המרכבה המלכותית. נצא אל השדה וכל דברי יובנו". ואכן, בתוך זמן קצר הוכנה המרכבה המלכותית. המלך והיועץ נכנסו אליה, כשהיועץ מצווה על העגלון לצאת אל מחוץ לעיר. לאחר שעה קלה של נסיעה באוויר הצח, הגיעו לשדה ירוק. "אדוני המלך, האם תוכל לומר, בבקשה, מה יש כאן בשדה שלידינו?" המלך שראה שדה ירק, תיאר את שהוא רואה. התכופף היועץ, אחז בצרור העלים הירוקים, משך בחזקה, ומן האדמה עלה גזר כתום ובשל. "זה לא סתם ירק, אדוני המלך, זה גזר". המלך עדיין לא הבין את פשר החידה. היועץ מיהר להסביר: "הנה, אדוני המלך, התבוננתי והגעתי למסקנה כי החכמה משולה לגזר. מונחת היא לפנינו, ממש לרגלינו, אך אין אנו מבחינים בה". מדוע האדם אינו מגיע אל לב לבה של החכמה, אל האמת? מפני שמתעצל הוא לעשות פעולה ולהתכופף.

בראותי את צער אנשי הבית ניחמתי על כל מה שעשיתי, אבל יראתי לגלות הדבר ולהחזיר הכסף. כמה פעמים גבר עלי המחסור כל כך, עד שלא בא אוכל בפי בני ביתי במשך ימים אחדים, אבל בכסף ההוא לא נגעתי. עתה, בראותי את כבוד הרב, אשר הכרת פניו ענתה בו כי הוא ירא שמים, ובוודאי בכבוד הרב לא יחשדו, ובפרט שלא היה כאן בעת ההיא, והנני מוסר לכבוד הרב בזה את צרור הכסף, ואני בטוח שיעשה כחכמתו להשיבו אל בעליו, מבלי לעורר עלי שום תרעומת. מי יתן, וצערי ופחדי כל הימים יהיו כפרה על עווני. רבינו הבטיח לו שיעשה הכל כהוגן כאשר רוצה המלמד.

בלילה כאשר בא רבינו לאכול, רצה בעל המלון או להגיש לו את החשבון מכל השבועות, כאשר נגש אליו בעל המלון אמר לו רבינו: בוא עמי החדרה כי יש לי דברים שבסתר לדבר עמכם, כאשר נכנסו לחדר שאל אותו רבינו האם זוכר אתה הדבר שזה עשר שנים שנגנבה בביתך עשרת אלפים אדומים, ונשתכח הדבר, כי אז לא נמצא הגנב, וכבודו נתייאש מן הכסף, ואמר לו בעל המלון כי זוכר הכל, ואמר לו רבינו כי יש בידו הכסף הנ"ל, ויתן בידו הכסף רק בתנאי שלא ישאל אותי, ממי קיבל את הכסף ומי היה הגנב. ויתן לו בעל המלון את דברו, שלא ישאל אותו ולא ידרוש ממנו מאומה, והחזיר לו רבינו את כל הכסף. כשמסר לו רבינו את כל הכסף, הודה לו בעל המלון ושאל, אולי יגיד הרבי מה מעשהו כאן?

ענה לו רבינו, אף אני איני יודע, אלא שה'חווה' מלובלין זי"ע שלחני לכאן, וסיפר לו דרך אגב על שלוש בנותיו שהגיע להן עת דודים ואין לו במה להשיאן, הבין בעה"ב את כוונת ה'חווה' מלובלין, וביקש את רבינו שיעשה חשבון, כמה יצטרך לצרכי החתונה והנדונייה והמתנות. רבינו ערך לו חשבון, והפציר בו בעל הבית לקחת ממנו את כל הסכום הדרוש לו. ונתן לו בעל המלון הרבה כסף בכדי שיהיה ביכולתו להשיא את בנותיו.

כאשר בא רבינו ל'חווה' הק' ללובלין זיע"א, אמר ה'חווה' לרבינו, שהבכיות הגדולות של המלמד לא נתנו לו מנוחה, והקב"ה נתן לי דעת שאעשה הדבר מכח אל הפועל.

צ"ן אדם לחברו

לקבל מכות ולא לדבר לשון הרע

פעם נסע הרה"ק הגר"א מוילנא זיע"א בעגלה בשנות גלותו, ולפתע סתה העגלה והסוסים משכו אותו אל עבר גינתו של אחד הגויים, העגלון כשראה זאת קפץ והתחבא מפני הגוי בעל הגינה, אבל הגאון היה שקוע בלימודו. והנה כשראה הגוי בעל הגינה שהסוסים מכרסמים את גינתו, רץ אל העגלה בחמת זעם וראה את הגר"א יושב וקורא בספר, הדבר העלה את חמתו יותר, והחל להפליא את מכותיו בגאון, והגאון לא הבין על מה ולמה, ורק לאחר דקות אחדות הבין מה קורה, ורצה לומר לגוי שהוא לא בעל עגלה ושיפסיק להרביץ לו, והנה בעל העגלה מתחבא באחד השיחים, אבל נזכר שזה "לשון הרע" ושתק והמשיך לספוג את המכות בלי לפצות פה. לימים כשהיה הגר"א נזכר במאורע זה, הודה תמיד לה, על שהציל אותו ברגע הנכון מהזעזוע החמור של לשון הרע, והיה אומר שאילו חלילה וחס היה נכשל בו, אפילו בכל תורתו לא היה בה היכולת להצילו מעונשו החמור של איסור לשון הרע.

במסירות נפש ממש

מסופר ע"י יהודי בשם ר' ישראל שהיה נוכח בשעת מעשה. היה זה בשנת תש"ח בירושלים, הערבים ירו וזרקו רימונים בהרבה אזורים בארץ, אזעקות נשמעו ואנשים רצו למקלטים לעתים קרובות. ר' ישראל שהה באחד המקלטים בירושלים כשמע על אחד מתלמידיו שנפגע מרימון והובא לבית החולים ביקור חולים בירושלים. הוא רץ לאורך הרחובות לבית החולים, הוא נמנע מללכת במקומות הפתוחים אשר שם יוכלו לפגוע בו כדורי הערבים. כשהגיע לכניסה של בית החולים, הוא ראה במרחק את הצדיק רבי אריה לוי זיע"א רץ עם אדם נוסף לכיוון בית החולים, כשנכנסו למחלקה המרכזית של בית החולים, נדהמו מהמראה

הנורא של גופות רבות המכוסות בסדינים, התוצאות הנוראות של התקפת הערבים. ר' ישראל החל לחפש אדם כדי לשאול ולאתר את מקום תלמידו.

באותו רגע הוא ראה דבר לא יאומן, ר' אריה לוי עבר מעל לכל נפטר, הרים את הסדין הלבן שכיסה אותו, וביקש מהאדם שליווה אותו לצלם את פניו של הנפטר, וכך הם עברו מהרוג להרוג. הוא ידע שר' אריה מפורסם כאוהב ישראל גדול, ולכן הוא לא הבין כלל מדוע ר' אריה מצלם את ההרוגים, האם אינו חושש לבזיון המתים? ר' ישראל חשב בתחילה, שכנראה ר' אריה רוצה את התמונות כדי להראות לעולם את אכזריותם של הערבים, אך הוא הבין שאין זה הפתרון למעשה. ר' אריה, קרא ר' ישראל, היכן כבוד המת?

ר' ישראל, השיב ר' אריה, אתה יכול להאמין לי שהדבר נצרך ביותר, כשמעתי את החדשות הנוראות על ההרוגים, עלה בלבי חשש שבגלל ריבוי ההרוגים לא יצליחו הקברנים לזהותם כראוי, ונשותיהם תשארנה ח"ו עגונות, ולעולם לא תוכלנה להינשא שנית. חשבתי שכנראה התמונות הללו יסייעו לרבנים בתפקידם. ר' ישראל עמד בפה פעור, כשר' אריה ממשיך להסביר, רצתי מהמקלט כדי לחפש צלם, בתחילה לא מצאתי אדם שיסכים לבוא איתי, גם כשמצאתי לבסוף את האדם הזה, נשמעו האזעקות למשך הרבה זמן, והוא פחד לצאת. ניסיתי להסביר לו את חשיבות המעשה שאנו חייבים לבצע, אך בכל זאת הוא חשש. אז אמרתי לו, אני מבטיח לך שאתה ואני נתחלק שווה בשווה בשכר המצווה החשובה בעולם הבא, רק אז הוא הסכים לבוא איתי.

במצב חירום וסכנה כה גדולה רק אדם כר' אריה לוי חשב על מצוה כה גדולה.

תילולא דצדקיא

שבת קודש ט"ז מנ"א

הרה"ק רבי מנחם מענדל מטארנא אב"ד סטריזוב (תלמיד ה"חווה" - תקצ"א)

יום ראשון י"ז מנ"א

הרה"ק רבי אברהם מרדכי מפניטשוב ב"ר בנימין זאב יעקב (תקפ"ד)

הרה"ק רבי שמואל מאפטא (תלמיד ה"חווה") ב"ר נפתלי הירש (ת"ר)

יום שני י"ח מנ"א

הרה"ק רבי שלמה חנוך מראדומסק ב"ר יחזקאל (תש"ב)

יום שלישי י"ט מנ"א

הרה"ק מנחם נחום מבאיאן טשערנוביץ ב"ר יצחק (תרצ"ו)

יום רביעי כ' מנ"א

הרה"ק רבי אליעזר ב"ר יהודה צבי מסטרעטין (תרכ"ה)

יום חמישי כ"א מנ"א

הרה"ק רבי אלכסנדר מזידיטשוב ב"ר יצחק אייזיק (תקע"ח)

הרה"ק רבי צבי ב"ר יעקב יצחק ה"חווה" מלובלין (תקצ"א)

הרה"ק רבי אהרן מבעלזא ב"ר ישכר דוב (תשי"ז)

יום שישי כ"ב מנ"א

הרה"ק רבי מאיר הגדול מפרעמישלאן ב"ר יעקב (תקל"ג)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נמילאל הכהן רביטבין שליט"א
מילים "גם אני אודך" רפרום יוסף הדרום על המעשים.

תלמוד תורה (י')

א) לא ישאל את רבו כשיש לו ספק שמה לא ידע הרב להשיב לו, ויתבייש בכך. (שו"ת שלמות חיים, סימן תק"ב)

ב) אין שואלים את הרב שאלה מיד כשנכנס לבית המדרש, עד שתתיישב דעתו עליו. (שו"ע יור"ד, סימן רמ"ו, סעיף י"ב)

ג) אין שואלים לרב שני תלמידים כאחד. (שם)

ד) אין שואלים את הרב מענין אחר, אלא מאותו ענין שהם עוסקים בו, כדי שלא יתבייש, אבל הרב יכול לשאול לתלמידים מענין אחר, שאין עוסקים בו, כדי לזרום שיזכרו לימודם. (שם).

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

בחסות "דודי קאר"

הסוכן החרדי שלך להשכרת ומכירת

רכב בכל הארץ 052-7655-222

פניני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לבנות "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרָשַׁת וְאֶתְחַנֵּן – צְפִית לִישׁוּעָה

"וְהָרֵאנוּ בְּבִנְיָנוּ וּשְׁמִיחָנוּ בְּתִקּוּנוֹ"

זה אחכה לו בכל יום שיבוא. אם יהודי לא מצפה לכך נחשב כופר בתורה.

הרמב"ם כתב (הלכות מלכים פי"א ה"א) וזה לשונו: "מלך המשיח עתיד לעמוד ולהחזיר מלכות דוד ליושנה לממשלה הראשונה, ובונה המקדש ומקבץ ישראל וחוזרין כל המשפטים בימיו כשהיו מקודם. מקריבין הקרבנות ועושין שמיטין ויובלות ככל מצוותה האמורה בתורה."

ומסיים: "כל מי שאינו מאמין בו או מי שאינו מחכה לביאתו לא בשאר נביאים בלבד הוא כופר אלא בתורה ובמשה רבינו" ע"ל.

את כמיהתו למשיח של הצדיק האדמו"ר הרב משה טייטלבוים מאוהל אי אפשר לתאר ולשער. כאשר שמע איזה רעש ברחוב, היה נבהל ושואל: "מה קול הרעש באוזניי? אולי בא המשיח!"

קודם פטירתו העיד על עצמו ואמר: "אם הייתי יודע בימי הנעורים כי אזדקן ככה ומשיח עוד לא בא, לא הייתי יכול לחיות מרוב צער. נפשי היתה יוצאת מקרבי, אבל גודל בטחוני ותקוותי החיוני עד היום."

יהי רצון שנתחזק כולנו באמונה שלימה, נצפה למשיח צדקנו ונזכה לראות את בניין בית-מקדשנו במהרה בימינו, אמן!

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

צפית לבת

שעה	כניסת לבת	צאת לבת	היגיון תפ
18:51	20:02	20:52	י"ט
19:09	20:00	20:49	כ"א
19:11	20:02	20:52	מ"ב
19:09	20:00	20:50	כ"ג

הסגולה הגדולה והעיקר כדי להגיע לגאולה השלימה היא הצפיה לישועה. אפילו אם חלילה כל הדרכים נראות סתומות בפנינו ואנחנו לא מוצאים שום מוצא, עלינו לזכור כי אין מעצור מבורא עולם להושיע את עם ישראל. אין לנו לחשוב מה הן החשבונות של הבורא יתברך והרבה דרכים למקום.

הנביא זכריה (יד,ד) מתנבא מה יקרה באחרית הימים בזמן הגאולה, על התקופה שכל הגויים יבואו למלחמה על עם ישראל.

הר הזיתים יבקע ויתכן בעז"ה שמסגד שנמצא בהר-הבית וכל הטומאה שבו והשועלים שהלכו בבית מקדשינו כולם ימוטו ויפלו תחתיהם. אנחנו נזכה לראות את בית המקדש השלישי על מכונו ונשמח בתיקונו.

כל העולם יכירו וידעו את ה' ואת אמונתו האמיתית אשר עם ישראל מסרו את עצמם עליה במשך כיותר מ-3,000 שנה.

אימה ופחד יפלו על כל האומות. האלילים כליל יחולפו ומשיח צדקינו שיתגלה במהרה ימית רשע ברוח שפתינו.

כל הרשעים אשר היום מרימים את ראשם ושולחים את ידם הטמאה בתורת משה רבינו ועל ה' ועל משיחו, לא יוכלו אז לעשות דבר. בוש וכלימה תכסה את פניהם. הם לא ידעו לאן לברוח מפחד ה' ומהדר גאונו.

זה נראה כדבר פשוט ועשוי להתרחש בכל רגע. עלינו לצפות בכל רגע כי יבוא היום כשהאדון יחזור אל ביתו, כמו שאומרים בשלוש עשרה עיקרים: "ואף על פי שיתמהמה עם כל

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ" שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב רח דוד בן לאה וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רח דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה מיטל בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- רפואה שלמה ובריאות איתנה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

הצלחת דביר בן גלי רחל
זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי
הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב
לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

שואל ומשיב בהלכה – יום טוב - חלק א'

אלו מלאכות מותר לעשות ביום טוב?

שאלה: ?

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

תשובה: !

כל מלאכה, שאסור לעשות בשבת, אסור לעשות ביום טוב. **מקורות:** שו"ע (או"ח תצה ס"א).

חז"ל אמרו: "אין בין יום טוב לשבת, אלא אוכל נפש בלבד" (משנה מגילה פרק א' משנה ה). לכן אין להתיר לעשות שום מלאכה שאינה לצורך אוכל נפש, אפילו לא על ידי גוי. **מקורות:** מג"א שם. ע"ע בשו"ע (סימן תקמג ס"א).

אלא אם כן הוא איסור דרבנן במקום מצווה, שנאמר (שמות יב, טז): "אֶךָ אֶשֶׁר יֶאֱכַל לְכָל נֶפֶשׁ הוּא לְבַדּוֹ יַעֲשֶׂה לָכֶם". **מקורות:** חזון עובדיה – יום טוב (עמוד א).

מלאכת קצירה, טחינה, בצירה, סחיטה וצידה, למרות שהן מלאכת אוכל נפש, חכמים אסרו אותם. **מקורות:** שו"ע (סימן תצה ס"ב), משנה ברורה (ס"ק יג).

מותר לבשל ביום טוב אוכל שהיה אפשר להכין לפני החג, ואפילו שלא היה מפיג טעמו כלל אם היה מבשל מבעוד יום. **מקורות:** שו"ע (שם). ע"ע מ"ש בשו"ת אור לציון ח"ג (עמוד קצח).

לבני אשכנז, נכון להחמיר לכתחילה לבשל מערב יום טוב, באופן שלא פג טעמו. **מקורות:** הרמ"א (סימן תצה ס"א), כף החיים (ס"ק יג).

מותר לבשל ביום טוב כמות גדולה אפילו אם צריך רק חתיכה אחת. **מקורות:** שו"ע (סימן תקג ס"א).

התייחסות ותוצאותיה

להלן סיפור מופלא שמעובד מתוך 'נאות דשא'. יש בו כדי ללמדנו עד כמה התייחסות חיובית שלנו לזולת עשויה לחולל פלאים. סיפר יהודי: לפני כעשרים שנה הייתי מחנך. לקראת סוף השנה המחנכים ישבו בחדר-המורים. הם היו מעבירים את המסקנות והרשמים שלהם למחנכים של השנה הבאה של אותה כיתה. הם היו עורכים רשימה. על כל תלמיד היו כותבים אם הוא ילד טוב, רמת לימודיו, עד כמה הוא משקיע בלימודים וכיו"ב. כך לצערי הרב, הילדים היו הולכים עם הסטיגמות עד סוף כיתה ח'.

שנה אחת המחנך הקודם בא אלי והתחיל לדווח לי על הילדים, שאני אמור ללמד בשנה הבאה ורמתם. אמרתי לו בצורה נחרצת, שמפאת לשון הרע אני לא מוכן לשמוע את חוות דעתו. אשתדל בעזרת ה' לבחון אותם בעצמי, להגיע למסקנות שלי בעצמי, לטפל בהם ולקדם אותם בהתאם לרמתם.

השנה התחילה. בשיעורים הראשונים הקפדתי לשים לב להתנהגות ומה הרמה של כל אחד מהתלמידים. הסתובבתי בין השורות. הבטתי ובחנתי בעיני כל אחד מתלמידי כדי להכיר אותם היטב. לפתע עיני קלטה את אחד התלמידים מתעסק במחברת במקום להקשיב להסבר בשיעור גמרא.

ניגשתי אליו וביקשתי בחביבות לראות את המחברת. הילד, שהיה נבוך ומבולבל, הסתיר את המחברת מאחורי הגב. המשכתי להושיט ידי אליו, כשאני מבטיח לו שלא יקרה לו שום רע. קיבלתי את המחברת והתבוננתי בה. נדהמתי לגלות כישרון ציור מפליא. התחלתי לשבח את התלמיד בעיני הכיתה, כאשר אני מרים את המחברת ומציג את ציוריו.

"ראו, יש לנו בכיתה ילד גאון. ראו את ציוריו, כמה יפים הם ומדויקים", כך המשכתי לשבח ולהתפעל מכישוריו. פניתי לילד ואמרתי לו: "אתה מביא בעוד יומיים ציור ענק שמסביר בפרוטרוט את מהלך הגמרא שבה אנחנו עוסקים, כדי להמחיש לילדי הכיתה בצורה יפה את סוגיית 'שור שנגח' (מסכת בבא קמא) על כל היבטיו".

עיניו זהרו. מעולם לא היה רגיל לשבחים כאלו. הוא היה רגיל לגערות וזלזול. למחרת פגשתי את אביו, כשעיניו זוהרות משמחה. הוא פנה אלי ואמר לי בנימה של גאווה, כי נאלץ לשבת עד השעות הקטנות של הלילה וללמד את בנו את הגמרא הנלמדת, כדי שיוכל לצייר בבירור את השיעור.

יומיים חלפו, הילד הגיע לכיתה עם ציור מרשים ביותר. מאותו יום הילד, שלכאורה נחשב כעצל וחולמני, התחיל ללמוד במהירות ולהשלים את החומר החסר. לשמחתי הרבה, הילד התקדם יפה. כל הילדים, שהיו נרתעים ממנו במשך שנים, לפתע חיפשו את קרבתו. הוא בס"ד גדל והפך לתלמיד חכם.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה.

בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו'
נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084
כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים – הרב אברהם מרדכי הורביץ מפינטשוב זצ"ל

הרב אברהם מרדכי הורביץ מפינטשוב זצ"ל - נולד בשנת ה'תקכ"ו (1765). יחוסו מקדושי עליון, דור אחרי דור עד דוד המלך ע"ה. בצעירותו רבינו התייתם מאביו, וגדל בבית אחיו הרה"ק רבי יוסף מז'מיגראד. צדיק, תמים, קדוש וחסיד. מלא בתורה בנגלה ובנסתר. בעל רוח-הקודש. שימש שלוש מאות צדיקים בעלי רוח הקודש. על שולחנו היה מסובים כ"ד משמרות של לומדים שהיו תמיד עוסקים בתורה, י"ב משמרות ביום וי"ב משמרות בלילה.

רבינו לא רצה לנהוג באדמו"רות אבל צדיקי הדור היו עולים אליו לבקר אותו כאשר שמעו את שמעו הגדול. רבינו היה רגיל לטייל עם בנו, ר' יוסף דוד. כאשר הגיע למקום מסויים אמר לבנו: "אם הייתי בונה כאן בית, היה נחשב כאילו בניתי בארץ ישראל". בנו לא הבין את כוונתו. כאשר רבינו נסתלק, הוטמן באותו מקום. נפטר בי"ז מנחם אב ה'תקפ"ד (1824). חי כ-59 שנים. ציונו בבית החיים העתיק בפינטשוב.

סבא (מצד האב): ר' משה מבענדין. **אביו:** ר' בנימין זאב יעקב (אבד"ק זארנאווא וולבראם). **מרבתי:** ר' יחיאל מיכל רבינוביץ (המגיד ממזלוטשוב. רבינו היה תלמידו המובהק), ר' אלימלך וייסבלום (נעם אלימלך מליז'נסק), ר' יעקב יצחק הורביץ (ה'חוזזה מלובלין), ר' יצחק לוי מברדיטשוב, ר' משולם זושא מאניפולי, ר' שלמה הלוי סג"ל מקרלין, ר' זאב וואלף מזיטאמיר, ר' משה חיים אפרים מסדילקוב ועוד. **חברותא:** ר' אברהם יהושע השיל מאפטא ('האוהב ישראל' מאפטא). **ילדיו:** ר' יוסף דוד, מרת גיטל (נישאה לאדמו"ר ר' יצחק אייזיק יהודה יחיאל ספרין מקאמרנא בעל 'היכל הברכה'), מרת ליבא.

הרה"ק רבי חיים שמואל בן ר' אליעזר הורביץ מחנטשין זיע"א (נכד 'החוזזה מלובלין' וגם נכד 'המאור ושמש') סיפר כי לאחר פטירת זקינו ה'מאור ושמש' נמצא כתוב בחומש שלו בכתב יד קודשו שזכה להשיג לח"י מדריגות. הוא מנה שם את אחת המדריגות, כי פעם אחת כשהיה בפינטשוב עם הרבי מלובלין ביחד עם י"ב צדיקים שלבשו בגדי לבן בשבת קודש, והתפללו שם בביהכ"נ הישן, זכה לראות כי בכל פעם שהבעל תפילה הזכיר את שם השי"ת - יצא מפיו לפיד אש.

הוא הגיע למדריגה שבה הכיר שהשליח ציבור כיוון אז את אותה כוונה שכיוון הכהן גדול ביום הכיפורים בעשיית העבודה. בכתב יד לא נזכר שמו של הש"ץ, אבל כאשר הרה"ק ר' חיים שמואל הורביץ מחנטשין שאל את זקינו הצדיק הרה"ק רבי יוסף 'היהודי הטוב' מניישטאט (בן 'המאור ושמש'), מי היה הש"ץ, גילה לו ששמע מאביו 'המאור ושמש' שזה היה רבינו מפינטשוב, אלא שלא רצה לגלות את שמו בחייו.

רבינו היה ידיד של הצדיק ר' יעקב יצחק רבינוביץ (הידוע בכינויו 'היהודי הקדוש מפשיסחא') ורצה לנסוע לבקרו בעת חוליו. כאשר הלך למקוה לפני התפילה, רץ לפניו כלב ונבח. רבינו מיד קרע את בגדיו ואמר למשמשו, **שהכלב אמר לו ש'היהודי הקדוש' הסתלק**. לאחר מכן נסע לפשיסחא והסמיך את בנו הרה"ק ר' ירחמיאל זיע"א לרבי ומנהיג, וברכו שיתגלה בעולם. באותה השעה התפרסמה גדולתו. (אור יקרות להגרש"ח פרוש ח"ג)

כאשר ביקר פעם רעו ה'אור לשמיים' אצל רבינו בסעודת ר"ח, מוכר היין הביא לשולחן יין לכבוד האורח. כאשר רבינו לקח את הכוס שמזגו לו, שאל את המוכר: "מהיכן לקחת את היין?", המוכר לפתע נזכר שלקח בטעות יין ממקום שעמדו שם סתם יינם. שר בית הזוהר, 'העטרת צבי' מזידיטשוב העיד על רבינו: "**הנני אומר בתורת עדות, והשמיים והארץ גם כן יעידו בי, שהיה בכוחו להחיות מתים**".

זקן אחד, בנו של הגרויסער לייב מפינטשוב סיפר, שפעם אחת רבינו עמד בתפילה ופתאום רץ אל החלון. אחרי התפילה שאלו את רבינו על זה ואמר שבאותו הרגע הגרויסער לייב נסע בעגלה לקראקא ונפל מהעגלה והלך להצילו. כשהגרויסער לייב חזר מדרכו, סיפר כי בזמן שנפל, ראה שרבינו החזיק בו והניח אותו בחזרה בעגלה.

החסיד המופלג ר' אלכסנדר אלחנן מפינטשוב ז"ל סיפר, ששמע מפי דודינו הגה"ק מקאמרנא, שפעם אחת רצה לפעול משהו בשביל כלל ישראל ועשה עליית נשמה וראה שם היכל עם אור גדול. נכנס בו וראה שם את 'היהודי הקדוש' מפשיסחא זצ"ל. רבינו ביקש ממנו אודות הדבר וענה לו כי גזירה היא מהקב"ה. שאל: "היכן הוא היכלו של מורי וחמי ר' אברהם מרדכי מפינטשוב?", הרה"ק הראה לו למעלה בעולמות. כששמע זאת הגה"ק מקאמרנא פחד ללכת עוד למעלה. (ספר פענח רזא)

כאשר רבינו גר בלובלין הוא היה בידידות עם 'היהודי הקדוש' מפשיסחא זיע"א, שהעריצו ביותר. 'היהודי הקדוש' העיד עליו, **שבשעה שהוא מעשן את מקטרתו, הוא מכונן את כוונות הקטורת בבית-המקדש**. כמו כן היה שולח את אחד מגדולי תלמידיו, שיהיה נוכח בשעת ההקפות שרבינו ערך בשמחת תורה, וביקשו להודיע לו את הכוונות שמכוון בעת עשיית ההקפות.

פ עם אחת אישה אחת שמה בבית התבשיל אוזזה שחוטה, רבינו עבר דרך בית התבשיל ושאל את הרבנית: "מאין האוזה הזאת?". הרבנית אמרה: "אישה אחת הניחה". רבינו ציווה לקרוא לאישה כי אמר שהאוזה נתנה קולה שלא נשחטה. האישה אמרה כי ר' משה שו"ב שחטה. רבינו קרא לשוחט ושאלו ואמר שלא מכיר האישה הזאת. אחר כך גער בה והתוודה, שעשתה נבלה.

כשהיה שומע קריאת עורב היה מצווה לגרשו. פעם אחת עורב בא ורצה המשמש לגרשו. רבינו לא הניח לו ואמר: "העורב הביא לי היום בשורה טובה, שקרובי ר' משה מחמלניק יבוא וישובת אצלי בשבת קודש", וכך היה.

פ עם אחת ירד גשם חזק. רבינו שלח את בנו ר' יוסף דוד, שהיה אז בן שש שנים בלבד, **שיאמר בשמו שיפסיק הגשם, וכך היה שהגשם הפסיק מיד**.

הַפֶּרֶת הַטוֹב

אלף דולר, בתנאי שבתמורה לכך תמחקו את החוב של פלוני במלואו".

אם אינך מסכים להסדר זה - לא אתן לך כלום. במקרה זה לא מן הנמנע שפלוני יכריז על פשיטת רגל, והבנק יוותר עם חוב אבוד של ארבע מאות אלף דולר!"

מנהל הבנק לא היה 'אגוז קל לפיצוח'. הוא לא נענה בקלות לתכנית של רבינו. בהתחלה הוא ניסה להתדיין על גובה התשלום ואמר:

"אי אפשר למחוק את החוב במלואו, אם משלמים רק חצי ממנו. הרי הוא עדיין ישאר בעל חוב בסכום של מאתיים אלף דולר! איך ניתן לוותר על כך?!"

לאחר מכן כשהבין שאבא לא יעביר לו אגורה שחוקה, אם ההסדר לא יתקבל - הוא אמר שאינו יכול לקבל החלטה בלי שיתיעץ עם הממונים עליו.

מנהל הבנק עזב את הבית. הוא התקשר למחרת והודיע למרן אבא כי לאחר התייעצות עם הממונים, ההסכם שהציע מקובל עליהם. הם הבינו כי עדיף להציל חצי מהחוב ולא להפסיד את כל החוב!

אבא מיד העביר להם את הכסף שגייס. החוב בוטל כלא היה. מרן אבא היה מלא סיפוק, אבל אני נותרתי תוהה - איך אדם שכל דקה יקרה לו כל כך, מקדיש שעות על גבי שעות לטפל באדם אחד מבני הקהילה שלו? מדוע אבא כל כך מתאמץ עבורו?

כשראה את תמיהתי, קרא לי והסביר: "אינך יכול לזכור, אבל דע לך שבתחילת שנות נישואינו היינו, אמא ואני, במצב כלכלי קשה מאוד".

"בבית לא היתה פרוטה לפרטה. אנחנו רעבנו ללחם, כפשוטו ממש. מצבנו הכלכלי נודע לאדם אחד, גם הוא לא היה משופע בכסף, אבל בכל אופן ניסה לעזור".

"כל פעם שאשתו היתה מבשלת אוכל, הוא דאג להפריש כמה מנות עבורי ועבור אמא. כך עשה במשך שנים! הוא היה מכניס את המנות החמות לביתנו, עד שבורא עולם ריחם עלינו ובס"ד הצלחנו לעמוד על רגלינו באופן עצמאי ולא היינו זקוקים עוד לכך".

"האם אתה יודע מי הוא היה? אבא של היהודי שכעת עזרת לי. לו. איך אוכל להתעלם, איפוא, ולא אתגייס בכל כוחי על מנת להציל כעת את בנו?"

"יש לי חוב עצום והכרת הטוב עבורו. כעת, שהזדמנה לי אפשרות לפרוע אותו חוב באמצעות סיוע לבנו - וכי יעלה על הדעת, שאחמיץ את אותה הזדמנות ולא אעזור לבנו?"

עד כמה הכרת הטוב של רבותינו נמצאת בראש מעיינים, זאת ניתן ללמוד מהסיפור המופלא הבא. גם לאחר שנים רבות, הם לא שוכחים טובה שנעשתה עבורם.

הם מרגישים כי הם חייבים לאותו אדם. אם הם ישמעו, כי אחד מבני משפחתו נמצא בבעיה או בצרה - הם יעשו ככל יכולתם לעזור לו.

הגאון רבי דוד יוסף שליט"א (ראש כולל יחוה דעת וחבר מועצת חכמי התורה של מפלגת ש"ס. היה רבה של שכונת הר נוף בירושלים) סיפר:

בין המיזמים של מרן אבא זצוק"ל (מרן הרשל"צ הרב עובדיה יוסף זצוק"ל) בתחילת שנות כהונתו כרב ראשי, היה פתיחת בית-כנסת ברחוב ז'בוטינסקי בת"א.

זמן קצר לאחר מכן אחד המתפללים פנה אליו וביקש ממנו שידבר איתי שאני אלמד עם בנו חברותא. אבא ביקש ממני שאקדיש עבורו לכל הפחות שעה בכל שבת. כמובן שהסכמתי בשמחה.

תוך כדי הלימוד נוצר קשר ביני ובין הילד. שוחחנו על דא ועל הא. הוא לתמו סיפר לי שאבא שלו שבור ורצוף מכיוון שהוא עומד לפני פשיטת רגל.

הילד ידע גם לומר את סך החוב שעמד על ארבע מאות אלף דולר! לבנק (סכום עצום באותם ימים). סברתי שחשוב שמרן אבא, כרבו של אותו יהודי, יהיה מודע למה שעובר עליו, וסיפרתי לו את הדברים.

לאבא כאב מאוד לשמוע על כך, כפי שכאב לי, אלא שבעוד אני המשכתי את סדר יומי הרגיל, אבא טווה תוכנית פעולה למען אותו יהודי.

מיד במוצאי שבת מרן אבא ערך רשימה של כמה מקרובי משפחתו של אותו אדם. לאחר מכן אבא התקשר אליהם באופן אישי, סיפר להם על מצבו הכלכלי של בן משפחתם וביקש מהם לתרום עבורו כסף, כדי להציל אותו ממצב של פשיטת רגל.

קרובי המשפחה נענו בשמחה. אבא הצליח לגייס מאתיים אלף דולר! אם חשבתי שבכך תמה מעורבותו, הרי שעד מהרה התבדיתי.

לאחר מכן אבא יצר קשר עם מנהל הבנק, הזמין אותו הביתה, ישב מולו ואמר: "פלוני, שחייב לכם חוב של ארבע מאות אלף דולר, לא מסוגל להשיג את הכסף".

מנהל הבנק הביט בפני אבא, כשהוא מנסה להבין לאן מובילה השיחה. אבא המשיך ואמר: "החוב שלכם הוא למעשה חוב אבוד, אלא שהצלחתי לגייס מקרובי משפחתו כסף".

"אני מוכן להגיע איתך להסדר, שבו אעביר לבנק מאתיים

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל וילד יחיאל בן יוסף ז"ל פואד אברהם בן רגינה ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברקו דב ז"ל אביבה בת איירון ע"ה זהבה בת שושנה רייזל ע"ה יצחק בן ברקו דב ז"ל אברהם בן יונה ז"ל מרים בן דבורה ז"ל אביגדור בן ג'ולי ז"ל סעידה בת תפוחה ע"ה ר' שאול בן סילביה זצ"ל צדיק חכם בן חזלה ז"ל מזל בת שמעון ע"ה שני בת אסתר ע"ה דוד בר חסיבה ז"ל יוסף בן מרים נוסרת ז"ל מסודי בת חביבה ע"ה חווה בת יעקב צבי ע"ה יעקב בן יצחק בן רחל ז"ל אסתר בת גולה גאולה ע"ה יצחק בן יעקב בן מרדכי ע"ה רחל רפאת בת השמת ע"ה יוסף בר סעדה ז"ל יעקב בן נעמה ז"ל לטיפ בן פרחת ז"ל אריה בן מרים ז"ל דוד יצחק בן פרחת ז"ל מרים בת שרה ע"ה אביבה לויש ע"ה גורג'יה בת נעימה ע"ה אביבה בן סעידה ז"ל רחמה בת מסעודה ע"ה שרה בת נרקיס ע"ה אילנה (מחרוזת) בת שרה ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל רחמים בן רחל ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל אביחי בן אסתר ז"ל נעימה בת גורג'יה ע"ה חי זידי בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל אורה בת נעימה ע"ה מישא אסתר בת זורה ע"ה אברהם בן טובה ז"ל הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל שמואל בן רבקה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל דב בן יצחק ז"ל סוליקה בת עישה ע"ה סלים בן פרוחה ז"ל יעקב בן סלימה ז"ל ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל רחמים בן רחל ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל אביחי בן אסתר ז"ל נעימה בת גורג'יה ע"ה חי זידי בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל אורה בת נעימה ע"ה מישא אסתר בת זורה ע"ה אברהם בן טובה ז"ל הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל שמואל בן רבקה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל דב בן יצחק ז"ל סוליקה בת עישה ע"ה סלים בן פרוחה ז"ל יעקב בן סלימה ז"ל ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה

או צרות הפרשה

פרשת "זאתחנן"

"וזאתחנן אל ה' בעת ההיא לאמור" [ג, כג]. ארבעת יסודות התפילה.

ה"אור החיים" הקדוש כתב, שמשה רבנו ע"ה לימד אותנו ארבעה תנאים בהלכות תפילה, שצריכים להתקיים כדי שהתפילה תתקבל. תנאים אלו מרכזים בפסוק שלפנינו:

התנאי הראשון: "שיתפלל כעני הדופק על הפתח, כמו שנאמר: 'תחנונים ידבר רש'".

אל לו לאדם להתפלל בלשון המשתמעת כתביעה, אלא בלשון תחנונים. שנינו במשנה באבות: "וכשאתה מתפלל אל תעש תפילתך קבע אלא רחמים ותחנונים". פירש הר"ע מברטנורא: "כאדם שיש עליו חובה, דבר קבוע, ואומר: אימתי אפרק מעלי חוב זה, כאדם שקבוע לו לקרוא פרק אחד או פרשה אחת, שאומר אותה בקריאה בעלמא, ואינו אומרה בלשון תחנונים". מבואר שתנאי הכרחי בתפילה הוא לאמרה בלשון תחנונים.

תפילה בלשון תחנונים היא המעולה ביותר מכל התפילות. כך אמרו רבותינו במדרש: "עשרה לשונות נקראת תפילה ואלו הן: שוועה, צעקה, נאקה, רינה, פגיעה, ביצור, קריאה, ניפול, פילול ותחנונים... ומכולן לא נתפלל משה אלא בלשון תחנונים".

המדרש מוסיף ואומר, שמשה רבנו למד זאת ממה שאמר לו הקב"ה: "וחנותי את אשר אחון וריחמתי את אשר ארחם" – "כך אמר הקדוש ברוך הוא למשה: מי שיש לו בידי 'ורחמתי' – במידת רחמים אני עושה עימו".

בתפילה, שומה על אדם להשפיל את עצמו, ולבקש בדרך ארץ ובלשון תחנונים.

תנאי זה, אומר ה"אור החיים" הקדוש, מרומז במילת "וזאתחנן": לשון תחנונים.

התנאי השני: "שיבקש ממקור הרחמים".

התפילה צריכה להיות מופנית בלתי לה' לבדו ולא לאיזשהו אמצעי. כשאדם הולך להתפלל בקברי צדיקים – אל לו להפנות את התפילה אל הצדיק! התפילה צריכה להיות מופנית אך ורק לקב"ה, אלא שניתן לבקש ממנו את הישועה בזכות הצדיק שעבד אותו בלב שלם, והתפלל כל ימיו לישועת עם ישראל.

וכן כתב המהרי"ל: "והמשתטח על קברי הצדיקים ומתפלל, אל ישים מגמתו נגד המתים השוכבים שם, אך יבקש מאת השם יתברך שיתן אליו רחמים בזכות הצדיקים שוכני עפר תנצב"ה".

יהודי אחד הגיע אל ה"חפץ חיים" וצ"ל ואמר לו: "לשכן שלי יש הרבה צרות; אין לו פרנסה, כמה מילדיו חולים, והוא ביקש ממני שאבוא אליך לבקש ממך שתתפלל עליו".

אמר לו ה"חפץ חיים": הרי זה דומה ממש לקבצן אחד שפנה לקבצן שני, וביקש ממנו שיפנה לקבצן שלישי שיאות ללכת לעשיר לבקש ממנו כסף... במקום זאת, עדיף שהקבצן הראשון יפנה בעצמו לעשיר, ללא מתווכים! תאמר לשכנך שהקב"ה שומע תפילת כל פה, ובמקום לפנות אליך, שתפנה אלי, שאני אפנה אל הקב"ה, יכול הוא לפנות אליו ישירות..."

תנאי זה, אומר ה"אור החיים" הקדוש, מרומז במילים "אל ה'": מקור הרחמים.

התנאי השלישי: "זמן התפילה, כדרך אומרו: "ואני תפילתי לך ה' עת רצון".

ישנם זמנים הנחשבים ל"עת רצון", שבהם התפילה מתקבלת באופן מיוחד.

אחת מעיתות הרצון האלו היא אחרי שיעור תורה, אין זמן מסוגל כמוהו לקבלת התפילה. רבנו חיים פאלאג'י וצ"ל כותב ש"בארבע שבתות השנה" – "שבת שובה" לפני יום הכיפורים, "שבת זכור" לפני פורים, "שבת הגדול" לפני פסח, ו"שבת כלה" לפני שבועות, שבהן כל אנשי העיר מתקבצים למקום אחד לשמוע את הדרשה, והלבבות נפתחים לאחר ששמעו דברי חיזוק ומוסר – באותה עת ראוי שהרב יעתיר בעד הציבור ויזכיר את ביאת המשיח, כדי שלא יאבדו את האמונה.

לאחר שיעור תורה זהו זמן המסוגל לתפילה. עוד כתב בספרו "ימצא חיים", שאדם שעלה בדעתו לעשות איזשהו מעשה טוב, וממחשבה למעשה: התיישב ללמוד תורה או לקיים מצווה – באותו זמן יתפלל לה'! זהו "זמן מסוגל" לקבלת התפילה.

העובדה שיצר הרע לא מנע ממנו ללמוד או לקיים את המצווה, מוכיחה שבאותו זמן הוא "עזב" אותו... ולכן כדאי להתפלל בזמן כזה, לאחר לימוד תורה או כשמסיימים לקיים מצווה.

ישנם זמנים נוספים הנחשבים כשעת רצון:

א. בחצות לילה לאחר "תיקון חצות". לאחר שאדם בכה על החורבן ועל צער השכינה, זוהי עת רצון לבקש מהשי"ת על ישועתו הפרטית, ועל כל צרכיו. הזוהר הקדוש מפליג בזמן עלות השחר, וכותב שבאופן מיוחד ראוי להתפלל בזמן הזה על בריאות הילדים ועל שילכו בדרך התורה.

ב. כמו כן, מפליג הזוהר במעלת שעת תפילת מנחה בשבת. הוא כותב שעל הזמן הזה נאמר הפסוק בתהילים "ואני תפילתי לך ה' עת רצון אלוקים ברוב חסדך ענני באמת ישעך".

ג. במדרש תהילים מבואר, שזמן המנחה בשבת הוא זמן המסוגל, משום שהשטן עומד נפעם מול ההבדל הגדול שיש בין ישראל לאומות העולם. בעוד הגויים ביום חגם אוכלים ושותים, משתכרים ונופלים על מטותיהם, בני ישראל – להבדיל אלף אלפי הבדלות – בשבת, לאחר שאכלו ושתו ונחו, הם קמים ובאים שוב לבית הכנסת לתפילת מנחה ולקריאת התורה.

ד. ערב ראש חודש גם הוא זמן של עת רצון. משום כך מתפללים בו את תפילת "יום כיפור קטן".

תנאי זה, אומר ה"אור החיים" הקדוש, מרומז במילים: "בעת ההיא".

אפשר לבאר ביאור נוסף במילים אלו: שתהיה לאדם שעה קבועה ביום לכל התפילות. שעה קבועה לתפילת שחרית, מנחה וערבית. הסיבה לכך היא משום שלכל שעה ביום, לכל דקה ביום, יש מלאכים הממונים על הזמן הזה.

מי שמתפלל באופן קבוע באותה שעה – המלאכים הממונים על אותה שעה, כביכול ממתניים לתפילתו, למלא את מבוקשו. האדם זוכה ל"שרות אישי" ממלאכים אלו...

התנאי הרביעי: "שתהיה תפילתו מפורשת ומובנת וברורה.

בתפילת ראש השנה ויום הכיפורים או אומרים תפילה על הפרנסה, שחיברה הרב חיד"א בספר "עבודת הקודש". בנוסח התפילה לא מבקשים רק "פרנסה טובה וכלכלה", אלא מפרטים ומבהירים איזו פרנסה אנחנו מבקשים: "פרנסה טובה וכלכלה במילוי וברוח, בהיתר ולא באיסור, בנחת ולא בצער, ולא בעמל וטורח, בשלווה והשקט ובטח, שלא יהיה בה שום בושה וכלימה"... משום כך, כשאדם מברך את חברו, לא יסתפק במילים "תזכה לשנים רבות", אלא יוסיף ויפרש אילו שנים רבות הוא מאחל, ויאמר: "תזכה לשנים רבות, נעימות וטובות".

תנאי זה, אומר ה"אור החיים" הקדוש, מרומו במילה: "לאמור": "יפרש דבריו כמו שצריך בצורה ברורה ובהירה. באור נוסף במילה זו: "לאמור" פירושו לומר לאחרים. כשאתה מתפלל – אל תתפלל רק בעד עצמך, אלא תחשוב גם על צרכיהם של אחרים, כלל ישראל, ותתפלל למענם.

נראה להוסיף ולומר שעל פי דברי האור החיים האלו מתיישבת קושיה – אם משה רבנו, בסופו של דבר, לא נכנס לארץ ישראל, מדוע "נתן לוי" הקב"ה להתפלל תקט"ו [515] תפילות, ורק לאחריו אמר לו: "רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה"? מדוע לא אמר לו זאת מיד כשהתחיל להתפלל?

אלא, בתפילות אלו לימד אותנו משה רבנו את ארבעת יסודות התפילה: לשון תחנונים, לפנות לקב"ה בלבד, להתפלל בעת רצון, ולבטא את התפילה בשלמות (דורש ציון).

"אעברה נא ואראה את הארץ הטובה אשר בעבר הירדן ההר הטוב הזה והלבנון" [ג, כה].

מפני מה מדגיש משה רבנו את הבקשה המיוחדת 'ואראה'? הלא אם יעבור וודאי שגם יראה! מבאר הרמ"ק, שיש ארבע מדרגות בקדושת ארץ ישראל:

- במדרגה המעולה מכולם נמצא מי שזכה להיוולד בה, לחיות בתוכה, למות בה ולהיקבר בה.
- במדרגה השנייה נמצא מי שנולד בארץ אחרת, זכה ועלה לארץ ישראל, חי בה, מת בה ונקבר בה. במדרגה זו היה אברהם אבינו, שנולד בבבל, עלה לארץ ישראל, ונפטר ונקבר בה.
- במדרגה השלישית נמצא אדם שלא זכה להיוולד, ולא למות או להיקבר בארץ ישראל, אבל במהלך חייו היה בארץ, והלך בה ארבע אמות.
- המדרגה הרביעית היא – מי שלא זכה להיכנס אליה, אבל ראה אותה מרחוק.

נמצאנו למדים, כי עצם ראיית הארץ יש בה מעלה! זוהי הסיבה לכך שחכמים בירושלים נהגו לעלות למקומות שמשם יוכלו להשקיף על הר הבית, כמו הר הזיתים, הר הצופים, ארמון הנציב ועוד, ומשם היו עומדים ומתבוננים בהר הבית, שאנו מנועים להיכנס אליו היום. הראיה משפיעה על האדם, ובפרט בהר הבית, אשר משם חצובות נשמותינו, ומשם כל האור והשפע בשורש נשמתנו, כפי שאנו אומרים בברכות ההפטרות: "רחם על ציון כי היא בית חיינו" – היא הבית שמשם מקור החיים שלנו.

מובן, שאין הכוונה לראות בארץ ישראל הרים ונוף. כדי להשיג את המעלה של 'ראית ארץ ישראל', צריכים לראות את השכינה שבארץ ישראל! לכן מבקש משה: "אעברה נא" – תן לי להיכנס, ואם לא לפחות "ואראה", את ההר הטוב – ירושלים, ואת הלבנון – שהוא בית המקדש.

לכך הסכים הקב"ה, כפי שאמר לו: "עלה ראש הפסגה ושא עיניך ימה וצפונה ותימנה ומזרחה וראה בעיניך כי לא תעבור את הירדן הזה". אמנם, "ויעל משה מערבות מואב אל הר נבו ראש הפסגה אשר על פני ירחו ויראהו ה' את כל הארץ...".

עוד מפרשים, שמשם אמר שאינו רוצה להיות מנהיג בארץ ישראל, ואינו רוצה להיות שייך להנהגה כלל, אלא מספיק לו רק להיכנס ולראות אותה. הוא מוכן שאת בית המקדש יבנה יהושע בן נון, כלב בן יפנה, עתניאל בן קנז או כל מנהיג אחר שהקב"ה יבחר. הוא רוצה רק לראות ותו לא (דורש ציון).

"כבר את אביך ואת אמך" [ה, טז].

לפנינו שאלה מעניינת שהתעוררה אצל בן תורה יקר שכה סיפר:

באחד הערבים הגעתי לשמחת נישואי אחד מידידי. מיד בהיכנסי לאולם השמחות, הבחנתי שהוא מלא במוזמנים שישבו וסעדו את ליבם סביב השולחנות. חיפשתי מקום ישיבה פנוי, ורק לאחר דקות ארוכות הצלחתי למצוא כסא ריק בשולחן שבקצה האולם. התרווחתי על מושבי בקורת-רוח והמתנתי למלצר שיגיש לפני את המנה, והנה הבחנתי במלצר המתקדם לכיוון השולחן עם המגש בידו. כשזיהיתי את המלצר, כמעט שנפלתי מהכסא. הוא היה לא אחר מאשר... אבי שיחיה!

נתקפתי בבהלה ומבוכה, לא ידעתי להשית עצות בנפשי; מה עלי לעשות כעת, האם אקום ואשוב מיד לביתי, כי איך יתכן שאני אשב ואסעד בעונג וכבוד, ואבא יעמוד וישרת אותי?! אך מאידך, אולי בכל זאת אוכל להישאר במקומי, כי אבא לא עובד דווקא בשבילי, אלא מועסק אצל בעל האולם להגיש מנות לאורחי האירוע...?

השיב מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: (א) נפסק בשולחן ערוך (יור"ד סי' ר"מ סעי' כ"ה): "אם האב רוצה לשרת את הבן, מותר לקבל ממנו [כאשר האב עושה כן מרצונו, שכן רצונו של אדם זהו כבודו. וכידוע, אב שמחל על כבודו, כבודו מחול], אלא אם כן האב בן תורה" [שאו אין לקבל ממנו שירות].

(ב) ובאשר לשאלתנו - הנה הבן כבר הגיע לאולם והתיישב במקומו, והוא ממתין לסעוד את ליבו, מסתבר שהאב לא יהיה מרוצה אם יראה שרק בגללו הבן עוזב את האולם וחוזר לביתו, (ובפרט אם הבן כבר שלשל מעטפה עם כסף לתיבת המתנות).

ומכיון שהאב אוהב את בנו ורוצה שישב וישתתף בסעודת המצוה ובשמחת נישואי חבירו, מסתבר שרשאי הבן [שלא הזמינו כלל לשרתו] להישאר לשבת בשולחן. את מנתו האישית ייטול בעצמו מהמגש, וממה שהאב מגיש לשולחן עבור כל המסובים, ולא נגרמת לו כל תוספת טרחה בגלל בנו, גם הבן רשאי ליהנות. (וכמובן שבמקרה שימצא הבן מקום פנוי בשולחן אחר בו ישנו מלצר אחר, עליו לשבת שם).

ג) מעניין לציין בעניין זה לדברי ה"ספר חסידים" (סי' תקס"ב): "אם רואה הבן שהאב יותר שמח שיאמר לו הבן תעשה דבר זה, כגון אם הבן הולך יחידי בלילה, והאב מצטער על כך, וישמח אם יאמר לו הבן 'תלך עמי', אזי יאמר הבן לאביו 'אם תחפוץ תלך עמי', וכל כיוצא בו. ובלבד שלא יאמר לאביו בפני העולם, שלא יאמרו הבן משעבד את אביו. ואם רוצה האב שיאמר לו בפני העולם, רצון אביו יעשה!"

לסיכום: הבן רשאי להישאר ולשבת סביב השולחן שאביו משמש כמלצר.

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ דוד בן שרה ז"ל, לע"נ מרים בת גוהר ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ עניט בצלאל בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד חבסוב בן רבקה ז"ל, לע"נ בנימין בן רחל ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לוי בן כהן בת מולין ז"ל, לע"נ רבקה בת שרה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, וע"נ כל נפטרים עם ישראל.

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: קריאת שמע

פרשת ואתחנן נחמו

בס"ד | גיליון מס' 392

כיצד 'הפסד' של 100 פרנק הניב פי 14!?

שמע ישראל (ו, ד)

ובהתמודדות. זהו העולם שלנו - שאינו מתוקן עדיין, ולפיכך הוא עולם מסוכן - רבים הם הגורמים הפועלים בו ומעוררים חרון אף שמימי, שהשלכותיו עשויות להיות קשות ביותר רח"ל. וכנגד כולם ניצבת הכרזת 'שמע ישראל' בעוז ובגאון, ומגינה עלינו מכל רע!

אחים יקרים! 'שמע ישראל' - זו הקריאה שמהדהדת באוזניו של כל יהודי מגיל ינקות ועד רגע פטירתו מן העולם, זו ההכרזה שלנו לפחות פעמיים ביום, וזו הקריאה שנשמעה מפי מיליוני יהודים שמסרו נפשם על קדושת השם. הפסוק הזה הוא תמצית האמונה שעומדת ביסוד קיומנו כאומה, למעשה - ניתן לומר שזהו ההמנון של עם ישראל לאורך דורות!

ולכן, שבוע זה שבו נקרא את הפסוק 'שמע ישראל', הוא הזמן להפנים את חשיבות הקריאה הזו, ולהתחזק בה בכל לב. לקרוא קריאת שמע בזמנה, לכוון בכל מילה, להתרכז בהבנתה ולהתחבר למשמעותה העמוקה. כמה כדאי ללמוד את הלכות קריאת שמע ולהבין את פרטיה ודיניה, כי קריאת שמע היא תמצית האמונה שלנו, הכל תלוי בה!

אחים יקרים! כצאתנו לימי החופשה השנתית, הבה לא נשכח להקפיד על קריאת שמע ביתר שאת ועוז. אם התאחרת השעה ואנו עומדים ללכת לישון מאוחר מדי - עדיף להמתין קמעא עד שיגיע זמן קריאת שמע, ורק אז לפרוש למנוחה. גם אם אנו נמצאים באירוע או בנופש - הבה נקפיד להתפלל ערבית ולקרוא קריאת שמע לפני חצות הליל. הרי 'קריאת שמע' היא גם תמצית האמונה שלנו, וגם מבטחת אותנו מכל רע!

ככל שנאמץ את קריאת 'שמע ישראל', וככל שנקפיד על אמירתה בדקדוק ובכוונה, ככל שניתן לקריאה הזו להדהד במרחבי נפשנו - כך נזכה שבורא עולם יפרוש עלינו את שכבת ההגנה שלו הן בימים כתיקונם והן בימים בהם נדרשת שמירה עילאית, ונזכה לחיים טובים ומוגנים, מלאי אושר ואמונה!

העצה המפתיעה שהובילה לנס מפתיע...

הבשורה נחתה על ההורים הצעירים כרעם ביום בהיר. הן כל הורה חפץ ושואף שילדיו יהיו בריאים ומוצלחים, שכל איבריהם יפעלו כראוי וכהלכה, בהתאם לבני גילם. אולם, למרבה הצער, זה עתה הודיעים הרופא כי בתם לא תוכל לשמוע כראוי, אלא אם תעבור ניתוח במסגרתו יותקן באזניה שתל מיוחד, שגם הוא לא מבטיח דבר - אבל מאפשר תלות תקווה שייבאו יום והיא תוכל לשמוע, אולי, איכשהו...

ההורים מיהרו לקבוע תור לניתוח הדרוש, ובד בבד - החליט האב לסור למעונו של מרן הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל, ולבקש את עצתו וברכתו. רבי חיים הקשיב לדברים בכבוד ראש. שמע על הסיכויים והסיכונים, על השתל ועל התקוות הנחלת בו, וכרה עין פסק ואמר: 'כדאי שתלמדו הלכות קריאת שמע. זה יסייע שבתכם תוכל לשמוע כאחד האדם!'

מתוך תקווה גדולה ל'נחמו נחמו עמי', קמים אנו מהכאב והאבל על אובדן ירושלים, מקווים לגאולה השלימה ומצפים לישועת ה' בכל רגע. ממתנים אנו לשמוע קול פעמי מבשר, ולראות כולנו בבניין בית המקדש ובעבודת הקרבנות. אמנם, עד שנזכה להיושע בקרוב לא נוכל לחזות בעבודת הקודש הזו, ומתוך כמיהה וציפייה לראות כהנים בעבודתם, לוויים בשירתם וישראל במעמדם, אנו שואלים את עצמנו:

האם יש משהו שנוכל לעשות כיום - שהוא מעין עבודת הקרבנות בבית המקדש? האם יש לנו מצוה או ערך, שיכולים לשמש כמזכרת לפני ה' תחת עבודת הקרבנות? האם ישנה בזמננו איזו עבודת קודש, שבעזרתה נוכל לטעום מעט מזעיר מעבודת הקרבנות, ולכלל הפחות לגעת בה?!

התשובה היא שכן, והדברים מבוארים באמצעות משל נפלא, בילקוט שמעוני שבפרשה זו: משל לחכם שהיה לו בן עשיר, ונהג הבן לערוך לאביו החכם סעודות דשנות פעמיים ביום, אחת בבוקר ואחת בערב. החכם היה מגיע לסעוד על שולחן בנו העשיר ורווה ממנו רוב נחת. לימים, ירד הבן מנכסיו, ולא יכול היה להמשיך לערוך את הסעודות לפני אביו. אלא שאביו התקשה לוותר על הנחת שהיה בנו גורם לו בסעודות שערך לפניו, ולפיכך קראה אליו ואמר לו:

'בני יקירי, יודע אני שירדת מנכסך ואין לך את היכולת לערוך סעודות לפניי כבעבר. לפיכך, אין אני מבקש ממך אלא שתבוא לשמוע את הדרשה שאני דורש פעמיים ביום בבית הכנסת. בהקשבה זו לדרשתי הנאמרת בבוקר ובערב - תהא לי נחת רוח כפי שהיה לי בזמן בו ערכת לפניי סעודות!' - עד כאן דברי האב החכם, והנמשל בדברי המדרש:

כיום, כשאין לנו את עבודת הקרבנות, הרי אנו משולים למי שירדו מנכסיהם. אבל אבינו האוהב אינו מוותר על הנחת רוח שהיתה לו מאיתנו, ומבקש כי במקום קרבן התמיד שהיה מוקטר ערב ובוקר - נכריז לפניו 'שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד! בבוקר ובערב - קריאה זו תהדהד באוזניו ותגרום לו נחת רוח כהקרבנות הקרבנות, וגם תעלה את זכרונו לפני לטובה ולברכה!

עוד מגלים חז"ל ב'ילקוט שמעוני' בפרשת השבוע, כי תקופה זו שאנו מצויים בה, מסוכנת מאוד. שכן בורא עולם מביט בעולם שברא, ורואה כל כך הרבה אנשים שאינם מקיימים את רצונו, כה רבים החוטאים והפושעים בעולמנו, רחמנא ליצלן. קשה לומר שהעולם כפי שאנו מכירים אותו פועל לפי המתכונת והתכלית שהועיד לו הבורא, והדבר מעורר בו רצון להמית אסון על העולם. מה מיישב את דעתו ומונע אסונות כבדים? בזכות מה אנתנו שורדים והעולם מוסיף להתקיים?!

קובע המדרש, כי אין הדבר אלא בזכות 'ישראל כננסים שחרית לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, ומייחידים שמו ואומרים שמע ישראל!' כי רכות זו היא העומדת לנו, ורק הודות לה אנתנו מתקיימים; בגלל שאנו מכריזים שמע ישראל, בזכות ההכרזה על אמיתות הבורא והאמונה בו - העולם ממשיך להתקיים, זה מה שמניח את דעתו של בורא עולם!

מדהים! אנשים רבים מחפשים סגולות, קמיעות, רעיונות ולחשים, שיגנו עליהם מסכנות העולם הזה. אין ספק שאנו חיים בדור רווי סכנות ואתגרים, מלא בקשיים

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטובל לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה טעלישער בן הר"ר יוסף יונה ה"ד רזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקשה בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (אריאל)
ת.נ.צ.ב.ה.

האב נדהם, התקשה להבין את פשרם של דברי רבי חיים. מה הקשר בין שתל באוזניים לבין הלכות קריאת שמע? - הוא הרהיב עוז וטחט את תמיהתו בפני רבי חיים, שהגיב על אתר: 'פשוט: הלא בהלכות קריאת שמע יש הלכה 'השמע לאוזניך את שאתה מוציא בפך'. לפיכך זו סגולה לשמיעה טובה!' - אמר רבי חיים, והאב אימץ את העצה והחל ללמוד הלכות קריאת שמע.

מועד הניתוח הגיע, והניתוח עבר בהצלחה בחסדי שמים. הרופאים הסבירו כי עכשיו מתחיל תהליך ארוך של 'קליטת השתל'. להורים הוסבר שהשתל מתחיל את תהליך השמיעה מחדש - כמו אוזני תינוק בן יומנו. בתחילה בקושי שומעים משהו, אחר כך ניתן להבחין בצלילים ורעשים עמומים, ועם הזמן השמיעה הולכת ומתחדדת, כאשר התקוה היא כי עם הזמן יגיע השתל ליכולת שמיעה טובה. 'אבל זה יקח זמן, נמתין לפחות כמה חודשים, ונראה לאן נגיע' - אמרו הרופאים.

כמקובל לאחר ניתוחים מעין אלו, נקבעו לילדה סידרת פגישות מעקב בבית החולים. בכל פגישה כזו, שבו הרופאים והתריעו כי הם עדיין בכלל לא בוחנים את יכולת השמיעה, שכן בכל מקרה - עד שהילדה תחיל לשמוע בעזרת שתל יקח זמן רב. הם רק בודקים שהשתל נקלט, שהאוזן לא מזדהמת, וכן הלאה...

כעבור תקופת מה, הודיעו הרופאים כי אפשר כבר לקבוע פגישה ראשונית לבדיקת שמיעה. הם קבעו מועד לפגישה הזו, אולם מכל מיני סיבות - מועד הבדיקה נדחה. גם כשהגיע התאריך החילופי חלו עיכובים שונים, ושוב נדחה מועד הבדיקה. הרופאים אמרו כי ממילא אין סיבה להילחץ, הרי זה עתיד לקחת עוד חודשים ארוכים עד שהילדה תשמע...

סוף סוף, הגיע יום בדיקת השמיעה. כשההורים נכנסו, שבו הרופאים והתריעו כי הם מקווים שהילדה תשמע 'משהו', צליל, רעש, משהו שיושמע באוזניה בקול רם - והיא תגיב לו. וכך הילדה נכנסת לבדיקה, כשהוריה מקווים שהיא שומעת 'משהו'... משהו שיתן תקוה!

למרבה ההפתעה, הבדיקה הלכה והתארכה, הלכה ונמשכה. ובסיומה - יצא הרופא והכריז: 'אינני מבין איך, אבל הילדה שומעת מצויין, כאחד האדם! בדקנו שוב ושוב, התקשינו להאמין שלאחר זמן כה קצר מקליטת השתל הילדה כבר שומעת היטב. אבל ככה זה, נקודה. בדקנו שוב ושוב, היא שומעת נהדר, בדיוק כמו בני גילה!'

האב המופתע חיבק את בתו חזק, בהודאה לה' על חסדו ורחמיו. נתנו לו בקושי שביב של תקוה, והנה כי כן - הילדה שומעת מצויין, מי היה מאמין! דילגה בקלילות על חודשים של הסתגלות, על מדרגות ושלבים בהפעלת השתל, והנה היא שומעת כאחד האדם, בלי שניתן להבחין שהיא עושה זאת בעזרת שתל שהושתל באוזניה אך לפני כמה חודשים!

בלב שמח ומתרונו, כשהוא מודה לה' על חסדו, ובד בבד מופתע מעוצמת הנס המתחולל מול עיניו, שב לשגרת יומו והגיע לסדר לימודו הקבוע. והנה, באותו היום נפל בחלקו ללמוד את הגמרא העוסקת בהלכות קריאת שמע, ומול עיניו הוא רואה את דברי חז"ל שדרשו: 'השמע לאוזניך את מה שאתה מוציא מפך!'

לפתע צץ זיכרון עמום ממעמקי מוחו והיכה בו ככרך: הן הנס הזה לא קרה בחלל ריק, יש לו התחלה... אי אז, לפני כמה חודשים כאשר החל ללמוד הלכות קריאת שמע, כפי שיעץ לו רבי חיים קניבסקי, שגם הסבירו לו את טעם הוראתו זו - שכן בקריאת שמע יש הלכה 'השמע לאוזניך' - ועיניו הרואות ואוזניו השומעות כי כך אכן קרה, והילדה שומעת מצויין מעל ומעבר לצפיפות! אין זאת אלא בזכות לימוד הלכות קריאת שמע!

סיפור מופלא זה, שהופיע בגיליונות 'דרשו', מעורר את הלב: הרי קריאת שמע היא מצוה אותה אנו מקיימים לפחות פעמיים ביום. זו מצוה שיש לה הלכות רבות, שכדאי וצריך להקפיד על כל פרטיה, אלא שהשגרה עשויה להשכיח מאיתנו את ההקפדה המלאה. כמה כדאי לחזור וללמוד הלכות קריאת שמע, ולמלא אותן בהקפדה!

הרי קריאת שמע היא מצוה כה יקרה, זו ההכרזה שלנו שאנו בניו של ה' ומאמינים בו בכל לב. הבה נשקיע את הזמן כדי להכריז את ההכרזה הזו כראוי, כדי לקרוא קריאת שמע כהלכתה - בכוונה הראויה, בדקדוק התיבות, תוך שמיעת הקריאה, ובזמנה כמובן. בקריאת שמע טמונה תמצית הכרזת היהדות שלנו - הבה נקיים מצוה זו בכל פרטיה ודקדוקיה, ונזכה להשפעות הרבות הטמונות בה ברוחניות ובגשמיות!

ההפסד שהפך לרווח...

שעת ערב מוקדמת בבית האכסניה השוויצרי בו התארחה הגה"צ רבי משה אהרן שטרן זצ"ל - משיגה ישיבת קמניץ שבירושלים. הוא הגיע לשווייץ כדי לסייע בגיוס כספים לטובת הישיבה, עיניו ולבו נתונים כעת במאמץ לזכות נדיבי עם בזכות החזקת התורה. יושב הוא בחדר האכסניה ומתכנן את מסלולו ליום המחר, מתוך תקוה להספיק בו כמה שיותר פגישות עם נדיבים, שייניבו כמובן כמה שיותר כסף...

לצידו, התארחה יהודי נוסף, שגם הוא הגיע לשווייץ לצורך גיוס כספים. הלה אמר לו כי שמע שבבית הכנסת פלוגי, במניין המרכזי, יתפלל מחר יהודי אמיד מאוד, שלבו פתוח לתרום בנדיבות לב לצורכי צדקה. 'אני הולך להתפלל במניין הזה!' - אמר האיש, 'אני חייב לתפוס אותו. לבטח יתן לי נדבת יד הגונה!'

רבי משה אהרן שמע, וביקש לברר באיזו שעה מתפללים במניין הזה. התברר לו, למרבה צער, כי המניין הזה מתקיים בשעה לא כזו מוקדמת, ומתפללים שנוהגים לקרוא קריאת שמע בזמנה לפני התפילה, אינם זוכים לקרוא קריאת שמע בברכותיה - לפני סוף זמן קריאת שמע. רבי משה אהרן התקשה להסכים לכך - הן מאז עומדו על דעתו הוא קורא קריאת שמע בזמנה, בברכותיה - תוך כדי התפילה. וכי יותר על כך?!

מלחמה קצרה התחוללה בלבו, בין נדבת הלב של הגביר שיתפלל במניין המאוחר, לבין הקפדתו מאז ומקדם להתפלל מוקדם יותר - באופן המאפשר לו לקרוא קריאת שמע בברכותיה בזמנה. עד מהרה החליט כי גם הפעם לא יותר, הוא לא יכנע לנסיין שנקרה בדרכו: גם הפעם הוא יתפלל מוקדם יותר, יקרא קריאת שמע בברכותיה, בזמנה, כמימים ימימה. ותרומת הגביר? - ה' יעזור שתמצא את דרכה אלי!'

בשעת בוקר מאוחרת הוא פוגש את המשולח שגילה את אוזניו אמש על הגביר המתפלל במניין המאוחר, והלה אומר לו: 'אוי, היכן היית? כמה חבל שהחמצת! הלא הגביר חילק 100 פרנקים שווייצרים לכולם, כולם קיבלו! לו רק היית מתפלל במניין שלו - גם אתה היית זוכה! החמצת תרומה יפה, חבל!'

ורבי משה אהרן, בעגנות חן, מסביר לו שלא התמיץ דבר. הוא הקפיד על קריאת שמע בזמנה בברכותיה, ולא יתכן שאדם המקפיד על הלכה יפסיד מכך. 'אני זכיתי להתפלל תפילת שחרית ולקרוא קריאת שמע בזמנה בברכותיה, זה מה שיהודי צריך לעשות. אין לי ספק שלא הפסדתי דבר!' - פסק מיד.

והמשולח משיבו: 'נו נו... למעשה, לי יש 100 פרנק בכיס, ולך יש טענה לפיה לא הפסדת. נו נו...!'

רבי משה אהרן שמע, והיטב הכאיבו לו הדברים. הוא טחט תפילתו לפני בורא עולם שיוכיח שאין אדם שומע לי ומפסיד, שלא יתכן שיהודי יפסיד בשל עמידתו על כללי ההלכה. יותר משיבוקש להשיג את התרומה שלא זכה לקבל, חפץ שבורא עולם יוכיח שלא מפסידים מקיום ההלכה כראוי!

הגיעה שעת הצהריים, ורבי משה אהרן מתפלל מנחה בבית הכנסת המרכזי. אותו נדיב התפלל גם הוא תפילת מנחה בבית הכנסת, ועיניו צדו את דמותו של רבי משה אהרן - שכלל לא ידע שהנדיב נמצא בבית הכנסת בתפילת מנחה - העומד ומתפלל בכוונה טהורה כמונה מעות. כשהתפילה הסתיימה, הסתקרן הנדיב לדעת מי הוא אותו יהודי שהתפלל כה בכוונה, ושאל את רבי משה אהרן למעשיו כאן...

רבי משה אהרן הסביר כי הוא הגיע לשווייץ לגיוס כספים עבור ישיבת קמניץ, והגביר נענה על אתר ואמר: 'אוי, לא היית כאן בבוקר, הרי חילקתי לכולם, וחבל שיהודי כמוך לא יקבל. אשלים לך את נדבתי.' - ומיד הגיש לו שטר בן מאה פרנק, בלי שרבי משה אהרן יבקש, ואף מבלי שידע קודם לכן שהוא מדבר עם אותו גביר שחילק תרומות בבוקר...

רבי משה אהרן ביקש לנצל את הזמן שבין מנחה למערב, והתיישב ללמוד בהתמדה ובחשק, עד תפילת ערבית. לאחר מכן התפלל תפילת ערבית בכוונה ובהתלהבות כדרכו, והוא כלל לא שם לב שלאורך כל השעות האחרונות הגביר עוקב אחריו, ובוחן את תנועותיו והליכותיו. רק כשהסתיימה התפילה, ניגש אליו שוב הגביר ואמר לו:

'תראה, הגעתי לכאן מצרפת, והכנתי סכום נאה לחלק לצדקה בביקורי כאן. מחר אני כבר שב לצרפת, ונותרו בכיסי 1300 פרנק שטרם חילקתי. בשעות האחרונות אני עוקב אחרך, ונראה לי שאתה התכתבת המתאימה - קח את כל מה ששאר... - אמר הגביר, והושיט לרבי משה אהרן עוד 1300 פרנק שווייצרי, סכום עתק באותם ימים!'

רבי משה אהרן הודה לו בחוס, בירך אותו בהצלחה רבה בעסקיו ונפרד ממנו לשלום. כשיצא מבית הכנסת, הבחין שהמשולח ששוחח אתו אמש והבוקר - עומד ועוקב אחריו... רבי משה אהרן לא אבה להתנצח אתו, אבל המשולח בעצמו ניגש אליו והודה: 'הנה כי כן ראיתי בעיניי שהצדק איתכם! לא רק שלא הפסדתם את תרומת המאה פרנק, עוד קיבלתם כהנה וכהנה, 1400 פרנק!'

ורבי משה אהרן, במקום שאתה מוצא גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו, הראה לו במדרש בפרשת ראה: 'אמר הקדוש ברוך הוא: אין אדם שומע לי ומפסיד!' - כשיהודי מקפיד על קריאת שמע בזמנה ובברכותיה, לא יתכן שיפסיד! לא תמיד רואים זאת בעיניים, אבל תמיד תמיד כדאי להיות קשוב להוראות, להקפיד על דבר ההלכה, לקרוא קריאת שמע כראוי!

אחים יקרים! סיפור מפעים זה, שהופיע בגיליון 'השגחה פרטית', מעודד את כולנו: הנה כי כן, מצויים אנו בעיצומם של ימי החופשה, וגם מי שבימים כתיקונם מתפלל וקורא קריאת שמע עם ברכותיה בזמנה - הרי שבימים אלו ההקפדה על כך דורשת יותר כוחות ועוצמות נפש. הבה לא נוותר על מצוות קריאת שמע כהלכתה: בזמנה, בברכותיה, ובכוונה הראויה!

קריאת שמע היא ההכרזה על כך שיהודים מאמינים אנו, היא מצוות עשה מחייבת ומרוממת כל כך. הבה נקפיד על קיומה כראוי, הבה נקרא קריאת שמע בזמנה ונכוון בכל מילה. קריאת שמע היא הערובה והביטחון לקשר תמידי עם ה' ואמונה יוקדת בבורא עולם - הבה נשמר את הקשר הזה ונמנף אותו בהתלהבות פעמיים ביום, בכך נזכה להשפעות הברכות ולשמירה העליונה שקריאת שמע מביאה בכנפיה!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשרא) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

444

פרשת ואתחנן - זמנו שלפ"ב

ובְכֹל מְאוּדָךְ (ו, ה)

'ובכל מאודך' - בכל ממונך, דבר אחר: 'בכל מאודך' -
בכל מידה ומידה שהוא מודד לך הוי מודה לו (ברכות נד.)

ההודאה מחברת את האדם עם הבורא יתברך. ככל שנעמיק את ההודאה והחיבור שלנו עם בורא עולם, כך הוא יעניק לנו מטובו סיבות טובות נוספות להמשיך ולהודות לו מעומק הלב...

* * *

את הסיפור הבא כתבה אישה המעידה על כל פרטי המעשה והוא מובא כאן כמעט בלשונו, וזה דבר המעשה: היה זה לפני כשלוש שנים. באותו זמן החליטה אותה אישה להתמקד בנושא של ההודאה לקב"ה. כשהחלה להודות, חשה היטב את יד ה' נוכחת בחייה, הדבר גרם לה לחוש בידיים טובות - ידיו הרחומות והטובות של בורא עולם, וכל המתרחש עימה ובסביבתה קיבל אור יקרות חדש של קירבת ה' יומיומית מרגשת. היא ערכה פנקס קטן בו פירטה את חסדי ה' הנפלאים עימם, את הילדים הבריאים, האושר היומיומי, הנחת בהם הזוכים, ועוד ועוד. יותר ממאה סיבות טובות להודות לה' נאספו לפנקס הקטן!

והנה, ביום מן הימים, החליט משכיר הדירה בה התגוררה המשפחה, למוכרה. היתה זו דירה המתאימה להם בדיוק: המיקום מצויין, הקומה נוחה, כיווני האוויר מקסימים, והיא גדולה דיה לשמונה הנפשות שבמשפחה. ולכן, למרות שזה לא היה קל, הם קיבלו החלטה נבונה לרוכשה בעצמם, כך יוכלו להישאר בבית הטוב והנוח שלהם. אלא שבעל הדירה החליט להקשות את עורפו, והעלה את המחיר עוד ועוד, באומרו שיש ביקוש גבוה. ובאמת, אנשים החלו לבוא לראות את הדירה, חלקם התרשמו מאוד והיו מוכנים לשלם עבורה סכומים גבוהים מאוד. האישה, בעלה וילדיה הביטו בעיניים קרועות בזרים הפוקדים את נחלתם, וכבר מתכננים היכן יעמידו מיטות, מה יעשו במטבח, והיכן יוצב העציץ... השוכרים טענו לזכות קדימה ברכישת הדירה, אך הבעלים הודיע כי לא יתפשר במחיר. היחסים עמו עלו על שרטון, המתיחות הורגשה היטב, ועוגמת הנפש היתה קשה וצורבת. בעל הדירה התקדם במשא ומתן מול רוכשים פוטנציאליים, כשבני המשפחה חשים בלתי רצויים בקן

הביתי והחמים שלהם... בינתיים, הימים חולפים בעצלתיים. המשפחה החליטה להתחזק בהודאה לה' הטוב גם על הנסיון הזה, על הימים הטרופים העוברים עליהם כשהקרקע בוערת מתחת לרגליהם. בכל יום ויום פתחו את הפנקס הקטן והודו לה', ואז התרחש הנס הראשון: שנים קודם לכן, הם הגישו בקשה לקבלת מענק למחוסרי דיור. הבקשה 'נתקעה' בצנרת הביורוקרטיה, וחלפו שנים ללא כל התקדמות. ובדיוק עכשיו, לאחר שבעל הדירה סירב למכור להם את הדירה והם נותרו בהגדרת 'מחוסרי דיור' - לפתע פתאום הבקשה שנשלחה לפני שנים נבחנה, ולמרבה הפלא גם אושרה! - הם זכו בסכום כסף נכבד, הודות לעובדה שעד עתה עדיין לא הוגדרו בעלי דירה! מעתה, היה להם נס נוסף להודות עליו... התברר כי העובדה שבעל הדירה סירב למכור להם את הבית - הניבה להם סכום נאה.

ונס גורר נס... בדיוק אז - החליט בעל הבית כי הוא נענה לבקשתם למכור להם את הדירה בסכום גבוה במיוחד, ובתנאי שישלמו את מלוא הסכום תוך תקופה קצרה, כשאת דמי הקדימה הוא מבקש כאן ועכשיו...

המשפחה לא ידעה את נפשה. מחד גיסא - הרי לבשורה הזו ציפו וייחלו לאורך החודשים האחרונים, שבעל הדירה ייעתר לבקשתם וימכור להם את הבית. מאידך גיסא - הוא הציב בפניהם רף שקשה לעמוד בו: גם סכום גבוה מכפי יכולתם, גם דמי קדימה גבוהים מיידים, וגם את מלוא הסכום תוך שבועות ספורים - בזמן שאפילו לא יספיקו לקבל משכנתא בנקאית!

הקשיים היו ברורים, גם הדרך להתמודדות עימם היתה ברורה: הודאה לה'... כמובן! כל בני המשפחה עצרו את שגרת יומם, ההורים הדחיקו את הדאגה הכספית הצידה, ושוב נפתח הפנקס הקטן. נשלפו ממנו סיבות טובות להודות לה', אחת מהן - על עצם העובדה שבעל הדירה נעתר לבקשתם למכור להם את הבית - גם אם בתנאים כאלה...

אחר כך, החליט האב לעשות 'השתדלות', ולפנות לקרוב משפחה עשיר. הוא ידע כי קשה עד בלתי אפשרי 'לתפוס' אותו בטלפון, הוא איש עסקים עסוק, המשרד מסנן את הפניות אליו, ובכל זאת החליט האב לנסות.

למרבה הפתעתו, אדם זה ענה לטלפון לאחר הצלצול הראשון, ואפילו התרגש מקרוב המשפחה שלו שהתקשר

אליו בעיצומו של יום בהיר... וגם - למרבה ההפתעה - נענה בשמחה לאתגר, להלוות את מלוא הסכום הדרוש כדמי הקדימה - כאן ועכשיו! הלה אכן עמד בדיבורו, ודמי הקדימה הועברו למוכר עוד באותו יום!

כל בני המשפחה התכנסו יחדיו ושרו 'מזמור לתודה', הן ראו בעיניהם נס פלאי - שאותו עשיר ענה לשיחה, נענה לבקשה, העביר את הכסף, שהועבר למוכר - וכל זה עוד באותו היום. מעתה, היה עליהם לדאוג ליתרת הסכום הגבוה מיכולתם עד מאוד, כשבעל הדירה מאיים שהשבועות חולפים, ותיכף הוא כבר רשאי לבטל את החוזה...

בני המשפחה היו מודאגים, אך לא מידי. נכון, הימים חולפים, ישנו סיכון שעוד מעט יפקע תוקף החוזה ואולי גם דמי הקדימה יאבדו, אך לצד ההשתדלות והנסיגות להשיג הלוואות - לפחות עד שהבנק יאשר להם משכנתא - הם התעודדו בשירת ההודאה שהיתה בת לווייתם באופן קבוע. דבר יום ביומו התכנסו יחדיו, בחרו תודה אחת מתוך למעלה ממאה, הודו עליה לה' מעומק הלב, וחשו כי הכוח שבהודאה נוטע בהם עוצמות לעבור את הימים המודאגים בשלווה...

ואז התרחש פלא עצום: ביום מן הימים יצא האב מביתו, ובעודו מתהלך לתומו ברחוב הוא מבחין ביהודי תושב אותה השכונה, המתהלך בפנים נפולות ומודאגות. הוא פנה אליו ושאלו האם יש לו צורך בעזרה כל שהיא. הם באו בדברים, כשהאב מצדו מספר לאותו אדם על דאגתו שלו - עליו למצוא הון תועפות למימון רכישת ביתו, לפחות עד שהמשכנתא תאושר, הזמן דוחק ואנה הוא בא... אותו שכן שמע את דאגתו של רוכש הדירה, ועל אתר נענה ואמר כי יש לו פתרון, ופרש את פרטיו. הוא לא נח ולא שקט עד שסידר לו הלוואת ענק - על בסיס הפתרון שהציע, הלוואה הנפרעת עד היום בתשלומים נוחים בהתאם ליכולת המשפחה, שרכשה את הדירה בשרשרת ניסית מופלאה, עליה היא מוסיפה להודות עד היום...

לימים, כשנפגש אבי המשפחה בשכן שסייע לו, הלה גילה את אוזנו כי באותו היום שנפגשו - נודעה להם הבשורה הקשה כי אשתו חולה, והוא קיבל על עצמו לצאת לרחובה של עיר, והחסד הראשון שיזדמן לו - יבצע אותו מיד. לכן באותו היום היה נראה טרוד ומודאג. אבל בורא עולם סידר את העניינים בצורה הטובה ביותר, כך שהאישי הראשון אותו פגש בצאתו לרחוב - היה מיודענו, איש השירה והתודה, שזכה בחסד הגדול על אתר, והשלים את עסקת רכישת הדירה בזכות אותו מפגש מזדמן...

סיפור זה, אותו קיבלנו בעדות נרגשת מאם המשפחה, מלמדנו עד כמה גדולה עוצמתה של ההודאה. לפעמים הכל נראה כה סבוך ומורכב, נדמה כי אין אור בקצה המנהרה. ואז - כשיהודי מגלה את כוח ההודאה החבוי בלבו, כשבלו

נרגש ומתרונו לקראת בוראו - הוא חש עד כמה בורא עולם מטיב עמו, כמה השפעה ברוכה מורעפת עליו ממעל.

הבה ניקח את המסר הזה לתשומת ליבנו. 'בואו שעריו בתודה', נודה ונשבח לה' הטוב על רוב חסדיו אשר הוא גומל עמנו.

* * *

היתה זו שעת צהרים בהירה, בעיצומו של יום שגרתי. מוישי חזר מהתלמוד תורה כמדי יום וירד לחצר הבניין לשחק, ואז, כשהוא בעיצומה של ריצת משחק מהנה, רגלו נתקלה במשהו, הוא מעד ונפל ארצה, גונח מכאבים... תוך שניות אחדות התברר כי לא מדובר במכה יבשה בלבד... הילד צעק וצרח, רגלו התעקמה והכחילה... אמבולנס הוזעק, הוא הובהל לחדר מיון, וכבר באותו לילה אושפז במחלקה הארטופדית, כשהרופאים מודאגים מאוד ממצב הרגל...

"העצם התרסקה, לחלוטין!" - בישר הרופא להוריו בבוקרו של יום המחר, "למעשה אנחנו מאוד מודאגים, ושוקלים את צעדינו בכובד ראש. נערוך התייעצות מיוחדת עם בכירי הפרופסורים, ונקבל החלטה מה כדאי לעשות" - הטיל הרופא סלע על ליבם של ההורים החרדים לגורל בנם. מסתבר כי היתה זו נפילה נוראית, שהשלכותיה ארוכות טווח...

אחר הצהריים נערכה התייעצות מיוחדת, ואחר כך נקראו ההורים לחדר הרופאים. "אין לנו הרבה מה לעשות אלא להמליץ על טיפולי פיזיותרפיה לתקופה ארוכה, ארוכה מאוד. כרגע, איננו רואים סיכוי לאחות את השברים ברגל, המצב לא פשוט... נראה שאין מנוס מלקבוע כי שלוש שנים לא יוכל הילד להלך ברגליו, ולכל אורך התקופה יעבור טיפולי פיזיותרפיה קשים ומפרכים, ואולי בעוד 3 שנים הוא יוכל ללכת קמעא... אולי, ואולי".

הבשורה הקשה הכתה את ההורים בהלם. עד אתמול היה הילד בריא ומאושר, משתובב ומסתובב. והנה, ברגע אחד של חוסר תשומת לב מספקת, הגיע למצב ששלוש שנים לא יוכל ללכת ויאלץ לעבור טיפולים קשים ומייסרים עד שהרגל תשוב לאיתנה. וגם בעוד שלוש שנים... מי יודע אם כך אכן יקרה, האם אכן יתחיל ללכת, ומי יודע באיזו צורה...

כששבו ההורים הביתה, הם החליטו לפעול בכיוון אחר מהצפוי. הם כינסו את הילדים לסלון, ושוחחו עימם על כך שהוכח עד כמה גדול הנס ה'טבעי' וה'פשוט' שבהליכה על שתי רגליים בריאות, ועד כמה ראוי להתבונן גם ביתר הניסים ה'טבעיים' המתרחשים מדי יום, להפנות אליהם תשומת לב ולהודות עליהם. "לפיכך", בישר האב לילדיו, "מהיום נתחיל לראות את הניסים שה' עושה לנו, ונגיד לו תודה. הנה, אני כותב את הפתק הראשון - חסד שזכיתי בו היום, וכל אחד מכם יכול גם הוא לכתוב ולהודות...".

מאותו יום, הפך בית המשפחה לבית של הודאה. הילדים חיפשו לראות את הטוב, למצוא רעיון מקורי על מה להודות היום. בכל יום ויום הם מילאו פתקים, גדולים וקטנים, לבנים וצהובים, בכתב יד עגול ובכתב יד מרובע, טובות גדולות וטובות קטנות, חסדים וניסים מכל הסוגים... ובכל יום ויום, הקדישו בני המשפחה זמן להודות. ליטול את צרור הפתקים, להביט בהם כמה שניות, ולהודות לה' על כל פרט ופרט מהם. זה לא הצריך הרבה זמן, רק הרבה לב, מחשבה, התרגשות, ושירת הודאה שגואה מעומק הלב, מפי הגדולים והקטנים גם יחד, כל יום ויום...

ובינתיים, הילד בעל הרגל השבורה שב הביתה. הוא החל טיפולי פיזיותרפיה, וכבר מתחילה נראה היה כי הוא מתקדם בקצב מהיר מהצפוי. בני המשפחה הוסיפו להודות גם על זה, גם על הרגליים הבריאות, גם על השבורות, גם על הפיזיותרפיה, גם על הנפילה, גם על ההתקדמות המהירה - הודו על הכל... ובתוך פחות משנה התרחש הנס. הילד חזר לעצמו לחלוטין, התחיל להלך כאחד האדם. אין לו צורך בפיזיותרפיה, הוא לא זקוק לעזרה, בוודאי שלא לטיפולים מכל סוג. הוא פשוט הולך, הולך על שתי רגליו, הולך ומפזז בשירת הודאה, הולך ופיו ממלל שבח ותודה...

מעשה זה, אותו שמענו מהמשפיע הגה"ח רבי אברהם מרדכי מלאך שליט"א כפי ששמעו מאבי הילד, מלמד עד כמה גדולה ההודאה, ועד כמה בכוחה לחולל מהפכה של ממש. 'ועל הכל ה' אלוקינו אנחנו מודים לך ומברכים אותך'. גם כשהכל הולך חלק וגם כשחלילה חווים נפילות, תרתי משמע, אנחנו מודים ומהללים. אין צורך לתזכורות על מה ועד כמה עלינו להודות, אנו יכולים להתבונן סביבנו ולראות בעינינו את טובות ה' וחסדיו אשר גמל עמנו. הבה נודה לו מכל הלב.

[מתוך 'פניני פרשת השבוע']

וְלַבְרִיתָ בָּם בְּשִׁבְתָּהּ בְּבֵיתָהּ וּבְלִכְתָּהּ בְּדָרְךָ (ו, ז)

'וקווי ה' יחליפו כח' (ישעיהו מ, לא). ימי 'בין הזמנים' כבר בעיצומם. ימים שבהם, כך ייסדו גדולי הדורות זי"ע, יוצאים עמלי התורה לחלץ עצמות להחליף כוח ולהתכונן ברוח ובגשם לקראת השנה הממשמשת ובאה. מרפרוף קל בדברי רבותינו גדולי הדורות זי"ע אנו מוצאים כי כבר בזמנם נהגו לעשות בתקופה זו הפוגה קלה מסדרי הלימוד הקבועים שהיה להם.

* * *

תיאור מעניין אנו קוראים על ה'נופש' במחיצת מרן החזו"א זצ"ל: ה'חזון איש' זצ"ל, כשעדין גר בחו"ל, היה יוצא ל'נופש' בעיירת הקייט וואלקניק מוקדם מאוד. הוא היה הראשון שהגיע ל'נופש'. כך ציוו עליו הרופאים בעקבות מצב בריאותו. ה'חזון איש' היה יוצא מוילנא מיד אחרי ל"ג

בעומר, ועוזב את מה שנקרא אז 'הקייטנה', האחרון - בערב ראש השנה...

כשהיה ה'חזון איש' מגיע לוואלקניק, הגיעה עמו מעין 'שבת'... כך הרגישו אנשי המקום. וזה היה לפני ששמו של ה'חזון איש' יצא בעולם כולו. הוא היה יוצא לפעמים לטייל ביער האורנים, לפעמים התרחץ בנהר, אבל גם ב'קייטנה' הוא עשה מה שעשה כל חייו: למד, ולמד, ושוב למד... בבקתת היער הקטנה הוא היה שוכב על מיטת ברזל, בידו גמרא קטנה ולומד. לפעמים שכב עם הגמרא ביד על ספסל עץ שעמד בחצר הבית, ליד שולחן ארוך. באותה בקתה ביער של וואלקניק היה ה'חזון איש' רחוק משאון העיירה שוקקת החיים. הוא נמנע, כדרכו, מלהתערב בחיי הקהילה. אבל הקהילה לא ויתרה עליו בקלות: מניין התארגן והגיע ליער להתפלל עם ה'חזון איש'. רק לעיתים רחוקות הוא היה מבקר בעיירה לתפילת מנחה בשבת, או לסליחות ראשונות בסוף הקיץ. הוא לא הסכים להכריע בדין בין אדם לחברו וגם לא להתערב בסכסוכים שונים. הוא הרי הגיע על מנת לנפוש... אמנם, כשהתעורר חשש גדול בליבו של הקצב המקומי בקשר לכשרותו של שור ששחט לשבת - הוא רץ, בלי לחשוב פעמיים, אל היער, לבקתה הקטנה - למרן החזו"א - שיפסוק לו הכשר השור אם לא. גשם ירד, והקצב הלך לצד ה'חזון איש' עד בית הרב של וואלקניק שהתקשה להכריע בעניין בעצמו. החזו"א נכנס לבית הרב, התיישב כשסנטרו נשען על ידית מקל ההליכה שלו, הקשיב לשיקוליו של הרב ואמר: "כשר". ומיד קם כדי לחזור לקייטנה שלו. הקצב ביקש להזמין עגלה, שתיקה את ה'חזון איש' בחזרה לבקתתו. אבל ה'חזון איש' בחר לחזור כשם שבא, ברגל.

מי שביקר אותו שם היה פוגש אותו כשהוא שוכב על מיטתו או ישוב על הספסל בחצר, פניו מופנים אל השמש המרפאת, ובידיו הגמרא, כמובן. כך, ממקום הקייט שלו, הוא עזר לאנשים להכריע ולהחליט החלטות חשובות ביותר. הוא אפילו ניסה להציל בחור צעיר שהגיע עם אביו להחלמה בוואלקניק והזמין אותו לדור עמו בחדרו.

[מתוך 'קונטרס שימוש חכמים']

משהותו של רבנו החזו"א בעיירות המרפא, למדים אנו כי נסיעות אלה שנועדו לצרכי רפואה, היו מרוממות ונשגבות. מלבד מה שבמהלך שהותו בערי המרפא היה רבנו פועל נצורות בקרב הארץ. בעיירות אלה היו רבים זוכים לפגוש את רבנו ולהתבשם מאורו, כי היה זה כאמור מקום שבו התקבצו יהודים מכל התפוצות, ובראשם גדולי וצדיקי הדור - שזו היתה להם ההזדמנות להכיר את רבנו מקרוב, והיתה התפעמותם מדמותו הקדושה עד אין שיעור.

* * *

הג"ר יצחק זילברשטיין שליט"א רב ואב"ד רמת אלחנן ב"ב סיפר על מושגיו של חמיו הגאון הגדול רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל בימי בין הזמנים, וכה סיפר: "אצל מו"ח

או 'בין אדם לחברו', אלא הם מעין 'בין אדם לעצמו'... אבל צריך לדעת שזהו אינו המבט האמיתי עפ"י התורה, שהרי נצטוונו לשמור על המתנה היקרה ביותר שהופקדה בידינו - החיים, וחייבים אנו לשמור על גופנו לבל ינזק, וא"כ זו מצוה ש'בין אדם למקום' [והרבה פעמים היא גם מצוה ש'בין אדם לחברו'...]. ולא זו בלבד, אלא שמצווה זו עולה בחשיבותה על שאר מצוות התורה, כמאמר חז"ל: 'חמירא סכנתא מאיסורא' (חולין י.). ולהלן יובאו עובדות מגדולי ישראל שמדגישים זאת.

* * *

ישנו ארגון ששם לעצמו מטרה להנחיל לציבור ולהעלות לתודעה את הנושא של 'זהירות בדרכים' ועורך מבצעים בנושא זה. כששמע מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל על הארגון אמר: "מבצע בנושא זה חשוב יותר ממבצע על שמירת שבת ושמירת הלשון!".

באחד הימים הגיעה לבית הדין של מרן הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר זצ"ל תביעה על שוטר. הטענה כלפיו הייתה כי הינו מזיק לרבים בזה שנותן דוח"ת לנהגים על שאינם דואגים שכל בני משפחותיהם יהיו חגורים בנסיעה ברכב או שאינם נוסעים בצורה בטיחותית. השוטר, שהיה אדם דתי, חשש מאד להגיע לבית הדין, מה גם שנודע לו שמרן הרב וואזנר עצמו ביקש לשבת בדיון. לחוץ וחרד הגיע השוטר לבית הדין. להפתעתו הושיט לו הרב וואזנר כוסית יין וברך אותו בברכת 'לחיים' באומרו: "יישר כוח על מעשיך...".

כאשר הגיע למרן הגאון הרב חיים קניבסקי שליט"א אדם שביקש את ברכתו להצלחה במשפט שעתידי להיערך על עבירת תנועה שעשה - סירב לברך אותו, ואף כינה אותו: "פושע!".

בהזדמנות אחרת נשאל ר' חיים אודות אברך שהסכים להסיע ברכבו חבר, וכשנכנס החבר לרכב, ביקש ממנו הנהג לחגור חגורת בטיחות. "אני לא בנוי לחגורה", סירב החבר בכל תוקף, "פשוט זה לא בשבילי". הנהג ביקש שוב ושוב שיחגור את חגורת הבטיחות. ענה החבר: "מקנס אתה מפחד? אם יעצור אותנו שוטר, אני אשלם את הקנס". הסיטואציה הפכה ללא נעימה והנהג לא רצה להמשיך להתווכח ובלית ברירה המשיך בנסיעה.

אך דקות ספורות לאחר מכן אירעה תאונה - רכבם פגע ברכב אחר. אמנם היתה זו תאונה קלה, שני הרכבים לא נסעו במהירות רבה, והפגיעה לא היתה בעוצמה כלל, אבל טלטול הרכב העיף את החבר ה'טרמפיסט' מן הכסא - ומכיוון שלא היה חגור, הוא נפל עם המרפק שלו על מפרקתו של הנהג, והלה, ל"ע - נהרג במקום.

"מה דינו של הנוסע?" נשאל מרן ר' חיים, והשיב, כי אינו רוצה לפסוק הלכה במקרה כזה, אבל לדעתו, צריך אותו אדם כפרה, כאדם ההורג בשוגג... [מתוך 'ומתוק האור']

צוק"ל ביטול זמן היה בסוג חשיבה אחרת ממה שאנו רגילים לחשוב. לדוגמא, אספר בזה עובדה מרתקת המעידה על הלך מחשבתו הגבוהה. זכרוני, כי לפני עשרות בשנים צעדתי עמו ברחוב, ובתוך דבריו אמר לי: "אני תמיד משתוקק ללמוד בספר 'משנה למלך' המלא בפלפולים, אבל מה אעשה שבזמן הזה אני יכול ללמוד עוד קטע רשב"א שהוא מ'הראשונים' וחבל לי לאבד באותו עת עוד רשב"א...". ולמעשה, מרוב חשקו ללמוד את הפלפולים של ה'משנה למלך', כאשר נסע לנופש נטל עמו בתיק ספר זה, ואז כאשר היה מוחו זקוק למעט מנוחה עיין ב'משנה למלך'.

* * *

הג"ר יצחק שיינר שליט"א ראש ישיבת 'קמניץ' סיפר: "שמעתי מתלמיד נאמן כי פעם טייל מרן הגרי"ז מבריסק זצ"ל עם זקני הגאון רבי ברוך בער ליבוביץ מקמניץ זצ"ל באחד ממקומות הנופש, תוך כדי הליכתם פנה הגרב"ב להגרי"ז ואמר לו: "האוויר כאן מצוין". אמר לו הגרי"ז בתמיהה: "ר' ברוך בער, ממתני נעשיתם 'מבין' באוויר טוב". השיב לו רבינו תשובה מפליאה: "עס טראכט זיך דא גוט אין לערנען" [פה חושבים טוב בלימוד], וא"כ כנראה שהאוויר גם טוב כאן". בשמעו זאת הגרי"ז לא פסק מלהתפעל איך שאצל הגרב"ב אם מחשבותיו התורניות מסתדרים לו הרי שמאליו האוויר בסביבתו כבר נהיה לו טוב ומצוין. זוהי דוגמא לאדם השקוע בתורה וכל חייו סובבים סביב לימוד תורתו.

* * *

כידוע, הרחצה בים מועילה לבריאות הגוף והנפש. סיפר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל: נכנסתי לרבינו ה'חזון איש', ואמרתי לו שקשה לי כעת להתרכז בלימוד. הייתי לומד עם ראש הישיבה הגר"ש רוזובסקי זצ"ל עד שעת לילה מאוחרת, והייתי מגיע לתפילות בישיבה. נחלשתי מאד, ראשי היה כבד עלי והתקשיתי להתרכז בלימוד. אמר לי החזו"א: "צריך לנסוע כל יום לים. בשעה שש בבוקר אין אף אחד בים, אין פריצות, אז תיסע לים של תל-אביב...". החזו"א המשיך ואמר: "בשביל הבריאות מספיק לשהות במים עשר דקות, ושאר הזמן זה סתם תענוגות בעלמא. תיכנס למים כל הגוף עד הצוואר והראש יהיה מחוץ למים, במשך עשר דקות וזהו...". הוסיף החזו"א ואמר: "מותר לך, באופן אישי, לנסוע לים גם בתשעת הימים, כי אין זו רחיצת תענוג למי שצריך. להתרחץ לא בים - אסור, אבל בים זה יותר קל, כי עושים זאת בשביל הבריאות...".

[לקראת שבת מלכתא-הרב יעקב הייזלר והרב ש.ב. גנוט]

מטבע הדברים בימי בין הזמנים נמצאים יותר בדרכים, וצריכים לתת את הדעת על הסכנות בדרכים, הן הרוחניות והן הגשמיות. הסכנות הרוחניות ידועות הן, וכבר כתובות הן בספרים, ואכמ"ל, אבל הסכנות הגשמיות למרות היותן מפורסמות, מ"מ ישנה הרגשה ש'בני אדם מזלזלים בהם' מחמת שהם נתפסות כ'רשות', שהרי אינם 'בין אדם למקום'

תְּבָלִין לְשֶׁלַחן שֶׁבֶת

בס"ד

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה. העלון טעון גניזה. הלימוד בשבת פי אלף מיום חול. כדאי לקרוא בשלחן שבת.

זמני השבת - כגב העלון

העלון לעלוי נשמת: בכור חי בן בטי, אברהם זושא בן ר' יהושע, לאה בת ר' יום טוב ליפמאן, מיכאל בן שרה, אלכסנדר בן מרי, לודמילה בת לייב, משה בן זוהרה, יהודה בן שרה, יוסף בן חנה, מנחם שלום בן שמחה, חיים בן אסתר, ר' טוביה בן ר' זכריה, תמרה בת יעקב - תנצב"ה. ולהבדיל בין החיים למתים, העלון לרפואת: בת שבע בת ליאורה, אסתר בת שמחה, סביטלה צביה בת ברכה, מרי בת חנה, מאור בן ידידיה, זכריה בן סלאם חיים, חנה בת סלאם - בתוך שאר חולי עמו ישראל

פְּרֻשֶׁת וְאֶתְחַנֵּן

עֵלּוּן מִסְפָּר

316

נקודה בפְּרֻשָּׁה:

יותר. נכנסו לגור בה, וסבלו קרורים מהשכנים. התאוננו בפני רבנו, שמתה: "שכנים לא טובים? היכן אתם גרים?"

ענו: "במקום פלוני". אמר: "אם כך, מה הפלא. הרי המלצתי לכם על הדירה הזאת!"

אמרו: "כבר נמכרה!" פסק: "היא שלכם, לכו לברר!"

הלכו, ומצאו על המרפסת שלט: "למכירה..."

קנוהו, ומרצים מכל צד. שהרי "חן המקום על יושביו", להם נועד!

ופעם בא לפני רבנו אברך ובקש ברכה לפני חתימת חוזה על דירה ב"רמות פולין", במחיר מציאה. שמע רבנו והניף בידו: "לא, לא!"

שאל אחרים, ויעצוהו לקנות עם התחייבות מהבנק. קנה, ונודע שהדירה נמכרה כבר לשבעה אנשים!...

אחד מתלמידיו התגורר במרתף צר וחשוף בדמי מפתח סמלים.

המשפחה גדלה, ילד ושנים ושלושה וארבעה נדחסו איכשהו. אבל המשנה נשמה, והמקום צר מהכיל. בנוסף, סבל המרתף מטחב ורטיבות, והילדים הלכו בשרשרת.

נועץ ברבנו, לקיים מצות "דאגה כלב איש, ישחנה". שהרי אין מוצא ואין עצה. אם ימכר את המרתף, ויקבל מחיר אפסי קשיו, יאלץ להפריש שני שלישי לבעל הבית כדין מגורים בדמי מפתח, ומה ישאר לו. נטילת משכנתא אינה באה בחשבון. אברך הוא ותורתו אונתו. משכנתא אשתו מספיקה למחיה.

ותו לא, ומהיכן ישלם דמי המשכנתא. בקצרה, צרתו צרה. שמע רבנו, חשב וחשב, והשיב: "אתה צריך דירה חדשה ורהוט!"

תמה לתשובה. שהרי לא בא לשאל מה הוא צריך, אלא איך להשיג.

זאת לא שמע. גם לא היה צריך שישמע. הדברים נשמעו

ביתך - המיחד לך

"מזות ביתך" (ו, ט) תנ"א, "ביתך", ביתך המיחד לך (ומא יא) ושנינו (סוטה ב), קשם שבת קול מקריזה: "בת פלוני לפלוני", כך היא מקריזה "בית פלוני לפלוני". נמצא, שבייתו מיחד לו מסרום, וכשם שרבנו הרב בן ציון אבא שאול זצ"ל שמע את בת הקול המקרזת על הזוג, כך שמע את בת הקול המקרזת על הדירה. וכל זאת מלח קדשתו וגזלתו בתורה.

מחסר דיור, בעל משפחה ברוכה ילדים, שאל האם להתמין שיגיע תורו לקבלת דירת פרזות מ"עמידר" במחיר סמלי. אמר לו: "הדירה שנוקצבה לך היא בבית שקש". ברר, והצעו לו שם כמה דירות. הצביע רבנו על אחת מהן: "זו הדירה שלך!" הלך וחתם זכרון דברים עם הקבלן. מייד לאחר מכן התבשר שיש לו זכאות ב"עמידר", הודיעם שכתב יש לו דירה, והתר על הזכאות.

היה עליו לשלם לקבלן סכום כסף גדול בחתימת החוזה, ולא הצליח לגייסו. לא הופיע לחתימת החוזה, ונשאר קרח מפאן ומפאן.

השלים עם גורלו, להתגורר בשכירות.

יום אחד הלך ברחוב, בירושלים, והנה הקבלן מבית שקש לקראתו. פנה אליו ושאלו: "מדוע לא באת לחתם על החוזה?"

אמר: "לא הצלחתי לגייס את כל הכסף."

"אז באים ואומרים, הייתי פורש לך את התשלומים!"

"זה עוד אקטואלי?" שאל. "כן", ענה הקבלן, "הדירה מחכה לך!"

הגיע למשרד והסדיר תשלומים נוחים, והיה לבקעליה של הדירה שנוקצדה לו!

אברך בא לפני רבנו, ספר שיש כמה הצעות לדירה. הצביע רבנו על אחת ההצעות: "קנה אותה!"

ספר לאשתו, ולא שכעה רצון. בחרה בדירה אחרת, מרוחת

התכונן לעבר אליה, ובשרוהו שיהיו רשים מקרו את דירת הוריהם, והם אינם מעוניינים ברהוט. שקחו להפטר מקונו, ומצא עצמו בדירה חדשה ומרווחת, מאגרת ומטופת שמש, כולל רהוט, קדגרי רבנו! (גילוי במלכם)

בתוך זמן קצר התבשר מחברת השכונ "עמידר" שעלה בגורל לזאואת בדירה. בא לראותה, והפתע. היתה זו דירה חדשה, קדגרי רבנו.

ספור לשבת:

לא ענה.

המשכתי בהשתדלות עד כמה שלאל ידי. הלכתי לבנין שבו שתי הדירות הריקות. ראיתי אור באחת מהן, אך כאשר דפקתי איש לא ענה. דפקתי גם אצל הדירות הסמוכות, ושאלתי את הדיירים אם הם רוצים למכור את הדירה שלהם. אף אחד לא רצה.

ירדתי למטה, הוצאתי דף ניר ורשמתי בכתב ידי: אנו מעוניינים לקנות את הדירה שלכם. ציינתי את הפרטים שלי ומספר טלפון בתקוה שבעל הבית יחזור אלי.

כעבור יומיים עברתי שוב ליד אותו בנין, בדקתי בתיבת הדואר וגיליתי שהמכתב שהנחתי שם כבר איננו. מישהו לקח אותו. יומיים אחר כך התקשר אלי גוי שהיה בעל הדירה. הוא אמר שהוא נמצא כאן ומחכה לנו.

הגענו ושמענו ממנו שיש לו כאן בבנין שתי דירות והוא מעונין למכור את שתיהן במחיר טוב. הסכמנו.

נותרו לנו שתי בעיות. האחת - מרגע שמסכימים לקנות דירה עד שקונים אותה בפועל אחרי כל הבירוקרטיה עם הבנק עובר זמן, ואנחנו לחוצים מאד, והשניה - הגוי מתגורר בדירה והבית מלא בחפציו, ואורך זמן לפנות הכל.

לשתי הבעיות היה פתרון מידי - הגוי אמר שהוא מוכן להראות לנו את הדירה השניה, הריקה, בקומה התחתונה, ואם נרצה, הוא מסכים שניכנס לגור בה מידי.

הוא פתח בפנינו את הדירה, והנה פלא - דירה נאה, נקיה, מרווחת ונעימה מקדמת את פנינו, כאילו היא רק חיכתה לבני ולמשפחתו היקרה. נשאר רק להכשיר את המטבח. זהו זה. נושענו. ביום המחרת כבר נכנסה המשפחה הצעירה לגור בדירה.

שאלתי את הגוי: מתי ראית את המכתב שלי בתיבת דואר? ענה לי הגוי: האמת היא שהיום איני גר כלל כאן במדינה, וכבר לפני שנה רציתי למכור את הדירה. הגעתי לכאן לכמה ימים בשביל לטפל במכירה, אבל אז קיבלתי הודעה שאבי חולה ונסעתי להיות איתו.

לפני כמה ימים הגעתי לכאן שוב כדי לטפל במכירה של הדירה, ואז מידי ראיתי את המכתב שלכם. רגע אחרי שראיתי את המכתב התקשר עוד מישהו להתעניין בנכס, אבל אתם הייתם ראשונים. לכן הקדמתי אתכם.

הדירה חיכתה שנה

אני גר במונטריאל שבקנדה. לפני חמש שנים התכוננת לחתונתו של בני בכורי. ביקשנו לשכור דירה ממול ביתי עבור הזוג הצעיר, אך התברר שבעל הדירה מכר אותה, ומישהו כבר גר בה. כאשר התעניינו אצל הקונה אודות הדירה, הוא אמר כי קנה אותה על מנת למכרה.

כרגע הוא מוכן להשכיר לנו את הדירה למשך שנתיים בלבד, כי אחרי כן הוא מתכוון לממש את הנכס במחיר גבוה מדי בשבילנו.

הדירה התאימה לנו מאוד. החלטנו שגם שנתיים הן תקופת זמן יפה לתחילת החיים, וחתמנו חוזה עם הגבלת זמן. כעבור שנתיים וחצי התקשר המשכיר להזכיר שתקופת החוזה תמה, והוא עומד למכור את הדירה. עדיין לא נמצא קונה, אבל ברגע שיימצא על הזוג לצאת מידי.

הסכמנו ואמרנו לו שבינתיים נמשיך לשכור את הדירה, ומיד כאשר הוא ימצא קונה נצא מהדירה.

עברה עוד חצי שנה, ועדיין לא מצאנו דירה. בתשרי, אחרי החגים, הודיע לנו בעל הבית שהוא מכר את הדירה והקונה רוצה להיכנס בעוד כמה שבועות. בשבילנו כמה שבועות היו זמן קצר מדי בשביל להתארגן, אבל ניסינו להסתדר עם זה איכשהו. ב"ה באותו זמן בני חגג את הולדת בנו השני למזל טוב, כך שלעת עתה היו הזוג עם ילדיו אצל ההורים.

המשכנו לחפש ולחפש דירה מתאימה, אבל היא לא הגיעה. הקונה הלחיץ אותנו לפנות את החפצים מהדירה, ואנו גם ידענו שהצדק איתו, וכך התחלנו לארוז את התכולה בלי לדעת לאן הולכים וציפינו לישועה.

החלטתי להשתדל וסיפרתי לכולם שאני מחפש דירה עבור בני. עיקר ההשתדלות היתה, שהרמתי יד לשמיים וביקשתי מהקב"ה שישלח דירה מתאימה. באחד הימים, בהיותי מלמד בחיידר, ישבתי ליד מגיד שיעור בהפסקה ואמרתי לו: "אתה גר ברחוב הסמוך לי, אולי יש לך מושג על דירה להשכרה באזור?" הוא אמר שליד הבית שלו ישנן שתי דירות ריקות, אין יוצא ואין בא.

יתכן שאוכל לשכור אותן, אך אין לו מושג מיהו בעל הבית. ביקשתי מחבר שמתמצא בחיפושי כתובות שימצא לי את בעל הדירה לפי הכתובת, וכך השגתי מספר טלפון. התקשרתי והוא

חמים משכנו מהדירה שלי לדירה ההיא על ידי צינור, שנוכל לטבול ולהתכונן לתפילה כדבעי ובנחת.

עתה התברר שבשעת קניית הדירה עוד לא ידענו איזו מתנה מיוחדת קיבלנו מן השמים. (השגחה פרטית ויחי-שמות תשפ"א)

הדירה הזאת צמודה מצידה האחורי לצד האחורי של הדירה שלי. גם סידרנו עירוב כדי שנוכל לטלטל בין הדירות בשבת. בקיץ האחרון, עם התפשטות הוירוס ברחבי המדינה, לא אפשרו לנו כל כך לצאת מהבתים. בתי מדרש והמקוואות היו סגורים, והמקום היה לנו למשיב נפש, שעה שהקמנו מקוה בדירה. מים

הלכות שבת:

מתוך החוברת "השבת בהלכה ובאגדה" לרב שלום דוד נקי שליט"א - ע"פ פסקי הגר"ע יוסף זצ"ל [למקורות לכל הלכה והכלה- ראו בחוברת הנ"ל]

קופסת טונה

קופסת טונה- מותר לשפוך את השמן הצף למעלה, שהואיל והשמן בפני עצמו והדגים בפני עצמם, אין בזה ברירה. אולם אם הדגים מרוסקים ומעורבים עם השמן, ישפוך את השמן עם מעט מהדגים, שאז בורר פסולת ואוכל מתוך אוכל, או שיוציא את הטונה במזלג ויישאר השמן בקופסה.

הגדרת מלאכת תופר

התופר שתי תפירות, דהיינו שמכניס את החוט בבד ומוציאו, וחוזר ומכניסו, עובר על מלאכת תופר. ובלבד שקשר את החוט בשני ראשיו שאז התפירה מתקיימת ולא ישמט החוט. אבל אם לא קשר, עבר איסור מדרבנן. והתופר שלוש תפירות, אף אם לא קשר את ראשי החוט, עבר מן התורה, כיון שהתפירה מתקיימת בכך.

סיכת בטחון

מותר לחבר שני חלקי הבגד במחט, בסיכה או בסיכת בטחון, אפילו בשלוש תחיכות ועל דעת להתקיים. כיון שאין זה שייך למעשה תפירה, כי אין תפירה בלי חוט, והרי זה דומה למחבר שני בגדים באטבי כביסה שברור שמותר.

חיבור ביטנה וכובע ברוכסן

מותר לחבר ביטנה וכובע למעיל על ידי רוכסן, אף שבכוונתו להשאירם מחוברים זמן רב, כי אין דרך תפירה בכך, ובקל יכול לפותחו, והרי זה כמו כפתור המחבר את חלקי הבגד.

מתיחת חוט

שתי חתיכות הבגד שנפרדו קצת זו מזו, וחוטי התפירות נמשכים, אסור למתוח את ראשי החוט כדי להדקם ולחברם. וכמו כן, כפתור שהתרופף מהבגד, לא ימתח את החוט המחבר את הכפתור לבגד.

תולדת תופר - הדבקת ניירות

המדביק ניירות, עובר על תולדת תופר, שמחבר שני דברים יחד. טיטולים מותר לפתוח את מדבקות הטיטול לחתל התינוק, ולחזור ולהדביקן כדי להדקו על גופו, הואיל והדבקתם אינה נעשית לקיום אלא על דעת שיפתחו אותן.

מדבקות סימניות

מדבקה שמדביק בצד הדף שבספר, כדי שיהיה לו סימן והיכר היכן הגיע בלימודו, ושוב כשחסיים לימודו, מדביק אותו בדף האחר שבו סיים עתה, מותר להשתמש במדבקה זו בשבת, לפי שאין ההדבקה לקיום.

מגנט. ניילון נצמד. סקוטש.

מותר להשתמש במגנט, לפי שאין זה חיבור אלא כוח משיכה

הגדרת מלאכת בורר

אוכל ופסולת המעורבים יחד, אסור לברור ולהפריד ביניהם, אלא באם יתקיימו ג' התנאים הבאים: א) שיברור את האוכל מתוך הפסולת (ולא את הפסולת מתוך האוכל). ב) שהברירה תיעשה ביד (ולא בכלי של ברירה כנפה). ג) שיברור את האוכל על דעת לאוכלו לאלתר (מיד, ולא לאחר זמן).

ברירה לאחרים

מותר לברור אוכל מתוך פסולת ביד, לאלתר, לצורך אחרים, אף שאינו אוכל עימם. ויברור את הכמות הדרושה להם ולא יותר, כדלהלן.

ברירה לבעלי חיים

מותר לברור את הפסולת מתוך האוכל בשביל להאכילה לבעלי חיים, מאחר ובמצב שכזה הפסולת נחשבת כאוכל, ונמצא בורר אוכל מתוך פסולת.

שני מיני אוכלים

איסור בורר הוא אף בשני מיני אוכלים המעורבים יחד, וחפץ רק באחד מהם. המאכל שאינו חפץ בו עתה נחשב כפסולת ואסור להוציאו. על כן, סלט שמעורב בו בצל, ואינו חפץ בו, אסור להוציאו, אלא יאכל את שאר הירקות וישאיר את הבצל. אולם רשאי להוציאו כדי לתת לאוכלו לאלתר.

אוכל ופסולת (ביחד) מתוך אוכל

סלט ירקות שנמצא בו גרעין לימון, רשאי להוציאו את הגרעין עם מעט מאכל. כי דרך ברירה הוא כאשר מפריד את הפסולת מן האוכל, ולא כשהפסולת והאוכל יחד.

סוג אחד

מין מאכל אחד המבושל באופן אחיד, ויש בו חתיכות גדולות וקטנות, אין בו איסור בורר, ורשאי להוציאו את החתיכה שאינה נראית לו. למשל, דגי מושט גדולים וקטנים, וחפץ בדג הגדול, מותר להוציאו את הדג הקטן.

ברירה בדבר לח

כל דבר המונח במשקה, וניכר בפני עצמו, לא שייך בו דין בורר,

כיון שאין כאן שני דברים המעורבים יחד, אלא כל אחד ניכר בפני עצמו. ולכן מותר להוציאו שקית תה מכוס תה, או פקק שנפל למשקה, וכן זבוב ויתוש שנפלו למשקה וצפים למעלה.

משקה שנפלו בו פירורי לחם, או הסוחט לימון לכוס תה ונפלו בו גרעינים, אם הם צפים למעלה, מותר להוציאם. אך אם הם שקעו למטה, אין להוציאם, לפי שהם קטנים ולא ניכרים כל כך.

ניירות חתוכים - טישו

ישים לב מערב שבת שיהיו לו ניירות חתוכים להשתמש בהם לבית הכיסא (שירותים) ולשאר צרכיו. ואם נקלע למקום שאין שם נייר חתוך, רשאי לחתוך בשבת, מפני כבוד הבריות, וכדי שיברך ויתפלל בנקיות (וטוב שיחתוך בשינוי במרפק או ברגל וכדומה). אף שחותך בנקבים, אין בזה איסור תורה של מלאכת מחתך, כיון שאינו מקפיד אם הנקבים היו במקום אחר יותר ארוך או יותר קצר.

הפרדת דפים

ספר חדש שנמצאו בו דפים דבוקים, וכגון בשעווה שנטפה או בתבשיל שדיבקים, מותר להפרידם, כי דיבוקם לא נעשה על מנת להתקיים. ואולם אם הדפים מחוברים מחמת שלא נחתכו בדפוס, אסור להפרידם.

בלבד. על כן, מגנט עם ברכת "אשר יצר" או תמונה של רב וכיוצא בזה, מותר להדביקו על המקרר. וכן מותר להשתמש בניילון נצמד שעוטפים בו מאכל ונדבק קצה אחד על השני, באופן שאינו קורע אותו בשבת, וכגון שיש לו משומש. וכן מותר להשתמש בהדבקה הנעשית על ידי סקוטש, שגם זה אינו חיבור ממש, ואינו ככל הדבקה רגילה.

הגדרת מלאכת קורע

מלאכת קורע (אף שאינו מתקנו בשבת), אבל הקורע שלא על מנת לתקנו, עובר על איסור דרבנן, כיון שהוא רק מקלקל.

תולדת קורע

המפריד ניירות דבוקים זה בזה על מנת לתקן, עובר על תולדת קורע, וחייב.

בדיחות:

מתוך הספר "תן חייך 5"

אישה רואה את חברתה מתאמצת להזיז את הספה בכוחות עצמה.
- "למה לא חיכית שבעלך יחזור?"
- "בשביל מה לחכות? כשהא יושב עליה זה הרבה יותר כבד!"...

אדם נכנס לאולם התצוגה של מרצדס.
"שלום, אני נהג חדש ומעוניין לדבר איתכם על המאזדה שבחלון התצוגה."
מנהל: "אין לנו מאזדה בחלון התצוגה!"
- "עכשיו יש!"...

סועד: "תן לי ביצה שרופה עם לחם מעופש וכוס קפה דלוח!"
מלצר: "אין לנו דברים כאלו!"
סועד: "ודאי שיש! זה מה שהגשתם לי אתמול!"...

- "פעם הייתי גרוע בגיאומטריה."
- "ומה המצב היום?"
- "ברוך ה', מאז שלקחתי שיעורים פרטיים הכל התהפך ב-360 מעלות!"...

- "יש לי בעיה, לפעמים אני מכין שתיה חמה לי ולאשתי, ואני לא זוכר איזו כוס שייכת למוי"
- "אז אולי תעשה לך סימן כלשהו?"
- "הו, זה רעיון מצויין! אני אחזיק את התה שלי ביד ימין, ואת הקפה שלה ביד שמאל!"...

הרופא: "קרה לך שאתה רואה דברים פעמיים?"
- "כן, אבל רק אם זה ממש מעניין!"...

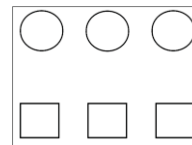

חידות:

באדיבות חיים כץ

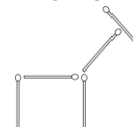
חידות מחשבה:

מתחוקו בין כל עיגול לכל ריבוע, ובין כל ריבוע לכל עיגול, מבלי לצאת מהמסגרת!

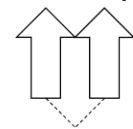
חידת גפרורים:

הזיזו גפרור אחד כדי לסובב את הג'ירפה!

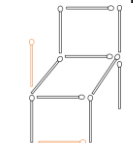

פתרונות לעלון הקודם:

פתרון לחידת מחשבה:

פתרון לחידת הגפרורים:

יציאה:	כניסה:	ואתחנן	זמני
20:04	18:51	י-ם:	השבת:
20:06	19:06	ת"א:	חיפה:
20:05	19:07	ב"ש:	
20:07	18:58	חיפה:	

לתגובות והנצחות ולקבלת העלון במייל:
elisha5765@gmail.com

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל זאסטר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

ז"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל זאסטר זצ"ל
 ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
 זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

627

אנו זקוקים לעזרת הציבור

העלון נקלע לקשיים וחובות כבדים, על מנת שנוכל להמשיך לתחזק את העלון שעלותו כ-1,000 ש"ח בשבוע ומופץ 10,000 עותקים אנו זקוקים לתרומתכם. ניתן לקבל חסות על העלון, לע"ג, לרפ"ש או לזווג הגון. ניתן לפנות בטל': 050-4120-812

העלון לעילוי נשמת שרה בת פֶּכֶב

סיפור לשבת קודש

להיכל ושרפוהו.

וכיון שנישרף, אמר הקב"ה: שוב אין לי מושב בארץ - אסלק שכינתי ממנה ואעלה למכוננו הראשון. באותה שעה היה הקב"ה בוכה ואומר: אוי לי, מה שעשית? השרתי שכינתי למטה בשביל ישראל, ועכשיו חטאו, חזרתי למקומי הראשון. חס ושלום, שחוק לגויים הייתי ולעג לבריות!

באותה שעה בא מטטרון ונפל על פניו ואמר לפניו: ריבונו של עולם! אני אבכה ואתה לא תבכה!

אמר לו: אם אין אתה מניח לי לבכות, עכשיו אכנס למקום שאין לך רשות להיכנס, ואבכה, זהו שנאמר (ירמיהו י"ג): "ואם לא תשמעוהו במסתרים תבכה נפשי".

אמר להם הקב"ה למלאכי השרת: בואו ונלך אני ואתם לביתי ונראה מה עשו אויבים בו. מיד הלך הקב"ה ומלאכי השרת וירמיהו לפניו. וכיוון שראה הקב"ה את בית המקדש אמר: בוודאי זהו ביתי וזהו מנוחתי, שבאו אויבים ועשו בו כרצונם. באותה שעה היה הקב"ה בוכה וצועק ואומר: אוי לי על ביתי!

בני היכן אתם? כוהני ולווי, היכן אתם? מה אעשה לכם? כמה פעמים התרתי בכם ולא חזרתם בתשובה. (מתוך ספר התודעה).

שוב הגענו לצום ט' באב על חורבן בית המקדש, ואנו עדיין כיתומים ללא אב וללא בית המקדש קרוב ל-2000 שנה.

ה' יתברך הוא האב של כלנו, יכול ברגע אחד לבנות את ביתו, את בית המקדש, אך הוא לא עושה זאת מפני שהוא אומר: "החרבתי את בית המקדש בגלל שהייתה ביניהם שנאת חנם, ועל כן אבנה אותו שוב רק כאשר תהיה ביניהם אהבת חנם". להקב"ה אין בעיה לבנות את הבית ברגע אחד, אך הוא רוצה שנשוב לחיות יחד בשלום.

הבה נתבונן, כאשר מגיעים שני ילדים לאביהם ומתלוננים אחד על השני, מה רצונו של האב? הלא הוא אוהב את שניהם שווה בשווה כי הם בניו, והוא אינו מצדד בעמדתו של אף אחד, אלא מבקש רק שילדיו יחיו בשלום ויפסיקו לריב זה עם זה. כך כביכול הקב"ה מבקש מאתנו: מה מבקש אני מכם שתהיו אוהבים זה את זה ומכבדים זה את זה.

מעשה נפלא הממחיש לנו עד כמה הקב"ה אוהב שאדם רגיש לצערו של יהודי.

את המעשה הבא סיפר הגאון רבי אליעזר רוט שליט"א בעצמו, לאחר פטירתו, לפני כמה חודשים של ד"ר משה רוטשילד, מנהל בית החולים מעייני הישועה והוא מובא ללא הוספות לפני כמה שנים, חיפש ד"ר משה רוטשילד, דירה בבני ברק, על מנת לקנותה לאחד מילדיו.

והנה הגיעה אליו שמועה כי אברך אחד, אב למשפחה גדולה, מעוניין למכור את דירתו בעיר בני ברק. פנה ד"ר רוטשילד אל ביתו ודפק על הדלת. "שלום רב, שמעתי כי הנך מוכר את דירתך

רק ע"י אהבת חנים יבנה בית המקדש

"שבת משוש ליבנו נהפך לאבל מחולנו, נפלה עטרת ראשנו אוי נא לנו כי חטאנו, על זה היה דווה ליבנו על אלה חשכו עינינו, על הר ציון ששמם שועלים הילכו בו". (איכה ה', ט"ו - י"ח).

אמרו חכמינו: חמישה דברים אירעו את אבותינו בתשעה באב, ואלו הם:

א. נגזר על אבותינו (דור המדבר) שלא יכנסו לארץ ישראל, ככתוב (דברים א'): "אם יראה איש באנשים האלה, הדור הרע הזה, את הארץ".

ב. חרב בית המקדש הראשון.

ג. חרב בית המקדש השני.

ד. נלכדה ביתר.

ה. נחרשה ירושלים לאחר החורבן, ככתוב (ירמיהו כ"ו): "ציון

שדה תחרש".

ועוד מצאו את אבותינו רעות רבות וצרות ביום המר הנמחר הזה, ביום תשעה באב, גם בדורות שאחרי החורבן, והגדולה שבכולן, גרוש ספרד שהיה בשנת חמשת אלפים מאתיים חמישים ושתיים. שכך היתה הגזרה של 'פרדיננד' מלך ספרד שעד יום האחרון של חודש יולי מן השנה ההיא לא תמצא עוד רגל ישראל על אדמת ספרד וניתנה להם ארכה שני ימים, עד השני באוגוסט מאותה שנה, ואותו היום, תשעה באב היה 'ובעצם היום הזה יצאו כל צבאות ה' מארצות ספרד', והופקרו לשבי ולחרב ולביזה ולגלי ים ולטרף לחיות רעות, הולכי שתיים והולכי ארבע.

ואע"פ שעיינו ראו בדור זה שמד איום ונורא יותר מכל הדורות, וכבר לקו הלבבות מרחב אנוחות, ויבש מקור דמעה מרחב בכיה, עדיין לא משה מזיכרוננו אותה פורענות איומה שמצאה את יהדות ספרד שהייתה המאושרת בגלויות ישראל ומרובת אוכלוסין מאחרות, ונתקעקעה ביצתה ולא נותרו ממנה אלא שרידים מעטים דוויים וסחופים אנוסים ונאנקים.

וביום התשיעי באב נכרתה גולת כותרת זו, ולא שבה עוד לתחיה. הוא שאמרו חכמים: 'מגלגלים זכות ליום זכאי, וחובה ליום חייב'.

"ויקרא ה' אלוהים צבאות ביום ההוא לבכי ולמספד" (ישעיה כ"ב), בשעה שביקש הקב"ה להחריב את בית המקדש, אמר: כל זמן שאני בתוכו אין אומות העולם נוגעות בו, אלא אכבוש את עיני ממנו ואשבע שלא אזקק לו עד עת קץ, ויבואו האויבים ויחריבו אותו.

מיד נשבע הקב"ה בימינו והחזירה לאחוריו, זהו שנאמר (איכה ב'): "השיב אחור ימינו מפני אויב", באותה שעה נכנסו אויבים

לעילוי נשמת משה בן אסתר

נכנסה שכנתה לביתם, וביקשה: "הרבנית היקרה, רוצה אני להכין ארוחה לבני ביתי, אך חסר לי סיר לבישול, האם תוכלי להשאיל לי סיר למספר שעות?", ביקשה בנימוס.

"בשמחה", השיבה הרבנית, "אך אין באפשרותי לתת לך את הסיר כעת, לכן אם תוכלי לבוא בעוד חצי שעה, ואז, אתן לך את הסיר בשמחה". שמחה השכנה ואמרה שתשוב בעוד כחצי שעה.

החפץ חיים, שהיה בבית, שמע את שיחה של אשתו עם השכנה, ופנה אל אשתו: "אשתי הצדקת והיקרה, מעניין אותי מאוד לדעת, מדוע ביקשת מהשכנה שתבוא לקחת את הסיר רק בעוד חצי שעה ולא נתת לה מיד את הסיר?", שאל הצדיק.

השיבה לו אשתו הצדקת: "מכירה אני מזה כמה שנים את שכנתי, ויודעת אני, שאני ושכנתי לא מנקים את הסירים באותה איכות.

לאחר ששכנתי מנקה את הסיר ומדיחה אותו, עדיין נשארים עליו שומנים וכתמים... אבל אני מנקה את הסירים באופן יסודי עם חומרים רבים שמורידים את הכתמים והשומנים לגמרי, ולאחר מכן, מפרקת אני את הידיות ומוציאה את הנקודות השחורות עם צמר פלדה, וכך הסיר יוצא מבריק לחלוטין".

אמרה הרבנית וסיימה את הסברה, "לכן, חוששת אני שאם אתן את הסיר שלי הנקי לשכנה היקרה הדבר יגרום להפרת שלום הבית שלה עם בעלה. שהרי בעלה יראה את הסיר המבריק והנקי שלנו, ויאמר לאשתו באכזבה: "מדוע הסירים שלך לא נקיים כמו הסירים של הרבנית", ואף יכול להיות שיאמר לה: "כדאי שתלמדי ממנה אין לנקות סירים".

לכן, כדי למנוע ממנה צער וחוסר שלום בביתה, ביקשתי משכנתי היקרה שתבוא בעוד חצי שעה, כדי שבינתיים אני אלכלך בכוונה קצת את הסיר שלנו, בכדי שיהיה דומה לסירים שלה". (שיח ישראל, הרב ישראל נח ברגר שליט"א).

כמה נזהרו גדולי ישראל ונשותיהם שחלילה לא לגרום לסכסוך וחוסר שלום בין יהודים, בין בניו של הקב"ה.

ואף לפני עשרות שנים שהחלה מחלוקת הדעות בין 'החסידיים' ל'מתנגדים', התנגד רבי חיים מוולאז'ין זצ"ל שהיה מקבוצת ה'מתנגדים', לחתום על אגרות חרם נגד 'החסידיים', ואף היה נוהג לקרב את קבוצת 'החסידיים' ואף הכניס אותם לישיבתו המפורסמת, ישיבת 'עץ חיים', וכמה מגדולי החסידיים גדלו בישיבתו.

נכון לא כלולנו שווים בדעות, כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות, אבל למה לדבר עליו, ולמה לגרום לשנאה ולמחלוקת, הרי אנו מביאים בכך אסונות קשים על עם ישראל חס ושלום, כולנו אחים, בניו של בורא עולם!

נתחזק באהבת ישראל אמיתית, נכבד כל אחד ואחד, נראה תמיד במעלת חברנו ולא בחסרונו, נלמד כף זכות על כולם כאילו הוא אחד מבני משפחתנו, נלמד לוותר תמיד בשביל השלום גם כשאנו צודקים, והכל לעשות נחת רוח ליוצרנו.

שהרי אין להקב"ה בעולמו אלא שנהאב אחד את השני ונכבד אחד את השני, וכאשר הקב"ה יראה שיש אהבת ישראל אמיתית בינינו, אז מיד יגאל אותנו ויבנה לנו את בית המקדש השלישי במהרה בימינו אמן. (ויוציא עמו בששון)

אך אני מתעניין לדעת מה הסיבה לכך? מדוע לך למכור נכס כזה? "יש לי חובות רבים", השיב האברך, "ואין לי שום דרך אחרת לפרוע את החובות, אלא הפתרון היחיד שנותר לי על מנת לצאת מאפילה לאורה הוא רק ע"י שאמכור את ביתי".

"היכן אתה מתכוון לגור אחר שתמכור את הדירה?" שאל הד"ר, "הרי יש לך משפחה גדולה בלי עין הרע?" אני מתכוון לשכור דירה ולחיות כך", השיב האברך.

ד"ר רוטשילד כאב את כאבו של האברך ושאל אותו: אמור נא לי, האם התייעצת עם איזה רב כלשהו לפני שקיבלת החלטה כה גורלית? הרי זה לא פשוט למכור נכס נדיר בגלל חובות, מי יודע אם תצליח אי פעם לקנות שוב דירה". "כן". השיב האברך, "שאלתי את מורי ורבי, הגאון רבי יעקב אדלשטיין והוא הורה לי לעשות כן", השיב האברך.

ד"ר רוטשילד עזב מיד את הבית ועשה את דרכו הישר אל הבית ברמת השרון ביתו של הגר"י אדלשטיין. הרב אדלשטיין קיבלו בכבוד רב, וסיפר לו את כל המקרה של האברך, וכי הוא אכן מעורב במקרה והורה לו לפעול כך.

ד"ר רוטשילד ששמע כי אכן המעשה הינו כך, חזר שוב לביתו של האברך ושאל אותו: "סליחה על החוצפה, אך רציתי לדעת לאיזה סכום של כסף הגיעו החובות שלך?" האברך קצת התבייש ונקט בסכום גדול של כמה מאות אלפי שקלים.

ד"ר רוטשילד לא התבלבל, הוא הוציא צ'ק מכיסו ונתן לו את כל הסכום הנדרש, ואמר: "תקשיב אברך יקר וצדיק, אתה נשאר בדירה שלך, ועם הצ'ק שלי תכסה את כל החובות שלך", הורה ד"ר רוטשילד, "ואני כבר אחפש דירה אחרת".

סיים הגאון ר' אליעזר רוט' שליט"א ואמר: "ד"ר רוטשילד הסתיר מאד את מעשיו והשביע אותי שלא אספר זאת בחיי, וכל הסיבה שהוא סיפר לי זאת כדי להבין כמה יש לעזור לבני התורה היקרים והצדיקים המעמידים את העולם. ועל כן, כעת, לאחר שנפטר לפני כמה חודשים, אני מספר את הדברים לציבור, להכיר במעלת העזרה והחסד.

כמעט וכל המנהיגים בעם ישראל היו רועי צאן, יעקב אבינו רעה את צאן לבן, משה רבנו רעה את צאן יתרו, דוד המלך רעה את צאן אביו וכו', ללמדך, כי כאשר ראה ה' את רחמיהם הרבים אף על הכבשים הרכים, מיד ידע הוא יתברך כי הם המתאימים ביותר להוביל את עם ישראל.

כי רק אדם שיש לו לב מרחם ואוהב, המוכן לעשות הכל בשביל יהודי, רק הוא יכול ומסוגל לעשות הכל למען עם ישראל. נדבק במידותיהם של גדולי ישראל, ונשתדל לעזור לכל יהודי הנמצא בקושי ובצרה, ובעז"ה תבוא הגאולה!

מעשה נפלא המלמד אותנו עד כמה צריך זהירות גדולה שלא לצער שום אדם בישראל מסופר על אשתו של מן 'החפץ חיים' זצ"ל, כי באחד הימים

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

לרפואה שלימה:
משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, רחל בת זוליקה

לעילוי נשמת: זוהר עליזה עיישה בת אסתר, פאני בת אסתר, דבורה בת ברכה, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רותם בן סליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, אליהו בן גוהר, רחמים בן חנום בשי

אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא!
יחזקאל בן מהין ורעייתו כרְמִיסִית בת שרה, מנשה בן טוביה ורעייתו, הרצל בן כתון ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, ירון מנשה בן פנינה ורעייתו, ענבל ג'סילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.

נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה

הצלחת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'סילה

נא להתפלל לזווג הגון:
איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, אילה בת שולמית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, אוריאל חיים בן שולמית מרים אסתר בת רחל, שרה בת לאה, משה בן רשל, רבקה בת רחל

העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזווג הגון ליוסף בן שולה

שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה - 21:00 - 22:30
טל: 036766049

שידוכי "חסדי חיי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה 9:00 - 10:00 058-3297225
ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד
c9595@okmail.co.il

מוהל מוסקר לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסקר לשם שמים, תלמידו של הרב אורי: 0583207037. אברך מוהל מוסקר לשם שמים 0527646963.

נאה דורש

פנינים ממיטב המגידיים בהוצאת "יפה נוף"

אפילו להיות בעל חיים, העקר להמשיך לחיות ולזכות להכנס לארץ. אולם הקב"ה דוחה את כל הנסיונות; הגזרה נגזרה ויהי מה. נשאלת השאלה: כשראה משה שאין שום סכוי להמשיך ולחיות, מדוע לא בקש שלפחות ארזו ילקח לקבורה בארץ ישראל? הוא הרי ידע היטב את הזכות ואת המעלה הגדולה של קבורה בארץ ישראל. בשעה שבגוי ישראל עסקו בבזות הים, הוא מסר את נפשו והלך לחפש את ארזו של יוסף, כדי לקיים את השבועה שהשביע יוסף את השבטים, להעלותו להקבר בארץ ישראל. גם יוסף עצמו קיים את שבועתו ליעקב אבינו לקברו בארץ ישראל. מדוע, אם כן, לא בקש משה רבנו מהקב"ה: רבנו של עולם, לפחות תאפשר לי להקבר בקברי אבות בארץ ישראל!

התשובה לכך נמצאת בדברי המדרש בתחלת פרשת ואתחננו: "אמר [משה] לישראל: בבקשה מכם, כשתכנסו לארץ זכרו אותי ואת עצמותי, ואמרו: אוי לו לכן עמך, שרץ לפנינו כסוי, ונפלו עצמותיו במדבר". מוסיף המדרש: "ומפני מה נקבר בחוצה לארץ? כדי שיחיו המתים שבחוצה לארץ בזכותו". אם הוא יקבר בעבר הירדן, כשיגיע זמן תחית המתים, הוא יקום לתחיה, ובזכותו יקומו כל מתי המדבר, וכשם שהוא יבוא אז לארץ ישראל - יבוא אף הם עמו לארץ. אך אם הוא יבוא לקבורה בארץ ישראל, כשיגיע זמן תחית המתים, הוא יקום לתחיה בארץ ישראל, ואילו כל מתי המדבר ישארו בחוץ לארץ. משל למה הדבר דומה, לאדם שאבד כמה פרוטות בחשכה. בקש שמישהו יביא לו פנס להאיר את המקום, ולמצא את המטבעות האבודות. חשב בלבו: "אם הם ידעו שאבדתי כמה פרוטות, יאמרו שכמה פרוטות עלובות אינן שוות את הטרחה הכרוכה בהשגת פנס. מה עשה? השליך מטבע של זהב, ואמר להם: "מטבע זהב אבדתי, אנא הביאו לכאן פנס להאיר את האפלה, ולמצא את האבדה". הביאו פנס לחפש את מטבע הזהב, ותוך כדי חפוש אחר מטבע הזהב, מצאו גם את הפרוטות האבודות.

כך אמר הקב"ה למשה: בשביל מתי המדבר אין הטרחה שונה להביאם לארץ ישראל בתחית המתים. אך אם אתה תסגר עמך, כשתקומו לתחיה - יוליכו אותם יחד אתך לארץ ישראל.

מכאן - אומר ה"דעת שרגא" - אנו למדים למוד עצום על מעלת ההסבה לזולת וזכוי הרבים. זכות גדולה ומעלה עצומה היא להקבר בארץ ישראל, אולם הזכות לזכות אחרים על ידך - גדולה יותר!

(רבי ברוך רוזנבלום שליט"א - דורש טוב סוכות)

האנוכיות חוצצת בין ישראל לקונם - לעקר את האני' שבתוכנו

אנכי עמד בין ה' וביניכם (ה, ה)

המבטל עצמו - זוכה לתורה

בדרך רמז אפשר לבאר: "אנכי עמד בין ה' וביניכם" - האנוכיות מפרידה וחוצצת בין האדם לקונו. כשאדם מבטל את האנוכיות והוא קרוב אל ה', הוא זוכה לסייעתא דשמיא וה' משפיע עליו שפע של חכמה ובינה.

זהו שפאמר (איוב כח, ב): "והחכמה מאין תמצא" - מי שמבטל את עצמו והוא כ'אין' בעיניו - זוכה לחכמת התורה.

זהו שאמר שלמה המלך ע"ה (שיר השירים ג, א): "אני לדודי ודודי

גדל מעלת זכוי הרבים

הבה נראה כמה גדולה מעלת זכוי הרבים ורובי כבוד שמים בעולם. משה רבנו התפלל לפני הקב"ה חמש מאות וחמש עשרה תפלות, כמנין ואתחננו, בבקשה ובתחנונים לזכות להכנס לארץ ישראל. שואלת הגמרא (סוטה יד ע"א): "מפני מה נתאזה משה רבנו ליכנס לארץ ישראל? וכי לאכל מפריה הוא צריך, או לשבוע משובה הוא צריך?". מתרצת: "אלא כך אמר משה: הרבה מצוות נצטוו ישראל, ואין מתקיימין אלא בארץ ישראל, אכנס אני לארץ כדי שיתקיימו כלן על ידי".

אולם הקב"ה משיב למשה (דברים ג, כו): "אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה", כי כבר נגזר עליך שלא להכנס לארץ ישראל.

אך משה רבנו לא אומר נואש. מובא במדרש (ילקוט ש"ס תתקמ): "כיון שראה משה שנחתם עליו גזר דין, עמד ועג עגה קטנה, וישב בתוכה, ואמר: איני זו מכאן עד שתבטל אותה גזרה".

כשראה שהגזרה קיימת ואינה עומדת להתבטל, "אמר משה לפניו: רבנו של עולם, אם אין אתה מכניס אותי לארץ ישראל, הנח אותי כחיות השדה שהן אוכלין עשבים והם שותין מים, ורואין את העולם, כך תהא נפשי כאחד מהן. אמר לו הקב"ה: רב לך. אמר לפניו: רבנו של עולם, אם לא תניח אותי בעולם הזה כעוף הפורח באויר בארבע רוחות העולם, ומלקט מזונו בכל יום, ולעת ערב חוזר לקנו, כך תהא נפשי כאחת מהן". עד כאן המדרש.

משה רבנו ידע כי כבר נגזרה הגזרה, אך הגזרה הזו נגזרה עליו כאדם. אם כן, חשב משה, יש לי תקנה: הקב"ה יהפך אותי לחית השדה או לצפור, כך אוכל להמשיך ולחיות ולהכנס לארץ ישראל...

מין הרב שו' זצ"ל, באחת משיחות ירחי כלה המפרסמות, שאל: מה מנח כאן, מה רצונו של משה רבנו? הרי ברגע שנשמתו עולה לגנוי מרומים, הוא יושב ליד כסא הכבוד וזוכה לקרבת אלקים. היש דבר נשגב מזה? היעלה על הדעת שבמקום זה הוא מעדיף שנשמתו תכנס בחיה או בצפור, העקר שיוכל להמשיך לחיות? מה פשר הדבר? איזו תועלת הוא ישיג מכך?

וכדי להעצים את השאלה, הרי כתוב שאחד הדברים הקשים ביותר לאדם הוא, שנשמתו מתגלגלת בבהמה. וכי את זה רצה משה רבנו? אמר הרב שו' יסוד נפלא: יש לאדם תפקיד בעולם הזה - לקדש שם שמים. משה רבנו ידע כי כל עוד נשמה באפו, הוא יכול לזכות את הרבים ולהרבות כבוד שמים בעולם. ברגע שהוא יסתלק מן העולם, תפקידו יסתים, מכאן ואילך כבר אין אפשרות שיתרבה כבוד שמים על ידו. מה עושים? מבקשים מהקב"ה שישאיר אותו בעולם בתור בעל חיים, בתור צפור. בשעה שהוא יעוף בשמים, ילך קטן ילך ברחוב עם אמו, יביט בצפור, ויאמר לאמו: "אמא, תראי איזו צפור יפה ברא הקב"ה"... כך תגרום הצפור לרבותי כבוד שמים בעולם.

משה רבנו ותר על כל ההשגות הרוחניות העליונות שיש לנשמה כשהיא עולה למרום, ובלבד שיתקדש שם שמים על ידו בעולם, ויהיה איד' שיהיה, העקר שיהיה!

הסבה לזולת קודמת לקבורה בארץ ישראל

רבי שרגא גרוסברד זצ"ל בספרו "דעת שרגא" שואל שאלה נפלאה: משה רבנו מנסה בכל דרך למנע את הגזרה שנגזר עליו למות במדבר, ולא להכנס עם בני ישראל לארץ ישראל. הוא מוכן

ל"י. "אני לדודי" - אם אדם מבטל את האני שלו ומשעבד עצמו לקונו, "דודי לי" - הקדוש ברוך הוא שוכן בקרבנו ועומד לימינו.

על כך אומר הלל (אבות א, ט): "אם אין אני לי מי לי" - אם אין את האני, אם אדם מבטל את האנוכיות שלו, "מי לי" - מי יכול עליו? אבל "כשאני לעצמי" - אם האדם חי עם האני שלו, "מה אני" - איזה ערך יש לו ומה כחו וגבורתו?

רבי שניאור זלמן זי"ע, א, הבעל התניא, היה מגדולי תלמידי המגיד ממזריטש זי"ע, א, תלמידו של הבעל שם טוב זי"ע, א.

מעשה בחסיד אחד שדפק על דלת ביתו של רבי שניאור זלמן. שאל הרבי: "מי שם?"

השיב החסיד לתמוה: "אני".

החסיד היה בטוח שהרבי יזהה אותו בקולו. אך הרבי עשה עצמו כמי שאינו מזהה את קולו, ולא פתח לו את הדלת. קרא עליו הרבי בדרך צחות את הפסוק: "אם יסתר איש במסתרים, ואני - לא אראנו" (ירמיהו כג, כד) - אם האדם בא עם האני שלו - "לא אראנו", הוא אינו נחשב.

הבין החסיד שהוא חטא בלשונו. המשיך לדפוק בדלת, שב הרבי ושאל: "מי זה?"

הפעם השיב החסיד: "אני לא..."

ענה פתח הרבי את הדלת במאור פנים, ואמר: "כי יסתר איש במסתרים, ואני לא - אראנו..."

בגלל האני - לא אראנו

תלמיד נוסף של המגיד ממזריטש זי"ע היה רבי אלימלך מליז'נסק זי"ע, א, בעל ה"נעם אלימלך".

היה יהודי עשיר, איש צדקה וחסד, שהיה מקרב לרבי אלימלך. בתקופת החגים היה רגיל להסתופף בצלו של רבו. היה מתפלל במחצתו, שומע ממנו דברי תורה וטוב ממונו השפעה ורחינית, ולאחר החג היה שב לביתו אל חיי המעשה.

כשהגיעה בתו לפרקה, חפש עבורה חתן תלמיד חכם שיקדיש את כל עתותיו ללמוד התורה ועבודת ה'. שאיפה זו באה לו מהצדיק רבי אלימלך, שדבר באזני החסידים על חשיבות התורה ולומדיה. כשאדם מקים בית של עמי ארצות - מה כבר יכול לצאת מבית כזה? אולם כשהוא מקים בית של תורה, הוא זוכה לזרע ברוך ה', ילדים תלמידי חכמים, יראי שמים ועובדי ה'. זו פסגת השאיפות של כל יהודי.

חפש העשיר לבתו חתן תלמיד חכם כלבבו - ומצא. רכש לו דירה נאה, התחייב לזון ולפרנסו ביד רחבה, וערך לו חתנה מפארת כיד המלך.

לאחר החתנה התגורר החתן בעירו של חותנו העשיר והיה סמוך על שלחנו. בעוד העשיר היה שקוע במסחרו, ישב החתן על התורה ועל העבודה ועלה ונתעלה במעלות התורה והיראה.

יום אחד פנה החותן העשיר אל חתנו והודיע לו: "אני עומד לצאת לדרך אל ליז'נסק, אל האדמו"ר הקדוש רבי אלימלך. אשמח אם תצטרף אלי..."

אך החתן התחמק ואמר: "הרבי הוא איש אלקים קדוש וגם גדול בתורה, אין לי פנים לעמד בפניו".

חלפו שנים, החתן מלא כרוס בש"ס ופוסקים. הפעם, כשחזתו הודיע שהוא מתעתד לנסע לרבי אלימלך, אמר לו החתן: "זכות גדולה לי אם אצטרף אליך ואזכה לחלות פני הצדיק..."

השנים יצאו לדרך אל ליז'נסק, ומיד בהגיעם לעיר שמו פעמיהם אל ביתו של הצדיק, נכנסו לחדרו של רבי אלימלך, לברכו לשלום ולהתברך מפיו.

הרבי, שהוקיר את הסוחר העשיר, קבלו במאור פנים וברכו בברכת 'שלום עליכם'. העשיר הציג את חתנו לפני הרבי, ושבחו על גדולתו בתורה. "ברוך ה'", אמר העשיר לרבי בספוק, "זכיתי לחתן תלמיד חכם גדול היושב כל ימיו על התורה ועל העבודה".

רבי אלימלך הפנה את מבטו אל החתן, וברך גם אותו בברכת 'שלום עליכם' לבני. ואז פנה אליו הרבי ושאל: "אמר לי, איפה השם יתברך?"...

ההוא, כמובן, היה נבוך כלו, לא הבין את פונת הרבי. אך הוא לא העז לפצות את פיו ולשאל את הרבי מה כוונתו. חשב בלבו: אשהה במחצת הרבי למשך השבת, אולי אחכים ואדע את כוונתו.

החזון וחתנו נשארו לשבת אצל הרבי. הם הסתופפו במחצתו במשך כל השבת, וסגנו מאוירת השבת המרוממת בחצר הרבי. במוצאי שבת, לפני יציאתם לדרך, באו השנים אל הרבי לקבל ממנו ברכת פרדה לקראת שובם לערים.

הושיט החתן את ידו לשלום לרבי, הרבי החזיר לו שלום ושאל: "נג, היכן ה'?"

כשראה הרבי את מבטי המבוכה על פניו, אמר לו בנעימות: "דע לך, ה' יתברך צריך להיות במסתרים של האדם. אומר הנביא (ירמיהו כג, כד): 'אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו'. אומר הקב"ה: 'אם יסתר איש במסתרים ואני' - אם במסתרים של האדם כל כוונתו היא בשביל עצמו, הוא לומד תורה ומתפלל ונותן צדקה כדי להתכבד ולהשתבח בעיני הבריות, אזי 'לא אראנו' - הקב"ה לא נמצא אתו. אבל - אם יסתר איש במסתרים ואני לא' - אם ה' נמצא במסתרים של האדם, בלי האני של האדם - אז 'אראנו', ה' רואה אותו ונמצא עמו".

סיים הרבי: "כאשר שאלתי אותך היכן ה', זה היסוד שרציתי ללמדך". החתן שמע את הדברים הנוקבים מפי הרבי, ופרץ בבכי מה פשטה אליו רוחו, אמר לחותנו: "חזר לעירך, אני אשאר במחצת הרבי למשך תקופת זמן, כדי להשריש בי את היסוד החשוב שהרבי למדני".

וכך היה. החתן המשיך להסתופף אצל הרבי, וזרז משם כבירה חדשה. עד אז הוא אמנם למד תורה, אך במסתרי נפשו שכן האני שלו. האני הזה הניע את מעשיו. בעקבות הדרכתו של הרבי, הוא עקר מתוכו את האני ששלט עליו, ולכן במקומו את שמו יתברך.

זו עבודתנו. יש פועלים שעובדים עם מכשירים וכלים כבדים לישר הרים וגבעות ולסתת סלעים. העבודה שלנו היא בתוכנו פנימה, לישר את העקמומיות שבלבנו - לעקר את האני שבתוכנו, ולהכניס פנימה את ה' יתברך. שכל מעשינו יהיו אך ורק לכבוד שמים, בלתי לה' לבדו.

(רבי ראובן אלבו שליט"א - משכני אחריו)

לקינו בכפלים - עצם הנחמה!

כי לקחה מיד ה' כפלים בכל חטאתיה (שם מ, ט)

חטאו בכפלים דכתיב חטא חטאה ירושלים, ולקו בכפלים, דכתיב: 'כי לקחה מיד ה' כפלים בכל חטאתיה, ומתנחמים בכפלים, דכתיב: 'נחמו נחמו עמי יאמר אלקים' (איכה רבה א, ט)

%ה"בן איש חי" בספרו "ברכת חיים" על ההפטרות, כתב לבאר פסוק זה על פי המשל הבא:

לאדם אחד היה עבד, ועבד זה הכעיסו עד מאד. היו לו שתי אפשריות: אם מתכונן הוא למכר אותו - אין באפשרותו להכותו מכות נאמנות ולשבר את איבריו, כי אז לא יהיה מי שיקנה אותו ממנו לעבד. מאידך גיסא, אם אינו חושב למכרו לאחרים אלא להשיבו לעבודתו אצלו - יכול הוא לכלות בו את זמנו.

כלל ישראל מבקשים מהקב"ה: "השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם" - אגא, החזר אותנו לעבודתך! "כי אם מאס מאסתנו קצפת עלינו עד מאד" - אם באמת אינך רוצה בנו יותר מדוע הנך מכה אותנו כל כך הרבה? אם כה קשות הן מפותיך - סימן שכן רוצה אתה בנו, לכן "השיבנו ה' אליך ונשובה".

זהו שאומר כאן הכתוב: "נחמו נחמו עמי". מדוע? "כי לקחה מיד ה' כפלים". העבדה שלקינו בכפלים - זו הנחמה, כי אם לא - נתן היה להבין שהקב"ה שוב אינו חפץ בנו. אבל אם ממשיך הוא להכותנו - סימן שרוצה הוא אותנו, ובמהרה ישיבנו לעבודתו.

(רבי שלמה לונשטיין שליט"א - מתוך האור)

ת.ד 102 בני ברק
פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

זכר מואמינים

גליון שבו עי מבית 'בני אמונים'

פרשת ואתחנן תשפ"ב שנה ט | גליון מס' 445

פניני אמונים

פניני תפלה בפרשה

פרתחו שערים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

שלמות גודרת שלמות

דו שיח מענין התרחש בפנת הקפה שבאחד מבתי המדרש. יהודי יקר נגש לחברו שסיים זה עתה ללגום כוס קפה, וממש בעמדו לברך 'בורא נפשות' פנה אליו בבקשה: "האם תוכל להוציאני בברכתך?"

החבר הנהו בהסכמה ובהבנה - הלא דבר מצוי הוא שאדם שאף הוא שתה זה עתה מסתפק האם הוא מחיב בברכה ומבקש מחברו שיוציאנו ידי חובה.

כראוי ל'מעמד', עצר המברך רגע, כפחפח בגרונו והחל לברך בקול ובמתינות, 'כמונה מעות' ובכונה יתרה: "בורא נפשות רבות וחסונו...". עד אשר סים לקול מענה חברו אחריו 'אמוני' אף הוא בהדגשה ובכונה, כאשר לאחר מכן הוא מוסיף ברפת 'ישיר כח' בפה מלא.

מה נדהם המברך לגלות, כי תוף פדי דבור החל אף הלה לברך 'בורא נפשות' בקול ובמתינות. לאחר שענה אחריו אמו, פנה אליו חברו בטון נפגע: "האם להתל בי בקשתך?"

"חלילה", השיב רעהו בשנינות, "פשוט נחמץ לבי לראותך עומד 'לחטף' ברכה, ורציתי 'לזכותך' שלפחות בפעם הזאת ברכתך תאמר כמו שצריך..."

כן! אלו הם פני המציאות; כאשר אנו מברכים לאזני זולתנו מפל סבה שהיא, אנו מברכים אחרת לגמרי!

כלנו עדים לברכות השחר הנאמרות מפני המוציא את הערים' לפנות חג השבועות. באיזו התלהבות הן נאמרות! איזו 'אמן' נענית אחריהן! אולם האמת היא שמעמד שפנה מתרחש בכל יום ויום, בבתי כנסת רבים מאד בכל העולם, על ידי אותם מתפללים שהרגילו עצמם לברך את 'ברכות השחר' בהדור לאזני מי שיענה אחריהם 'אמן'. כל מי שמעמד בצד ויתבונן, יזכח לראות כיצד הם מברכים את הברכה, בצורה שונה לגמרי מאלו שמברכים את הברכות בינם לבין עצמם. הללו מברכים בדקדוק, בחתוף מלים ובהטעמה, והללו לעצמם - בשקט ובהבלעה...

נזכר: אמרת ברכה באזני זולתך - זכית לרוח פפול; מלבד שזכית להשלים את ברכתך ב'אמן', זכית אף שהברכה עצמה תאמר בשלמות. פיוצא בזה יאמר לעונה: ענית 'אמן' אחר ברפת חברה, מלבד שזכר ה'אמן' שבדך - זכית את חברך בברכה ראויה!

כך, נחטה גם את התופעה המצערת של מתפללים שסיימו תפלת שחרית שאליה הגיעו באחור (...). ומסתפקים אם ברכו הבקר בברכות השחר אם לאו... אין ספק שתופעה פזאת לא תארגע למי שמקפיד לברך באזני אחרים, שכן ה'אמן', מלבד היותה 'אשור' על עצם הברכה, היא גם 'אשור' שאכן היתה ברכה...

למדנו שוב, כי 'אמן' בכלל וברכות השחר בפרט, אינן שיעור למעלותיהן, ורוחיים עצומים נצמחים מהן ושפע רב בגשמיות ורוחניות עד אין קץ. אמן.

בגריאת 'ואמר כל העם אמן'
ובברכת 'שבת שלום'

213 מחולקת 111

משה התפלל 'לאמר'

'ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר" (ג כג)

רבי חיים ויטל מבאר כי במלה 'לאמר' בקש משה לתאר לישׂראל את תפלתו, ש'נאמר'ה' - בשפתים ולא רק בהרהור הלב, ו'נאמר'ה' - בלחש ולא בהרמת קול (ראה זוה"ק נשא קלב ב ש'אמירה' היא ללא הרמת קול). שפך דרשו חכמים (ברכות לא ב) מפסוקי תפלת חנה שהמתפלל צריך 'ש'יחתך בשפתיו', ואולם 'אסור לו להגביה קולו בתפלתו'. הלכות אלו אף נרמזו בכך שראשי התבות: 'בעת ההוא לאמר' הם 'הבל', כלומר שמשה התפלל בהבל שפתים - לא בהרהור הלב אולם גם לא בהוצאת קול (ע'י הדעת טוב').

הפיוט שהתבאר בחלום

"וקשרתם לאות על ידך והיו לטטפת בין עיניך" (ו ח)

בפיטו של ר"ש אבן גבירול [הנאמר ב'יוצרות' לשבת נחמו] - "שתי פעמים מקימים", יש חרוז הטעון באור: "דין נשמע תורת שמע, בכל לשון להתמלל, הלא נודעה בארבעה, אשר פרשו זקנינו". המקבל רבי צבי הירש הורוויץ ('אספקלריא המאירה' על הזהר ואתחנן קי א), מביא כי לשנים ממאורי הדורות גלו בחלום פרוש לחרוז זה, וכדלהלן:

למהר"ל מפראג פרשו זאת על פי מה שדרשו חכמים (סנהדרין ד ב) מקף שהתורה מכנה תפלין של ראש 'טטפת', שבתפלין של ראש יש לתת את ארבע הפרשיות בארבעה בתים נפרדים, שכן: "טט" ב[שפת] כתפי - שתיים, 'פת' ב[שפת] אפריקי - שתיים.

והנה, דרשה זו המבססת על כך שהמלה 'טטפת' מרכבת ממלים בשפות זרות מתנית בהלכה שדרשו חכמים (ברכות יג א) מהמלה 'שמע', שאפשר לקרוא קריאת שמע 'בכל לשון שאתה שומע', ולאו דוקא בלשון הקדש.

זוהי אפוא כונת הפיטון: "דין נשמע תורת שמע, בכל לשון להתמלל" - מתוך שדרשו חכמים: "שמע" - בכל לשון שאתה שומע, "הלא נודעה בארבעה, אשר פרשו זקנינו" - יכלו זקנינו לפרש שפרשיות תפלין של ראש מתחלקות לארבעה בתים.

רבי שמשון מאוסטרופולי העיד כי בעל ה'מגלה עמקות' התגלה בחלומו ופרש לו כי כונת הפיטון היתה לומר שדין זה, שקריאת שמע יכולה להאמר בכל לשון, התפרש בארבע ממסכתות התלמוד: א. במסכת ברכות (יג א) ב. במסכת מגלה (ז ב) ג. במסכת סוטה (לב ב) ד. במסכת שבועות (לט א).

אמן מחנכת

ומושיבת ברכה

"ועשה חסד לאלפים לאהבי ולשמרי מצותי" [מצותו] (ה ט)

המתבונן בפסוק שלפנינו יבחין כי בעוד ה'קרי' הוא "מצותי" - לשון רבים, ה'כתיב' הוא "מצותו" - לשון יחיד. ולכאורה, מדוע באמת נכתב 'מצותו' בלשון יחיד, וכי במצוה אחת הצטוינו, הלא תר"ג מצוות נתנו למשה בסיני?

באר הנצי"ב: המשנה (קדושין לט ב) אומרת: "כל העושה מצוה אחת מטיבים לו ומאריכים לו ימיו וישנותיו ונוחל את הארץ". ובירושלמי (שם א ט) פרשו שהמשנה מדברת על "מי שיחיד לו מצוה ולא עבר עליה מימיו", כלומר למי שמקבל על עצמו לקיים מצוה אחת בכל מצב מבלי לבטלה לעולם. שכינן שהוא מוסר נפשו בעבור קיומה, וזכה בעבור זאת שייטבו לו, יאריכו ימיו ויגחילוהו את הארץ.

ליסוד זה רומז ה'קרי' בפסוק; הקדוש ברוך הוא עושה עם האדם 'חסד לאלפים', בעבור "מצותו" - אותה מצוה שקבל על עצמו להזהר בה במיוחד.

להלן (ו א-ב) מוסיף וכותב הנצי"ב כי המקבל על עצמו זהירות יתרה באחת מהמצוות, תצמח לו מכף אף תועלת בחנוך בניו, שכן "ילמדו גם המה להיות משקעים באיזו מצוה, כאשר יראו מאביהם".

בעל ה'נוטרי אמן' כותב כי לאור דברי הנצי"ב, רצוי שכל אדם יבחר כמצוה היחידית לו את מצות עניית אמן. שכן מחד היא קלה ופשוטה לבצוע, ומאידך היא מקימת לארוך כל סדר היום, וכאשר האדם נזכר בה, ילדיו ובאי ביתו מבחינים בנקל בהקפדתו ולומדים ממנו להיות משקעים במצוות.

'העמק דבר'; 'נוטרי אמן' ח"ב עמ' שנג

מסע התפלה שהפך למסע הודאה וישועה

שיכירו בהנהגת הבורא יתברך, יודו לו ויספרו גפלאותיו. במהלך כל השנים הללו היו מחשבותינו נתונות רק ליחול ובקשה, בינתיים הרעיף עלינו הבורא יתברך טובות כה רבות - האם זכרנו אי פעם להודות עליו?

עתה נוכחנו לראות באפן מוחשי כיצד נצלנו ממות לחיים, קל לנו להודות על כך, אולם בימים כתקונם איננו זוכרים לעשות זאת. זהו דבר בלתי מתקבל על הדעת; הן מצד הדין היה עלינו להודות בפה מלא על כל נשימה ונשימה, אולם לכל הפחות היה עלינו להודות על כל הטובות שהוא העניק לנו כ'בנוס' בגשמיות וברוחניות, ובפרט על שהעניק לנו כחות להתמודד עם הנסיון שבדאי נועד לטובתנו.

"אני מציע שנקבל על עצמנו להתבונן בכל יום ביום בנסים ובנפלאות שהבורא יתברך עושה עמנו ולהודות על כך מעמק הלב" - סכם האברך בהתרגשות, וכלם הנהגו בראשיהם בהסכמה.

באותו מעמד קבלו על עצמם שלשת האברכים ונשותיהם לכוון היטב באמירת 'עלינו לשבח' ולהוסיף בסיום תפלה יקרה זו כמה מלות הודיה אישיות בהתאם לחסדי ה' שאותם חוו.

אותו יום גורלי היה ראש חודש ניסן. לקראת חג הפסח, עם שובם ממסע התפלות לבתיהם שבארצות הברית, התחזקו ביתר שאת בקבלה שקבלו על עצמם - לומר 'עלינו לשבח' בכונה ולהוסיף מדי יום הודאה מיחדת על חסד שזכו לו או שהרגישו בו באותו היום.

המשך הספור עלה על כל דמיון:

עד לחג הפסח בשנה שבאה לאחר מכן, זכו כל שלשת האברכים להפקד; הראשון זכה בבו, השני בבית, והשלישי גם הוא בבו. שרשרת הנסים השלמה, למרבה ההשתאות, בראש חודש ניסן. שלשת ילדי ההודאה ואחיהם, שהצטרפו אליהם בשלבים מאחרים יותר, כבר נולדו על ברפי התוכנה המפלאה:

הנסיונות הקשים שעוברים עלינו לעתים, אלו שמהם אנו מתפללים כל העת להחלץ, נועדו לגרם לנו להודות ולהעריך את חסדי ה' שנעשו עמנו עד כה, ובכך לפתח לנו שערים לחסדים נוספים ולהשפעות טובות משמים. הבה נשכיל להבין את המסר.

שיח יוסף ח"ד עמ' רכג

שבצד הדרך. התנועה בכביש נעצרה. כחות גדולים של חלוצי והצלה שחשו למקום, מהרו לרדת אל הוואדי המסכן כדי לבדק את מצב הנפגעים. הם התכוננו לגרוע מכל, אלא שכל שהעמיקו לרדת נוכחו להבחין בנס המפלא. על השרקע הסלעית שבעמק הוואדי, לצד הרכב ההפוך והמעטן, ישבו שלוש דמויות חבולות ושרוטות אך בריאות ושלמות.

לכחות ההצלה לא נותר אלא להשיב את נפשם בכוסות מים צלולים ולסיע להם, איש איש בהתאם למצבו, לעלות חזרה אל הכביש. שם כבר המתינו להם אמבולנסים שהובילו אותם לבית החולים לצורך בדיקות מקיפות והערכת מצב.

הבדיקות המקיפות שנערכו בבית החולים אשרו את הנס הגדול. אף אחד מהנוסעים לא נזק באפן משמעותי, להוציא אי אלו שברים קלים וחתכים. הם השארו בלילה לצורך מעקב, אך למחרת בבקר שחררו.

כמה ימים לאחר מכן, לאחר שהתאוששו מעט, שבו ועשו את המסע בשנית; "כיצד זכינו לגס כה פלאי?" שאלו הם זה את זה תוך כדי נסיעה, מתקשים לעכל את המציאות המפלאה, "כיצד זכינו שכלנו יצאנו בחיים, בריאים ושלמים מתאונה כה קשה, שתאונות קלות ממנה כבר גבו קרבנות אימים שנצרכו בדם ובאש? כמה עלינו להודות, להלל ולשבח את בורא העולם שהשגיח עלינו כאב רחום ונשאנו בכפותיו במשך כל הדרך אל התהום, ובכך הציל את חיינו ונתן לנו את נפשנו כשלל!"

הם נסעו באותה הדרך שבה נסעו לפני ימים ספורים, וכאשר הגיעו לעקול הדרך שבו התרחשה התאונה, כמתבקש עצרו את הרכב בצד הכביש וירדו. הם השקיפו אל הוואדי העמוק שתחתם. הרכב ההפוך היה עודנו שם, בתחתית הוואדי, מעיד כאלף עדים על הנס הגדול שהתרחש עמם. עיני כלם זלגו דמעות התרגשות.

אחד האברכים פתח ובקש לשתף את בני משפחתו מהרהורי לבו:

"כלנו יודעים לשם מה נסענו לארץ ולשם מה הועדנו פנינו אל המקומות הקדושים; הן מזה כמה שנים שכל מעיינו נתונים לתפלות ולבקשות לזכות בזרע של קיימא, שנוכל לגדלם ולחנכם בדרך התורה,

ההתרגשות והצפיה ששררו ברכב המרוח נתנים היו למשוש, שבועות וחדשים של תאום ותכנונים הגיעו סוף סוף לכלל מעשה, והנסיעה המיחלת יצאה אל הפעל. הנה עושה הרכב את דרכו בכבישי הצפון בואכה קברות הצדיקים אשר בארץ הגליל.

בתוך הרכב התרוחו על המושבים שלושה אברכים בני משפחה אחת, אשר על כלם נגזרה גזרת ההמתנה. כמה שנים חלפו מיום גשואיהם, וכלם טרם זכו להפקד בזרע של קיימא. את הנסיעה הזו תכננו לפני זמן רב, ורק עתה הצליחו להוציאה

"פתם שמו!" נחרד ומהר ללחץ על דושת הבלם, אלא שכפי הנראה הפעלה נעשתה רגע אחד מאחר מדי; הרכב החליק על פתם השמן, הסתחרר והתהפך על שולי הכביש, ומשם הדרך אל הוואדי העמוק שבצד הדרך.

פאור חל עקב פתם שמו על הכביש

אל הפעל.

מארצות הברית הרחוקה הם הגיעו לארץ הקדש כדי לשטח תפלה על קברות הצדיקים הטמונים בין רגביה, ליחל ולהתחנן לפני ה' לזכות סוף סוף להפקד בדבר ישועה ורחמים.

הרכב החדיש האיץ בקלות במעלה הדרך, כשלתע הבחין האברך שנהג ברכב, בכתם מאים, שחר ובוהק שנמרח על הכביש שלפניו.

"פתם שמו!" נחרד ומהר ללחץ על דושת הבלם, אלא שכפי הנראה הפעלה נעשתה רגע אחד מאחר מדי; הרכב החליק על פתם השמן, הסתחרר והתהפך על שולי הכביש, ומשם הדרך אל הוואדי העמוק

בְּרַכַּת הַשְּׁלוֹם

מהות הברכה

בברכה זו יכון האדם לבקש שלא תהיה מחלוקת בקרב ישראל ויחיו כל ישראל ביניהם באחדות ובשלום. שזאת עלינו לדעת, שאף על פי שהגופים מחלקים, גשמות ישראל מחברות ומאחדות בשרשן, ועל כן נצטוו ישראל להיות ביניהם בשלום, "אחוזים ואחודים בתכלית היחוד ואהבה ואחווה ורעות". כמו כן יבקש האדם על עצמו בברכה זו לבטל את המדות הרעות מקרבו, כך שיוכל להיות באהבה ואחווה עם כל אחד מישראל ולקיים פראי את צווי התורה (ויקרא יט יח): "ואהבת לרעך כמוך" (יערות דבש ח"א דרוש א וראה 'תמר דבורה' פ"א הפעלה הד').

הברכה מתחילה בלשון שימה - "שים שלום", וכלשון הפסוק שאומרים הכהנים לפני ברכה זו: "וישים לה שלום". החתם סופר מבאר כי יש בברכה ענין מיוחד: חכמים (פסחים כו ב) מפרשים שלשון 'שימה' משמעויתה הנחה בנחת במקום אחד ולא השלכה או פזר בכמה מקומות. אף כאן מבקשים אנו שתהיה בינינו אחדות אמיתית; לא שהצרות יצריכונו לאחד כחות כדי להתמודד מולן ולא שפחמת שנהיה מפארים במקומות רבים ומנעו מאתנו החכמה והמריבה, אלא מבקשים אנו מהקדוש ברוך הוא שאף על פי שישים אותנו בנחת ובמקום אחד, בכל זאת ישור שלום בינינו (דרשות 'חתם סופר' ח"ב דף רמ ע"א).

מקור הברכה

בברכת 'שים שלום' החותמת את תפלת 'שמונה עשרה' ונאמרת לאחר ברכת הכהנים, מבקשים אנו מהקדוש ברוך הוא - שהברכות בידו ומאתו - שיעתר לברכנו בברכה שברכנו הכהנים, ככתוב בתורה (במדבר ו כז): "וישמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם" (מגלה יח א).

אף על פי שברכת הכהנים כוללת שלשה פסוקי ברכה, ברכת 'שים שלום' פותחת וחותמת בברכת השלום משום שברכת השלום היא הברכה העקרית, לפי שבה מסתימת ברכת הכהנים, והכלל הוא ש"הכל הולך אחר החתימה". ולפי שברכת השלום היא הברכה העקרית, אף הקדוש ברוך הוא - שהבטחת "ואני אברכם" - מברך את ישראל בברכה זו, ככתוב (תהלים כט יא): "ה' יברך את עמו בשלום" (מהרש"א ח"א שם).

המטה משה (סי קעו) מוסיף ומבאר שמלבד ברכת השלום יש בברכה זו אף התייחסות לשני פסוקי ברכת הכהנים הנוספים: "ברכנו אבינו" - כנגד "וברכה ה'..."; "באור פניך" - כנגד "יאר ה'...".

המודרש (במ"ר כא א) אומר שמפך שברכת הכהנים חותמת בשלום, ובעקבותיה אף הברכה האחרונה בתפלת שמונה עשרה, נהן ללמד עד כמה גדול הוא השלום.

'שלום רב'

לדעת הרמב"ם (סדר התפלות סוף סדר אהבה) ברכה זו נאמרת בנוסף אחיד בכל התפלות, הוא הנסח הפותח ב: "שים שלום". ואולם בידי גדולי אשכנז היה נסח נוסף ומקצר לברכה זו, המתחיל במלים "שלום רב". לדעתם מאחר שברכת 'שים שלום' תקנה בהמשך לברכת כהנים, אומרים אותה רק בתפלות שבהן נוהגת נשיאות פנים, ואולם בתפלות שהכהנים אינם נושאים פניהם, אומרים 'שלום רב' (פרושי סדר התפלה לרוקח' סי' סג; 'הגהות מימוניות' סדר התפלות ז). יש מגדולי אשכנז הסוברים שבמנוחה של שבת אומרים 'שים שלום', אף על פי שאין נשיאות פנים נוהגת בה, לפי שקוראים בה בתורה, ובברכת 'שים שלום', אנו מזכירים את התורה באומרו: "כי באור פניך נתת לנו ה' אלקינו תורת חיים..." (הגהות מימוניות שם; 'מטה משה' סי קעו).

מבנה הברכה

בהמשך הברכה מבקשים אנו בקשה מיוחדת: "ברכנו אבינו כלנו כאחד [יחד] באור פניך". רבי סעדיה גאון פרש כי מבקשים אנו בכך שברכה ה' אברכה אבינו שנקרא 'אחד', ככתוב (ישעיהו נא ב): "הביטו אל אברהם אביכם ואל שרה תחוללכם כי אחד קראתי ואברכהו ואברהו" (שבולי הלכות ענין תפלה סי' כד).

רבי שלמה קלוגר פרש בקשה זו כך: באהבתו את עמו ישראל חפץ הקדוש ברוך הוא תמיד בטובתם, וכאשר חלילה פוקדות אותם צרות, אין זאת אלא כתוצאה מפך שהוא מסתיר פניו מהם. על כן מבקשים אנו: "ברכנו אבינו כלנו כאחד" - בברכה אחת הכוללת את הכל, והיא: שנהיה תמיד "באור פניך" בלא הסתר פנים, "כי באור פניך" - כי בזמן שאתה משגיח עלינו, ממילא "נתת לנו ה' אלקינו תורת חיים... וצדקה וברכה" - וכל הברכות כולן, זאת משום ש"טוב בעיניך לברך את עמך ישראל בכל עת ובכל שעה", ועל כן איננו מבקשים ממך אלא שלא תסתיר פניך מאתנו ('ריעות שלמה' על סדור התפלה ד"ה שים שלום).

בגנת אמן

אמת שדרךך לברך את ישראל בשלום [ככתוב (תהלים כט יא): 'ה' יברך את עמו בשלום!'] והלואי שתברך אותנו בכל עת בשלומך.

ההגדרה תחזים א"ה ביום שלישי ג' אלול תשפ"ב. האזנים יקבלו הדעה ושמותיהם יפרסמו במוקד 'דרכי אמונה' שליחה 3.

אברך יקר!
הצטרף לרבים המשכימים קום ומקדישים מזמנם לעניית אמן אחר ברכות השחר של המתפללים, וכך תזכה לבנות בלבך את משכן האמונה הטהורה. **בין המקפידים על כללי המיזם במהלך חדש אב תתקיים הגרלה על 6 מלגות בסך \$ 500 כל אחת.**

מוקד 'דרכי אמונה'
03-91-7-91-91

לשמיעת כללי | לרשמה להגדרה (בין השעות 20:00-22:00) - הקש 2 | לשמיעת כללי | האזנים - הקש 1

חיים בזה ובכא

רבי נתן נטע משינובה, תלמיד רבנו חיים ויטל, כותב שהמקפיד לענות תשעים אמונים ביום שכרו הרבה מאד בזה ובכא - "זוכה לחיי העולם הזה שמשלמים לו שניו ולחיי העולם הבא, וזוכה להבין תורה שבכתב ובעל פה. שכן זה אף נרמז בפסוק (חבקוק ב ד): "וצדיק באמונתו יחיה"; בזכות "וצדיק באמונתו" - עגית אמן פמנין צ', "יחיה" - יזכה לחיים בזה ובכא (הנהגות צדיקים' ח"א עמ' רעא; ו'אמרו אמן' ח"ב אות כח).

תשעים אמונים מצילות

החיד"א הביא כי ראה בכתיב יד ישן מהמקביל רבי אליעזר נחמן פואה, תלמיד הרמ"ע מפאנו, כי המקפיד לענות תשעים אמונים ביום אינו גוזק מכשוף. דבר זה נודע מעדותה של אשה אחת, ששמעה מפי מזיק שנשלח להזיק את בנה, כי הוא אינו יכול לקיים שליחותו ולהזיק את בנה, לפי שהיא - אם התינוק - הקפידה באותו יום לענות תשעים אמונים (מדבר קדמות' א לג).

רבי רחמים נסים יצחק פלאגי בעל 'פה ללב' הביא לכך רמז: 'אמן' ראשי תבות: 'אין ממשפוח נזוק' ('אבות הראש' ח"ג מערכת כ אות י). יש אף שדדרשו על פי זה את הפסוק (משלי יב יח): "יש בוטה כמדקרות חרב ולשון חכמים מרפא"; התרופה להזקן הכשוף שהוא "בוטה כמדקרות חרב" הוא "ולשון חכמים מרפא" - סופי תבות אמן ('ארחות חיים' משלי שם).

שכרו נרמז על אבני החשן

רבי פינחס סעזון, אב"ד בעיר טוֹזֵיר שבתונס, מצא כי שכרו של העונה תשעים אמונים נחקק ברמזה על אבני החשן. שכן בבעל הטורים' (שמות כח ז, ע"פ יומא עג ב) מבאר שמלבד שמות השבטים אף אותיות שמוותיהם של האבות היו חקוקים בפזר על אבני החשן, ועל אבן הספיר שבחשן היה חקוק שמו של יששכר בתוספת האות צ' משמו של 'יצחק'. נמצא אפוא שעל אבן הספיר הסמוכה לאבן 'יהלם' שהיא בגימטריה אמן, נכתב "יש שכר צ", ללמדנו שהמקפיד על עגית צ' אמונים ביום שכרו מבטח לו ('פסקי הראש' ח"א נתיב יא).

לחברי מערכת עלון 'וכל מאמינים' ולמנצח על המערכה הרב יעקב דב מרמורשטיין שליט"א, באשר הנני זוכה מדי שבוע לקרא וללמוד בעלונכם ולהנות מכל מלה הכתובה בו, רואה אני כחובה להביע בפניכם מקצת מרחשי לבי, אולי אצא בכך ידי חובת הפרת הטוב העצומה שאני חש כלפניכם: עלון עלון, במה אברכה?

"פרותיה מתקים" - פרושים מתקים, כתובים וערוכים להפליא, מדור מתחבר למדור, ויחד יוצרים מערכה שבועית נפלאה של התחזקות בעניני 'עבודת הלב'.

"צלף נאה" - גם העצוב הגרפי משקע, מיחד ומאיר עינים, והרי זו תורה מפארת בכלי מפארת.

"אמת המים עוברת תחיה" - כמעין 'מים' [בגימטריה אמן] הנובע ומתחדש בכל עת, כך עלונכם מתחדש ומתגון בכל שבוע בתוך עשירי. אף על פי שהוא עוסק בענין אחד - "בכל יום יהיו בעיניך כחידושים".

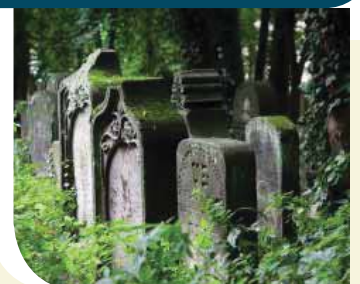
"אלא יהי רצון שכל נטיעות שנוטעים ממה יהיו כמותך" - שחפץ ה' בידכם יצליח וקוראי העלון יתחזקו בעגית אמן כדיו וכהלכה בהתאם לרוח הנושבת ממנו, כדברי הרמב"ן באגרתו הנודעת שאתם מצטטים בכל עת: "וכאשר תקום מן הספר תחפש באשר למדת אם יש בו דבר שתוכל לקימו".

בהוקרה,
שמעיה ברמן,
ירושלים.

נתן לשלח מכתבים לפקס שמספרו 08-9746102
או לכתבת המייל: 9139191@gmail.com

צדיק באמונתו

אמן וברכות במשנת בעל ההלולא

בית העלמין היהודי העתיק בפירודא שבגרמניה

רבי יוסף שטיינהארט
מפירודא
זצ"ל
כ"ב באב תקל"ו

רבי יוסף שטיינהארט בעל הזכרון יוסף, נולד לאביו רבי מנחם מנדל בעירה הקטנה שטיינהארט אשר בחבל בוואריה שבדרום גרמניה. בצעירותו למד בישיבה המפורסמת שהתקיימה בפירודא, ולאחר מכן נסע לפרנקפורט דמיין ללמוד תורה מפי רבי יעקב פופרש כץ בעל 'שב יעקב'.

רבי יוסף נחשב לאחד מגדולי התורה הבולטים בדורו. הוא כהן כרב בכמה ערים בגרמניה, ומשנת תקכ"ד החל לכהן כרב ואב"ד בעיר פירודא, ואף כהן כראש הישיבה הנוודעת שבה למד בצעירותו. בין תלמידיו נמנו רבי מרדכי בנטע ורבי וולף הידנהיים.

את ספרו שו"ת 'זכרון יוסף', המזכיר רבות בדברי הפוסקים, הדפיס עוד בחייו. לאחר פטירתו הדפיסו ספריו הנוספים: 'משביר בר' ו'כח שור'. רבי יוסף נפטר בכ"ב באב תקל"ו ונקבר בבית הקברות הישן בפירודא.

מדה כנגד מדה

בדרשתו לשבת שובה תקל"ד אמר רבנו: מכל מצוה שאדם עושה נברא מלאך טוב הממליץ טוב עליו, ומאידיך מכל עברה שעושה נברא מלאך רע המנטרר עליו. אף מאמירת ברכה נברא מלאך טוב. אלא שאמרו חכמים (ברכות נג ב) שאותו מלאך אין בכחו להתמודד עם המנטררים. ואולם המלאך שנוצר מעגית אמן הוא "תקו"ף וגבור שבכחו לנצח המנטררים".

משום כך אמרו חכמים (שבת קט ב): "כל העונה אמן בכל כחו פותחין לו שערי גן עדן". מחוץ לגן עדן שוכנים מלאכי חבלה המונעים מהבאים מלהכנס בשערי, כפתיב (בראשית ג כד, וראה רש"י שם): "וישפן מקדם לגן עדן את הפרים ואת להט החרב המתהפכת לשמור את דרך עץ החיים". המקפיד על עגית אמן, גורם בכך שניצחו המנטררים, ולכך שכרו אתו 'מדה כנגד מדה', שבעת שהוא נצרך לנצח את מלאכי החבלה העומדים בשערי גן עדן, יכנעו אלו בפניו ולא יוכלו לעמד בדרכו (שו"ת זכרון יוסף' לפירודא תקל"ג דף קב).

אמן מן התורה

באותה דרשה הוסיף וחדש רבנו חידוש גדול בדין עגית אמן: את המקור לחיוב עגית אמן דרשו חכמים מדברי משה לישראל בפרשת האזינו (דברים לב ג): "כי שם ה' אקרא הבו גדל לאלקינו" - "בשעה שאני מזכיר שם ה' בברכה, אתם הבו גדל בעגית אמן" ("ליק"ש האזינו תתקמב; רש"י ברכות כא א ד"ה כי שם). נתן ללמד מכה כי אף כאשר המברך אינו מחיב בברכה אלא מדרבנן, מצוה התורה על השומע לענות אחרי אמן, שהרי הזכיר המברך שם שמים בברכתו ונתקיים בו "כי שם ה' אקרא". נמצא שגדול שכרו של העונה אמן שמזכים מצוה מן התורה, יותר מן המברך שאינו מזים אלא מצוה מדרבנן (שו"ת זכרון יוסף' דף קא).

פניני פתח

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

עוצמת התפילה

עצרה מכונית מהודרת, ממנה יצא גבר שאינו נראה שומר תורה ומצוות, הוא מיד שאל מה קרה? והאם ענתה שהבת שלה נסחפה בתוך המים וזו ממש סכנת נפשות, השיל האיש את מעילו בעוד אשתו צועקת לעברו 'אל תשכח שאתה לאחר התקף לב, אל תעשה שטויות!', אבל הוא לא שמע בקולה ורץ לתוך המים, ותוך כמה שניות חזר עם הבת. האמא נשמה לרווחה, אבל לאחר כמה שניות צעקה האם, 'זו הילדה הקטנה, זו לא הילדה הגדולה שנסחפה', כנראה שהילדה הקטנה ניסתה להציל את אחותה וגם היא לא ידעה לשחות, ונמצא שהגדולה עדיין במעמקי הים.

הוא שאל את האחיות הקטנה היכן אחותה הגדולה, והיא הצביעה על המיקום המדויק, הוא מיד נכנס שוב פנימה, ולאחר כמה דקות חזר עם הילדה השניה, אבל מרוב הלחץ הוא לא שם לב שבזמן שהוא משך אותה הראש שלה היה בתוך המים. כל האנשים סביבו צעקו לו שיוציא את הראש שלה מן המים, ועד שהוא התקרב לחוף ושמע זה היה מאוחר. הוא הגיע איתה לחוף, כשהיא כבר היתה ללא הכרה וללא נשימה.

אנשי הצלה שהגיעו ניסו וניסו וכמעט שהרימו ידיים, ואמרו שלא הגיע חמצן במשך דקות ספורות למוח, וכנראה שנגרם שם נזק בלתי הפיך, ולא נראה שיש סיכוי שהיא תשרוד, וכך הבהילו אותה לבית החולים הסמוך. הצוות הרפואי המומחה שבדק את הבת עמדו ואמרו פה אחד, אין סיכוי שהילדה הזו תחיה, בזמן שכל המשפחה ממשיכים להתפלל בדמעות שלישי.

לפתע בתוך חצי שעה מהמקרה, כאשר הרופא שב ובדק את הילדה, הוא אמר שהרגיש משהו משונה, דבר שלא אמור לקרות, התחיל להגיע זרם למוח והוא לא מבין כיצד. במשך הדקות הבאות הוא רואה שהמח התחיל לפעול, ולאחר שעה בלבד מהרגע שהם הגיעו לבית החולים - הילדה התעוררה! וכך בתוך יומיים של התאוששות הילדה יצאה בריאה ושלמה מבית החולים, וכל הרופאים אמרו פה אחד, שכל מי שיראה את הבחורה זו ידע שהיא נס מהלך מעל לטבע לכל דבר וענין, והוסיפו ואמרו שהם עשרות שנים בבית החולים, ומעולם לא ראו מקרה כזה, ילדה שכבר הכריזו עליה כמתה, לפתע נושמת והולכת בריאה ושלמה כאחד האדם.

המשפחה חזרה בשעה טובה לביתם, מאושרים ושמחים ומשתוקקים לעשות סעודת הודיה מיוחדת, הם הזמינו את המשפחה וחברים, וכמובן שצריכים להזמין גם את המציל, שהוא היה החלק הארי בכל הסיפור. הם ביררו אחריו ומצאו את כתובת מגוריו, והבינו שהוא אדם רחוק מתורה ומצוות שגר בקיבוץ, אבל בכל זאת הוא שייך לכל ענין ההצלה, ולכן הזמינו אותו אחר כבוד והוא הגיע בשמחה. במהלך המסיבה הוא ביקש את רשות הדיבור והתחיל לספר, שהוא ואשתו נסעו לנופש, כמה שבועות לאחר שהוא חטף

רשת השבוע פותחת בפסוק "וְאַתְחַנֵּן אֶל ה' בְּעַת הַיָּאֵם" (דברים ג, כג), ואתחנן - מלשון תפילה, כך אומרים רש"י ושפתי חכמים במקום. השפתי חכמים אומרים שיש עשרה לשונות של תפילה, שועה זעקה וכו', ואתחנן מלשון 'תחינה' זה אחד מהם, ללמדנו שבתפילה יש עשרה שערים כנגד אותם עשרה לשונות, וכל אחד יכול להכנס לתוך שער, ולכן כתוב שהקב"ה "שומע תפילת כל פה", לא משנה מהו אותו פה, גם אם יהיה זה פיו של אדם שאינו שומר תורה ומצוות, התפילה עדיין יכולה להכנס באחד מהשערים.

ישנה שאלה גדולה ששואל בעל העיקרים, לכאורה יודעים אנו שכאשר הקב"ה גוזר גזירה, אזי הגזירה אמת ואי אפשר לבטלה, ואם כן כיצד יכול אדם בזכות התפילה לבטל את הגזירה של בורא עולם, אומר בעל העיקרים, כשיהודי מתפלל הוא לא מבטל את הגזירה, אלא שהגזירה אמת והיא במקומה עומדת, אלא שהוא מבטל את עצמו, ובעצם הופך להיות אדם אחר, וכאשר הקב"ה גזר את הגזירה, הוא גזר אותה על ראובן דאז, ולא על ראובן הנוכחי שהוא אדם אחר לגמרי, ללמדנו שתפילה יכולה להפוך את האדם למציאות אחרת, זה כבר לא אותו אדם.

המהר"י בן לב שואל, כל זה נחא כאשר האדם מתפלל על עצמו, אבל מה נאמר כאשר משהו אחר מתפלל עליו, וכי גם פה נאמר שהאדם השתנה, הרי החולה לא התפלל על עצמו, אומר הרב שמרוב שהתפילה היא דבר כ"כ גבוה בשמיים, היא משפיעה גם באופן שמישהו אחר מתפלל על האדם, הוא הופך את המציאות של החולה שמתפללים עליו לאחרת, ובזכות אותה התפילה גם האדם שהתפללו עליו יכול להפוך למציאות אחרת, וזהו חידוש עצום.

הגמרא (ברכות ו:): שואלת, "מאי פָּרַם זְלוּת לַבְּנֵי אָדָם", הפסוק עצמו דורש עיון, הרי 'כרום' - זהו דבר גדול ומרומם, ו'זולות' - הוא מלשון דבר זול, כיצד מסתדרים הדברים? מתרצת הגמרא שאלו דברים העומדים ברומם של עולם ובני אדם מזלזלים בהם, וזו התפילה שהיא כלי עצום, ואפשר להשיג בעזרתה לא פחות מתחיית המתים, אבל לצערנו התפילה היא דבר שבשגרה ולעיתים מזלזלת אצל בני אדם.

ישנו סיפור נפלא ממנו נבין את עוצמת התפילה. מסופר על משפחה שנסעה לטבריה, זוג הורים ושתי בנותיהם, האחת בת 17 והשניה בת 12, הם עצרו ליד ציונו של רבי מאיר בעל הנס, ובעוד האב הלך להתפלל תפילת מנחה, האמא ושתי בנותיה ירדו לים. הבנות נכנסות למים כשלתע האמא רואה שהבת הגדולה נסחפה פנימה, והיא נמצאת במצוקה. האמא מבחינה שהראש של הבת עולה ויורד מעלה ומטה, ומכיוון שהאמא עצמה לא ידעה לשחות, היא יצאה מן המים בבהילות, עלתה לכיוון הכביש והחלה לזעוק ולצרוח, מנסה לעצור מכוניות כדי לקבל עזרה.

עוברות שתיים ושלוש דקות, כשכל רגע הוא נצח, ולפתע

כיצד יכול אדם בזכות התפילה לבטל את הגזירה של בורא עולם? אומר בעל העיקרים, כשיהודי מתפלל הוא לא מבטל את הגזירה, אלא הגזירה אמת והיא במקומה עומדת, אלא שהוא מבטל את עצמו, ובעצם הופך להיות אדם אחר

המשך בעמוד 4 >>

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים	ר"ת	מוצ"ש	הדלקת נרות	לע"נ יצחק שם טוב בן שרה ז"ל	לע"נ אברהם בן עזיזא ז"ל	לע"נ שאול חי בן מרים ז"ל	לע"נ רחל בת שולמית סלחה ע"ה
	20:52	20:01	18:51				

לחזור בתשובה במספרה

דברי שבח והודאה לבורא עולם, ראית רק את הנס שבתוך הסיפור, את המעטפה שניצלה. דבריך חרשו בנפשי חריש עמוק, הרגשתי שאינני מסוגל להתעלם ממה שאני שומע...

האיש נשם עמוקות, והמשיך: 'זהו, באותו רגע החלטתי שזהו, לא עוד גניבות. אם יכולתי לשמוע אדם שחנותו נפרצה והוא עוסק בהודאה, אם שמעתי כיצד בורא עולם סימא את עיניי לבל אראה את המעטפה ההיא - הבנתי שיש כאן איתות מלמעלה. חזרתי הביתה, ושקעתי בהרהורים על המקום אליו הידרדרו חיי, כיצד הפכתי לגנב נאלח, והחלטתי שלא עוד! שבתי בתשובה שלימה, ועתה הגעתי להשיב לך את הכסף שגנבתי, ולבקש את סליחתך!'

ר' גבריאל התרגש. תגובתו לגניבה הרי היתה אמיתית מתוך הלב, ולפתע הוא מגלה כי היא הצליחה לזעזע את נפש הגנב בעצמו, ולהשיב את נפשו לצור מחצבתו ולהחזירו בתשובה שלמה. הוא כה התרגש, עד שביקש מהגנב לשעבר להשאיר את הכסף אצלו, ולערוך בו סעודת הודאה על ששב בתשובה, תוך שהוא חש זכות עילאית, שהודות לדברים האמיתיים שבקעו מליבו הצליח להשיב יהודי לדרך

היה זה בבוקר אחד, כשהתרחיש שכל בעל עסק ירא ממנו - התרחש במספרתו של ר' גבריאל יגודיב, ברחוב עזרא בבני ברק. הוא מגיע אל המספרה שלו בכדי לפותחה, ומגלה שאין צורך לטרוח ולפתוח את המנעול, מישהו כבר עשה זאת בשעת לילה מאוחרת... אך כן, בשעת ליל נפרצה המספרה, גנב זריז וחמקן פרץ פנימה, ורוקן את תכולתה: הציוד היקר, המכשור המתקדם, וגם הקופה הרושמת נפרצה ורוקנה עד תום...

ר' גבריאל נחרד. מדובר בנזק גדול, סכום משמעותי ביותר. הרי השקיע בציוד שבמספרה הון, ועתה - הכל נגנב. עוגמת הנפש היתה גדולה, את הצער והכאב שחוהו - קשה לתאר. לאחר רגע נזכר, וחיש ניגש למגירה השלישית שבדלפק, כשלבו הולם בפראות... שם, במגירה השלישית, הניח אך אמש מעטפה עבת כרס, שהיו בה כמה אלפי דולרים של תרומה אותם גייס עבור משפחה עניה. עתה, לבו צנח בקרבו כשהבין, שאם כל הציוד שבמספרה נגנב, כנראה הגנב הזריז, שניכר שאין מגירה שידי לא ביקרו בה, הניח את ידיו גם על המעטפה הזו.

'אוי', נאנח מיד, 'הרי הכסף הזה בכלל לא שלי, ומדובר בסכום גדול במיוחד, שהיה בדרכו למשפחה אומללה...' ברגע הבא הוא התבלבל לגמרי. הוא פתח את המגירה, אותות החיטוט ניכרו בה היטב, ניכר היה כי הגנב עשה בה כבתוך שלו. ובכל זאת - המעטפה עמדה שם בשלמותה, הגנב לא נגע בה! פלא פלאות! כל הציוד, כל הכסף, הכל נגנב. ואילו המעטפה הזו, כספי צדקה, לא ניזוקה כלל, הרי היא עומדת בשלמותה! בורא עולם, אבי העניים, ככל הנראה היכה את עיני הגנב בסנוורים, והוא לא הבחין במעטפה היקרה הזו! השיר והשבח לאבא שבשמים, הודו לה' כי טוב!

העוברים והשבים ששמעו על הגניבה, נכנסו מיד אל המספרה, סקרנים לדעת על תוצאותיה. גם הלוקוחות שהגיעו בימים הבאים, כולם התעניינו על הגניבה שהתרחשה, ביקשו לדעת איך ר' גבריאל מתאושש ממנה. ור' גבריאל? - התגובה היחידה שלו היא 'ראיתי בעיניי נס ופלא, השיר והשבח לבורא עולם. היתה כאן מעטפה יקרה שהיו בה כספי צדקה, והגנב - מבלי משים כנראה - דילג עליה. רחמי שמים, חסדי השם כי לא תמו!' - שב ואמר לכולם...

רבים הופתעו מתגובתו זו, בטוחים שהתבלבל. בכל זאת הרי הוא ניזוק היטב, כספו שלו נגנב והציוד היקר נגזל, הוא החל לשקם את המספרה שלו מיסודה! ור' גבריאל עצמו לא שת לבו לחלק הזה בכלל, אחת היא לו: תודה לאבא שבשמים, ראיתי בעיניי את ניסיו ונפלאותיו, איך שרדה המעטפה של כספי הצדקה, ניכר שהכל בחסדיו הרבים, הודו להשם כי טוב! - שב וסיפר לכל מי שהיה מוכן לשמוע, כולל כל עוברי האורח, החברים, וכמובן - הלוקוחות שהתעניינו...

ואז, באחד הימים, בעומדו בבית הכנסת ניגש אליו יהודי שלא הכיר, והושיט לו מעטפה ובה סכום כסף גדול. 'אני חייב לך את הכסף הזה', סח הלה, ור' גבריאל עמד המום. 'אתה? הרי אינני מכירך משום מקום?!' אמר. 'אוהו, אנחנו מכירים ועוד איך...! - התחייק הלה במבוכה, 'פעמיים כבר ביקרתי במספרה שלך, פעם אחת בהיותך בה, ופעם אחת באישון ליל, בלעדיך. אני הגנב שפרץ אליך!'. 'רגע, רגע, זה לא יכול להיות!' - מגמגם ר' גבריאל, 'אתה גנב? הרי אתה נראה יהודי ירא שמים! ובכלל, אם אתה הגנב - מדוע אתה רוצה להחזיר לי?! מה קרה פתאום?!'

'הסכת ושמע', השיב הגנב, 'אספר לך בדיוק. לא היה לי קל להפוך לגנב, אולם בשל קשיים רבים יצרי התגבר עליי, ומזה תקופה הפכתי לגנב חובב, ופרצתי - בין היתר - למספרה שלך... וכמנהגם של גנבים - לשוב למקום הפשע לאחר ביצועו, גם אני שבתי למספרה. במקרה שלך זה היה קל - שלושה ימים לאחר הגניבה פשוט הופעתי כלקוח, וביקשתי להסתפר. בעודני מסתפר, סיפרת לי כפי שסיפרת לכולם על הגניבה, והתפעלתי לראות כיצד אתה עוסק כל כך בהודאה לה', עד כמה אתה רואה רק את החלק הטוב שבסיפור, עד כמה הצלחת למנף את רגע הכאב וההפסד - לרגע של חסדי שמים ברורים! יצאתי מהמספרה שלך נסער, המום. עד אז יצא לי כמה פעמים לשמוע אנשים לאחר גניבה, תמיד שמעתי רטיונות על הגנבים, על המשטרה, על כל מי שאפשר להאשימו בסיפור. ואילו מפין קלחו

'הסכת ושמע', השיב הגנב, 'אספר לך בדיוק. לא היה לי קל להפוך לגנב, אולם בשל קשיים רבים יצרי התגבר עליי, ומזה תקופה הפכתי לגנב חובב, ופרצתי - בין היתר - למספרה שלך...'

הנכונה!

סיפור מופלא זה, המופיע בספר 'ברכי נפשי', מחדד לנגד עינינו את אחת מ'תופעות הלואי' של ההודאה, לאן בכוחה להוביל. הבה נאמץ את גישתו של ר' גבריאל, כאשר גם לנוכח דברים פחות נעימים, נחפש את הטוב, נעצים אותו ונודה עליו. בכל רגע של קושי או ניסיון, יש גם דברים של טוב. הבה נודה עליהם מכל הלב, הבה נטה את נשמתנו להודות ולשבח לבורא עולם על הטוב שהוא גומל עימנו - גם טוב שטמון תחת דברים שנראים קשים, ואז ייפתחו לנו שערי חסדים גלויים, ונזכה כולנו לחוות טוב גלוי, מזוקק וטהור, כל ימי חיינו!

החיים שלנו, לעתים קרובות, הופכים לאפופי דאגה. האחד דואג מפני שיחתו של המלמד, אחר חושש מתוצאות בדיקות המעבדה, והשלישי מתוח לקראת פגישה עם המעסיק, אבל כולנו מחפשים דרך לחיות חיים רגועים וטובים, נטולי דאגות... הנה דרך לכך, סגולה רבת עוצמה, אותה גילה הגאון רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל, ובשמו היא מופיעה בגיליון 'באר הפרשה': העצה היא, לרשום את הדברים הטובים בפנקס קטן, ומדי תפילת העמידה, בעת שמגיעים לברכת 'מודים', להתבונן ולהיזכר בפנקס עד כמה יש לנו להודות ולשבח, את בורא עולם!

'הוא בדוק ומנוסה!' - אמר הגרש"ז אויערבך. מי שעושה כן - חיינו נרגעים ודאגותיו בטלות, והמתח בחיי מתחלף בשלווה נעימה, וכך מצווה אותנו הקב"ה בפרשתנו, בפסוק השגור בפי כל, 'וְאֵהָבֶתְךָ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ, בְּכָל לִבְבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדְךָ' (דברים ו, ה), ומפרש רש"י בשם רבותינו, 'בְּכָל לִבְבְּךָ - שלא יהיה לך חלוק על המקום.. וּבְכָל נַפְשְׁךָ - אפילו הוא נוטל את נפשך.. וּבְכָל מְאֹדְךָ - בכל ממונך. דבר אחר: וּבְכָל מְאֹדְךָ - בכל מידה ומידה שמווד לך, הוי מודה לו במאוד מאוד.

הרב אשר קובלסקי שליט"א

- לע"נ הרבנית חסיה ליליאן בת סוליקה ע"ה
- לע"נ אסתר בת חנה ז"ל
- לע"נ בנימין בן טאוס ז"ל
- לע"נ רפאל פואה בן רוזה ז"ל
- לע"נ אברהם אבהרון בן גצינה ז"ל
- לע"נ יהודית בת ריחנה ע"ה

ביקש ממקור הרחמים

מי מאיתנו לא רוצה שתפילותיו יעשו פירות ויתקבלו בשמיים, והנה משה רבינו מלמדנו מהו סדר התפילה הרצוי "וְאֶתְחַנֵּן אֵלָּהּ ה' בְּעֵת הַהֵיאָלָה לְאָמֹר" (דברים ג, כג), וכדי להבין נעמוד על שאלה שהביא בספר הקדוש בני יששכר (מאמרי ניסן א, ג) על מה שכתוב במדרש (שוח"ט תהילים צא) "מפני מה ישראל מתפללין ואינן נענים, מפני שאינן יודעים להתפלל בשם", ושאל על כך ה'בני יששכר' מדוע אמרו שאין אנו יודעים להתפלל בשם, והרי אנו אומרים בכל ברכה 'ברוך אתה ה' אלוקינו' וכו', ובודאי שאנו מתפללים אל הקב"ה בשמו ויודעים אותו.

מבאר הרב בדרך משל, למי שהלך בדרך באישון לילה ובכיסו סכום כסף גדול מאוד, לפתע התנפלו עליו חבורת אינשי דלא מעלי, גררו אותו לצדי הדרכים, כפתו אותו בחבלים שלא יברח והחלו מחטטים בכיסו, לפתע שמע קולם של שוטרי העיר המהלכים מרחוק, פתח האיש בכוחות עצומים שלא ידע שיש בו וצעק, 'ש-ו-ט-ר-י-ם-ה-צילו, ש-ו-ט-ר-י-ם-ה-צילו...' פשיטא ואין צריך לומר שזעקותיו הללו בקעו מגרונו מתוך ההכרה כי צרתו אמיתית, ורק הם היכולים להציל את חייו ואת ממונו בעת הזו מיד שודדים אלו...

באופן זה ממש צריכים להיות התפילות והתחנונים לאבינו שבשמים, כי אין לנו מלך גואל ומושיע אלא אתה, ורק הוא היכול לעזרנו, וזהו מה שאמרו חז"ל מפני מה ישראל מתפללין ואינן נענים מפני שאינן יודעים להתפלל בשם, שאף שאנו 'יודעים' את שמו הגדול, אך אין אנו יודעים ומכירים 'בשם', שרק הוא ה'כתובת' אליו נפנה, ואין התפילות באות מתוך ההישענות עליו בלבד, וממילא אינם פועלות מה שיכולות באמת לפעול.

כך הם דברי אור החיים הקדוש הידועים על הפרשה, האומר שישנם ארבעה תנאים לקבלת התפילה, הנרמזים בפסוק הפותח את פרשתנו "וְאֶתְחַנֵּן אֵלָּהּ ה' בְּעֵת הַהֵיאָלָה לְאָמֹר", (א) ואתחנן - מלשון תחנונים, (ב) ה' - שיבקש ממקור הרחמים, (ג) בעת ההיא - רומז לזמן התפילה הרצוי (ד) לאמר - שתהיה תפילתו מפורשת וברורה. וכל זאת למדנו, שכאשר האדם מתפלל בעת רצון או צרה, הוא צריך לבקש באופן ברור ובלשון תחנונים 'ממקור הרחמים'. אדם היודע שהקב"ה הוא א-ל מלא רחמים, ופונה אליו בצרתו בידעו שרק הקב"ה יכול לעזור, וזה האדם אשר יודע את שמו הגדול, והוא זה שיודע להתפלל בשם ה'.

הכלב שמצלם

"שָׁמוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ" (דְּבָרִים ה, יב)

שאלה: איש חקירות פנה אל הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א בשאלה הבאה: לצורך מילוי תפקידי, אני משתמש בכלב מיוחד, המשמש עבורי כצלם מקצועי ויעיל... אל השרשרת שמסביב לצוארו, הצמדתי מצלמה נסתרת זעירה, והכלב המאולף נכנס ליעדים אותם עלי לחקור, מתמקד בנקודות הטעונות צילום, ומביא לי את התמונות הנצרכות לחקירה.

והנה, אני נוהג לצאת 'לטייל' בשבת קודש בליווי הכלב, ואנו מגיעים גם ליעדי החקירות שלי, וברצוני לשאול, האם מותר לי להשאיר את המצלמה מערב שבת על צוואר הכלב, באופן שהיא תמשיך לצלם גם אם הוא יוצא עימה בשבת לרשות הרבים, (וכך תהיה לו תועלת בתמונות כי הן יסייעו לו לאחר השבת בחקירה)?

תשובה: נאמר בתורה (שמות כג, יב) "שִׁשְׁתַּי יָמִים תַּעֲשֶׂה מְעֵשֶׂיךָ, וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִּשְׁבֹּת, לְמַעַן יָנוּחַ שׁוֹרְךָ וַחֲמֹרְךָ", ומכאן למדנו, שמצווה אדם על שביתת בהמתו כמוהו (ירושלמי שבת פ"ה, ה"ג), דהינו שלא תעשה הבהמה (וכל בעלי החיים בכלל) מלאכה בשבת עבור האדם, כגון לחרוש, לדוש או להוציא משא מרשות לרשות.

אמנם, דבר העשוי לשמירת הבהמה, שבלעדיו לא תישמר כלל, אינו נחשב כמשא, וכן דבר שהבהמה זקוקה לו מפני החום או מפני הקור או מפני צורך אחר, דינו כבגד לאדם ומותר לה לצאת בו. אבל דבר שאינו עשוי לשמירה, או שאינו מועיל לשמירה, או שהוא שמירה יתרה מעבר לרגיל ואין הבהמה זקוקה לה, וכן כל דבר מיותר שאינו לצורך הבהמה, ואפילו דבר שהוא לנו, כשאין הבהמה רגילה בו - הרי זה נחשב כמשא, ואסור לה לצאת בו. (כמבואר בשו"ע או"ח, סי' שה סע' א, ובמשנה ברורה סק"א).

לאור זאת, אסור להניח לכלב החוקר לצאת מרשות לרשות, משום שמטלטל מצלמה שלא לצורך שמירה על הכלב, אלא לצורך בעליו! ואפילו אם הכלב יוצא מעצמו לרשות הרבים והמצלמה על צווארו מפני השבת, ואין לבעליו שום ענין שישא את המצלמה, בכל זאת חייב למנוע מהכלב לצאת, כפי שכותב המשנה ברורה (שם ס"ק ע"ז): "אם נשאר איזה דבר על הבהמה מערב שבת, והיא רוצה מעצמה לצאת לחוץ, בעליה צריך למנוע שלא תצא, מפני מצוות שביתת בהמה".

לסיכום: אסור להשאיר את המצלמה על צווארו של הכלב מערב שבת.

(אחת שאלתי 1, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

השקפה לבית היהודי

ניצד אפשר להתנחם?

נמצאים אנו בשבת הראשונה משבעא דנחמתא, שבע שבתות בהם ציוו אותנו רבותינו לקרוא הפטרות נחמה. מקום רב נתנו חז"ל לנחמה שאחר האבלות, ותחילתה של הנחמה היא בתשעה באב אחר חצות, וכפי שמביא ה'משנה ברורה', שכדי להראות נחמה באבלנו, דווקא בזמן שלכאורה היינו אמורים לנהוג בו אבלות במשנה תוקף, דווקא אז התירו לקום מן הארץ ולישב על כסא.

מה עניינה של הנחמה בלב האבלות? לכאורה הנחמה בזמן האבלות אינה מובנת! מה מקומה אחר העצבות הנוראה על החורבן, כאשר בית המקדש עדיין בחורבנו והשכינה עוד בגלות? אלא שנראה כי נחמה זו באה לתת מבט נכון על אבלות חורבן הבית. דרכו של עולם להתאבל על מחסור או אובדן. פעמים שהעצבות תביא את המתאבל לידי ייאוש ושברון לב עד כדי התמוטטות, שתוצאותיה יכולות להמיט אסון אל המתאבל, שלעיתים קשה מן הראשון...

חז"ל תיקנו לנו תקנות על אבלות החורבן, אבל אינם חפצים בייאוש ובאיבוד התקווה, האבלות נועדה לשימת לב על סיבת החורבן, וחסרונו צריך לעורר בנו את הרצון לעשות כל שנוכל כדי לראותו שוב בבנינו. אם צערנו על חורבן בית

**עכשיו שנתקיימה
נבואתו של אוריה -
בידוע שנבואתו של
זכריה מתקיימת.
בלשון הזה אמרו לו:
עקיבא, ניחמתנו!
עקיבא, ניחמתנו!**

המקדש, יסתיים באבלות ותו לא, אזי נחטא למטרה. נמצא שהנחמה דווקא בזמן הקשה ביותר, נוסכת בנו תקווה, אשר בזכותה יכול כל אדם לכלכל צעדיו כדי לקרב את ביאת משיח צדקנו.

את ההתמודדות הזו ניתן ללמוד מהמעשה המפורסם על רבי עקיבא (מכות כד:), פעם אחת היו עולין לירושלים, כיון שהגיעו להר הצופים קרעו בגדיהם. כיון שהגיעו להר הבית, ראו שועל שיצא מבית קדשי הקדשים, התחילו הן בוכין ורבי עקיבא מצחק. אמרו לו: מפני מה אתה מצחק? אמר להם: מפני מה אתם בוכים? אמרו לו, מקום שכתוב בו: "והזר הקרב יומת", ועכשיו שועלים הלכו בו ולא נבכה? אמר להן: לכך אני מצחק... באוריה כתיב: "לכן בגללכם ציון שדה תחרש", ובזכריה כתיב: "עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים".

הוסיף ואמר רבי עקיבא: עד שלא נתקיימה נבואתו של אוריה - הייתי מתיירא שלא תתקיים נבואתו של זכריה, עכשיו שנתקיימה נבואתו של אוריה - בידוע שנבואתו של זכריה מתקיימת. בלשון הזה אמרו לו: עקיבא, ניחמתנו! עקיבא, ניחמתנו! בדבריו לימדנו רבי עקיבא, שמטרת הנחמה לאחר האבלות היא הכיסופים שצריכים ללוות כל אחד מאיתנו, שיובילו למעשים שיקרבו את הגאולה.

רבי אהרן רוקח מבעלזא זצ"ל

בכ"א אב תשי"ז, לפני 65 נסתלק לבית עולמו הגאון רבי אהרן רוקח מבעלזא זצ"ל, המהר"א מבעלזא, האדמו"ר הרביעי לחסידות בעלזא, שהיה קדוש ישראל ותפארתו, אוהבם של ישראל, דורש טוב לעמו ורצוי לכל אחיו. ספרים רבים ניתן לכתוב אודות צדקותו וקדושתו הנשגבה, ומאידך גיסא על אהבת ישראל המיוחדת והאמיתית שפיעמה בקרב.

למה השתעל הרב?

גאון אדיר במידות טובות היה הרב. לפנינו עובדה מעניינת אותה סיפר הגה"צ מנאראל זצ"ל. היה זה בשבת הראשונה שאחר שהגיע לארץ הקודש לימים הנוראים של שנת תש"ט, היתה זו הנסיעה הראשונה אחר המלחמה של חסידי בעלזא לשהות במחיצת הרבי. בליל 'שבת סליחות' בעת עריכת השולחן, הבחינו ששיעול תקף את הרבי, אולם המשך הרב את עריכת השולחן כסדרו. אחר הטיט שאל הרבי את המשמש, האם כל הציבור הלך לביתו, ורק אז ביקש ממנו שיזמינו רופא. הרופא הגיע והחדר היה חשוך. הרבי הורה לו להדליק את האור. הרופא בדק את גרונו והוציא עצם ארוכה של דג. שאלו הרופא כמה זמן העצם היתה תקועה בגרון. הרבי עשה חשבון שכשעה וחצי. הזדעק הרופא 'וכיצד הרבי הבליג על יסוריו??', השיב הרבי: 'הגיעו לכאן אורחים חשובים מרחוק, וכי יכולתי לגרום להם עגמת נפש?!'.

רגיל היה הרבי לומר, כאשר יש לכם רמב"ם מוקשה, אתם עמלים ויגיעים לישוב - גם כאשר רואים תמיהה על מעשיו של יהודי, מצוה לחפש אפילו בעמל רב לימוד זכות כדי לתרצו.

למה ומתי הלך הרב לישון על מיטתו?

סיפר רב"ד העדה החרדית, הרב משה שטרנבוך שליט"א: הרבה פעמים היה הרבי מבעלזא זי"ע ער כל הלילה, ועל כל פנים מעולם לא היה הולך לישון במיטה, אלא לומד ונרדם על מקומו, אך בימי הסליחות בהגיע הזמן הסמוך לסליחות ממש, הלך לישון על מיטתו אפילו לרגעים ספורים, כדי שיוכל לקיים מה שכתב השו"ע (תקפא ס"א) שמצווה 'לקום' לסליחות, שזה עצמו תיקון גדול בימי הסליחות - לקום משנתו בזריזות ולהתגבר כארי לעבודת הבורא, ולכן ביקש שיעוררוהו בקול הקורא 'סליחות סליחות'.

שלא יתבייש הספר

סיפר משמשו ר' מרדכי: "עוד לפני המלחמה עבר הרב ניתוח בעיניו הטהורות. בעין אחת לא ראה בכלל, ובשניה אסרו לו ללמוד, ואפילו קוויטל קטן אסור היה לו לקרוא. ממילא, כל לימוד התורה שלו היה בע"פ. אחר שבירך ברכות התורה, ביקש מאיתנו שנכניס לו את המסכת שרצה ללמוד, והיה לוקח בידו את הגמרא, ועבר בניגון על כל המסכת בעל פה. כשגמר, אמר שכדי לא לבייש את הספר נקרא ממנו כמה שורות.

המשך מעמוד 1 >>

התקף לב קשה מאוד, ולכן היה צריך מעט מנוחה. תוך כדי הנסיעה הוא שם לב מרחוק שישנה אשה מיואשת לחלוטין, ולפי הסימנים נראה לו שהיא פשוט קורסת. אשתו אמרה לו מנגד, לא כדאי שנתעכב, עכשיו זה הזמן שלנו לדאוג לעצמנו. אבל הוא אמר לאשתו, איני יכול להשאיר כך אשה שנראית על סף התמוטטות, והוא אכן החליט לעזור.

הוא המשיך בדבריו ואמר, דעו לכם, שבעברי הייתי שחיין אולימפי מהשורה הראשונה, שוחה וחוצה נהרות שלמים, אלא שעברו שנים רבות והפסקתי בעיסוקי במקצוע השחיה, וכמובן שמאז הכושר ירד, אבל לאחר שחטפתי את ההתקף, כחלק מההחלמה רציתי לחזור לעצמי, והחלטתי לחזור לכושר דרך השחיה, אשתי קצת חששה אבל החלטתי שכך יהיה, והתחלתי לשחות בהנאה וחזרתי לכושר. דעו לכם רבותי, שאם לא הייתי מתחיל לחזור לכושר, לא הייתי מצליח לשחות טוב, וכך לאחר כמה שבועות שאני שוחה, חזרתי קרוב למה שהייתי בעבר, כשאני מסוגל להכנס ובתוך כמה שניות לצלול למרחקים, וכך נכנסתי למעמקי המים ותוך פחות מדקה מצאתי את הילדה, הגעתי אליה והבאתי אותה.

אלא שמחוסר תשומת לב משכתי אותה כשראש שלה עודנו בתוך המים, וכולם צעקו לעברי אבל לא שמעתי אותם ברגעים הראשונים, ורק לאחר שהתקרבותי לעבר החוף, שמעתי אותם צועקים והוצאתי את הראש מהמים, אבל הבנתי שזה מאוחר, כי זמן רב היא לא נשמה, וראיתי שמנסים לעשות החייה וזה לא עזר. חזרתי לאשתי אבל להיכן שהגענו לא היתה לי מנוחה, הרגשתי שפשוט הרגתי את הילדה הזאת, אשתי מנגד ניסתה לעודד אותי ואמרה שבעצם הייתי בסיון ועשיתי ככל שביכולתי, אבל לא היתה לי מנוחת הנפש, הרגשתי שגרמתי לעוון ולהריגת אדם מסכן, ולא יכולתי להשלים עם הדבר.

אמרתי לאשתי שאני רוצה ללכת לכמה דקות לבדי בחוף, ומה עשיתי? חזרתי לאותו מקום, ומצאתי בסמוך גבעה קטנה ליד הכינרת, המקום היה שומם והייתי ממש לבדי, ושם פניתי לקב"ה ואמרתי לו, ריבוננו של עולם, אני גדלתי בקיבוץ ומעולם לא התפללתי אליך ולא דיברתי איתך, זו הפעם הראשונה שאני פונה אליך ומדבר איתך, אני מבקש ממך, תחיייה את הילדה הזו, שלא יחשב לי חס ושלום שהרגתי את הילדה, אני מבקש שתחשיב לי את התפילה הזאת כאילו התפללתי לא רק פעם אחת, אלא כאילו התפללתי כל ימי חיי ותציל את חייה, וכך התחננתי שוב ושוב וביקשתי, ולבסוף עזבתי את המקום כשאני רגוע יותר וחזרתי לאשתי. כשחזרתי התקשרתי לבית החולים ושמעתי שהילדה התעוררה, והרגשתי שהקב"ה קיבל את תפילתי, ברוך שומע תפילת כל פה.

ראו מהי העוצמה של תפילה, אדם שהתפלל לא על עצמו אלא על מישהו אחר, ועוד באיזה אדם מדובר, באדם שכלל לא יודע כיצד מתפללים, אדם שגדל בקיבוץ רחוק מכל ריח של תורה ומצוות, אבל הוא דיבר עם הקב"ה והתפלל והתחנן, והקב"ה שומע, כי יש שערים רבים בשמיים שדרכם אפשר להכניס את התפילה, וזה הכח המיוחד של התפילה.

עלינו להפנים שכח התפילה הוא עצום, וזה מה שמשא רבינו מלמדנו, וְאֵתְחַנֵּן - כשמתחננים ומדברים עם הקב"ה, זה יכול לבקוע את כל השערים, והתפילה מתקבלת ומשנה את האדם ואת הגזירות. יהי רצון שבעז"ה התפילות שלנו יקרבו את הגאולה, ונזכה לבנין בית המקדש במהרה בימינו אמן ואמן.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

אולם האירועים המחודש של בית הכנסת "בית לוי" **בית לוי**

אנו מזמינים אתכם לביקור והתרשמות ולערון את האירוע שלכם באולם החדש והמשופץ: **בית מילה // סיומי מסכת // אזכרות // שבת חתן // כנסים והוצאות הכנסות קודש להחזקת הכולל • לתחזוקת המקוה • לנזקקים**

לפרטים ותיאום מועד התרשמות: רח' יוסף חכמי ליד מלון רימונים-שלום שכונת מדורגית בית וגן ירושלים **054-4222931 // 054-3551383 // 02-6540906**

בית לוי
מקוה בתכלית הכשרות וההידור לפי כל השיטות והחומרות ובהמלצת הרבנים

נבנה ברמה גבוהה ובייפוי מיוחד, ועובר נקיון יסודי מידי יום ע"י חברת נקיון

לפרטים ונוספים: **02-9664455** (בין השעות 10:00 - 15:00)

לפניות לתרומות לעלון לזיכוי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ -

02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון נא לשלוח מייל ל:

ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM

לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שליט"א בקבוצת וואטסאפ שקטוה, נא לשלוח בקשה במייל

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

והשיב לב אבות על בנים

כמה תפילות ודמעות ורחוות נשפכים על חינוך הילדים?! וכאשר ילד סוטה מעט מהמסלול אזי שסכר נהרות הדמע נפתחות ללא הפוגות ועושים את כל הסגולות שבעולם להשיבם למוטב. בני המתבגר למרות שלומד חזק בישיבה, מצא לעצמו חברים 'טובים' שמשכו אותו לראות סרטים. ברגע שהתחיל היה לו קשה להפסיק וחיפש כל הזדמנות ללכת למקומות לראות סרטים.

כמוכן שעם הזמן כבר ביקש ממני לדאוג לו לראות סרטים בתוך הבית כדי שחלילה לא יחפש את זה בחוץ כי בחוץ יש נחשפים לתכנים גרועים מאוד והוא מעדיף לשמוע על עצמו ולא ליפול כפי שכבר נפל לדברים גרועים...

הסברתי לו שבבית שלנו לא רואים סרטים לא אני ולא אף אחד אחר והמחשב המוגן לגמרי הינו לעבודה בלבד ושום שטונע לא יועיל לגרום לי להכניס עבודה סרטים הביתה. הנער לא מרפה וממשיך ללחוץ בטענות שבבית יש פיקוח ובחוץ הוא נופל בדברים חמורים. עד שצץ רעיון במוחי: "תלך לרביה שלנו ותספר לו את העניין ובאם אקבל ממנו הוראה אזי שתיכף אעשה כדברו ואכניס לבית כל מה שיאמר לי!!!"

למחרת התייצב הנער בבית הרב וטען את טענותיו. כמוכן שורב ניסה לדבר על לב הנער ולהסביר לו את חומרת הדברים ומה טעם בואנו לעולם וביקש ממנו ללמוד ספרי מוסר שבכוחם להרוג את כח היצר הרע ועוד הוסיף כי ראוי להתפלל להיות עיוור וחלילה לא לחטוא. אך כל הדברים נפלו על אוזניים ערלות. אך יצא יצאנו מבית הרב והבחור השאיר אצלי את הספר שתן לו הרב והמשיך בשלו כאילו לא היה דבר. הורדתי אותו בתחנה לישיבה. והתפללתי לה' שיאיר לי את הדרך הנכונה.

פתאום עשיתי חשבון הנפש שאני בעצמי מסתובב עם מכשירי כשר ומסווג לעבודה ולמכשירי מגיע הוראות שונות של חדשות וסרטונים (בסטוס) אומנם הכל כשר והכל נקי אבל אם אני לא מתגבר על עצמי איך אני דורש מהנער להיות נקי במה שאני פגום?! היה קשה אבל קבלתי על עצמי לא להתעסק בכלום לשלושה שבועות עד אחרי תשעה באב, זה אומר גם לא להסתכל אצל חברים...

זה קשה מאוד למי שאין לו דרך חלופית להתעסק במתרחש בעולם אבל למען הנער קבלתי על עצמי את הדבר.

באותו שבוע במוצאי שבת הודיע לי הבחור שברצונו להחיע לרביה שקיבל על עצמו לא ללכת לראות סרטים עד תשרי, למרות שקשה לו מאוד הוא קיבל זאת על עצמו!!!

כל השיחות כל הדיבורים לא הועילו, קבלה אחת של אבא מידה כנגד מידה הועילה במידתי. אני משתף את הסיפור כדי לעורר הורים שבמקום לצעוק על הילדים ולהיות מתוסכלים, כל אחד יבדוק בעצמו במה הוא פגום שהוא דורש מהילד ולעצמו הוא מתייר...

גם בבין הזמנים נזכור כי התפוח לא נופל רחוק מהעץ!!!

בעל המעשה: ל.ג.

חמשה עשר באב

גריסין בשלדו מסכת תענית (טז): "לא היו ימים טובים לישראל בחמשה עשר באב וכיום הכפרים, שכן בנות ירושלים יוצאות כו' וחולות בכרמים, ומה היו אומרות, בתור, שא נא עיניך וראה מה אתה בורר לך, אל תרין עיניך בני, תן עיניך במשפחה, 'שקר' התן הבל היופי, אשה יראת ה' היא תהלה" (משל לה, ג, ואומר (שם) (א) 'נעו לה מפרי ידיו, ויהללה בשערים מעשיהו'. וכן הוא אומר (שם ג, ט) 'צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעשרה שעריה'.

על דעת ההורים ולקבל את החלטתם בלב שלם, כי יש להורים את הסייעתא דשמיא המיוחדת הנצרכת בשידוכים, ובזכות 'כיבוד אב ואם' יזכו לבנות בית נאמן בישראל!

סיפר לי איש נאמן חסיד גור ניצול שואה, שניגש אל מרן בעל "בית ישראל" זצוק"ל בשנים שלאחר השואה בשאלה על שידוך. הוא היה שריד יחיד לדור מפואר ממשפחת טובים יחסנים ומצוינים, אך המדוברת היתה ממשפחה פשוטה ביותר, שבעקבות המלחמה הנוראה לא נשאר מהם כלום, והיא היתה

יתומה עזובה וגלמודה. ענה לו הרבי בחריפות לשונו, שיש לבדוק ולברר אם יודעת היא המדוברת לבשל ולאפות... ואם כן 'צריך' מיד לגמור את השידוך! - לא 'אפשר' לגמור, אלא צריך!

כחסיד נאמן בירר את הענין לאשורו, ומשהגיעו התשובות החיוביות מיהר לסגור את השידוך כמצות רבו.

והנה כיום יש לו נכדים ונינים למאות... והראה לי ביום הפורים הק' כשנוהגים כל משפחתו לעלות לברך ולהתברך בברכת החג כנהוג, ולאחר מכן הולכים יחדיו לבית המדרש הגדול גור, ונראים כמו גדוד של חובשי ספודיק'עס שיוצאים מביתו מחנות מחנות בלי עין הרע, כן ירבו.

הרה"ק הנורא רבי אברהם המלאך זצוק"ל בן המגיד הגדול רבי רוב בער ממעוררטיש ז"ע ומבני היכלא קדישא של מרן הבעש"ט ז"ע, היה מפורסם בקדושתו ובצדקתו, ומרוב שהיו מתייראים ופחדים ממנו כינוהו בשם "המלאך", וכך נשאר שמו חקוק לדורות עולם.

וספר לי אבי מורי הגה"צ זצוק"ל מעשה מופלא מצדיק נשגב זה, וביקש ממני לפרסם טיב זה המעשה, כדי להחדיר ולהעמיק אמונת צדיקים בלב ישראל.

אחד מחסידי הנאמנים של הרבי הקדוש, גביר עשיר גדול, החל לפתע מסחרר לרדת ולהחסיר ללא סיבה הגיונית הנראית לעין, דוקא כשהעסקים הצליחו ושגשגו ואף הגיבו פירות טובים היה הפדיון פוחת והולך, ומשום מה סך ההוצאות גדל תמיד יותר מן ההכנסות.

הוא בדק את ספרי חשבונותיו שוב ושוב, עקב היטב אחר מחזור העסקים וסיבם, הכל נראה תקין, ואף על פי כן בקופה הכללית הלך הכסף פוחת, עד שהגיע המצב לגריעות כבדים, והוא עמד על סף 'פשיטת רגל' [באנקראט]. רחמנא ליצלן.

בטרם הכריזו על פשיטת הרגל נסע לשאול בעצת רבו, ושטח בפניו את מעוקתו ופליאתו הגדולה על הסיבה המסתורית שגרמה להתדרדרות נכסיו בתקופה כה קצרה.

המלאך הקדוש אחוז היה כל העת תדיר בשרעפי העליונים, ומתהלך כשרף על פני אדמות, כשדברו עמו מענייני עולם הזה והבלי היה עונה תשובות קצרות במילים ספורות, כדי שלא להפסיק את הדבקות. לפיכך פעמים רבות היו נראים תשובותיו שלא ממיין הטענה, אך כמוכן לא העזו לשאלו שוב, כי היו יראים מאוד ממנו, אף המקורבים ביותר, שהיה תמיד פושט צורה ולובש צורה כנודע.

תשובת הרבי על קוויטלע זה שהגיש הסוחר לפניו, היתה: הלא כבר אמר שלמה המלך ע"ה (קהלת ט, ז) "לך אכול בשמחה לחמך, ושתה בלב טוב יין, כי כבר רצה האלקים את מעשיך", גש אל ביתך והכן סעודה טובה כדי המלך, אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יין...

האיש יצא מחדרו של הרבי נבוך ומבולבל אחוז פליאה ותמיחה, לסעודה מה זו עושה? וכי מה זה קשור לבעיה העסקית? למה כוננתו של הרבי?

ומה פתאום להתיישב ביום חול רגיל לסעודה דשנה שלא מן המניין? ברם כחסידי נאמן חזקה עליו מצות רבו, וככל שהיה הדבר מוזר בעיניו הוא ניגש בתמימות לקיום הפקודה ככתבה וכלשונו! הכין 'סעודה' רבתי עם יינות טובים ומשקאות חריפים ומשובחים, והזמין את משפחתו וידידיו לארוחת ערב חברתית, כמנהג גבירים חשובים לערוך לפעמים מסיבות מרעים שיכזאו באלו. - המוזמנים מצידם נענו כמוכן בחיוב, אף אחד לא רצה לפספס סעודה יוקרתית מדושנת עונג...

בתום המשתה הגדול היה הסוחר דן עיף ושתיי כהוגן, היין הרב שנשנן אל גרונו עשה את שלו, ועד מהרה נרדם כך על הספה הנעימה שבתוך האורחים ושקע בשינה עמוקה. חבריו ובני | הפוך בעמוד הבא <

בספרים הקדושים רמזו כאן בלשון "וכן הוא אומר", שהוא מוסב על הבחור החתן. שמתחילה היו בנות ירושלים אומרות אליו: "בחור שא נא עיניך וכו', תן עיניך במשפחה, שק התן והבל היופי, אשה יראת ה' וגו'". ועל כך היה 'הוא' החתן משיב לעומתן ואומר כמו כן גם הוא מצידו: "צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה וגו', לומר שמביע אף הוא את השקפתו בענין הנישואין, שיש כאן רמז לייחוד עליון במלך שהשלום שלו, 'וביום חתונתו' רמזו למתן תורה 'וביום שמחת

ליבו' רומז אל בנין בית המקדש שיבנה במהרה בימינו.

ועל כך הוסיפה הגמרא שם והסמיכה לזה מימריה דרבי אלעזר: "עתידי הקדוש ברוך הוא לעשות מחול לצדיקים, והוא יושב ביניהם בגן עדן". - לומר שמשידוכים שכאלה, שהבחור נושא עיניו לאשה יראת ה', והיא אף היא מבנות ציון החפצה במלך במתן תורה ובבנין ביתם כבית מקדש מעט. - בחתונה כשרה והדורה שכזו, מכינים 'מחול לצדיקים' שהם יורדים מגן עדן ושכינה עמהם, להשתתף בשמחת בניהם ובני בניהם וכל צאצאיהם, כדמפורש בזהר הקדוש פרשת פנחס (ח"ג דף רטו): עי"ש.

לכבוד 'חמשה עשר באב' קיבצנו אלי גיליון פרקא זעירא של 'טיב המעשיות' - טיב השידוכים, מעט מזער מאוצרותי הגדולים של מרן רבינו הרה"צ שליט"א. - ויהא רעוא שיכור בני ובנות ישראל הע", למצוא שידוכים הגונים טובים וישרים לבנות בתים נאמנים, ולהמשיך דורות ישרים ומבורכים, אמן.

טיב השידוכים

איש יהודי תמים וישר דרך היה אחד משכני היקרים פה שכונת "זכרון משה" בעיה"ק ת"ו, ה"ה הרב פנחסוף ז"ל, הוא עלה מארץ בוכארה בעת עליית הבוכרים, והתגורר כאן בתוככי ירושלים בקומה התחתונה שבבית. לפרנסתו פתח את חלון ביתו שבקומת הקרקע וערך כעין 'ציע' נאה הפונה לעבר הרחוב, ועליו הציע את מרכולתו, חפצים ואביזרים קטנים מינים ממינים שונים, כשהעוברים ושבים רוכשים מפעם לפעם חפץ מסוים הנצרך להם.

כך ישב לו השכן פנחסוף בתוך ביתו על יד החלון הפונה עם היציע אל הרחוב, וגורס כל היום בספר תהלים ברגש ובנעימה מיוחדת.

מפעם לפעם הייתי נכנס אליו לשוחח עימו, וסיפר לי כמה עניינים חשובים ומנהיגים שונים שנהגו בבית אבותיו שבבוכרה.

כשניסיתי פעם לברר בענייני השידוכים, כיצד נוהגים הם בדרכי חיפוש השידוך, וצורת כל הגישה לנושא חשוב זה. - סיפר האיש, שאצל הבוכרים היה כל ענין השידוך נתון בידי ההורים בלבד, ולבנים והבנות עצמם כמעט לא היתה דעה בזה, כנראה שהיו משדכים אותם בילדותם כמנהג הדורות הקודמים, וכך היו אבי הבחור עם אבי הנערה סוגרים ביניהם את כל ה'תנאים' כמדובר ביניהם, והשידוך יוצא לפועל.

ואכן סיפרו לי בניו, שכשהגיעו הם לעונת השידוכין לא היו יודעים ומעורבים כמעט כלום בזה. וכמו שאמר להם אביהם, שבהיותם נערים צעירים אינם יודעים מימינם לשמאלם, אינם מבינים מה זה שידוך, כיצד צריך לחפש את השידוך, וכיצד צריך להתנהג בו וכיוצא. ולפיכך היה אביהם מוצא בעצמו את השידוך עבורם, והמדוברים הצעירים קיבלו על עצמם בלב תמים את מה שסגרו ביניהם אבותיהם.

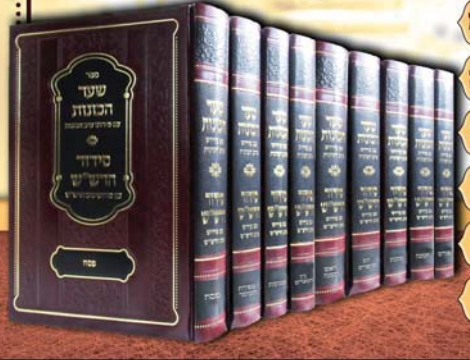
ואילו בן אחר למשפחת פנחסוף סיפר לי, שבחיותו שהוא כבר נולד כאן בארץ הקודש, התרגל בכמה דברים כפי שנהגו כאן. ובעת שהיה בגיל השידוכים הוצעה לו הצעה אחת שנראתה בעיניו, ומצידו היה מוכן להמשיך לדבר עימה בעסקי קידושיה. - אך כשהביאה יום אחד הביתה כדי שיראו אותה אביו ואימו, יצא אביו אל הפתח, ותיכף כראותו את המדוברת לא נשאה חן בעיניו, כי לא התאימה לפי מנהגי עדתו. ולפיכך יצא לקראתם החוצה בסבר פנים יפות, ודיבר עמהם בכבוד והערכה, וכשהיחין של חן נסוך על שפתיו פנה אל בנו יקירו באהבה ואמר, בא נא בני היכנס בבקשה פנימה. ואילו אל הנערה שעמדה מאחוריו פנה בכבוד, והתנצל שאין זה נראה שהיא מתאימה למשפחה שלהם, ושילחה לנפשה לחפש לה את השידוך ההולם עבורה.

ובודאי צריך כל אחד לעשות ולנהוג כמנהג בית אבותיו וכמנהגי קהילתו, נהרא נהרא ופשיטיה. - ובזאת למדנו עיקר ויסוד גדול בשידוכים, לסמוך

עם הסדרה הזאת
חובל נס"ד
ליכנס לכל מועד
באווירא עילאה
ובתענוג רוחני
לחוש את אור המועד

ספר
שער הכונות
עם פירושי טיב הכונות
סידור
הרש"ש
עם פירושי טיב הרש"ש

- פסח
- ספירת העומר
- שבועות
- בין המצרים
- ראש השנה
- יום הכיפורים
- סוכות
- חנוכה
- פורים

ניתן להשיג בחנויות הספרים המבוחרות
הפצה ראשית מרכז הספרים בהנהלת הרב יצחק פרידמן 03-6194114

המתאספים שם לסעוד את ליבם מתרומת שיירי מאכלי בני העיר, המביאים שם מכל הנזק בביתם... תשנה את לבושך ומראה פניך כדי שלא יכירוך, ותסעד עמהם את סעודתך, מפתם תאכל ואת מימם תשתה, כשווה בין שווים, וה' יאה בעורך!

האיש לא הבין מילה וחצי מילה, לסעודת עניים מה זו עושה? ואין זה מתקשר עם השידוך המבוקש?

אולם הוא כבר הספיק לשמוע מן הסוחר כיצד סיבב אליו הרבי את ישועתו דרך סעודה... והבין שעל הרבי אין שואלים שאלות, ויש לבצע את הפקודה בשלמותה, וכנראה יש 'זריעה' בברכת הצדיקים להוליד ישועה נוספת על ידי הסעודה.

הוא חזר לעירו, התחפש היטב בבגדים קרועים ובלואים קבועי צני ואביון, והתיישב באחת מפנינות ההקדש, כבש את פניו בקרקע שמא יכירו מאן דהוא... ועשה עצמו כמסכן בודד האוכל מעט לחם צר ומים לחץ, ההרגשה היתה נוראית, הוא חש בושה וצער גם יחד, אבל התגבר לעשות כמצווה עליו.

התבדלותו לא החבורה לא הועילה לו הרבה, עד מהרה נטפל אליו אחד מוותיקי הקבצנים, שכראותו 'עני' חדש מסכן וביישן, ניגש לשוחח עימו ולעודדו מעט. תוך כדי שיחתם בענייני עבודה על קיבוץ נדבות וסיבובים בעיירות... שח לו הוותיק: היות והגן חדש במקצועך בעיר זו, אעדכן אותך בכמה 'כתובות', מהם טובות ומשתלמות ומהם פחות... בין הרשימות מנה העני הוותיק את שמו של יהודי אמיד ובעל בעמיו, שאינו מוציא פרוטה מכיסו! אל תנסה בכלל להתדפק על זלתי, הזהיר, זהו קמצן משורה ראשונה, עובד הוא כמנהל חשבונות אצל סוחר עשיר גדול, פרנסתו מצויה לו שם בשפע אבל לצדקה מאומה לא יתן!

העני המרצה לא שם לב שפניו של מאזינו מתרככות ונעשות אדומות ולבנות... הוא השתדל מאוד לכבש את פניו ולעשות עצמו כמאזין לדבריו בחוסר עניין...

אנו חבורת העניים כאן, המשיך העני הוותיק בסיפורו, ניסינו בכמה זדרכים לרכך את ליבו, אך משנוכחנו בעקשנותו הגדולה החלטנו בעצה אחת להתנקם בו כהוגן... חיך זדוני קטן עלה בקצה שפתיו, תוך שהוא ממתיק סוד לאוזנו של העני החדש: יש לו למנהל זה בת בוגרת בשידוכים, ואנחנו כלנו בעצה אחת עושים הכל כדי לטרפד לו את הצעותיו! כל הצעת שידוך שנודעת לנו כאן במשרד זה, יוצאים אנו מיד לרוץ ולספר על רשעותו וקמצנותו ודואגים 'לפוצץ' את הכל, ועד היום יושבת היא בוגרת! מיודענו העני החדש... מנהל החשבונות בכבודו ובעצמו, הבין עתה את כל הענין לאשורו, הוא הרי ידע היטב עד כמה נכונים דברי אותו עני אודות קמצנותו... עכשיו הטיב להבין מדוע שלחו הרבי לסעודה טובה בהקדש של העניים, שבו נמצאה פתרון ישועתו.

הוא חזר לביתו מלא הרהורי תשובה וחרטה, ועל אתר החליט לשנות את דרכו מקצה לקצה, והחל לפזר לצדקה ביד רחבה, כל עני שנכנס לביתו יצא עם מתת יד הגונה. העניים כמובן חדלו ממנהגם הרע בראותם כי התהפך לבבו, ובתוך זמן קצר נמצא חתן הגון לבתו, והשמחה חזרה לביתו, בזכות ברכת הצדיקים, שהיא כמעין המתגבר וכנהר שאינו פוסק, להביא לבית ישראל ישועה ותחמה, אמן.

משפחתו פרשו כולם לעייסוקיהם, וחזרו לשגרת חייהם, עולם כמנהגו נוהג, ורק הסוחר השיכור כלוט יושן ויושן...

לפתע באחת מתעורר פתאום האיש מתרדמתו, מציץ בשעונו ורואה שהשעה כבר מאוחרת מאוד, הוא מבטי סביבו ומוצא את עצמו בסלון ביתו. מתחילה בהו סביבו כהוה, עד שלאט לאט התפכח משכרותו ונוכח שנרדם כאן על הספה לאחר המשחה הגדול...

רעש המום הגיע לאוזניו מן החדר הסמוך, היה זה חדר העסקים האישי שלו, מעבר לקיר נשמעו רחשים מזוירים... הוא קם במהרה וזינק בשקט מוחלט היישר אל חדר העסקאות, ועיניו חשכו!

לנגד עיניו הנהדמות הוא גילה את מנהל החשבונות האישי שלו, כשגבו מופנה אליו וראשו תקוע עמוק בתוך הכספת הסודית החבויה בעמקי הקיר העבה, שחוף משניהם אף אחד בעולם לא ידע על קיומה, ומרוקן שטרות רבים בזה אחר זה אל תוך תיקו הפרטי! - הוא עמד כך נדהם ופועור פה כשאינו מאמין למראה עיניו, היה זה יעצו האישי הסודי ביותר, האיש שנתן בו תמיד אימון מלא ומוחלט, כל עסקיו נחתכו על פיו בלי אומר ודברים, ועתה נודע במרמתו ונתפס 'על חם' כגנב שפל ונבזה - שהיה כנראה סמוך ובטוח שהגביר בשכרותו יישן עוד זמן רב, ויכול הוא לבצע את זממו בהשקט ובטחה.

בבת אחת קלט כעת העשיר את 'סוד' כישלונות מסחרו בתקופה האחרונה... התעלומה הגדולה שמילאה את ראשו חודשים ארוכים באה על פתרונה במראה ולא בחידות... העסקים המובחרים הניבו אכן פירות טובים ויקרים טבין ותקילין, אלא שיד נעלמת פשוט מרוקנת את הקופה...

אהה! - שאג פתאום הסוחר בקול גדול - עכשיו הכל ברור! מנהל החשבונות הגנב נבהל ונדחך עד עמקי נשמתו, הוא הסתובב בבהלתו לאחור וראה את אדונו הגביר ניצב עליו בפתח החדר כשהוא נועץ בו מבט עוין ומפחיד! לשונו נאלמה וכל גופו החל לרעד כעלה נידף, הוא הבין היטב שכל מילה שיאמר עתה רק תזיק לו, הוא נתפס בקלקלתו הגדולה, זה הסוף שלו.

עכשיו הכל ברור! חזר הסוחר על הכרזתו בסערת נפש, גם פשר תשובת הרבי ופקודתו הפלאית על עריכת המשחה ברורה היטב, הרי את כל זאת חזה הרבי ברוח קדשו!

לפתע נפל מנהל החשבונות מתעלף ארצה, בני הבית חשו להתיז עליו מים צוננים ועוררוהו מעלפנו. כאשר שבה אליו רוחו הוא נפל לרגלי הגביר והחל בוכה ומיילל מנהמת ליבו: סלח נא לי אדוני, לא עמדתי בפיתוי, אני הוא שרוקנתי את הקופה בחודשים האחרונים, מעדתי ונכשלתי בעצת יצירי הרע, ואני מבקש את מחילתך וסליחתך, אחזיר לך את כל הכספים במלואם עד פרוטה אחרונה, רק אל תסגיני לידי המשטרה! - הרי יודע אתה שבעל משפחה אני, בעיות רבות תקפוני בתקופה האחרונה בביתי, ומרוב צער התדרדרתי עד שפל המדרגה של 'גנב' נבזה, אנא ממך סלח לי מחל לי - כך שכב האיש על הארץ כשאינו מפסיק לבכות ולמור בדמעות שליש לפני אדונו מטיבו.

קום על רגליך! - פקד הגביר.

מה אמרת? מוקף הנך בצרות? קום תיכף וסע היישר אל הרבי

המלאך הקדוש, בצדקותו וברוח קדשו בודאי ימצא גם עבורך ישועה טובה - על התשלום נשב אחר כך...

הסוחר החכם והטוב שהיה חסיד נאמן, הבין למפרע שהכל מתנהל כאן בטיב והשגחה עליונה, המגלגלת הכל במכוון על פי דברת הצדיק, שכן צדיק גזר והקב"ה מקיים! האמת צדיקים שבו התחזקה עתה שבעתיים, ובחכמתו הבין ששכשם שענין ישועתו התגלגל כך, כך טמונה כאן כנראה גם זריעה ונטיעה להביא ישועה נוספת גם למנהל חשבונותיו הנתון בצרתו... - שכן טבעה של ברכת קודש שמצד הקדושה, לפרות ולרבות תמיד, ולהוסיף עוד כהנה יהודים נוספים שיוושעו אף הם בברכת הצדיקים.

מנהל החשבונות - הגנב לשעבר, שבינתיים כבר שב בתשובה שלמה על מעשיו הרעים, קם ותסע אכן כדבר אדונו אל חצירו בפני הצדיק את כל קורותיו וביקש ישועה על הצרה הגדולה שבביתו. - הנה בתי הגדולה הגיעה זה עיין לפרקה, וכבר כמה שנים טובות שהיא יושבת וממתנת, הצעות רבות וטובות שעלו על הפרק ונראו מתאימות ירדו פתאום ללא סיבה מובנת. כמה פעמים שכבר כמעט נשברה צלחת, אך ברגע אחרון הכל נמוג. שלום ביתי התערער מאוד בשל כך, זוגתי שתחי' אינה נותנת מנוחה לנפשי, מאין יבוא עזרי? - בכה האיש במר ליבו.

תשובתו של הרבי לא איחרה לבוא, ואף היא כקודמתה היתה חידת תעלומה תמוהה דבר 'סעודה מיוחדת'...

גש נא - ציוה הרבי - אל 'ההקדש' שבעיך, הלא זוהי האכסניה העלובה שיש בכל עיר על ידי בית הכנסת, עבור העניים והקבצנים

על הברכה יעמדו

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט | התורמים להפצת העלון | לקבלת העלון בכייל (דוא"ל) נא לשלוח לכייל המצוי"ב

			לע"י הבחור שמואל מאיר ז"ל בן יבלחטיא רבי ישראל יצחק נלביץ יח נסלו תנצבה.	לע"י מרת חיה סאסא בת לאה נלביץ יסיון תנצבה.	שרה שיינדל בת טילה רחה להצלחה בכל העניינים	האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים	יוסף בן טילה רחא לרפואה שלימה	לע"י מרת הינדל בת משה יסריוהו ובלומה	לע"י יעקב צבי בן ישראל
--	--	--	--	---	--	---	-------------------------------	--------------------------------------	------------------------

יר"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים | טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניינים יקבלו את העלון בכייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ ההדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

פנינים

ופרפראות נבחרים לפרשת השבוע

"פרשת ואתחנן"

*****

עורך: הרב יוסף ברגר

לתגובות והנצחות – לשיעורים והרצאות: pninim16@gmail.com 054 - 8455798 - ניתן לקבל את העלון במייל.

ומדוע, כאמת, משה רבינו לא עשה זאת? כי הוא סבר שעם ישראל לא ישמעו, ואז יהיה עליהם קטרוג עוד יותר גדול, לכן העדיף שהקטרוג יהיה עליו ולא על עם ישראל. נמצא, שהמעשה היה לא טוב, אך הכוונה היתה טובה. והנה, כשהגיעו ישראל להילחם עם סיחון ועוג, פחד משה רבינו מעוג מלך הבשן, בגלל הזכות שהיתה לו על שהודיע לאברהם אבינו שלום נלקח בשבני. אמר לו הקב"ה: "אל תפחד ממנו, כי כל כוונתו בהודעתו לאברהם היתה, שאברהם ייהרג במלחמה והוא יקח את שרה לאשה". הרי שהולכים אחרי הכוונה ולא אהרי המעשה.

"אם הולכים אחרי הכוונה" – מען משה לפני הקב"ה "מדוע לא אכנס לארץ? הלא גם אני התכוונתי לטובה, אף שהמעשה לא היה כשורה". זהו שאומר רש"י: "לאחר שכבש משה ארץ סיחון ועוג, דימה שמא הותר הנדר" – כי אם עוג מת, פירושו שהולכים אחרי הכוונה, וכוונתי בהכאת הסלע הלא היתה לטובה...

ויאמר ה' אלי רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה (ג. כו)
ובפשטות מסביר רש"י ומקורו ב'ספרי' (פרשת פינחס קלה): "רב לך" – הרבה (יותר) מזה שמור לך, רב טוב הצפון לך.

אך הגה"ק בעל ה"משך חכמה" ז"ע נתן כאן הסבר נפלא ומעניין – מה היא הכוונה "רב לך"? דהנה, מבואר בגמרא (ראש השנה יח.) שישנו הבדל בין תשובת היחיד לתשובת הציבור: ציבור יכול לעשות תשובה אף לאחר גזר דין, ויחיד יכול רק לפני גזר דין. והנה כאן, משה רבינו מבקש מהקב"ה שייחזור בו ממה שהענישו שלא להיכנס לארץ. ואף שכבר היה גזר דין ולכאורה שוב לא ניתן לבטלו, מועין משה רבינו לפני הקב"ה: הלא גם במעשה העגל נשבעת שתהרוג את כולם ולבסוף חזרת כך! חזור גם הפעם!

ואין לומר שקיים לכאורה הבדל בין שני המקרים: שבחטא העגל מדובר ברבים, ואילו כאן מדובר ביחיד – משה רבינו, שכן משה רבינו רבים זקוקים לו, הוא גדול הדור, וכיון שכך – נחשב הוא כרבים שתשובתם מועילה אף לאחר גזר דין! על זה ענה לו הקב"ה: "רב לך" כבר יש לך רב. כי הו"ל מספרים, שבעת מסירת ההנהגה ליהושע היה משה רבינו יושב לפניו כתלמיד לפני רבו. ומאחר וכבר כפוף הנך לרב אחר – אומר לו הקב"ה – שוב אינך גדול הדור שרבים זקוקים לו, ולא ניתן לאחר גזר דין לבטל את הגזירה שנגזרה עליך...

השמור לך ושמור את נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבבך כל ימי חיך (ד. ט)

אזמרים בשם צדיקים: התורה קישרת בין זכירת התורה והמצוות לקדושת העיניים. אם קדושת עיניו של יהודי ואם פרוש ממראות אסורות – היא זוכר כל מה שילמד, והתורה נובעת בו כמעין. ואם להפך, סר הוא בעיניו אחר מראות אסורות – אז לוקה הוא בשכחה – הוא לא זוכר מה שלומד, שנאמר: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם וכו' למען תזכרו". וזה מה שהכתוב כאן רוצה להשמיענו: "פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך, ופן יסורו מלבבך" – מכיון שראו עיניך דברים שהם לא טובים והנך סר אחר כל מראה ללא שום מחסום לעיניך ולמה? "מלבבך" – מכח יצרך הרע שבלבך, המסית אותך להביט במראות אסורות – בגלל זה תשכח את התורה שלמדת. ולכן הוא זהיר בשמירת העיניים, ובכך תזכה לזכור את התורה שלמדת כל ימי חיך, ולא ה"ו שתעמול לריק ותשכח את הכל!..

אמר הכותב: בשבוע שעבר קבלתי לידי את שני הכרכים הנפלאים שיצאו ממכשב הדפוס הלא הם שני הכרכים החדשים של הספר "קדושת עיניים" להגה"צ המשפיע הנודע רבי אהרן טויסיג שליט"א. בעצם, הספר הנ"ל לא חדש

ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר (ג. כג)

מסביר רש"י: "בעת ההיא" – לאחר שכבשתי ארץ סיחון ועוג דימיתו שמא הותר הנדר שנשבע הקב"ה שלא אכנס לארץ. ומובא בילקוט שמעוני (רמז תתקמ) ומנין שהתפלל משה תקט"ז [51.5] תפילות? שנאמר: "ואתחנן אל ה'" – מנין ואתחנן? הכי הוי.

ונשאלת השאלה, וכי מכיון שכתוב "ואתחנן" לומדים שמושה התפלל חמש מאות וחמש עשרה תפילות? אלא הסביר הגה"ק בעל הפני יהושע ז"ע זוהי לא גימטרייה פשוטה, אלא השבון הדברים יש כאן! בספרו פני יהושע (ברכות לב.) הוא מביא חשבון גאוני ונפלא: דהרי משה רבינו התחיל להתפלל אחרי שכבש את סיחון ועוג, כפי שפירש רש"י. והלא בגמרא (בבא בתרא קכא.) מבואר, שמלחמת סיחון ועוג היתה בט"ו באב, יום שכלו מתי מדבר. והנה משה רבינו נפטר בו' אדר. אם נספור את הימים שישנם מט"ו באב עד ו' אדר – נמצא מאתיים ימים.

בכל יום ישנם שלוש תפילות, נמצא שבהדשים אלו היה צריך להתפלל שש מאות תפילות. אמנם, בשבת הדין הוא שאסור לבקש על צרכיו, ועל כן לא התפלל על כך בשבתות.

ובשבעה חדשים ישנן עשרים ושמונה שבתות, כפול שלוש תפילות – סך הכל שמונים וארבע תפילות. ויצא שצריכים אנו להחסיר שמונים וארבע משש מאות – סך הכל חמש מאות ושש עשרה תפילות.

וביום שהוא נפטר לא היו לו שלוש תפילות כי הוא נפטר בצהריים, הרי שסך כל התפילות עולה בדיוק לחמש מאות וחמש עשרה!

ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר (ג. כג)

בפסוקים רבים בתורה נכתבה המילה 'לאמר', כגון: "וידבר ה' אל משה לאמר" וכיוצא בזה, וניתן לפרש את המילה 'לאמר', שהקב"ה אמר למשה לומר לבני ישראל את הדברים. אך כאן (ובעוד שני מקומות בתורה) נראית המילה 'לאמר' כמיוותרת, שהרי משה מדבר עם הקב"ה, ולמי אמור הקב"ה להעביר את הדברים?! לכן בא רש"י והסביר: "לאמר" – זה אחד משלושה מקומות שאמר משה לפני הקב"ה איני מניחך עד שתודיעני את תעשה שאלתי אם לאו.

אך מובא בספר "מאזני צדק" מובא, שרמזו יש כאן בפסוק לגאולה העתידה לבוא – שכה אנו זועקים ומצפים לה...

בצפניה (פרק ג) נאמר על ימות המשיח: "בעת ההיא אביא אתכם ובעת קבצי אתכם כי אתן אתכם לשם ולתהילה בכל עמי הארץ בשובי את שבותיכם לעיניכם אמר ה'". וזה מה שמושה רבינו אומר כאן: "ואתחנן" – אני מתפלל ומתחנן לפני ה', ועל מה היא התחינה? ש"בעת ההיא לאמר" – אנא, רבש"י, אמור כבר את ה"בעת ההיא", את ה"בעת ההיא אביא אתכם, ובעת קבצי אתכם", שתבוא כבר הגאולה השלימה!..

ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר (ג. כג)

בעת ההוא – לאחר שכבשתי ארץ סיחון ועוג, דימיתו שמא הותר הנדר (רש"י). מדוע באמת חשב משה שהותר הנדר? בספר "מנותק האור" מובא הסבר נחמד לכך בשם הר"ק רבי יצחק אייזיק מקאליב ז"ע: מעם הדבר שמושה רבינו לא נכנס לארץ כי אמר הקב"ה (במדבר כ. יב): "יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל". ופירש רש"י שם: "שאילו דברתם אל הסלע והוציאו מים – הייתי מתקדש לעיני העדה, והיו אומרים: מה סלע זה שאינו מדבר, אינו שומע, ואינו צריך לפרנסה, מקיים דיבורו של מקום, קל והומר אנו".

כלל, שכן הוא יצא לאור לראשונה כבר בשנת תשמ"ו בכרך אחר, והודפס והופץ מאז בעשרות מהדורות – עד שנודע בפי כל כ"אינצקלופדיה לנושא שמירת העינים". אך כאמור, בימים אלו הוציא לאור המחבר שליט"א את הספר בשני כרכים מפוארים בתוספת מאות מאמרים וסיפורים שעין לא שזפתם המביאים להיוזק של ממש בנושא זה! ואשרי לו ואשרי חלקו שזיכה את כלל ישראל בחיבור כה חשוב...

פתחתי בדברים אלו בכדי לספר בפניכם על מאמר מדהים שראיתי שם בין מאות הדפים, היה זה כאשר נסעתי בשבוע שעבר לנחם את פ"ק האדמו"רים לבית אבוהצירא שליט"א, בדרך לקהתי עמו את הספר הנ"ל, והנה, (בהלק ב' עמוד תמ') ראיתי מובא שם בשם הרח"ק בעל החקל יצחק מספינקא זי"ע הי"ד, שהנה ידוע שהודשי 'תמוז אב' נקראים 'הודשי העינים', וכנגד זה בא הכתוב (איכה א. טז) וכופל: "עיני עיני יורדה מים". ובכך הוא מסביר באריכות את הכתוב (בראשית מו. ד) "יוסף ישית ידו על עיניך" – שיוסף ישית כוהו, "על עיניך" – לתקן את מידת העינים. וכך הוא מסיים: ולסוף ה' אלפים לגלות אדום "יוסף ישית על עיניך" דהיינו, "משיח בן יסף יהיה הגואל הראשון ויבוא מקודם לתקן העינים!"

מיד נזכרתי כמה ששמעתי יחד עם אלפי בני ישראל בעת ההפסד הסוער והרגש שהספיד פ"ק האדמו"ר רבי דוד אבוהצירא שליט"א בערב שבת קודש פרשת מסעי את אחיו פ"ק האדמו"ר הקדוש רבי אלעזר אבוהצירא זי"ע שכידוע שמר על עיניו באופן קדוש מאוד באופן לא טבעי. וכך היו חלק מהדברים: אלה מסעי בני ישראל – ראשי התיבות הם: אלעזר משיח בן יוסף. סתם ולא יסף!

אך עכשיו לאור הדברים הנ"ל, מובנים הדברים היטב. וכאשר באתי לבית האבלים, הראיתי לאדמו"ר רבי דוד שליט"א את הדברים שכתב הרח"ק בעל החקל יצחק זי"ע והיה נסער לראות זאת ויצא מגדרו ממש, מיד אף הראה זאת לאחיו האדמו"רים שליט"א וכן לשאר המשפחה (ביקש ממנו שאשאיר את הספר הנ"ל אצלו) שהיו ממש המומים מלראות את הדברים כתובים, שלפני הגאולה יבוא מקודם "משיח בן יוסף" שיתקן את העינים...

ונשמרתם מאד לנפשותיכם (ד. טז)

היה אומר הגה"ק מבריסק זי"ע בשם הגה"ק רבי ישראל פלנדר זי"ע: לפעמים רואים יהודי שגם אם בדרך כלל הוא לא נוטה להומרות, אבל כשנחלה במחלה קשה, יכרב בכל תוקף לנסוע בשבת או לאכול ביום כיפור, למרות שמחוייב הוא לעשות על פי דין. מה פשר "צדקות" זו? אלא ההסבר הוא: כל זמן שהאדם בריא יש לו שש מאות ושלוש עשרה מצוות לקיים. ואז היצר הרע מתחלק על כל שש מאות ושלוש עשרה המצוות. אבל בשעה שאדם חולה, מוטלת עליו מצוה אחת בלבד, והיא: "ונשמרתם מאד לנפשותיכם". וכאשר יש לאדם רק מצוה אחת או היצר הרע אחוז בה כל כולו, ונלחם בכל כוחו להכשיל את האדם בקיומה, ולכן הוא נעשה פתאום "צדיק" ולא מוכן להישמע להוראות התורה במצבים אלו...

אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו (ד. לה)

פירוש נפלא והיוזק לאיש היהודי נתן כאן הרח"ק בעל הדברי חיים מצאנז זי"ע: דהמתבונן יראה, שאמנם כאשר עם ישראל היו נתונים תחת עול השעבוד של המצרים, נתגלה הקב"ה במידת הדין. אולם, מה שהביא, בסופו של דבר, לגאולת ישראל ממצרים קודם הזמן, הוא מידת הדין בעצמה. שכידוע הם היו צריכים להיות במצרים 400 שנה, ולבסוף קושי השעבוד הסך זאת 210 שנה בלבד. נמצא, אם כן, שמידת הדין של שיעבוד מצרים הפכה בעצמה למידת הרחמים, שהרי על ידה יצאנו ממצרים. וזו א"כ כוונת הפסוק: "אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים", כלומר, בהיותך במצרים ראית כמו עיניך, "כי ה'", דהיינו מידת הרחמים, "הוא" פועל יוצא של "האלקים" – כי מידת הדין בעצמה הפכה את הדין לרחמים...

ולאיו מסקנה עלינו להגיע מכך? ממשך הכתוב ואומר: ש"אין עוד מלבדו", שגם מידת הדין וגם מידת הרחמים שייכים לק-ל אחד. ואם בכל זאת יש הבדל ביניהן, הסיבה להבדל היא במקבל את השפעת ה'. כי מי שמגיע לו, רואה בכל דבר את חסד ה', ומי שלא זכה, חש את ההיפך. השמש, לדוגמא, יש בה כח להועיל וכח להזיק – לפי מה נקבע מי ייזוק ומי יזכה בתועלת? הכל תלוי באיכות החומר המקבל את השפעתה.

כמו כן, 'מחלה', לכאורה, היא דבר רע מצד עצמו, המגיע ממידת הדין, אולם יש, ואפילו מחלה קשה הופכת לגילוי של מידת הרחמים, והאדם מגלה עד כמה התחסד אתו הבורא יתברך כשגרם לו לחלות...

אחד הסיפורים המופלאים בענין זה אירעו למנהל והמיסד הבלתי נשכח של המוסדות המפוארים "אור החיים" בבני ברק הלא הוא רבי משה פראדו זצ"ל. הסיפור מובא בספר "זמרתק האור":

היה זה באחת המסעות בהם נסע והרחיק לאמריקה בכדי לגייס כסף עבור מוסדותיו הק'. אך מיד כשהגיע לאמריקה חש ברע, הומו טיפס ועלה והוא היה חייב להיות מרותק למיטתו. ובאותם השעות התגנבה אל ליבו תחושה ממורמרת: הלא שלוחי מצוה אינם ניוזקין, ואיך ייתכן, שאני, ההולך לדבר מצוה באופן ברור כל כך, הולח?!..

רופא הוועק למיטתו כמנהג המקום, הוא ביקש להאזין לפעימות ליבו, וכשראה את הציצית הצהורה, התרגש ואמר: "מה! יש עוד יהודים שלובשים מלית קמץ? אני זוכר זאת מהעיררה"...

מין הארה נזרקה בו באותו רגע, לא לשוא עשה אותיבורא העולם 'חולה' בדיוק במקום הזה, תפקיד מרומם מוטל ככל הנראה על כתפיי...

הוא היך לעבר הרופא בחיוב הכובש ואמר לו: "אתה יודע אמריקה התקדמה עם השנים, כדאי גם לך להצטרף אל הגל החדש של החוזרים לכור מחצבתם ולא לפגר מאחור"...

"קח לך", הושיט לרופא. היה זה זוג תפילין יקר ערך, בשווי מאות רבות של דולרים, אותו רכש כמתנה עבור נדיבי הישיבה. הרופא היך, הבטיח להניח את התפילין מידי יום ביומו, ואמר כי אם יבוא אי פעם לבקר בישראל, ירצה לערוך איזשהו ביקור במוסד המעניין שלו.

אחר רשם תרופות, נטל את שכרו והלך לו.

תוך זמן קצר התאושש רבי משה מן המחלה, ושוב יכול היה למלא את תפקידו הרבים, ולאחר מכן לשוב ארצה להמשך פעילותו הענפה.

הפגישה עם אותו רופא פרהה מזיכרונו לגמרי.

שנים חלפו. באחת הימים מתקבל מלפון במוכירות המשרד. אלמוני מבקש לשוחח עם הרב פרדו.

הלה הציג את עצמו בשמו וביקש לבוא למשרד, רבי משה לא הצליח לזהותו, אולם מכל מקום לא נמנע, כמובן, מלהדריך אותו באופן מדויק בדרכי הגישה למקום. חלפה שעה קלה, והנה מופיע האורה בפתח. רק כעת נזכר רבי משה. היה זה הרופא הישיש ההוא...

הוא קידם את פניו בשמחה. הרופא סיפר לו, שמאז אותה פגישה, לא עבר עליו יום ללא הנחת תפילין, וכי הוא מקיים גם את הכפתה השניה ובא לבקר במוסדות. הניה רבי משה די אהבת על שכמו וערך לו סיור מקיף בכל האגפים, בפנימיות ובחדרי הלימודים. לבסוף החזיר אותו אל המשרד ומוזג לו כוס שתיה צוננת.

"לא יאמן", אמר הרופא, והניה את ידו על השולחן, "בטוח הייתי שמדובר במקום קמץ ועלוב, והנה אני מגלה קמפוס שלם, ממלכה מפוארת"...

הוא שתק לרגע ואחר אמר: "ראה רבי, אני אדם ערירי, כל חיי הסכתי כסף, אולם אדם אינו חי לעולם... מבקש אני לתרום את כל רכושי לטובת מוסדות "אור החיים"!!!

התרגשות עמדה במשרד, רבי משה לא ידע כיצד להודות למיטיב, שהיה עד כה אלמוני ובלתי מוכר. לבסוף נטל סידור שעמד על שולחנו והקריא לו מתוכו: את דברי המשנה (אבות ו. י): "בשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד", והסביר: "כסף שאדם משאיר בעולם, הוא, לכאורה, כסף אבוד מבחינתו, מלבד תורה ומעשים טובים שרכש בכספו, ולשני הדברים הללו זכית בתרומתך כאן!".

כמהירות הובא לשם עו"ד נוטריון, והדברים נוסחו כחוק.

כשיצא הקשיש, אמר רבי משה: "כמה עיור הוא האדם, כשהליתי לפני שנים באכסניה, התמרמרת על שאיני מצליח למלא את תפקידי. התנחמתי בעובדה, שבשל אותה מחלה זכיתי לקרב אדם להנחת תפילין, אבל לא שיערת, שבאמצעות אותה מחלה עצמה, נטעתי את הבסיס לתרומה העצומה, בה זכינו היום".

הנה כי כן, אותה מחלה, אשר נדמתה בתחילה כמידת הדין, היא עצמה התגלגלה והתהפכה למידת הרחמים...

"אתה הראת לדעת כי ה' – הוא האלקים"!!!

חדפסת והפצת הגליון לטובת נשמת
הר"ר שלום בן הר"ר נחמן דב הלוי הלר ז"ל
במלאות י"ב חודש לפטירתו – הונצח ע"י המשפחה הנכבדה

לתגובות והערות: שלח 054-888199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבָת: 19:07

יְצִיאַת הַשָּׁבָת: 20:05

ר"ת: 20:39

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 563 12.8.2022 - מו' מנחם אב תשפ"ב

זו השעה לה' צדיקים יבואו בו

פְּרִשְׁת - וְאַתְּזַזֶּנּוּ

וְאַתְּחַנֵּן אֶל ה' בְּעַת הַהוּא לְאִמּוֹר (ג,כא)

על מעלת התפילה - מתוך הספר 'יחי ראובן' להגה"צ רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל

כשמדברים על נושא התפילה, לא שייך שלא להזכיר את הסיפור שסיפר ההייליגער בריסקער רב זצ"ל, ששמע אותו מה'בית הלוי', והוא מגיע עד רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל. אולי כבר סיפרתי את הסיפור הזה, אבל על סיפור אמיתי צריך לחזור שוב ושוב, ובפרט על הסיפור הזה, שמונח בו א געוואלידגע יסוד: בזמנו של רבי חיים מוולוז'ין, היה יהודי בשם רבי חיים זלאטעס, שהיה ידוע שתפילותיו מתקבלות. התפילה שלו היתה תפילה! בעת שהתפלל, לא היה זו ממוקמו, לא התנועע, ללא שום חיצוניות, רק פנימיות. הוא היה כל כך דבוק בה', עד שלא הרגיש כלום מכל הנעשה סביבו, כמו שכתב הרמב"ם בהלכות תפילה (פ"ה ה"ד): "ונותן עיניו למטה, כאילו הוא מביט לארץ, ויהיה ליבו פנוי למעלה, כאילו הוא עומד בשמים... ועומד כעבד לפני רבו באימה וביראה ופחד".

רבי חיים היה עובד בבית חרושת שהיה בבעלותו של גוי. כל יום היתה הפסקת צהרים שנמשכה שעה, והפועלים היו יוצאים מבית החרושת, איש איש לענייניו. בית החרושת היה נותר ריק מאדם. יום אחד החליט רבי חיים להתפלל בשעה זו תפילת מנחה, בידעו כי לא אמור לבוא לשם איש. הוא נעל את דלת בית החרושת מבפנים, ונעמד להתפלל.

דא עקא, בדיק באותו יום צריך היה בעל הבית להיכנס, וביודעו כי רבי חיים נותר בפנים, הוא דפק על הדלת הנעולה, וביקש ממנו שיפתח. אבל אין קול ואין עונה. הוא הגביר את עוצמת הדפיקות, ועדין אין קול ואין עונה. הוא עלה בסולם והביט מבעד לחלון, לראות אם אכן רבי חיים נמצא בפנים, ואכן הוא רואה אותו עומד ליד הקיר, לא נע ולא זע.

הוא קרא לו מהחלון: "חיים! תפתח את הדלת". - אין קול ואין עונה. "חיים! אתה עושה ממני צחוק? אני צריך להיכנס". רבי חיים לא שומע כלום, לא רואה כלום, לא זו מהמקום. הגוי לקח מוט ברזל והחל לדפוק על דלת הברזל, עד שכל השכנים נזעקו למקום.

"היהודי עושה את עצמו כאילו אינו שומע", הוא מסביר לכל הקהל שהתאסף. "גם אם נניח שהוא נרדם בעמידה – אי אפשר שלא לשמוע דפיקות חזקות כל כך. אין זאת אלא שהוא עושה ממני צחוק". כל הנאספים החלו לקלל את היהודי החצוף, וחמתו של בעל בית החרושת בערה בו. "האמת היא", אמר, "שיהודי זה תמיד עבד אותי ביושר ובנאמנות שאין למעלה מהן. פשוט תענוג לעבוד איתו. אינני יודע מה קרה לו".

והוא עלה לחלון וקרא: "חיים! אין לי הרבה זמן. אם אינך פותח – אני יורה בך".
-אין קול ואין עונה. כעסו גבר. הוא ידע כי באמת הוא לא רשאי להרוג אותו, אך החליט להגביר את איומיו וירה מספר כדורים, שעברו במרחק סנטימטרים ספורים ליד אזנו של רבי חיים, פגעו בקיר ונקבו אותו. -ורבי חיים לא רואה, לא שומע, הוא מתפלל.

כל הנוכחים הביטו בהשתאות באדם המופלא, שיריות לא מזיזות אותו ממקומו... כעבור מספר דקות נוספות, הם רואים שהנה הוא זו ממקומו ופוסע לאחור. כשבעל הבית ראה זאת הוא מיהר לצעוק: "חיים! תפתח את הדלת מיד!" רבי חיים סיים את "עושה שלום" ומיהר לפתוח לו את הדלת. בעל המפעל החל לצעוק עליו בכעס רב: "מדוע לא פתחת לי את הדלת?" ורבי חיים מתפלא ומשיב: "הרי פתחתי לך מיד כשביקשת..." "וכי לא שמעת את הצעקות, הדפיקות, והיריות שאת חוריהן תוכל לראות כאן על הקיר?" "לא. לא שמעתי כלום!". א מוראדיגע מעשה!

פעם שאלו אותו: איך אתה עושה את זה? יש אנשים שבשעת התפילה מתנענעים, צועקים, סופקים כפים, והחיצוניות משפיעה עליהם פנימה. אבל אתה לא נע ולא זע, ובכל זאת מצליח להגיע לריכוז ולכוונה עצומים, כלשון הרמב"ם: "כאילו הוא עומד בשמים", כיצד? נענה רבי חיים ואמר, אמשול לכם משל: מלך אחד הוציא כרוז בכל המדינות: מי שיבנה לי ארמון, שיכולים להכניס בתוכו שלושה מיליון מטבעות זהב, בדיוק נמרץ, שורות שורות מהרצפה ועד התקרה – יקבל את כל המטבעות לעצמו. כל המומחים, האדריכלים והמהנדסים, ניסו לחשב את הגודל המדויק, אך המלאכה היתה קשה, שכל כל סטיה של סנטימטר אחד, עלולה להביא לכך שכל הבניה תרד לטמיון.

אדריכל אחד, בעל שם עולמי, טען שהוא יכול לבצע את המלאכה. הוא החל בבניה, ולאחר שסיים הביאו את שלושת מיליון המטבעות, שנספרו שוב ושוב למניעת טעות, והחלו להכניסן אל הארמון. העמידו את השורות בסדר מופתי... מהרצפה עד התקרה... והנה... מטבע אחת נשאר בחוץ! לא נכנסת! מנסים לדחוף בכח – לא הולך!

המומחה העולמי חייך ואמר: "לא צריך לדחוף! אם אמרתי שזה יכנס - זה יכנס גם בלי דחיפות". הוא הורה להוציא את כל המטבעות, והחל לסייר בארמון. לפתע הבחין בחתיכת בוץ שנדבקה לרצפה. הוא גרד אותה, ניקה את הרצפה, ושלושת מיליון המטבעות נכנסו ובדיוק נמרץ. "הנמשל" – אמר רבי חיים זלאטעס – "הקב"ה, שברא את כל העולם, ברא את האדם שהוא 'עולם קטן' בפני עצמו. במרכזו הוא ברא את הלב, וציוה בתורתו הקדושה: 'ולעבדו בכל לבבכם' ואמרו רבותינו: 'איזוהי עבודה שבלב – זו תפילה'. כלומר, הלב מתאים לתפילה והתפילה מתאימה ללב. אין צורך לדחוף, להתנדנד לצעוק – אם הלב מספיק נקי, התפילה נכנסת בו וממלאת אותו בדיוק נמרץ!

"אם רואים שמתפללים ו'זה לא הולך' – יש לדעת שהלב אינו נקי לגמרי! דבק בו בוץ!
"כי כשהלב נקי, 'ולעבדו בכל לבבכם' – התפילה ממלאת את כולו! מגיעים לדבקות מוחלטת בקב"ה, לא נותר בו מקום לכל גשמיות שהיא, ואין צורך בשום פעולות חיצוניות לשם כך".

פִּי תוֹלִיד בְּנִים וּבְנֵי בְנִים וְנוֹשְׁנֵתם בְּאֶרֶץ וְהִשְׁחַתְּתֶם (ד,כה)

הרב זיטשיק זצ"ל בספרו "אור הנפש" כתב שבפסוק זה רמוז שצריך לאדם להיות תמיד התחדשות והתפעלות בעבודת ה'. זו הכוונה בפסוק "פִּי תוֹלִיד בְּנִים וּבְנֵי בְנִים" כאשר האדם נמצא כל הזמן בהתחדשות והתפעלות אז הוא מוליד "בְּנִים וּבְנֵי בְנִים" כמו כן הוא מודה לה' יתברך ועובדו בלב שלם. אך אם הוא מגיע לידי מצב של "וְנוֹשְׁנֵתם" שהוא נמצב במצב של התיישנות והתרגל למצבו וכבר אין לו את אותה התפעלות והתחדשות שהייתה לו בפעם הראשונה, אז חס ושלום הוא יכול להגיע לידי מצב של "וְהִשְׁחַתְּתֶם". לכן על האדם תמיד להגיע לידי מצב של התחדשות והתפעלות תמידית בעבודת ה' ועליו להיזהר לא לשכוח את אותה התפעלות ראשונה שהייתה לו, שאם לא כן, יכול הוא להגיע לידי מצב שכתוב בהמשך הפסוק והוא "וְעֵשִׂיתֶם פְּסַל תְּמוֹנֹת כָּל" חס ושלום.. ('מתיקות ועריבות התורה')

וְאֶרְאָה אֶת הָאֶרֶץ הַטּוֹבָה (ג,כה)

להלן סיפור מופלא שמעובד מתוך 'נאות דשא'. יש בו כדי ללמדנו עד כמה התייחסות חיובית שלנו לזולת עשויה לחולל פלאים. סיפר יהודי: לפני כעשרים שנה הייתי מחנך. לקראת סוף השנה המחנכים ישבו בחדר המורים. הם היו מעבירים את המסקנות והרשמים שלהם למחנכים של השנה הבאה של אותה כיתה. הם היו עורכים רשימה. על כל תלמיד היו כותבים אם הוא ילד טוב, רמת לימודיו, עד כמה הוא משקיע בלימודים וכיו"ב. כך לצערי הרב, הילדים היו הולכים עם הסטיגמות עד סוף כיתה ח'.

שנה אחת המחנך הקודם בא אלי והתחיל לדווח לי על הילדים, שאני אמור ללמד בשנה הבאה ורמתם. אמרתי לו בצורה נחרצת, שמפאת לשון הרע אני לא מוכן לשמוע את חוות דעתו. אשתדל בעזרת ה' לבחון אותם בעצמי, להגיע למסקנות שלי בעצמי, לטפל בהם ולקדם אותם בהתאם לרמתם.

השנה התחילה. בשיעורים הראשונים הקפדתי לשים לב להתנהגות ומה הרמה של כל אחד מהתלמידים. הסתובבתי בין השורות. הבטתי ובחנתי בעיניי כל אחד מתלמידי כדי להכיר אותם היטב. לפתע עיני קלטה את אחד התלמידים מתעסק במחברת במקום להקשיב להסבר בשיעור גמרא. ניגשתי אליו וביקשתי בחביבות לראות את המחברת.

הילד, שהיה נבוך ומבולבל, הסתיר את המחברת מאחורי הגב. המשכתי להושיט ידי אליו, כשאני מבטיח לו שלא יקרה לו שום רע. קיבלתי את המחברת והתבוננתי בה. נדהמתי לגלות כישרון ציור מפליא. התחלתי לשבח את התלמיד בעיני הכיתה, כאשר אני מרים את המחברת ומציג את ציוריו. "ראו, יש לנו בכיתה ילד גאון."

ראו את ציוריו, כמה יפים הם ומדויקים", כך המשכתי לשבח ולתפעל מכישרונו. פנית לילד ואמרתי לו: "אתה מביא בעוד יומיים ציור ענק שמסביר בפרוטרוט את מהלך הגמרא שבה אנחנו עוסקים, כדי להמחיש לילדי הכיתה בצורה יפה את סוגיית 'שור שנגח' (מסכת בבא קמא) על כל היבטיו". עיניו זהרו. מעולם לא היה רגיל לשבחים כאלו. הוא היה רגיל לגערות וזלזול. למחרת פגשתי את אביו, כשעיניו זוהרות משמחה. הוא פנה אלי ואמר לי בנימה של גאווה, כי נאלץ לשבת עד השעות הקטנות של הלילה וללמד את בנו את הגמרא הנלמדת, כדי שיוכל לצייר בבירור את השיעור.

יומיים חלפו, הילד הגיע לכיתה עם ציור מרשים ביותר. מאותו יום הילד, שלכאורה נחשב כעצל וחולמני, התחיל ללמוד במהירות ולהשלים את החומר החסר. לשמחתי הרבה, הילד התקדם יפה. כל הילדים, שהיו נרתעים ממנו במשך שנים, לפתע חיפשו את קירבתו. הוא בס"ד גדל והפך לתלמיד חכם. ('פניני עין חמד' גיליון 911)

מתוך העלון 'מודשן ביתך' – הרב יוסף זריצקי שליט"א וְאַתְחַנֵּן אֶל ה' בְּעַת הַהוּא לְאִמֹר (ג,כא)

שואל הרבי ר' העשיל, הלא נאמר שהקב"ה מתאווה לתפילתן של צדיקים, א"כ מדוע לא הניח לו הקב"ה להוסיף ולהתפלל? ותיירץ בדרך צחות, הגמרא בברכות (י"ג) אומרת, 'המאריך בתפילה, מאריכים לו ימיו שנותיו'. ולכן, אילו הוסיף משה והתפלל, היה זוכה בכך לאריכות ימים, ודבר זה לא היה אפשרי, שהרי כבר נגזר עליו זמן הפטירה.

ה"חתם סופר" היה מאריך מאוד בתפילה, שאל אותו אחד, הרב לא חושש מביטול תורה ו"מסיר אזנו משמוע גם תפילתו תועבה"? ענה לו: המאריך בתפילה מאריכין לו ימיו ושנותיו, ומשום כך אני מאריך בתפילה ככל האפשר, שאהיה זוכה לאריכות ימים, וממילא כבר יהיה בידי להשלים את שהחסרתי בלימוד תורה שהארכת בתפילה.

כותב ה"אור החיים", ארבעה תנאים נדרשים מהאדם בזמן התפילה כדי שתתקבל תפילתו:
א. שיתפלל מתוך שברון לב, כעני הדופק בפתח, וכלשון הפסוק במשלי (יח,כג): "תְּחַנּוּנִים יְדַבֵּר רֵשׁ".

ב. שיתפלל שתקוים בקשתו מצד מידת הרחמים.
ג. שיהיה זה זמן ראוי לקבלת התפילה, כמו שכתוב (תהילים סט,יד): "וְאֲנִי תַפְלִיתִי לָךְ ה' עַת רְצוֹן".

ד. שתהיה תפילתו בלשון מפורשת וברורה, שאינה סובלת פירוש שאינו הגון. לכן אמר משה "וְאַתְחַנֵּן" בלשון תחנונים כפי התנאי הראשון, "אֶל ה'" ממידת הרחמים כפי התנאי השני, "בְּעַת הַהוּא" בעת הידועה לקבלת התפילה שהיא עת רצון כפי התנאי השלישי, "לְאִמֹר" תפילה מפורשת וברורה כפי התנאי הרביעי.

על פי פירוש זה מסביר רבי חיים פלאגי בספרו "תנופה וחיים" את הפסוקים במגילת איכה (ג, נה-נו): "קְרָאתִי שְׁמֶךָ ה' מְבוֹרַח תַּחֲתֵיט קוֹלִי שְׁמַעַת אֶל תַּעֲלֵם אֲזַנְךָ לְרוּחֹתִי לְשׁוֹעֲתֵי קִרְבִּית בְּיֹם אֶקְרָאךָ". גם בפסוקים אלו נרמזו ארבעת התנאים הדרושים לקבלת התפילה:
"קְרָאתִי שְׁמֶךָ ה'" – בקשה ממקור הרחמים.
"מְבוֹרַח תַּחֲתֵיט" כעני בפתח.

"אֶל תַּעֲלֵם אֲזַנְךָ לְרוּחֹתִי לְשׁוֹעֲתֵי" תפילה מפורשת וברורה.
"קִרְבִּית בְּיֹם אֶקְרָאךָ" שתהיה התפילה בעת רצון.

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, אפרת בת מוזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה.
לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי.
לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמוחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

וְאֶתְחַנֵּן שבת נחמו

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 694 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 583 שנה י"ב העלון מוקדש לע"נ מו"ר הרב יעקב אדלשטיין זצ"ל י"א אב תשפ"ב

וְאֶתְחַנֵּן - תוכן ענייני הפרשה

- א. דברי תחינתו של משה רבינו ע"ה להיכנס לארץ (ג, כג-טו).
- ב. אזהרה על שמירת מצוות התורה, והאיסור לגרוע או להוסיף במצוות, שדבר זה גרם לכישלון בפעור (ד, א-ג).
- ג. חיזוק לעסק התורה, שבזה דבקים בה', וזוכים לחכמה נפלאה, ותתפרסם חכמת ישראל בכל העמים (ד, טו-טז).
- ד. חובת הזהירות מלהיכשל בעבודה זרה, כדי שלא יגלו לארץ העמים (ד, טז-כח).
- ה. הבטחה שה' ישמור את ישראל בגלות, ויזכו לתשובה (ד, כט-ל).
- ו. אהבת ה' לישראל, במעמד הר סיני, ביציאת מצרים, ובארץ ישראל, לכן תמיד צריך להאמין בה', ולקיים תורתו (ד, לא-מ).
- ז. משה בוחר שלוש ערי מקלט בעבר הירדן המזרחי (ד, מא).
- ח. תיאור מעמד הר סיני ועשרת הדברות (ה, א-ל).
- ט. אזהרה על שמירת המצוות (ו, א-ג).
- י. פרשה ראשונה של קריאת שמע (ו, טו-טז).
- יא. אזהרה על קיום דברי התורה, החיוב לזכור חסדי ה' לישראל, וחיוב חינוך הבנים לתורה (ו, יח-כ).
- יב. אזהרה שלא להיטמע ביושבי הארץ (ז, א-ה).
- יג. ה' אוהב את עם ישראל יותר מכל העמים ונותן שכר על המצוות בעולם הזה ובעולם הבא (ז, ו-יא).

שבעה דנחמתא

רבי דוד אבודרהם מבאר בשם המדרש, כי תיקנו לומר סדר הפטרות הנחמה בכוונה כזאת: בתחילה אומר הקב"ה לנביאים שינחמו את עמו - "נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי", ועל כך משיבה כנסת ישראל "וַתֹּאמֶר צִיּוֹן עֲזְבֵנִי ה'", פירוש - אינני מתפייסת ע"י שליחים. והנביאים משיבים להקב"ה: "עֲנֵה סֶעְרָה לֹא נִחַמָּה" - אינה מקבלת פיוסין שלנו, עד שהקב"ה יאמר "אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מְנַחֲמֶכֶם", "רְנֵי עֲקָרָה", "קוּמִי אוּרִי כִּי בָּא אוֹרְךָ", ואז משיבה כנסת ישראל: "שׁוּשׁ אֲשִׁישׁ בְּה'", כלומר, עתה יש לי לשוב ולשמוח, "תִּגַּל נַפְשִׁי בְּאַלְקִי", כיון שהוא עצמו מלבישני בגדי ישע, ובזאת אנחם. והסמיק רבי שלום נח זצ"ל מסלונים לדברי המדרש מעשה ברבי משה מלודמיר, בנו של רבי שלמה מקרלין, שהתאבל מרה אחרי הסתלקות אביו בפרעות תקנ"ב, ולא מצא מרגוע לנפשו. בא לפני רבי ברוכ'ל ממזיבוז', אשר אמר לו: קיימא לן שלא ילקח הצדיק מעולמנו בעוד יש אפילו רק יהודי בודד הזקוק לו. אם נלקח - סימן שכבר השלים תפקידו, אבל אתה בנו, והבן לעולם זקוק לאביו, לפיכך בוודאי ינסו משמים לפייס ולנחם אותך. אך אל תקבל פיוסין אלו! ינסו לפייסך יותר ויותר, אך אל תמהר לקבל הניחומים! התאזר עוז ואל תתרצה! וזאת ללמדנו, שאם יודעים להתעקש ולא להסתפק בנחמות קטנות, אלא מתפללים, מצפים ומייחלים לנחמה השלמה בגאולה השלמה, זוכים להשיג את המבוקש - "אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מְנַחֲמֶכֶם".

בשבת זו מתחילים את שבעה שבועות של נחמה - שבעה דנחמתא. פותחת פרשה (ג, כג-כו): "וְאֶתְחַנֵּן אֶל ה' בַּעַת הַהוּא לֵאמֹר... אָעֲבֹרָה נָא וְאֶרְאֶה אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה... וַיֹּאמֶר ה' אֲלֵי רַב לֵךְ אֶל תּוֹסֵף דַּבֵּר אֲלֵי עוֹד בְּדַבַּר הַזֶּה".

כתוב במדרש (במדרש דברים רבה י"א, י) **מבואר**: שמשה רבינו ע"ה התפלל תקט"ו (=515) תפלות כמניין ואתחנן, ואם היה מתפלל עוד תפילה אחת היה נענה ונכנס לארץ, אלא שהקב"ה אמר לו "רב לך... דהיינו, אל תמשיך להתפלל בדבר הזה. ונשאלת השאלה: הרי אמרו חז"ל (יבמות ס"ד): "מפני מה עשה הקדוש ברוך הוא את האימהות עקרות משום שהקב"ה מתאוה לתפילתן של צדיקים". מדוע אם כן אמר הקב"ה למשה: "אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה" ומנע אותו מלהתפלל? כדי להבין זאת הנה משל שאמר הראשון לציון מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל: עני אחד הזדמן לשכונה של אנשים קמצנים, ומכיוון שהיה רעב פנה אל אחד התושבים וביקש ממנו רק בצל. לאחר שזה הביא לו ברצון, אמר לו: "וכי אפשר לאכול בצל בלי לחם"? התושב הצדיק, בלית ברירה, נתן לו גם לחמנייה. לאחר שקיבל את הלחמנייה אמר: "מה אני אמור לעשות עם לחם ובצל? אתה רוצה לחנוק אותי?! וכי אפשר לאכול בלי לשתות"?... בלית ברירה הביא האיש שתיה, והעני גם אכל וגם שתה...

כן הוא הנמשל: הקדוש ברוך הוא ידע מה שיכול לקרות אם משה רבינו ע"ה יתפלל, שבתחילה יבקש מעט ולבסוף יקבל הכול, ולכן כשראה שהתפילות עלו על גדותיהן אמר לו שיפסיק מלהתפלל משום שאם ימשיך להתפלל כבר ייכמרו רחמיו של הקדוש ברוך הוא ובהכרח שיסכים לתפילותיו של משה להיכנס לארץ...

מוסיף הלבוש יוסף: ואם תאמר, ומה בכך שייכנס משה לארץ? כבר אמר המקובל רבינו מאיר פאפריש זצ"ל שהרי אמרו חז"ל שמעשי ידיו של משה רבינו לא בטלו, והמשכן שבנה לא נחרב אלא נגנז, ואילו היה נכנס משה לארץ ישראל ובונה את בית הבחירה, כשעם ישראל היו חוטאים בהכרח שתהיה חלילה כליה על עם ישראל. כי הקב"ה לא ישפוך את חמתו על מעשי ידיו של משה רבינו, בתור כפרה על עם ישראל, לכן מנע ממשה רבינו שייכנס לארץ.

וזהו שאמר משה רבינו לבני ישראל, "וַיִּתְעַבֶּר ה' בִּי לְמַעַנְכֶם", הקדוש ברוך הוא מנע ממני להיכנס לארץ למענכם להצילכם בשעת חרי-אף...

אומר ה' **מנחת אלעזר** ממונקאטש (רבי חיים אלעזר שפירא): ומכאן מוסר השכל נגד האווילים הטועים בזמנינו שלא להרבות בתפילה על הגאולה שלימה, (גם ברוב צרותינו חבלי משיח האלו), באמרם כי מה ייתן ומה יוסיף תפילתנו על התפילות בשמונה עשרה על הגאולה? והרי עדיין לא נושענו...

מכאן הראיה כי אם היה משה רבינו ע"ה מתפלל עוד תפילה אחת היה נענה, וכיון שאלינו לא נאמר (חלילה) רב לך מלהתפלל עוד, עלינו להמשיך ולהתפלל כי מי יודע כמה תפלות נצרכות לגאולה השלימה...

זהו שכתוב (ישעיה נו, ז): "כִּי בִּיתִי בֵּית תְּפִלָּה יִקְרָא... שִׁיחָה נִבְנָה מִתְּפִילֹת יִשְׂרָאֵל, לְכַךְ מִצְוָה רַבָּה לְהִתְפַּלֵּל וּלְשַׁפֹּךְ שִׁיחַ, כִּי בְּרֹב הַתְּפִלוֹת אוֹלֵי יִמְצְאוּ פֶעַם אֶחָד עֵת רִצּוֹן שֶׁהוּא מְסוּגָל לְהִיעָנוֹת בְּגֹאֻלָּה שְׁלִימָה בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ..."

אביו יותר מכל בני המשפחה, אלא שמבין כל ילדי המשפחה הפך הילד לידידו הטוב ביותר של אביו; בילדותו, בשנות נערותו, וגם לאחר נישואיו. התמונה, שחוללה את המהפך, לא נותרה תלויה רק על קיר חדרו של הילד. היא נחקקה על לוח ליבו, לנצח נצחים...

”כִּבֹּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ...” (ה, טז) - **כיבוד**

אם ואם - עד היכן?

פעם נזדמן אצל רבי חיים סולובייצ'יק זצ"ל עשיר אחד שהתפרסם ברבים כקמחן חסר תקנה. סיפר האיש לרבי חיים: יש לי אב זקן שחלה לאחרונה, ומזה כמה שנים נמצא הוא בוורשה הרחוקה. עליו לנסוע אליו כדי לבקרו, ולקיים בכך מצוות כיבוד אב, אך אף ידוע לי כי ישנה הלכה פסוקה ש'כיבוד אב משל אב', ולפי הלכה זו - איני מחויב להוציא מכיסי את דמי הנסיעה לקיום המצוה. וכיון שאיני בטוח אם אבי יחזיר לי דמי הנסיעה לוורשה, באתי לשאול את הרב כיצד לנהוג. השיב לו רבי חיים: לאמיתו של דבר, אין כל הכרח מצדך להוציא ממון כדי לנסוע לבקר את אביך הזקן, הרי אתה יכול ללכת לשם ברגל... (חומש עטרת רש"י).

מדוע עם ישראל לקה בכפליים ויתנחם בכפליים?

כתבו האברבנאל והאלשיך: "נַחְמוּ נַחְמוּ" - נחמו על בית ראשון, נחמו על בית שני. והטעם שלקתה כפליים על חטאותיה, כתב הרד"ק בשם אביו: לקו כפליים על עוונותיהם ועל עוונות אבותיהם. וזהו מה שאמר ירמיהו הנביא (איכה ה, ז): "אֲבֹתֵינוּ חָטְאוּ וְאֵינָם, וְאֶנְחֲנוּ עֲוֹנוֹתֵיהֶם סְבָלָנוּ". **ובמהרש"א** (יומא פ"ה: ד"ה נעשו) כתב על הפסוק "כִּי נִרְצָה עֲוֹנָה כִּי לִקְחָה מִיַּד ה' כְּפָלִים בְּכָל חַטָּאתֶיהָ" (ישעיהו מ, ב), הטעם שכתב "לקחה" ולא "לקתה" בא לרמז כי נרצה עוונה, שע"י שעושים תשובה מאהבה - יהיה העוון מרוצה כזכויות, וע"י זה לקחה שכר מצוותיה לעתיד כפליים, כיון שהחטא עצמו נעשה זכות. **ובתרגום יונתן** כתב: "לקחה כפליים בכל חטאותיה" - הכוונה היא שקבלה כוס תנחומים מה', כאילו לקתה כפליים על כל חטאותיה.

מדוע מי שמבשר על הגאולה נקרא לפעמים

בלשון זכר - **רַגְלֵי מְבַשֵּׂר** (ישעיה נב, ז), ולפעמים נקרא בלשון נקבה - **מְבַשֶּׁרֶת צִיּוֹן** או **מְבַשֶּׁרֶת יְרוּשָׁלַם** (שם מ, ט)? כתב **רש"י** (שם): אם זכו - תהא הגאולה קלה כזכר, ואם לא זכו - תהא הגאולה תש כנקבה. וכתב הרד"ק: הטעם שנקרא **מְבַשֶּׁרֶת צִיּוֹן** - **מְבַשֶּׁרֶת יְרוּשָׁלַם**, לפי שירושלים וציון הם עיקר ארץ ישראל, לכן בדברי הנבואה נאמר כאילו הם מבשרים על הגאולה לשאר הערים.

מדוע נקרא בית המקדש בפרשתנו לבנון?

מובא במדרש שיר השירים (ה, ג): אמר רבי טביומי, מפני שמלבין עוונותיהם של ישראל כשלג, רבי שמעון בן יוחאי אומר: מפני שכל הלבבות שמחים בו, שנאמר "מְשֹׁשׁ כָּל הָאָרֶץ" (תהלים מח), ורבנן אומרים: על שם מה שנאמר (מלכים א-ט, ג): "וְהָיוּ עֵינֵי וְלִבֵּי שָׁם כָּל הַיָּמִים" - **לבנון** מלשון **לב** ו**עין**.

”כִּבֹּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ...” (ה, טז) -

התמונה שחוללה מהפך - סיפור

ב'בית שלמה' כתב שיש סוברים שמצות כיבוד אב ואם אינה מצוה בין אדם לחברו, אלא היא מצוה של בין אדם למקום, ואינה רק מצוה שכלית אלא כגזירת הכתוב, שהשווה השם יתברך את כבודם לכבודו. ולשיטה זו אמר הרב, שאין לומר שגדר המצווה היא כ"פריעת חוב" גרידא, אלא חייבים לטרוח בצרכיהם אף מעבר למה שהורים מוכנים להעניק לבנם החולה. אכן רבנו ציין גם לדעת הרמב"ם שסובר שכיבוד אב ואם הווי מצווה שבין אדם לחברו.

פעם הגיעו לבית מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל אב ובנו בן העשר, ובפי האב בקשה: "בני מתנהג כלפי בחוצפה באופן חריג, הוא מתוכח עמי על כל דבר, ולפעמים חמתו גוברת בו והוא אף משליך עלי חפצים מחפצים שונים", שח האב בדמעות לשמש של הרב, "בבקשה, תכניס אותנו אל כבוד הרב. כלו כל הקיצין, איש לא יוכל לעזור לי מלבדו"... נגעו דבריו לליבו של המשמש, הוא נכנס לחדרו של הרב וביקש את רשותו. כאשר ניתנה הרשות - הוכנסו האב ובנו פנימה. הרב קירב אותם אליו וברכם בחום, ולאחר מכן ביקש לשמוע מה בפיהם.

"כבוד הרב", נשנק האב בדברו, "בני מתנהג כלפי בחוסר כבוד מוחלט. הוא מתוכח עמי על כל דבר, ואף מזלזל בי בצורה שאיני מסוגל להעלותה על דל שפתי".

דמעות עמדו בעיניו. הרב הביט בעיניו של הילד, שהתכווץ במקומו, וביקש מן האב שישאיר אותם ביחידות.

האב יצא מן החדר, ומרן פנה אל הילד ברכות אך בתקיפות: "מדוע תעשה כך לאביך? הלא זהו איסור מן התורה!..." "אני לא מסתדר איתו! התריס הילד, "הוא מעצבן אותי כל הזמן", וגם בעיניו עמדו דמעות.

"ובכל זאת, זה אסור", ליטף מרן את לחיו, "גם אם אבא מעצבן אותך, עליך התאפק ולשמור על כבודו בכל מחיר". שתיקה קצרה השתררה בחדר, ולפתע נשמעה שאלתו של מרן: "אמור נא לי, בני, האם גם לידי תהיה מסוגל שלא לכבד את אביך?..."

"לא" הודה הילד בבושה, ולחיו סמקו, "מהרב אני מתבייש". עיניו של הרב אורו.

התשובה הזו, ידע, תשמש קרש הצלה ליחסיהם הרעועים של האב ובנו. הוא מיהר לקרוא למשמשו, והורה לו: "לך והבא את המצלמה! ובפנותו אל הילד אמר בנועם שיח: "עתה נצטלם יחד, אני ואתה. וכשתגיע הביתה תגדיל את התמונה שלנו, ותתלה אותה בחדר שלך, בבית. כך תמיד תרגיש שאתה נמצא לידי, ויהיה לך קל לכבד את אבא, טוב?..."

הילד הנרגש לא השיב. הוא רק הצליח להנהן בראשו לאות הסכמה. והנה, הגיע המשמש והמצלמה בידו. הרב התרומם מכסאו, הניח ידו על כתפו של הילד הנרגש, חיבקו בחמימות, חיך והורה למשמש להנציח את המעמד במצלמה. ואכן המשמש הקיש על כפתור המצלמה, והבזק ה"פלאש" האיר את החדר. דעתו של מרן נחה. הוא התיישב בכסאו, בירך את האב ואת בנו במילים חמות, ונפרד מהם בחמימות.

ואכן, התמונה פעלה את פעולתה באופן מדהים. התמונה פותחה בחנות צילום סמוכה, הוגדלה, והילד תלה אותה בחדרו. וראה זה פלא. מאז אותו יום לא רק שהחל לכבד את

"באנו רק ללילה אחד, וכבר מחר בשעה 10:00 בבוקר אנו אמורים להמשיך הלאה לדרכנו", השיבו בחוסר נעימות. שמע זאת בן המשפחה, וכינס את בני משפחתו: "ראו, משפחה יקרה, הרי קבוצת האברכים היקרה הגיעו רק ללילה אחד, ובאמת הם אינם אשמים שבאו לכאן, שכן זוהי טעות של בעל הצימר. אך שימו לב, הרי כבר נהננו מקודם במשך שעה ארוכה מהבריכה, וכעת, הרי תיכננו שאחר שנחזור מתפילת ערבית, נצא יחדיו לטייל בהרי צפת עד שעה מאוחרת בלילה.

אם כן, הבה ונעשה חסד עם קבוצת האברכים היקרה הזו, ונעביר על מידותינו, למרות שהצדק עימנו, וניתן להם להישאר פה ולהנות מהמקום, בלא לעשות מזה רעש והמולה לבעל הבית, ומחר בבוקר מיד אחר שילכו, שוב יעמוד כל המתחם לרשותנו בפרטיות מלאה".

הדבר היה בגדר ניסיון לא קל לבני המשפחה. הרי זו ממש חוצפה של בעל הבית שהבטיח מראש שהמקום יהיה סגור למענם, והנה הוא כעת מכניס עוד אנשים, לא כפי שסוכם.

לאחר רגעים טעונים של התלבטות, החליטו בני המשפחה כי רצון ה' הוא להוריד את הראש, ולגמול חסד עם אותם אברכים, ולכן החליטו שלא לעשות עניין גדול ולוותר לבעל הבית. הגברים מהמשפחה בקומה העליונה, היו שלמים עם ההחלטה ויצאו לתפילת ערבית בעיר צפת הסמוכה, בעוד נשותיהם וילדיהם הקטנים נשארו בחדרים להתארגן לקראת היציאה בערב להרי צפת.

והנה, לאחר כחצי שעה חוזרים הגברים מערבית ולתדהמתם הם רואים המולה ורעש מאיזור החצר והבריכה.

מסתבר שאסון גדול ונורא נמנע. מה קרה?... אחד הילדים הקטנים של המשפחה מהקומה העליונה, יצא לו בשקט מהחדר בקומה העליונה והלך לטייל לכיוון הבריכה בקומה התחתונה.

אמו היתה עסוקה בהכנות ובטיפול בשאר הילדים, והיא לא הבחינה כי בנה הקטן יצא מהחדר. הוא התקרב אל הבריכה וטבע אל קרקעיתה.

באורח נס ממש, באותו רגע יצא אחד האברכים מהקבוצה שהגיעה זה עתה למקום, על מנת לנשום אוויר באיזור הבריכה. ולהפתעתו, הוא רואה דבר גדול שוקע בעומק הבריכה. הוא מתקרב ומבחין בילד כבן שלוש שנפל זה עתה לעומק הבריכה.

מלבד היותו אברך ירא שמיים, משמש הוא כאיש 'איחוד הצלה', ועל כן, מיהר הוא לקפוץ אל תוך הבריכה, הוציא את הילד הרך והחל לערוך החיאה בילד שאיבד את ההכרה. תוך כמה שניות חזר הדופק לילד, והוא ניצל באורח נס של ממש! הגברים, בני אותה משפחה שהגיעו למקום נבהלו מהמחזה המחריד לראות את הילד כבן שלוש שוכב כמחוסר הכרה, ופרצו בבכי על הנס הגדול.

"אם היינו מתעקשים שקבוצת האברכים תסתלק מכאן, ואנו נישאר לבד במתחם כפי שסיכמו איתנו, הרי שכעת היינו מצויים בתוך אסון גדול ונורא מאין כמוהו שהיה משבית לנו את כל הנופש ואת כל החיים", אמר אותו בן משפחה שהעלה את הרעיון לוותר ולהעביר על המידות לבעל הבית ולאותם אברכים. "אם היינו שולחים אותם מכאן, הרי שגם אנו בעצמנו היינו עוזבים את המקום הלילה במצב מצער ונורא של הלוויה ל"ע"..."

אמר הרב שטיינמן זצ"ל: "נער הייתי וגם זקנתי ולא ראיתי אדם שהפסיד מוויתור והעברה על המידות למען השני".

אֲשֶׁר מִי אֵל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשֵׂיךָ וּכְגִבּוֹרֹתֶיךָ (ג, כג) - מעלת הוויתור והשכר בצידו - סיפור מדהים לשבת

אומרת הגמרא (שבת פח): "הנעלבים ואינם עולבים. שומעים חרפתם ואינם משיבים, עושים מאהבה ושמים בייסורים - עליהם אומר הכתוב (שופטים ה, לא): 'וְאֶהְיֶה כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבְרָתוֹ'."

מיהו אוהבו של ה' - ? זה שיודע לוותר, זה שיכול להבליג הגם שקשה לו, זה השומע חרפתו ולא מגיב. זה אוהבו של ה', ועל אדם כזה אומר דוד המלך בתהלים (תהלים קמה, ט): "שׁוֹמֵר ה' אֶת כָּל אֲהַבָיו" - כי אם אדם מתנהג עם הסובבים בענווה ומוותר גם כשקשה לו, הקב"ה יגמול כבר לו על כך! מעשה מדהים סיפר הגה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א: "היה זה בקיץ התשע"ח. משפחה של ארבעה אחים וגיסיים החליטו לצאת ולנפוש בערי הצפון בימי החופשה, על מנת להחליף כוחות, ולהגיע לחודש אלול רעננים וחדשים.

הם סגרו עם בעל צימר סמוך לעיר 'צפת' שהבטיח לשמור להם את כל המתחם, על מנת שיעמוד רק לרשותם בכל שלושת ימי הנופש. המתחם היה בנוי מקומת כניסה - שם היה צימר למשפחה גדולה בשילוב חצר ובריכה ענקית, ובקומה השניה היו ארבעה חדרים לזוגות וילדים קטנים. אותה משפחה שילמה כמה שבועות מראש לבעל הצימר, כשהם לוקחים את כל הקומה העליונה, המתאימה להם, כשבעל הצימר מתחייב להם לפרטיות מוחלטת, ובלי להכניס עוד משפחה לצימר שבקומה התחתונה.

והנה, הגיע היום. המשפחה המאושרת, הגיעה למתחם בששון ושמחה והחלה להתמקם בקומה העליונה, שם חיכו להם 4 חדרי אירוח מפנקים ומאובזרים. כל זוג סידר את הדברים בחדרו, ותוך כמה דקות, עשו הגברים את דרכם הישר לעבר הבריכה הגדולה שחיכתה להם למטה.

הם נהנו והשתובבו במשך שעה ארוכה, ולאחר מכן החלו להתארגן לצאת לתפילת ערבית.

והנה, בעודם מתארגנים לקראת התפילה, הם שומעים קולות המולה של אנשים מבוגרים מקומת הכניסה.

הציצו בני המשפחה אל קומת הבריכה, ולתדהמתם הם מגלים מחזה שעורר את זעמם עד למאוד.

מה התברר?... קבוצה של חמישה אברכים טובים ויראים, הגיעו לנפוש ללא בני משפחותיהם, בצימר הגדול למטה, והם אצו רצו לכיוון הבריכה על מנת להשתעשע ולהנות בה. ארבעת הזוגות מלמעלה קראו לבעל הבית בזעם ועברה ואמרו לו: "מה זה אמור להיות!?!... הלא סגרנו לפני כמה שבועות בצורה ברורה ומפורשת שאנו משכירים את המקום כולו רק לנו, והרי אתה הבטחת לנו בצורה מפורשת זאת, ומה קורה פה כעת!?!... כיצד הגיעו לכאן חמשת האברכים!?!...! אנו דורשים שתשלח אותם בחזרה למקומם, ותעמוד בהבטחתך לפרטיות מוחלטת", טענו בזעם.

בינתיים, הבחינו קבוצת האברכים שהגיעו עתה במאומה שנוצרה והרגישו במבוכה. אף אחד לא אמר להם שישנה כאן עוד משפחה, וכי הם לא רוצים לצער את בני המשפחה שהגיעו לכמה ימי שלוה.

ואז, ניגש אחד מבני המשפחה בקומה העליונה אל קבוצת האברכים ושאל אותם: "אמור לי בבקשה, לכמה זמן באתם לצימר הזה?...?"

ה. כשהעמיד ירבעם שני עגלי הזהב בבית-אל ובדן, לא הסכימו ישראל לזנוח את בית המקדש שבירושלים. עמד ירבעם והושיב "פרדסאות", למען ישמרו על דרך ירושלים, לבל יעלו בני עשרת השבטים אל בית המקדש שבממלכת יהודה. אותם "פרדסאות" אלו ניצבו במשך כ-250 שנה, ומנעו את העלייה לרגל. בימי פֶּקַח בֶּן רְמְלִיָהוּ, מלך ישראל, עלה תַּגְלַת פְּלֶאָסֶר מלך אשור על עשרת השבטים, וקרע מהם את ארץ הגלעד. גם עגלי ירבעם נלקחו ע"י מלך אשור, ובעקבות מפלה זו קשר הוֹשֵׁעַ בֶּן אֵלָה על פֶּקַח בֶּן רְמְלִיָהוּ, הרגו ומלך תחתיו. כשראה הוֹשֵׁעַ כי עגלי הזהב הלכו בשבי, העביר פרדסאות אלו שהושיב ירבעם על הדרך, ואמר לאיזה שירצו יעלו. יום זה ט"ו באב היה.

ו. זמן עצי כהנים - כשעלו בני הגולה מבבל בימי בית השני, לא מצאו עצים למערכה. עמדו משפחות מהעולים והתנדבו משלהם. התנו נביאים שביניהם: אפילו לשכה מלאה עצים - משפחות אותם תורמים יזכו לעדיפות בכל הדורות לנדבת עצי מערכה. וכך שנו חכמים: בט"ו באב בני זתוא בן יהודה (תענית כ"ו).

ומסביר הרמב"ם: "והיום שיגיע לבני משפחה זו להביא העצים, היו מקריבים עולות נדבה, וזהו קרבן העצים, והיה להם כיום טוב" (כלי המקדש ו' ט).

ז. יום שניתנו הרוגי ביתר לקבורה - העיר ביתר נפלה בידי הרומאים 65 שנה לאחר חורבן בית שני. הקיסר אדריאנוס כלה זעמו בשרידי הישוב היהודי בארץ, וגזירות שמד אכזריות נגזרו על היהודים. אפילו את חללי המרד שגופותיהם נשארו פזורות בשדה הקטל לא היה מוכן אדריאנוס לחון, וגזר להפקיר את גוויותיהם ולא להביאן לקבורה. כעבור 3 שנים מת הקיסר וגזירותיו בוטלו, והיום בו ניתנו הרוגי ביתר לקבורה - ט"ו באב היה. [ע"פ זמנים ומועדים]

"אמר רבן שמעון בן גמליאל: לא היו ימים טובים לישראל כט"ו באב וכיום הכיפורים, שבהן בנות ירושלים יוצאות בכלי לבן שאולין ומחוללות בכרמים" (תענית כ"ז).

חכמינו מנו ז' אירועים חשובים שאירעו בתאריך זה:

א. ביום זה פָּלוּ מִתֵּי מְדַבֵּר - אחרי אותה בכיה של חינוס, שבכו אבותינו במדבר בליל תשעה באב בשנה השניה לצאתם ממצרים, ובעוון המרגלים נגזרה עליהם שהם ובניהם לא יכנסו לארץ אלא לאחר 40 שנה, לאחר שמתו כל דור יוצאי מצרים, וכפי שמובא בחז"ל, שמדי שנה נספו למעלה מ-15,000 איש בלילי תשעה באב (שהיו נכנסים כולם בערב ט' באב לקברים שחפור, ובבוקר היה הכרוז יוצא ואומר: יבדלו המתים מן החיים, וכל שהיה בו נפש חיה - היה יוצא, עד תום כל הדור). ובשנת הארבעים לצאתם ממצרים, שאז פסקו מלמות, ועמדו מקבריהם כולם חיים. ותמוה שחשבו שמא טעו בחשבון החודש, וחזרו לשכב בקבריהם עד ליל ט"ו, עד שראו שנתמלאה הלבנה - סימן שנשלמה הגזירה, ולכך קבעו אותו הדור יום זה ליום טוב (רש"י, בבא בתרא קכא).

ב. יום שהותרו שבטים לבוא זה בזה - על פי דְּבַר ה' למשה, נצטוו דור נוחלי הארץ שלא תינשא בת יורשת נחלה (כשלא נשארו מאביה בנים זכרים) אלא לבן שְׁבֻטָהּ, לבל תיסוב נחלה משבט לשבט. מצוה זו הציבה חייך בין שבטי ישראל, מאחר שבכל מקרה שְׁבַת יורשת נחלה, הוגבלו נישואיה לבן שבט אביה בלבד. אולם הגבלה זו לא נותרה לדורות; חכמי ישראל למדו ממדרש הכתובים כי דבר זה לא נאמר אלא לאותו דור בלבד, ובדורות שלאחר דור חלוקת הארץ, התירו נישואי בת יורשת נחלה גם לבן שבט אחר, שאינו משבט אביה, והכרעה זו נפלה ב-ט"ו באב.

ג. יום שהותר שבט בנימין לבוא בקהל - לאחר מעשה התועבה של פילגש בגבעה (תענית ל:), ואסון מלחמת אחים עקובה מדם שנגרמה על ידו, הושמד כמעט כל שבט בנימין, וחרם חמור הוטל על שרידיו בשבועה, לאמור (שופטים כא, א): "אִישׁ מִמֶּנּוּ לֹא יִתֵּן בֵּתוֹ לְבְנֵימִן לְאִשָּׁה", בו בזמן שכל נשי שבט בנימין נספו במלחמה. אולם הספיקה שהות קצרה של התפכחות מהזעם של עידנא דריתחא (הרון אף), והעם כבר הזדעזע כי נגדע שבט מישראל, ויבכו בכי גדול על השבועה הנחפזת לבלתי תת לשארית בני בנימין מבנותיהם לנשים. זקני העדה ישבו ומצאו מוצא כיצד להמציא נשים ל-600 שרידי שבט בנימין. בכך נמצא הפתרון לבעיה, וקיום שבט בנימין בקרב ישראל הובטח. ברם, השבועה של העדה נשארה בעינה ואיימה להשאיר חייך נצחי בין מטה בנימין לשבטי ישראל, לבל יתחנתו אלה באלה, אולם התייצבו זקני ישראל בפרץ, והתירו הדבר ע"י שקבעו שנוסח השבועה לא יחייב אלא את אותו דור בלבד, כמו שהכריזו "איש ממנו לא יתן בתו לבנימין - ממנו ולא מבנינו", ויום שהותר שבט בנימין לבוא בקהל - ט"ו באב היה.

ד. פסקו מלכרות עצים למערכה - כל קרבן שמקריבים על המזבח לה', מצוה שיהיה תמים ללא מום. כן צריכים להיות גם עצי המערכה שמבעירים על מוקד המזבח - מובחרים, וכל עץ שנמצאה בו תולעת - נפסל מעל המזבח. לכך היו כורתים את העצים לצורך המערכה לכל השנה רק מחודש ניסן ועד ט"ו באב. מכאן ואילך תשש כוח חמה, ויש בעצים לחלוחית, ומעלין עשן וגם יגדלו תולעת. ואותו יום שפסקו לכרות עצים למערכה היו שמחים, שהשלימו מצוה גדולה שכזו (רש"י בבא בתרא קכ"א).

ברכת התורה רוח ברנה

"לְאֲדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמָה' מְעִנָּה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מ"ר אבי יעקב בן רחל וצדוק

מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורלי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: יוסף חיים בן יחיא: דוד (רג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעמה: רוזה בת שמשון מרים בת עזיזה: כותן בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

להצלחת: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.

זיווג הגון: זהבה בת אטווג'ימי שמואל בן אסתר:נעמה בת אסתר:יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחל בת זהבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כנסאנה שליט"א
יעקב נסים בן גלית: אריאל בן אביגיל
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
עודד בן גור: גולן בן דינה
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת חת: מרים קרן בת רבקה
אילה לאה בת צפורה: שושנה בת שדרה
רחל בת נוארה: חות בת לינה: נורית בת רחל
לימור הודיה, ושחרות בנות תרין יפה

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה
שושנה רייזל בת מינה
מיטל בת לולו
שמחה צביה בת רחל: חן בת דלילה (בן זכר)
יובל בת שלומית: אושר בת אורנה
הודיה בת צפורה: רחל בת חיה
יעל ברכה בת אביגיל: עדי בת מוזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.1021474

מאוצרות הפרשה

נוטה יותר לכיוון המוצלחים ויורדת בהתאם כלפי מי שאינו מוצלח". השיב לו מרן, שתמיד עמדו נגד עיניו דברי הגמרא (סוכה כה): "שמונים תלמידים היו לו להלל הזקן, גדול שבכולן יונתן בן עוזיאל, קטן שבכולן רבי יוחנן בן זכאי", ובהקדמת הרמב"ם כשמונה את כל מעתיקי השמועה החל מ"משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע וכו'", כותב: "הלל ושמואי ובית דיןם קיבלו משמיעה ואבטליון ובית דיןם, ורבי יוחנן בן זכאי ורבן שמעון בנו של הלל הזקן קיבלו מהלל ושמואי ובית דיןם". על אף שהוא היה הקטן שבכולם זכה רבי יוחנן בן זכאי להיות מעתיק השמועה ומוסר המורשה לדורו ולאחריו.

לאחר מכן הוסיף מרן: ואל תתמה על כך שהרי ישיבת וואלוז'ין, שהיא הייתה אם כל חי לעולם של תורה, וזכתה ובראשה עמדו גאוני עולם ומצוקי תבל, מרנא ורבנא הגר"ח מוואלוז'ין וממשיך דרכו – בנו רבי יצחק מוואלוז'ין, ורבי אלעזר יצחק ועוד, זכר צדיקים וקדושים לברכה לחיי העולם הבא, ואעפ"כ הם לא כיהנו שנים מרובות; והיחידי שזכה להיות כיובל שנים על ממלכתו ולהיות ראש הישיבה של כמעט כל ראשי הישיבות בדור האחרון שלפני השואה היה הנצי"ב מוואלוז'ין – שכידוע, בזמן בחרותו היה חלש בכישרון מאוד ורק בכוח ההתמדה שעמד לו זכה לכל זה.

ושנתם לבנין ודברת בם (שם)

מדוע לא נאמר: "ודברו בם", כהמשך ישיר לתחילת הפסוק, העוסק בחינוך הבנים, אלא "ודברת בם", שהנו צווי המופנה אל האב המחנך? משום שאדם הרוצה להטמיע בבניו את לימוד התורה ואת החינוך הטהור לקיום התורה והמצוות, צריך בראש ובראשונה לעשות זאת בעצמו, ולהוות להם דוגמא חיה.

באחד הימים הגיע אל האדמו"ר רבי מנחם מנדל מקוצק יהודי, שביקש ברכה לבנו, שילמד היטב. נענה האדמו"ר ואמר לו: העובדה שאתה בא לבקש ברכה שבנך ילמד, הנה סגולה נפלאה שתגרום לכך, שגם הוא, בבוא היום, יגיע לבקש ברכה שבנו ילמד... אולם אם רוצה אתה, שהוא עצמו, אכן ישב וילמד – עליך להתחיל ללמוד בעצמך...

והיו לטוטפות בין עיניך (וה), הרב מבריסק נהג לנפוש מידי שנה במרחצאות המרפא של קריניץ. באחד הבקרים, כשחזר לאכסניה בה התגורר, גילה שם, לצד ארוחת בוקר, כרד ב' של שו"ת "דברי חיים" עם סימניה שמפנה לאחד הסימנים. הסימניה היתה מונחת בחלק או"ח סי' ו', שם כותב ה"דברי חיים", שימוש במראה כדי לבדוק אם התפילין מונחות כסדרן, הוא מנהג בורות, ויש בהסתכלות זו חשש של "לא ילבש". ובאותו בוקר, הלוא הסתכל מרן הגרי"ז במראה אם התפילין בראשו מונח במקומו. בעל האכסניה התבייש להעיר בפירושו, ולכן שיגר תוכחה מרומזת באמצעות הנחת הספר על שולחנו, ובלבד "להציל" את מרן הרב מבריסק מלהיכשל באיסור דאורייתא. מרן הגרי"ז קלט מיד את כוונת המארח ואמר: הנה, חסיד אתה, ולכן אסביר את עצמי לפניך כלשון החסידים. פעם ירדו גשמים חזקים בחג הסוכות, ומרן ה"דברי חיים" נשאר לשבת בסוכה. שאלו אותו: הלא הגמ' אומרת שמי שנשאר בסוכה נקרא שוטה? ענה: אהיה הדיוט, והעיקר שבסוכה אשאר. אף אני אומר, אהיה בור כלשון התשובה, ובלבד שאני תפילין כהלכה. (מדשן ביתך)

ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת כי תדרשנו (ד-כט)
 רבי דב בער יפה תלמידו של רבי חיים וואלוז'ין, שואל, מדוע "ובקשתם" כתוב בלשון רבים, ואילו "ומצאת" בלשון יחיד? ומתריך, הגמ' בראש השנה (יה). אומרת, שנים עולים למטה, (חולים), זה ניצול וזה לא. זה מתפלל ונענה וזה מתפלל ולא נענה. מה ההבדיל ביניהם? התשובה היא, תפילתו של האחד שלימה ושל השני לא. "ובקשתם" מתייחס לכולם, כולם יכולים לבקש, אבל "מצאת" כתוב ביחיד, כי הדבר תלוי בעומק כוונת ליבו של המתפלל, זה תפילתו שלמה וזה לא. (מדשן ביתך)

בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים ושבת עד ה' אלקיך ושמעת בקולו (ד,ל)

המגיד מדובנא הסביר זאת במשל. דרכו של רוכל, בסוף היום הוא ממנהר ללכת הביתה, אחרי שרוב פירותיו נמכרו ונשארו רק שיריים מכל מין ומין המחולקים בחבילות ושקים שונים, תפוחים בתיבה זו, אגסים בתיבה אחרת, אגוזים בשק זה ושקדים בשק אחר, מערב את כל הסחורה יחד, ועושה מהכל "סחורה" אחת כדי לצרור כליו כדי שיוכל לילך לביתו. וזה הפשט בפסוק "בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה", כשירדו עליך כל מיני פורעניות מעורבים יחד, "באחרית הימים", תדע שזהו הקץ – "עקבתא דמשיחא", הגיע הזמן ללכת הביתה. (שם)

וקשרתם לאות על ירך וכו' וכתבתם על מזוזות ביתך (ו,ה-ט)
 יש להבין, מדוע מזכירה התורה כתיבה, רק במזוזה ולא בתפילין, אף שבודאי גם תפילין יש לכותבן כמו מזוזה. ותריך בספר "מגילת ספר" עפ"י מה שכתוב בגמ' מנחות (לב). ספר תורה שבלה ותפילין שבלו אין עושין מהן מזוזה לפי שאין מורידין מקדושה חמורה לקדושה קלה או משום דמזוזה צריך שרטוט, אבל תפילין אפשר לעשות מס"ת שבלה. וא"כ י"ל, שלתפילין לא צריך כתיבה, שהרי יכול לקחתו מס"ת, משא"כ מזוזה שאין לקחתה לא מס"ת ולא מתפילין וא"כ צריך כתיבה בפני עצמה, ולכן דווקא במזוזה כתבה התורה את עניין הכתיבה. (שם)

ושנתם לבנין (ו,ו)

שיהיו מחודדים בפך (רש"י) הגמרא אומרת שפעם כאבו לחמור השיניים, נתנו לו יין והתרפא – אז מדוע לא ממליצים רופאי שיניים על העצה הזו? כך ניגש יהודי ושאל את מרן הגרש"ז אויערבאך צוק"ל, שפטר את השואל במשפט "את זה צריך לשאול אותם – לא אותי". בכך, פחות או יותר, הסתיים "המשא ומתן" של פוסק הדור נוכח השאלה שהוצגה בפניו – באיזשהו חול המועד לאחר התפילה. אך אתם יודעים מה עוד נאמר שם? על אתר תיקן מרן הגרש"ז את השואל בשלושה פרטים: זה לא היה חמור – **אלא שור**. לא נתנו לו – **הוא לקח לבד**. לא יין – **כי אם שיכר**... (ראה פרק המניח, ב"ק לה).

אה, איזו ידיעת התורה מתוקה ונפלאה! (מוסף ש"ק יתד נאמן)

ושנתם לבנין (שם). סח הגה"צ רבי חזקיהו מיישקובסקי שליט"א: סיפר לי אברך מירושלים ששמע את דרשת מרן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן צוק"ל בכנס חינוך שאמר: "בכל ימי שנות כהונתי כמלמד נערי ישראל, מעולם לא חיבבתי במיוחד את בעלי הכשרון, ולא דחיתי את החלשים שבהם". אותו אברך נדהם. הוא שלח שליח לראש הישיבה לשאול לפניו: "כיצד זה יתכן? הן לכל מלמד ולכל אבא יש ילדים משני הסוגים, ובאופן טבעי הדעת והרגש

חיים ללא תורה – אינם חיים

ועתה ישראל שמע אל החקים וגאל המשפטים אשר אנכי מלמד אתכם לעשות למען תחיו ובאתם וירשתם את הארץ אשר ה' אלקי אבותיכם נתן לכם. (ד', א')

בפסוק זה, מצווה אותנו התורה הקדושה לשמוע אל חוקי התורה ומשפטיה, 'למען תחיו'. ולכאורה, עלינו לבאר: מה טיבה של הבטחה זו – 'למען תחיו'? אמנם בדרך הפשט הכוונה לאריכות ימים ושנים, אולם ביאור נוסף בפסוק נוכל למצוא, על פי דברים אותם הטעים המגיד מישירים רבי שלום שבדרון זצ"ל, וכה היה מעשה: דמות מיוחדת הגיעה לגור בירושלים לעת זקנותו, ורבי בן ציון אלפס שמו. כל ימיו, הן בצעירותו כאשר גר בוילנא, והן לעת זקנותו כאשר עלה לארץ, היה מעורר את לבבות ישראל לאביהם שבשמים, בדרשות מופלאות המרנינות את נפש שומען. לעתים קרובות, אף היה מדפיס קונטרסים לנשים, שהכילו דברי מוסר והתעוררות. את דבריו היה מתבל במשלים נאים, המושכים את לב השומעים, וכך זכה לקרב רבים ולהאהיב עליהם את התורה.

רבי בן ציון זכה לזקנה מופלגת, ובערוב ימיו נכנס להתגורר בבית אבות בירושלים. סיפר המגיד רבי שלום שבדרון, שפעם הוצרך לבקר באותו בית אבות לצורך ענין מסויים, אך קודם לכן נכנס לבית כנסת הסמוך לבית האבות. הייתה זו שעת צהריים, ובית הכנסת היה כמעט ריק מאדם. רק אדם אחד ישב לבדו ליד גמרא גדולה, ולמד במתיקות גדולה. משהתקרב מעט, יכול היה להבחין כי מדובר ברבי בן ציון אלפס. משך שעה ארוכה עמד ר' שלום מרותק לנעימת הלימוד. הוא חש שאינו מסוגל להתנתק מהמחזה המרהיב שנגלה לנגד עיניו.

בסופו של דבר, שם לב ר' שלום שהזמן דוחק, ובצער רב נאלץ לעזוב את המקום. הוא התקרב לפתח בית האבות, אלא שאז הבחין בספסל ארוך שהיה מוצב שם. כמה דיירים, באים בימים, ישבו עליו ופטפטו בקול. "ארבעים ושתים!" שמע ר' שלום את אחת הדיירות מכריזה בקול. עודו תוהה למשמעותו של המספר שהוכרז זה עתה, שמע ר' שלום קשיש, שישב בצדו השני של הספסל, מוחה בה: "אין את יודעת מה שאת מדברת! ארבעים ושלוש!"

ר' שלום התמלא סקרנות גדולה. 'מה משמעותם של המספרים, הנזרקים לחלל האוויר? תהה לעצמו. והנה, כעבור דקה שמע אשה נוספת הזועקת בקול: "ארבעים ושלוש!", וזקן אחר עונה לעומתה: "שוטה שבעולם! ארבעים וארבע!" - - -

כך נמשך הדבר עוד זמן מה. "ארבעים וחמש! ארבעים ושש! ארבעים ושבע!" המשיכו דיירי המקום לקרוא בקול. לעתים הוויכוח התלהט והיה מלווה בצעקות וגידופים. ומן הצד עמד ר' שלום ואינו מבין על מה הם רבים. רק לאחר שסיים לסדר את הענין שלשמו נזדמן למקום, התפנה לרדת לשורשו של ויכוח. התברר, שהללו סיימו לאכול את ארוחת הצהריים ונשארו באפס מעשה. יצאו, איפוא, החוצה, התיישבו על הספסל והחלו לספור כמה אוטובוסים עברו, ובעוד שהגברים שבחבורה הגיעו כבר לארבעים ושלוש, הקשישות ספרו רק ארבעים ושתים...

באותו רגע שם לב רבי שלום לניגודיות הבולטת לעין. לא הרחק משם בבית הכנסת, ספון לו רבי בן ציון הישיש, המתענג על לימוד התורה וקולו הערב מתפשט בכל הפינות. רבי בן ציון אלפס חי חיים של ממש. לעומתו, עמי הארצות היושבים ברחוב, אין להם במה להעסיק את עצמם אלא בוויכוח סרק. האם לזה ניתן לקרוא חיים!?

ואנו על פי דרכנו למדנו, כי רק מי שיש בידו תורה ומנצל את זמנו לעיסוק בתורה ובמצוותיה – יש לו חיים בעלי משמעות אמיתית. אבל כשאדם חי בלי תורה – חיייו אינם חיים!

ומכאן תשובה לשאלתנו: שכן, אדם יכול לחיות שבעים או שמונים שנה – אבל חיייו אינם מלאים בתוכן אמיתי. במקום לנצל אותם כדבעי, הוא מעביר את חיייו בדברי הבל ושטות. נמצא שאמנם זוכה הוא לאריכות ימים ושנים, אבל לא היו לו חיים. הדרך לחיות היא רק על ידי קיום התורה והמצוות, הנותנים משמעות ותכלית לחיים.

'ועתה ישראל שמע אל החוקים ואל המשפטים' - עליך לשמוע אל חוקי התורה ומצוותיה, 'למען תחיו' – כי בלי התורה הקדושה אין אלו חיים. (מתוך "ללמדך – דברים" שיצא בימים אלו לאור מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

נזקי נעליים במחנה קיץ

שאלה: בנות כיתה ד' סמינר יצאו למחנה. ויהי בחצי הלילה, החליטו כמה בנות "לעשות שמח", לקחו את כל זוגות הנעליים של הבנות הישנות, מאות במספר, הורידו אותם לחצר הפנימיה, ויצרו מהם כיתוב ענק "יחי מחזור כ" במרכז החצר, וחיכו לבוקר, לראות את תוצאות מעשיהן. באשמורת הבוקר - ניקה השרת של המקום את מסדרונות הפנימיה, וכמו שעושה בכל יום – העיף את המים המלוכלכים, המעורבים באקונומיקה, בעוצמה החוצה אל החצר. הלכלוך והבוץ נפלו על ערימות הנעליים, ונעשה לרובם נזק. מי חייב לשאת בנזק זה? **תשובה:** יש לחייב את השרת, הגם שעשה את מלאכת הנקיין ככלל יום, והתרגל שלא לחשוש שיש חפצים ברחבה, והיה מקום לפוטרו מדין אין דרכו של אדם להתבונן בדרכים, אלא שלמסקנה חייב מדין אדם מועד לעולם. ואם אי אפשר לגבות ממנו – הבנות יתחייבו מדין גנב ומדין מזיק ממון חבירו. (הרה"ג ישראל ארנון שליט"א, וראה התשובה בהרחבה בגליון דפי עיון)

חידה שבועית

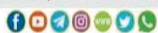
אפניק זא השואן אינדה קאפיס. זא נא אאז מכן מונפס מספי 33 אאז 231
 3310 השני. הקאפיס האויים אפניק הי: 3 - 8 - אאז - 10
 אינה קאפיס זאיק אהפוק נבי אאזון אא הקינדה האומי אא קאף מציא מספי 331 - 120 זיא 23 אאז 101?

תשובה על חידה פר"ש: מטה עוג (ג,יא). תשובה לחידה: האות הבאה היא "ת". האותיות הם סדר המספרים. הכניסה להגרלה לתושבי פ"ת בלבד. שם הזוכה: יהונתן ברזילי ג"י

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת משולם להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחות קרביץ – קצנבלוגן להולדת הבת הנינה
גני הדר-עמישב: משפחות ברק – צוויק לאירוסי הבן הנכד משפחת הרבסט – שלזינגר – פרילנד לאירוסי הבת הנכדה הנינה
 משפחת טוננפלד לאירוסי הבת משפחת ויטמן לאירוסי הבן משפחת שער לנשואי הבן משפחת כץ לנשואי הבת משפחת זוארץ לאירוסי הבת
 משפחות פלצינסקי – דיקשטיין להולדת הבן הנכד

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

לע"נ ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"נ מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

המאמר

שבת אורה

אזהרה המורה: העלון מיועד אך ורק לרציניים שיודעים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מועינים בעלון ובשאר דברים. גלילוי נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

ואתחנן

בהשקפה ראשונה

פרשה ופירושה

מאמרי השקפה. מוסר והנהגות

גם בימי "בין הזמנים" יש להזהר שלא להשליך לגמרי, אלא שתהיה קביעות ללימוד כמה שעות בכל יום. לכל אחד צריך שתהיה קביעות לתפילה, וקביעות עתים לתורה, לשמור על "צלם אלוקים", כי ברחוב כבר אין צלם אלוקים, וכשהולכים ברחוב עלולים להנזק ברוחניות חלילה. צריך לנוח כפי הצורך, אבל מלבד זה שתהיה קביעות ללימוד ותפילה. פעם היה די בחודש אלול לפני ראש השנה, ואילו היום יש צורך ב'אלול' לקראת חודש אלול, כיון שנכנסים לחודש אלול עם המגפים והבוץ מימי בין הזמנים, וסבורים שברגע שמגיע חודש אלול ותוקעים בשופר, האדם משתנה, אך אין זה כך, ולכן שכל אחד יחזיק את עצמו בימי בין הזמנים. ובמשך ימי בין הזמנים, צריך שלכל אחד תהיה מסגרת במקומו, שידע שכשם שהוא חייב להתפלל בכל יום, כך הוא חייב שתהיה לו קביעות ללימוד בכל יום. שהרי דבר פשוט הוא שאין הברל במצות תלמוד תורה בין יום אחד למשנהו, וכשם שצריך להניח תפילין בכל יום, כך יש ללמוד תורה בכל יום. נתחזק, ונהיה מרוממים ונעלים יותר, לא לחיות בשיגרה, ולא לעשות כל דבר עם קלות, ואז נקוו...

(מח' הרב שך זצ"ל)

לקט פירושים על פרשת השבוע

לא תספו על הדבר אשר אנכי מצוה אתכם ולא תגרעו ממנו. שאל המגיד מדובנא מובן למה אסור לגרוע ממצות ה', אבל מדוע אסור לו לאדם מישראל להיות מן המהדרין ולהוסיף על מה שצונו הקב"ה. וביאר המגיד מדובנא על פי משל. לאחד שהיה שואל כלים מאת שכנו, וכפעם בפעם היה מחזיר לו כפלים, תחת כך אחת ששאל החזיר שתי כפות, תחת קערה אחת שתי קערות, וכאשר תמה המשאל על זה היה השואל משיבו ב"תמימות": כשהבאתי הכף לביתי הרתה וגם ילדה כף שניה, וכמו כן הקערה... פעם אחת, בא אליו הלווה ואמר לו: הערב חג משפחה בביתי, בבקשה ממך, להשאילני מנורת כסף הגדולה שלך: המשאל נעתר לבקשתו, מתוך תקוה כי למחר יביא לו זוג מנורות. עבר מספר ימים, והשואל לא החזיר אף מנורה אחת. המשאל פנה אל שכנו ואמר לו: מדוע לא החזרת לי את המנורה? ענה לו השואל מתוך הבעת צער: דע, כי מנורת הכסף שלך כשהבאתיה לביתי חלתה ומתה לפתע פתאום... המשאל התרגז וצעק: למה זה תתלוצץ? הנשמע כדבר הזה, כי מנורה תמות? אבל השואל השיב לו בניהותא: מי שמע או ראה כי כף וקערה הרו וילדו? ואם כשהחזרתי לך כפלים האמנת כי כלים של מתכת יכולים ללדת, מוכרח אתה גם להאמין כי מנורה של כסף יכולה גם למות... והנמשל: אם אדם יוסיף מצוות לפי ראות עיניו, הוא גם עלול לגרוע מהמצוות.

(ויקהל משה)

והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוה היום על לבבך: בספר "אהבת חסד" (פרק א בהגיה) מביא בעל ה" חפץ חיים" בשם גאון אחד, שלושה דברים שעל האדם לדמות לעצמו תמיד: א) שלא נותר לו לחיות אלא יום אחד בלבד; ב) שמוטל עליו ללמוד רק דף הגמרא או פרק המשניות שבהם הוא עוסק; ג) שהוא היחיד בעולם כולו המצווה על לימוד התורה ובו תלוי קיום כל העולם. הרהורים אלה מסוגלים לזרז כל אחד ואחד בעבודת ה' ובלמוד התורה. המחשבה כאילו יש לו רק יום אחד לחיות תגרום לכך שישתדל במיטב כוחותיו לעשות תשובה ולא לדחות את הענין ליום המחר. צימצום חובת הלימוד לכמות מועטת תציל אותו מעצלות. שוב לא תהא ליצר הרע אפשרות לרפות את ידיו בטענה שבלאו הכי לא יספיק לזמור כל הש"ס, הסדר או המסכת. גם המחשבה השלישית, אודות אחריותו על קיום העולם על ידי לימודו, מהווה תשובה ניצחת ליצר הרע המטעה את האדם ואומר לו שבוודאי ישנם עתה אנשים רבים המקיימים את התורה כראוי והעולם מתקיים על ידי מעשיהם הטובים, ולכן המעשה שלו לא יתרום מאומה לקיום העולם. הדבר מפורש כבר בדברי חז"ל שחייב אדם לומר בשבילי נברא העולם. פעמים שהעולם חצוי וכאי וחציו חייב ואם יתווסף חוטא אחד יכריע את כל העולם לכף חובה. כל זה רמוז בפסוקי הפרשה הראשונה של קריאת שמע: "ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך", אומרת התורה. וכיצד ינהג האדם כדי שייגיע למילוי צו זה ממשך הפסוק ואומר: "והיו הדברים האלה" — אותם דברים מועטים שהוא עוסק בהם: "אשר אנכי מצוה" — כאן ישנו ביטוי למחשבה שאין עתה בעולמו של הקב"ה אלא הוא בלבד; "היום" — זהו היום היחיד שעומד לרשותו לעבודת ה' וללימוד התורה. "על לבבך" — יהיו שלושת הדברים האלה על לבבו של האדם תמיד, ואז יצליח. (לקט לקח טוב)

כאשר רבי ראובן כץ זצ"ל (רבה של פתח תקוה, שבבחרתו למד בראדן) נפרד מהחפץ חיים זצ"ל כדי לנסוע לאמריקה לגייס אמצעים לטובת הישיבה בראדן, סיפר לו החפץ חיים, כי בחורף האחרון בא אליי יהודי בלבוש דל, מדוכא וקדור פנים. רבי, האינך מכירני? — קרא תוך דמעות, הלא אני הגביר הידוע לשעבר רוזנבוים ממוסקבה שדרשת ממני פעם לתמוך בישיבתך בסכום של אלפיים רובל לשנה ואני סירבתי לתת יותר ממאתיים. או, לא חוננתי בשכל, בעוד שעתה לאחר שהשכלתי שוב אין בידי היכולת, כי הבולשביקים גזלו ממני את רכושי, סיים החפץ חיים. בפנותו אל רבי ראובן - "אמור להם שם, שבימי הנעורים כשישנם הכוחות, חסר השכל ללמוד ולעסוק בתורה, ואילו לעת זיקנה משניחונים במעט שכל, שוב חסרים הכוחות לכך..." ("החפץ חיים" - חייו ופעלו")

סיפר המגיד הירושלמי הנודע, רבי שלום שברדוך: "פעם פנה אלי מגיד שיעור בפני ציבור בעלי תשובה, וביקשני לומר דברי תוכחה לאחד התלמידים שהיה בעבר משומעי לקח, ולפתע נפקד מקומו מהשיעור. "שוחחתי עם התלמיד הנערך, ושאלתי לסיבת העדרו מן השיעורים, אך מענה ברור לא היה בפיו. לאחר הפצרות רבות, הודה לי כי שעת השיעור אינה מתאימה לו. וזאת משום שבשעה זו מתקיים משחק ספורט במקום פלוני, ולכן כדי שלא להפסיד את המשחק, שהוא יקר מאוד בעיניו, הוא מנוע מלהשתתף בשיעור. "ביקשתי מהאיש שינסה להסביר לי כיצד משחקים, והוא נענה לבקשתי, והסביר לי בקצרה את כללי המשחק. לשאלתי מי הוא המנצח במשחק? השיבני, כי כל המרבה להכניס את הכדור לתוך השער, הוא המנצח. "דברך אינם מובנים לי כלל, אמרתי לאיש. נבצר ממני להבין מה קושי יש בדבר, דומני שגם אני שמעולם לא שיחקתי בכדור, יכול אני להכניס כדור בשער, אך סביר להניח שלא תוכל לעשות זאת כאשר בשער יעמוד שוער מקצועי." "אם כך יש לי רעיון פשוט. אני אקדים לבוא למשחק קודם שהשוער יעמוד בשער, ואז אוכל להכניס את הכדור לשער כאוות נפשי." חייך האיש למשמע דברי ואמר: 'המנצח הוא רק מי שגובר על השוער העומד בשער ועושה כל שביכולתו למנוע את כניסתו של הכדור.' "ישמעו אוזניך מה שפיך מדבר. דע לך כי לבוא לשיעור וללמוד בשעה שאין לך יצר הרע המונע זאת ממך, אין בכך כל כך גבורה, ועדיין לא תיחשב כמנצח. כדי להיחשב כגיבור וכמנצח עליך לגבור על יצרך ולבוא לשיעור גם בשעה שהוא מנסה למנוע זאת באמצעים שונים, כגון בהשתתפות במשחק כדור רגלי. הדברים היוצאים מן הלב נכנסו לליבו של האיש, ומאז לא נפקד מקומו מן השיעור. (דרכי אבות)

ומשלם לשנאי אל פניו להאבירו: בחיי משלם לו נמולו הטוב, כדי להאבירו מן העולם הבא. (רש"י) מדוע באמת משלמים לרשע שכרו בעולם הזה, ולצדיק בעולם הבא? ההסבר הוא: כי הרשע בעשותו מצוה, על פי רוב רק למראית עין עושה אותה, ולא בלב שלם, ובשקר יסודה, לכן משלם לו הקב"ה שכרו בעולם השקר, אבל את העבירה הוא עושה בכל חוס לבו ובנאמנות להשעות לבו, ולכן משלם לו העונש בעולם האמת. והיפוכו הוא אצל הצדיק, את המצוה, הוא עושה, בלב שלם ובאמנות אומן, ולכן משלם לו שכרו בעולם הבא. (עולם האמת), אבל העבירה הוא עושה מתוך אונס, יצרו תקף עליו ואין פעולתו מודעת עם אמנות ויושר ליבו, לכן הוא בא על ענשו בעולם הזה. (עולם השקר) (שו"ת בית יצחק פרחי רש"י)

סיפור מההפטרה

ועל הכל...

"פרפראות"

מסופר על רב אחד שהיה דורש ממון רב עבור סידור קידושין, כאשר העירו לו שאין יאה לעשות כך, התגונן: "הרי גם הרב ה'נודע ביהודה' נהג כך", אבל - השיבו לו - הרי ה'נודע ביהודה' היה גובה עבור עניים והיה מחלק את הממון לצדקה, נו, - נענה הרב - "אז אני רק חצי ה'נודע ביהודה'".
(פניני דעת)

"ענין של טעם"

והטעם שנהגו לומר "ויברך דוד" ו"שירת הים", לפי שכל אותם חמשה עשר לשונות של שבח, הסודרין בברכת "ישתבח" דורש ב"מכלתיך" מתוך "שירת הים" ומתוך פסוקים של "ויברך דוד". (אבודרהם)

"מפי כתבם"

האדם מישראל הוא אמנם בכל הווייתו מציאות דקדושה, אבל בכל ששת ימי המעשה הסואנים עטופה המציאות שלו בערפילים, נסחף הוא במערבולת החולין וזהרו מעומעם. כיון שבאה שבת, שהיא מציאות של קדושה גם בעולם שהוא שרוי בו, כיון שנדם הווי החולין, מזדווגת המציאות של היהודי עם המציאות של העולם. שבת לישראל! אף ארץ ישראל היא בכל מהותה מציאות של קדושה, לא אדמה סתם. האוויר שלה הינו באמת "חיי נשמות". אף על פי שחדלנו להרגישו. אבל בכל ששת שנות המעשה הרי היא עטופה ערפילים, חיי החולין מעיבים את עינינו ואיננו רואים את אבניה, טרשיה וסלעיה, כספירים ויהלומים, כפי שהם במציאות הרוחנית. כיון שבאה שבת הארץ, שהיא כולה מציאות של קדושה המרחפת באוויר ארצנו ונחה על הדומם, הצומח, החי והמדבר - מזדווגים שתי הקדושות יחדיו. הווי אומר: שנת השמיטה היא מציאות שלמה, מציאות של קדושה. שנה זו אמנם אסורה בעבודת האדמה, משופעת בינים ובמגבלות, הארץ ויבולה הפקר, ספיחיה אסורין וסחר פירותיה אסור, אך בשורש הדברים טמון יסוד הקדושה. זוהי קדושת ארץ-ישראל תמידית שהוסר מעליה הלזט, בצידוף קדושת עם ישראל, מקדשי שביעי. הדינים וקיומם רק מבטאים זאת שאנו עם קדוש וארצנו קדושה. אנו וארצנו מהווים מציאות שונה מזו של כל העמים והארצות. איננו משועבדים לכוח המשיכה של הקרקע החומרנית, ומסוגלים להשתחרר הימנה כל אימת שיעזבו הבורא יתברך. שנה זו מסוגלת לטהרת המחשבה. בשנה הזאת, אפשר לנו לזכך תודעתנו, עד כדי השרשת הידיעה שכולנו מהווים מציאות קודש וכל מעשינו אינם מעשים פשוטים של בשר ודם, אינם מעשים חומריים שגרתיים - במידה ואנחנו מתאמצים ללכת בדרכי התורה. אף ההבטחות המיוחדות שנאמרו בתורה ובמדרשי חז"ל לשומרי שביעית, אף הן נעוצות ברעיון היסוד של מצות השמיטה, המשלימה ומשבחת את קדושת האדם והארץ, מסירה את הלזט מעליו ומחדקת את הנפשו הסמויה, המאגדים את "ישראל וקודשא בריך הוא". על ידי קיום מצות שמיטה הרינו מוסיפים קדושה על קדושת הארץ והאדם, מאדירים את שלטון הנשמה הטהורה על הגוף, היא הנשמה שקשורה עם הנצח. החרדה הנפשית ורטט הנשמה, אשר שלומי אמוני ישראל מתייחסים בהן כלפי מצות שמיטה, כמוה כמידת הרצינות ויראת הכבוד שנהגים בהלכות שבת. שבת היא נשמת כל הבריאה, שמיטה היא הנשמה יתירה של ארץ ישראל. ומה שבת היעוד שלנו הינו: "שמחו במלכותך שומרי שבת", אף בשבת הארץ, בשנת השמיטה, עלינו לשמח במלכותו של הקב"ה, וממילא יקיים בנו ההמשך: "עם מקדשי שביעי - כולם ישבעו ויתענגו מטובך". (הרב מפנתגי יוסף כהנא וציל' בית יעקב'באר מוזיק)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן מים שאובים, שיהיו לכתחילה כשרים לטבילה, בלי כל השקפה, ובלי שום המשכה, ותוספת מים כשרים כלל, רק כמו שהם שאובים ממש?

תשובה: מים שאובים שנעשו קרח והפשירו, כשרים לטבילה. (ואכן בחזון שיערי שלום)

שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה המוציא במספר צבאם לכלם בשם יקרא מרב אונים ואמין כח איש לא נערך: בספר "אבי הישיבות" על תולדותיו של רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל, מסופר: חבורה מיוחדת, מוקדשת ללימוד "מידת הבטחון", הייתה לרבי חיים בוולוז'ין. בשיעורי אמונה ובטחון שמסר לתלמידיו, העמידם חרשים לבקרים מול נסיונות ומבחנים מדהימים בהנהגת ה' וגילויים מרתקים מהליכות קדשו. להתבטא בעניני אמונה ובטחון היה במשמעו אצל רבי חיים, לדרב גם במראות ולא רק בחידות. גם מושגים מופשטים מבינת אנוש, ונעלים ביותר מהשגותיו, נתן הוא לתלמידיו לגעת ולמשש בהם בעשר אצבעותיהם, לראות השגחת ה' בעיני בשר ודם, ולחוש בהנהגתו בחמשת חושי האדם. בינות למחזות הנפלאים הללו, האפופים הוד ומסתורין דקדושה, נחשף רבי חיים כמחנך אמן ופרגון מעולה, ומעל הכל כאיש קדוש וטהור, צדיק יסוד עולם. מה שהציץ וראה בו הקטן שבתלמידיו, גילויים נשגבים ומרהיבים של השגחת ה' גלויה, לא ישיג ולא יבין גם גדול בדורנו, דור חשכים. ומעשה שהיה כך היה: השעה היתה אז כבר קרוב לשתיים אחר חצות לילה, כאשר רבי חיים עדין נשא את שיחתו לפני חבורת הבטחון" מבני הישיבה. רבי חיים קטע את שטף דיבורו וביקש לברר מה היא השעה. אולם כל תשובה לא הניעה. בימים ההם, וביחוד אצל צעירים בני עליה, נכלל השעון ברשימת פריטי המותרות. ברשות בני החבורה, כמנין בחורים נבחרים, לא היה אף שעון אחר. לפיכך שב רבי חיים מעניני השעה לחיי עולם שהיה עסוק בהם, ומשאלת השעון עבר לסוגית הבטחון: תלמידים יקרים, אמר, נראה שעדיין לא רכשנו בלבנו בטחון אמיתי, שאם לא כן משמים היו מזמינים עבורנו שעון, ואפילו כולו עשוי זהב. ושוב פנה אל שיחתו העמוקה אודות מידת הבטחון בהשגחת ה' עוד הוא מלבן ומברר את הסוגיה לגרדיה, כלליה ופרטיה. נכנס חייל רוסי. הציץ ימינה, הביט שמאלה, וניגש בצעדים הפוזים אל רבי חיים. יהודי אני וגר בעיירה ליד לודז' - מספר האישי - נקראתי להתייצב בצבא המלכותי, ואבי, גביר אדיר, העניק לי שלמונים לרופא הראשי שישחררני מהצבא. סמכתי על הבטחתו של הרופא, ובאתי בגפי לקבל את תעודת השחרור. כל כך סמוך ובטוח הייתי בשחרורי, עד שלא חשתי לשנות ממנהגי ולהמיר את בגדי המהודרים בפשוטים נכונה לי הפתעה. בהגיע תורי, הוברר שטעה הרופא והחליפני באחר. האלמוני המאושר שוחרר במקומו, ואילו אני נלקחתי כמו כולם אל קסרקטיני הצבא. בינתיים, כבר מספר שבועות נמצא אני במחנה, יהודי יחיד בין חיילים גויים, חוששני, שהם יגנבו את שעוני היקר, שעון זהב. זה עתה ניצלתי חופשה קצרה מן המחנה ויצאתי אל העיר, כמו משמים גיליתי את האור הבוקע מבית המדרש, ונכנסתי. בקשתי, איפוא, מאת הרב, שיואיל לשמור את שעוני כפקדון. רבי חיים השתומם קמעה למראה החייל ולמשמע סיפורו המוזר, אך נאות ברצון לבקשתו. ברם - הודיעו מראש - עליך לדעת כי ביתי הוא כרשות הרבים, וכמי שמשטרל להתרחק ממכשול, לא אוכל לקבל עלי אחריות שאמנם ישמר השעון הישב. הורדי החייל רגע ואמר: רבי, הנני נתן לכם את השעון במתנה גמורה. מוטב שיהיה נתון במתנה לרב יהודי, מאשר לקוח בגניבה על ידי ערלים. החייל לא ציפה להסכמה מר' חיים, אלא נטש את שעונו והסתלק. רבי חיים רץ אחריו להשיב לו את השעון, אך כבר לא הצליח להשיגו. אז סיים רבי חיים את שיחתו: הלווא שמעתם דברי מקודם, כי אילו זכינו, והיינו בעלי בטחון באמת ובתמים, היו שולחים לנו שעון מן השמים, ואפילו מזהב. הרי לכם דוגמא מוחשית לבטחון בה' שעמד במבחן. (מורשת אבות)

מפתגי אורייתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

לב טוב - שאין בליבו קנאה על שום אדם. (רבינו בחיי)
הגדולה - טעות, הגאווה - שטות. (ר' שלמה אבן גבירול)
האדם, כל זמן שהוא בריא ושלם, אינו מרגיש את כל טובו שבידו. (חזון נחום)

פרשת - ואתחנן

המכבד את אביו ואמו זוכה לכל טוב

כבד את אביך ואת אימך למען יאריך ימך
 נאמר בעשרת הדברות: "זכור את יום השבת לקדשו... כבד את אביך ואת אמך"? מדוע נסמכה מצוות שבת לכיבוד אב ואם? כותב המעם לועז (שמות ב תרלט) לרמזו שכל המכבד את אביו ואמו, אינו בא לידי חילול שבת, כי יש אדם נכשל בחילול שבת שלא בכוונה, ושכר המצוה הזאת שישמרו אותו משמים, שלא יבוא לידי כך. (ילקוט שמעוני דברים פרק ה) ומובא בתנא דבי אליהו אמר אליהו הנביא... למה נסמכה מצות כיבוד אב ואם למצות שבת? למדך שכל זמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אין חטא בא לידו! מובא בתנא דבי אליהו רבא פרק כד "כשם שכבידת ועיגגת את אביך ואת אמך לעת זקנותם, כך תהא מתענג על ה'".
 אמרו חז"ל: השווה הכתוב כיבוד אב ואם - לכבודו של הקדוש ברוך הוא! שהרי בכיבוד אב ואם נאמר: "כבד את אביך ואת אמך", ולגבי כבוד ה' נאמר: "כבד את ה' מהונך". וכן השווה הכתוב מורא אב ואם - למוראו של הקדוש ברוך הוא! שהרי במורא אב ואם נאמר: "איש אמו ואביו תיראו", ולגבי מורא ה' נאמר: "את ה' אלוהיך תירא".
 הגמרא במסכת קידושין דף ל עמוד ב אומרת שלושה שותפים יש באדם: הקב"ה, אביו ואמו. אביו ואמו נותנים בו אברים וגידיים, בשר ודם, והקב"ה נותן בו נשמה. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אומר הקב"ה: מעלה אני עליהם כאילו דרתי ביניהם וכבדוני! ובזמן שאדם מצער את אביו ואת אמו, אומר הקב"ה: יפה עשיתי שלא דרתי ביניהם, שאילו דרתי ביניהם - ציערוני!
 ספר החינוך כותב טעם כיבוד אב ואם הוא מדין הכרת הטוב ומי שלא מכבדם נקרא נבל וזה לשונו " (מצוה לג) במצות כיבוד הורים: "משורשי מצוה זו, שראוי לו לאדם שיכיר ויגמול חסד למי שעשה עמו טובה, ולא יהיה נבל ומתנכר וכפוי טובה. שזו מידה רעה ומאוסה בתכלית לפני אלוקים ואנשים.

המכבד את אביו ואמו זוכה לשכר גדול אמרו חז"ל: יוסף הצדיק - מתוך שעמד והתחזק בכבוד אביו במצרים, זכה לעטרת שיבה, (מדרש שוחר טוב משלי טז) אמרו חז"ל: המכבד את אביו, הקב"ה נותן לו בנים שיכבדוהו - מידה כנגד מידה. (מדרש תלפיות ענף כיבוד אב ואם, ודייק כן מילקוט איוב תתקצו)

כותב רבנו יצחק אברבנאל: מה שאמרה התורה "למען יאריך ימך", זו אינה רק הבטחת שכר, אלא לומר לאדם: הלא אף אתה - יאריך ימך על האדמה, גם אתה בעצמך תהיה אבא לילדים, וגם אתה תגליל לגיל כזה, שבו תזדקק לבניך. אם אתה תכבד את אביך ואת אמך - אף בניך יכבדו אותך בזקנותך, כי הנה במידה שאדם מודד בה מודדים לו! ואם כן כיבוד אב ואם אינו רק לתועלת הזקנים המכובדים, כי אם גם לתועלת הבן המכבד אותם, כי לגלג הוא שחורר בעולם.

כותב אור החיים סגולה היא מה שיכבד את אביו ואימו יכבדו אותו ואם לא יכבדם גם בניו יחזרו לו אמר רבי שמעון בר יוחאי: "כשם שמתן שכרן מרובה, כך עונשן מרובה!" (מדרש שמואל פרשה ז) אם אין אדם מכבד את אביו ואת אמו - גזירות קשות באות עליו. ה' יצילנו. (תנא דבי אליהו רבה פרשה כד) כך מי שמכבד וזן ומפרנס את אביו ואמו עד שנפטרו בשלום לבית עולמם, והולך בדרכי שמים, ובזה הוא עושה נחת רוח לאביו ולאמו, אומר לו הקב"ה: בני, בוא ואראך גוני שמים שהם גנוזים לך אצלי, מפני שכבידת ופרנסת את אביך ואמך, ועשית לי נחת רוח במעשים הטובים שלך! ועל כך נאמר: "ובוא עליך כל הברכות האלה והשיגוך, כי תשמע בקול ה' אלוקיך!" (תנא דבי אליהו כז)

מסופר בגמרא במסכת קידושין, עד כמה היו התנאים והאמוראים חרידים לקיים מצווה זו כדבעי, רב יוסף היה סגי נהור [עירי], וכשהיה שומע את קול צעדי אמו, היה עומד ואומר: הריני עומד מלפני השכינה שבאה! כיבד את אימו יותר משוראים ספר תורה אלא כמו שהשכינה באה, הגמרא מספרת כיצד היה רבי טרפון מכבד את אמו המבוגרת. בכל פעם שהיתה אמו צריכה לעלות למיטתה או לרדת ממנה, היה מתכופף כדי שתעלה עליו ותיתמך בו! עשיר גדול היה, ויכול היה להעמיד לרשותו משרתות אין מספר, אך העדיף לקיים את המצוה בגופו. באחת השבתות, כשירדה אמו לטייל

הקלף הקדוש
 6:57
 תשפ"ב
 8:06
 תשפ"ב
 8:39

בחצר, נקרעה רצועת מנעלה, ונותרה רגלה יחפה. מיד בא רבי טרפון, התכופף ושם את כפות ידיו מתחת לרגליה, וכך הלכה על כפות ידיו עד שהגיעה למיטתה. (קידושין לא ע"ב. ירושלמי פאה פרק א)

אבימי - היו לו חמשה בנים גדולים, וכאשר היה אביו - רבי אבהו, דופק על דלת ביתו, היה אבימי רץ בעצמו לפתוח את הדלת, ולא היה נותן לאף אחד לפתוח. ובהליכתו עד הדלת,

היה אבימי קורא שוב ושוב: "כן, כן, אבא, אני בא, אני פותח..." (קידושין לא ע"ב) פעם אחת ביקש ממנו אביו להביא לו מים לשתות, הלך אבימי להביא את מבוקשו, והנה כשחזר מצא את אביו מנמנם. לא הניח אבימי את הכוס ליד אביו והלך, שאין זה כבוד, אלא עמד לפני אביו כעבד לפני רבו כשהכוס בידו, והמתין לו עד שיתעורר!

"מובא בתנא דבי אליהו (תנא דבי אליהו רבא פרשה כד) כל המבקש ימים ושנים, ועושר ונכסים וחיים בעולם הזה, וחיים ארוכים לעולם הבא שאין לו סוף, יעשה רצון אביו שבשמים ורצון אביו ואמו".
הלכה לבכות בראת - שאביה לט יראה בצערה ונושעה אשה צדקנית התגוררה בעיירה באירופה. 16 שנים לא נפקדה בפרי בטן. ביום מן הימים, נסעה אל העיר הגדולה וינה לדרוש ברופאים, אולי יוכלו לסייע לה במילוי משאלת הלב הגדולה של העמדת הדורות הבאים. אבל למרבה הצער, חיוו הרופאים את דעתם, שאין לה כל סיכוי לדלת, והאשה חזרה לעירה בשברון לב עצום. בהגיעה לביתה, חיפשה פורקן לעצמה, וחשה צורך לבכות ולבכות... אולם אביה, שהיה אדם גדול וצדיק, היה גר בסמיכות לביתם, והיא חששה שבכיה יגיע לאוזניו, והדבר יצער אותו. אך מה תעשה, והדמעות - אינן מתחשבות בכך, וכמעט פורצות ללא מעצור. הנה היא רואה לפניה את רפת הפרות השוכנת בסמוך לביתם. ללא היסוס היא פונה אל הרפת, למרות ריח הצחנה שממלא אותה, ושם היא נותנת פורקן לבכיה. לפתע עבר שם אביה הגדול, והנה הוא שומע קול בכי, והקול נשמע לו מוכר... עמד והאזין לקולות, ואחר כך המשיך בדרכו.

לעת ערב, כאשר נכנסה אליו הבת, אמר לה: "בטוחני שבשמים שמעו את תפילתך הזכה. כעת חיה את יולדת בן!" למותר לציין שכן היה, ולשנה הבאה נולד לה בן, שהפך למאור גדול בתורה! (עלינו לבכות על הרנא)

הכל למען כבודו של אבא!
הגאון רבי רפאל ברוך טולידאנו זצ"ל בהיותו בן תשע, חלה במחלה קשה. הוא שכב במיטתו, מתפתל בכאבים עזים, בוכה וגונח מרוב יסורים. לפתע נכנס אביו לחדר, לבקרו. בו ברגע - פסק הנער מבכיו. הידק את שפתיו - וחיך אל אביו: באותה שעה שהה שם ידיו ורעו, הגאון רבי יוסף משאש זצ"ל, שנדהם למראה השינוי הכביר שחל בו. לאחר שהאב יצא מהחדר, שבו הגניחות והאנחות. שאלו ידידו רבי יוסף: כיצד יכולת להחריש, אחר שסבלך רב כל כך?! ענה הנער בן התשע: "לא רציתי לצער את אבא, האם לא די בכך שאני סובל?! לא רציתי שגם לאבא יכאב!"

פעם ישבו כולם לסעודת מצוה, ורבי רפאל ברוך הסב עמם אבל לא טעם דבר. לשאלתם, השיב שהוא שרוי בתענית. על מה ולמה? סיפר, שהיה נוכח בבית הדין כאשר אביו הדיין פסק את פסק דינו - ואז החל המפסיד להתווכח עמו, והשתמש בלשון חריפה ובמילים בוטות. הבן לא יכול היה להחשות, ומחה על כבוד אביו - ועל כבוד התורה ובית הדין. אבל לאחר מכן הביע אביו באוזניו את מורת רוחו על דבריו: לב האיש היה מר עליו, ופרק את מרירותו. "מששמעתי שצמית את אבא - בתום לב! וכדי להגן על כבודו! - קיבלתי על עצמי להתענות כדי לכפר על החטא!"

ברבות הימים, כשהגיע אביו לשיבה, מילא רבי רפאל ברוך את מקומו כדיין. הוא קיבל משכורת ממשלתית מכובדת, אך מפני כבודו של אביו, היה מוסר לו את כל משכורתו, כדבר מובן מאליה! וזאת, למרות שהיה אז בעל משפחה! האב חילק את הכסף בין כל בני המשפחה, ונתן לרבי רפאל ברוך סכום מסוים למחייתו.

כאשר נפטר האב והמשכורת כולה נשארה שלו - הצטער רבי רפאל ברוך על המצוה שנשמטה מידו! (מעייין השבוע ג שנה) לא פלא שהרב רווה נחת מכל בניו שכולם ראשי ישיבות וגדולי תורה עם כזה כיבוד אב כל השערים נפתחים לבד מגדלותו בתורה הגאון רבי ברוך טולידו הרווה מלא חופניים נחת את הוריו ונתן להם את כל משכורתו ה' יתברך הרווה אותו מלא חופניים נחת ממבניו וצאצאיו מידה כנגד מידה אבל אין ספק שגם גדולתו בתורה ומסירות נפשו לילדי ישראל עמדה לו יתום בן עוזיהו - כל זמן שהיה אביו מצורע והוא היה שופט את העם, לא נטל עליו כתר מלכות בחיי אביו, וכל דינים שהיה דן היה אומרם בשם אביו (עי' סוכה ד' מה ובפרשי"י) [לקוח בחלקו מדיני כבוד אב ואם בהלכה ובאגדה

שבת שלום ומבורך!!!

יד עלומה הצילה מנפילה לבור מים

בטיסה הראשונה שיצאה למצרים לאחר מלחמת יום הכיפורים, ישבתי נרגש כולי. זה מכבר גמלה בלבי ההחלטה כי בבוא היום אסע להשתטח על הציון של רבי יעקב אביחיזריא זי"ע. לאחר ניסיעה של כארבע שעות מקהיר לדמנהור הגיעתי לאוהל הקדוש. התרגשותי הייתה גדולה. נכנסתי בדחיילו ורחימו וגיליתי בארבעה קברים. לצידו של הרב אביחיזריא אברהם ברוך שמואל נוספים, שהוא סיכם עימם שיערכו לו טהרה ומיד יסתלקו מהעולם. טיסתי חזרה נועדה לאותו ערב. סיימתי להתפלל תפילת מנחה וספר רביעי שבתהילים ושאלתי את המקומיים אם יש עוד קבר יהודי במצרים. ישיש ערל אמר לי שבתקיר שוכן קברו של רבי חיים כפוס, 'רבי חיים בעל הנס', כפי שמכנים את תלמידו הגדול של הארי ז"ל, על שום אותו נס שארע לו כאשר חשך מאור עיניו ל"ע, יצאו עליו רינונים כי נטל שוחד, כפי שהכתוב אומר "כי השוחד יעוור". הלך לארון הקודש ונשא תפילה: "אם נטלתי שוחד, שאשאר עיוור לכל ימי חיי, אם לא, שאשוב לראות כאחד האדם". בו במקום, חזר מאור עיני. חזרתי למונית וביקשתי מהנהג לנסוע אל "קברה אל יהוד בקייורו". שוב נסענו ארבע שעות. בינתיים החשיך היום והגענו בעלטה כבדה לקהיר, כשהנהג מוביל אותי לבית הקברות, ואומר: "זה המקום". אני יורד מהמונית ומגלה שדה זרוע קברים. מדליק נר כדי להיטיב לראות רואה ממלי מגן דוד על הקברים. ידעתי כי אני נמצא בבית קברות יהודי. אבל היכן קברו של רבי חיים כפוס? התבוננתי ימין ושמאל ואז אני רואה ממול מעין גבעה, עליה מתנוסס בית נמוך קומה. תיאירתי לעצמי כי זה האוהל שבנה על גבי קברו של הצדיק. מיהרתי לשים פעמי לשם. כשאני מתקרב, אני מבחין כי מרגיש פרוץ לארבע רוחות השמים ואין לו דלת. אני מתכוון להיכנס ואז מראש מיני יד נעלמה תופסת ומושכת אותי אחורה בכוח. נבעת, מסתובב אחורה ולא רואה איש. בשרי נעשה חידודין וכל גופי צמרמורת. שעת לילה בתוך בית קברות חשוך ופל. מיהו שמשך אותי ולא נתן לי להיכנס? ואז אני מציץ פנימה ורואה בור עמוק בגובה עשרות מטרים, שמספק מים לכל הכפר והאזור. כפסע הפריד בין טביעה שלי בבור העמוק, במצולות, אל עברי פי פחת. פחד פחדים. כל אותה עת עמדתי כמסומר, קפוא על מקום עומדי. משקלטתי את עצמתי הנס, החלו עיני זולגות דמעות על גיל ושמחה, והתחלתי לשיר ולפזז, הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו". חשבתי לעצמי, יכולתי להיבלע בבור ולא היה נודע כי אני כאן. נזכרתי בקורח ועדתו שבלעו וחשבתיו לעצמי, אולי באמת, בזכות אמונת החכמים שהייתה לי, יד נעלמה משמים לא נתנה לי ליפול... לבאתי קולי אל החלל שבבית הקברות, ואמרתי: רבי חיים כפוס, אני מאמין שצדיקים במיתם קרויים חיים ובודאי תשמע קולי. עשיתי השתדלות רבה לבוא לכאן. אם תרצה שאבוא עד קברך, עשה עמדי נס. ואם לאו, אני מאמין שתשמע תפילתי מכאן. מרחוק ראיתי אורות מרצדים למול עיניי. גיפ צבאי מצרי עמד למרגלות השדה ותשאל את הנהג אודות הימצאו במקום כזה בשעה מאוחרת כזו. המצרי ענה כי הביא עימו שי"ח ישראלי שמחפש מקום קדוש. מיהרתי לרדת, והחייילי רמזו שנבוא אחריהם. חשתי מפני הבאות ונשאתי תפילה לא-ל שישמרני מכל רע. כל הורוני להיכנס אל המונית שבה באתי והמונית החלה דולקת אחר הגיפ שלהם. נסענו מהלך של כשבע-שמונה דקות. בתוכי חצר מגורים נעצרו באחת. החייילים הצביעו על הקבר שמונה בתוך חצר בית והודיעו: קברו של הצדיק. התכופתי אל המצבה והחיליתי לומר פרק תהילים בצעקות רמות. מאות מבני השכונה יצאו ונאספו לראות את השי"ח הישראלי נושא תפילה על קבר עלום בחצר הבית. דקות לאחר מכן, הוריתי לנהג לדהור לכיוון שדה התעופה. כמעט החמצתי את המטוס, אך חיי היו לי לשלל בזכות האמונה בה' ובצדיקו.

העונש שקיבל הערבי שגנב ציוד מהילולה של הרב עובדיה

במהלך הכנות להילולה הגדולה במלאת שנה להסתלקותו של מרן הרב עובדיה, הבאתי ברכבי כלי ציוד ומערכות האוהל, ומאחר ולא יכולתי להיסחב עם הציוד לביתי, הוחלט להשאיר את הכל בשעת לילה מאוחרת בסמיכות לציון, לקראת עבודות ההרבכה שתחל למחרת. בשעה 7 בבוקר כשהגיע הצוות שלנו למקום ע"מ להתחיל לעבוד, הנה הפנתעו לגלות כי יד זדונית גנבה את כל הציוד היקר שהיה חשוב לנו מאוד. עובד בחברא קדישא בהר המנוחות ששמו אפרים לורנצי הצעי שנשב במשרדו ונסתכל במעלמות האבטחה של חברא קדישא הממוקמת בהר, והנה להפתעתנו רואים בשעה 4 בבוקר בן מייעוטים שמכיר טוב את האזור גונב ומכניס את כל הציוד לרכבו. זעקה פרצה מפיו של אפרים... זהו עובד בחברת המוצאת אשר פונה מאחורי לפני כחצי שנה עם קטיעת יד, זעק אפרים, וכעת ברגע זה הוא נמצא בבית החולים הדסה עין כרם. ובדיעבד התברר שפועל זה עובד כבר 17 שנה אצל קבלן המצבות, וזוהי תאונת העבודה הראשונה... כאשר הדיסק החליק לו וקטע את ידו. צמרמורת חלפה בגופם של כל הנוכחים בחדר, שעמדו המומים למשמע הדברים. אין ספק כי בשמים הקפידו והענישו אותו קשות על הגנבה וניסיון ההפרעה. להילולה של מרן אביהם של ישראל, וקיבל את עונשו

רבי סאלמן מוצפי: לא להסכים שיקראוני חכם...

בעלייתו האחרונה לארץ בשלהי תרצ"ה, הביא עמו הצדיק רבי סלמאן מוצפי זצ"ל את כתביו ואת ספרייתו שהייתה חביבה עליו במאוד. בתחנת מעבר הגבול הדועהו שלטונות המס כי אם הוא "יחכם" וצריך את הספרים לשימושו הפרטי היה פטור משלום המס, ואם לא, יוצרכו להתייחס אליו כדון סוחר ספרים. רבי סלמאן בענותו סרב להצהיר על דבר היותו "יחכם", כי היאך יצהיר "דבר שקר" בידועו שאין בו מאומה. על כן אמדו שלטונות המס את הספרים ודרשו ממנו סכום עתק שלא היה ברשותו. הברירה שעמדה בפניו הייתה להשאיר להם את כל הספריה ולהמשיך בדרכו. בליט ברירה אחרת הצהיר כי הוא צריך אותם רק כדי ללמוד בהם. והשלטונות המכס רשמו בהצהרה "יחכם". רבי סלמאן הצטער מאוד על כך, וכאשר עלה לארץ ישראל, הביע את צערו בפני הגאון רבי צדקה חוצין זצ"ל באומרו: "כדאי היה לי להשאיר את כל הספריה בתחנת הגבול ולא הסכים שיקראוני חכם..."

פתרון מקורי למלמד נחשל...

מעשה במלמד שהתקבל למלמד ב"תלמוד תורה", אך כחלוף זמן קצר, התברר כי כל העניין הוא מקח טעות... המלמד עצמו אינו מבין כראוי את הגמרא אותה הוא מלמד, ועל אחת כמה וכמה שאינו מסוגל להעביר את החומר לילדים כראוי. נכנסו מנהלי ה"חייד" לביתו של הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ

זצ"ל, ותינו בפניו את שאלתם: כל הנתונים מורים שיש לפטרו, אבל מאידך, איך אפשר לפטרו ולשפוך דמו? פתר להם רבי מיכל יהודה את בעייתם באופן מקורי ביותר: "אני אקבע ללמוד עם אותו מלמד בכל יום בחברותא את הגמרא אותה הוא אמר ללמד בביתה, והכל יבוא על מקומו בשלוש!" וכך במשך תקופה ארוכה, היה רבי מיכל יהודה מקדיש זמן יקר מסדר יומו העמוס, ולומד עם אותו מלמד מבחיר לו את דברי הגמרא ונותן לו את הכלים כיצד להעביר את הדברים לתלמידים בצורה הטובה ביותר. (מתוך מאמר לאזכרו).

קיבל ללמוד מוסר בנפיק בז"ק

מעשה באחד ששפך צערו בפני המשגיח הגאון רבי יחזקאל לעוינשטיין זצ"ל על שלא להשיק, יעץ לו הגר"י שיקבל על עצמו ללמוד סדר מוסר בכל יום במשך עשר דקות, הלה קיבל על עצמו ומיד נושע בס"ד. לפליאת מקורביו הסביר המשגיח כי אין כאן שום 'מופת', אלא בשעה שאדם מקבל על עצמו 'קבלה טובה' הרי הוא נעשה כבירה חדשה ויפנים חדשות! בוא לכאן, ואף אם נזורה גזירה על אדם פלוני, הרי על האדם החדש לא נזורה הגזירה. (באר הפרשה).

כוס השוקו שהגיע בזמן

את המעשה הבא שעמנו מהרה"ג רבי יוסף קמנצקי שליט"א לפני מספר שבועות, בהיותי באירוע התרמה לדבר מצווה, פגשתי ראש כולל חשו, מקריט ספר אשר שיתף אותי בסיפור הבא שהתרחש איתו בליל שישי, ז' באדר ב תשע"ו השעה 2:00 בלילה, העולם שקועה בשנייה, אך ראש הכולל שליט"א כדרכו ער. מזה שנים – מאז היותו תלמיד ישיבה – שהוא עורך "משמר" בכל ליל שישי. זה התענוג שלו, לשבת וללמוד כל הלילה. גם הלילה הוא לא מוותר על התענוג. אדרבה, העובדה שכולם ישנים מדברת אותו לשקוע בסוגיה בשקט, באין כל מפריע. גם הצרצרים שחוקים את הדממה מידי פעם לא מפריעים – הם רק מדגישים את השקט בין צרצור לצרצור... הוא מקפיד שהמשמר יהי "משמר" מוקדש לתורה. יושב לו בבית מדרש בקריט ספר, ללא טשולנט ושאר מטעמים. הוא אפילו מעדיף שלא לעזור לצורך שתייה חמה וכדומה. אבל הפעם הוא חש את הגרון שמתחיל להציק לו, הוא מתגבר וממשיך ללמוד אבל שוב ושוב הגרון ניחר. קשה להמשיך – אבל צריך להתגבר. בשלב מסוים, משהגרון מסרב להירגע, וגם העייפות מתחילה להזדחל, הספק מתחיל לכרסם, אולי נכפוץ הביטה לשתות משהו חם. קומה מעל בית המדרש ממקומת מכונה לממכר שתייה חמה. כוס שוקו חם פלוס שתי סוכר ירגיע את גרונו הכואב, ימריץ אותו להתעורר וללמוד בהתלהבות. עולה במדרגות, מגיע לכיוון המכונה, לוחץ על הכפתור ועל הצג הדיגיטאלי מופיע "1 ש"ח": הוא מכניס את היד לכיס, כדי לשלוף משם שקל – אך אין! ממשמש בכל כיסיו, ובכל מקום בו יש סיכוי לשקל להתחבא, אולי נפל על הארץ או מתחת לסבל, ללא הועיל. הוא עוזב את הקומה השנייה, יורד במדרגות וחושב לעצמו. זהו, אני הולך הביתה, נלגם שתייה חמה, אולי גם ננוח מעט ונשוב ללמוד. או-אז חולפת במוחו המחשבה שאם ילך הביתה, מי יודע אם היצר הרע לא יפתה אותי להישאר שם? הוא ינסה להתגבר! לא חולפות מספר דקות, והגרון שוב מציק, והפעם ביתר-שאת: טוב, הוא דכידול "הסכם" עם היצר הרע. הביתה לא נלך, אבל ננמם על הסטנדר כמה דקות. מוריד את ראשו בתנוחה של נפילת אפיים, מרפה את כל איבריו, והשלווה מתחילה להתפשט. אך לפתע שררוש. מה זה יכול להיות, שריקת נחש? ראשו עדיין שמוט, הוא מתרכז ברחש ושומע כסא זז. אולי חתול נכנס לבית המדרש? מתוך נמנום הוא נבהל, הרי המקום אמור להיות עכשיו ריק לחלוטין! מרים את הראש ומגלה... כוס שוקו חם! כך. עם שתי סוכר... מי קורה פה? האומנם זה אמיתי? כוס השוקו לא עומד באויר, אלמוני עומד ומחזיק בו – וליתר דיוק מגיש לו... משש. היינו כחולמים. "גוזרני עלך בישם אלוקים ואדם. אם שד לשדים אתה או לבני אדם?!" אם מקודם חש רק בחולשה, כעת סבר להתעלף, מה זה, "סיפורי בעל שם טוב"? "מה לך נבהל?!" לא מבין האלמוני את הסערה. מי אתה ומאיפה ידעת שאני מחפש שוקו? "לא ידעתי". אז מה קורה פה? "חזרתי וכשני מירושלים והתחשק לי כוס שוקו. אמרתי לעצמי, דירתנו קטנה ועכשיו כבר 2 בלילה, אם אנסה להכין בעצמי בבית, הרעש עלול להעיר את בני ביתי. אז באתי לכאן לקנות, הכנסתי כסף למכונה ויצא הכוס שוקו ואז נזכרתי שאני בשרי ונכנסתי לראות אם יש משהו שלומד לת לו את הכוס שוקו ואכן אתה היית לומד ולכן קח כוס שוקו זה סיפר לו הלומד את כל השתלשלות הדברים ואז הבין כמה השגחה פרטית טמון בכוס שוקו זה

הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זי"ע"א מצמיח ישועה

מסופר על כפרי אחד שהיה חוכר המחלבה מאדון הכפר, ומזה התפרנס. פעם אחת התעקש האדון ולא רצה להחכיר עוד את המחלבה ליהודי. נסע האיש אל הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זי"ע"א (יומא דהילולא כטי"א איר) וסח את דאגתו, בכה ויתחן לפניו שהתפלל בעדו לה. והרבי צייה עליו לשבות שם את השבת. ומנהגו של רבי מאיר היה שהוא בעצמו היה מסדר את סדר השולחן ואפילו מי שיזמר את הזמות היה לפי פקודתו. והנה בשבת זו הצדיק התחיל לזמר בתוך הסעודה את הזמר "כל מקדש שבעיני" וכשהגיע לתיבות "שכרו הרבה מאד על פי פעלו איש על מחנהו ואיש על דגלו" אמר כך: שכרו של השומר שבת הרבה מאד, ומהו שכרו? "על פי פעלו" כמו שהוא גוזר בפיו כך פועלים בשמים. וכמאמר חכמינו צדיק גוזר והקדוש ברוך הוא מקיים, לאחר מכן פנה הצדיק לאנשים העומדים סביבו ושאל: מה אתם אומרים, מאיריל משמר שבת קודש כהלכתו? הן, הן, הליבו כולם כאחד. ואם כן אמר שוב הצדיק, מכיוון שמאיריל מקיים שבת קודש כהלכתו, הרי הוא גוזר ואומר "איש על מחנהו ואיש על דגלו" ששום איש לא יזוז ממקומו, הרבי נתכוון בזה לאותו חוכר המחלבה, אך שום איש מהמסובים לא הבין את כוונתו ולא ידע על מי סובבים הדברים, וגם החוכר בעצמו שהיה איש פשוט לא הבין שעליו רומזים דברי הצדיק. ואותו האדון נפל פתאום ברחוב ולא היה יכול ללכת לביתו, והוכרחו לנשאו בידי עבדיו. שלחו אחרי רופאים והם אמרו שאין תרופה למכתו, בתוך כך נצנץ רעיון במוחו של האדון אולי בא לו עונש זה על שרצה לנשל את היהודי מפרנסתו, מיד שלח לקרוא אליו את היהודי, אבל הוא היה אז אצל הצדיק בפרעמישלאן המתין האדון עד בואו, ואז שלח אחריו ואמר לו שהוא מוחל לו גם את דמי השכירות ונותן לו את העסק בחינם, ואז תיכף נתרפא האדון.

[א] כלי הניקנה מגוי צריכה טבילה אפילו חדש ואסור להשתמש אפילו צונן, שכר או שאל כלי מן הגוי אין צריך טבילה ודוקא כלי סעודה צריכין טבילה

[ב] כלי סעודה צריכין טבילה מהתורה הם רק כלי מתכות [כן משמע ממון הבי"ן] אבל כלי חרס וכלי עץ ואבן אין צריכין טבילה וחז"ל תיקנו טבילה לכלי זכוכית שהן דומין קצת לכלי ברזל כיון דאם נשתברו יכולים להתכין ולעשות מהם כלי אחר כמו מתכת: [כלים מקוים, מסעדה מותר להתארח ולאכול בכליהם כיון שעשויים למסחר ולא לצורך בעל המסעדה ובני ביתו]

[ג] טבילה את כל הכלי ולא ישרא כל שהוא מחוץ למים ואם הוא גדול ואינו יכול להטבילו כולו בפעם אחת אסור להטבילו לחצאין שיטביל תחלה צד אחד ויחזור ויטביל צד השני שאין זה דומה להגעלה הדתה הוא מגעיל להפליט האיסור וכיון דהגעיל חלק אחד ממנו פלט האיסור מאותו החלק ולכן חוזר ומגעיל חלק הנשאר אבל הכא הוא משום טומאה וכיון דמקצתו חוץ למים תחזור הטומאה ותתפשט בכל הכלי וצריך להזהר בזה:

[ד] בין כלי מתכות בין כלי זכוכית בעת שמטבילים יברך קודם טבילה אשר קידשנו במצוותיו וציוונו על טבילת כלים ואם מטביל כלי אחד בלבד יברך על טבילת כלי ובידיעבא אם יברך על כלי אחד טבילת כלים יצא שמשבירים שכונתו על כלים דעלמא והוא הדין להפך נמי יצא וצריך להטביל גם ידות הכלים וטוב לומר קודם הברכה פסוק ויהי נועם וכו',

[ה] חביות גדולות של זכוכית אפילו רק מכניסין בהם יין לקיום צריך לברך על טבילתם וכן מנהג בגד [חביות זכוכית שאין שותים מהם אלא מכניסים בו יין לקיום ראוי להטבילם בלי ברכה והמקל לא להטבילם יש לו על מה לסמוך] [ו] כל סוגי הזכוכית חייבים טבילה בברכה

[ז] כלי חרס המצופין בין אותם שקורין פרפורי אף על פי שהם מצופין במית ומחוץ משום שיש פלוגתא בזה וסב"ל ואם יש לו כלי אחר שטעון ברכה בודאי יטבילם עמו ביחד כדי שתועיל הברכה גם לאלו: [כלי פורצליון שהם פרפורי אין צריך להטבילם וכלי חרס המצופים בעופרת או בזכוכית מבפנים ובחוץ צריך טבילה בברכה ואם מצופים רק מבפנים יטביל בלי ברכה ואם הוא כלי חרס גדול ומצופה רק בפנים יש טרחה להטבילו אין צריך להטבילו וטוב לתנם לגוי במתנה ויחזור וישאלנו בדרך שאלה]

[ח] מאחר שיש מחלוקת בכלי חרס המצופין לכך חביות גדולות שהם כלי חרס מצופין נהגו בבגד שלא להטבילם כלל משום שיש טרחה גדולה בטבילתם וקשה להטבילם והרב שלחן גבוה כתב שיתנם במתנה לגוי וישאלם ממנו לא נהגו בבגד זה והמחמיר לעשות כדבר הרב תבוא עליו ברכה

[ט] יאחזו הכלי ברפיון בשעת טבילה ולכתחילה ילחץ ידיו תחילה במי המקוה עצמו ועם כל זה יזהר שלא ידחוק ידיו הרבה וצריך להטביל גדול בן י"ג שנה ויום אחד ואין מאמינים לקטן אפילו על כלי זכוכית וכלי חרס מצופים [קטן יכול להטביל בפניו וגם לברך ועל כלי זכוכית שהם מדרבנן נאמן אפילו לא בפניו ובן י"ג ויום אחד דינו כגדול]

[י] כלים שתשמשן לעשות עליהם קדירה אין טעון טבילה אבל כלים שדרכן לצלות עליהם המאכל עצמו טעוניהן טבילה וסכין של שחיטה וכן סכין שמפצלים בה הטבחים הבהמה וסכינים שמוחדים לנקר בהם הבשר כל אלו יטבילם בלי ברכה [סכין של שחיטה אין צריך טבילה כיון שהמאכל עדיין אינו ראוי לאכילה] אבל סכינים שחותכין בהם את הפת או שאר מאכל וכן המוזלג צריכין טבילה בברכה וכן כסוי הקדירה מטביל בברכה וכן משפך והבריות מטביל בברכה אבל הרחץ יטביל בלי ברכה: [קומקום חשמלי יתנם במתנה לגוי ויחזור וישאלנו]

[יא] דוד גדול שמרתיחין בו תמרים להוציא מהם שכר יטביל בלא ברכה אך לפי גדלם קשה להטביל אותם על כן יתנו לגוי במתנה ויחזור וישאלנו ממנו מיהו הכלי שמתמצא בו השכר יטביל בברכה וקדירה גדולה שמיוחדת לחמם בה מים לכביסה אין צריכה טבילה ואף על פי שלפעמים כשיהיה חופה או מילח מבשלים בה אין הולכין בכלי אלא אחר רוב תשמלו וקדירה גדולה שמגעילים בה כלים לצורך חג הפסח יטבילנה בלא ברכה:

[יב] שפוד שצולין בו, מדוכה של ברזל ושאר מתכות וכן היד של המדוכה יטביל בברכה אבל מדוכה המיוחדת לדוך בה הגרעינים של קפה בלבד ואין דכים בה דברים אחרים של מאכל יטביל בלא ברכה [מכות קפה אין צריך להטבילה בפרט אם היא חשמלית] והרחיים של מיני מתכות שטוחנין בה פלפלין מטבילין בברכה אבל הרחיים שטוחנין בה קפה בלבד יטביל בלי ברכה ופומפיה שהוא לוח ברזל קבוע ככבר קבוע במסמרין על דף עץ צריך טבילה בברכה כי הברזל הוא העיקר:

[יג] כלי מתכות שלשין בהם העיסה וכן כלי מתכות שעורכין עליהם המצות לצורך חג המצות יטבילם בלא ברכה:

[יד] כלי אבן וכלי עץ אין טעונין טבילה ואפילו אם קבוע ברזל דאי אפשר להשתמש בהם בלא הברזל אין טעון טבילה וכלי עץ שיש לו חשוקים מברזל מבחוץ שמעמידים אותו יטבילנו בלא ברכה ושלחן של עץ שמחובר על ידי חשוקי ברזל אין צריך טבילה אף על פי דמניחין הלחם על השלחן עצמו בלא בקערה מכל מקום דרכם לפרוס מפה על השלחן ואם לפעמים מניחים בלא מפה אין הולכים בכי אלא אחר רוב תשמישו ואפילו אם נאמר המפה בטלה לגבי השלחן וכאלו יליכא מפה מכל מקום הדף של השלחן שמניחים עליו המאכל יכול להשתמש בו לבדו והחשוקים שאים לתברו ברגלים כדי להגביהו ונמצא הברזל תשמיש דתשמיש:

[טו] אם נפחת שולי הכלי דבטל מכל תשמיש. ועשה לו הגוי שוליים מטס

חדש, צריך עתה להגביל בברכה כמו כלי שכולו חדש, וכלי חרס המצופה שנשבר לשניים ודקו הגוי בדבק, מטבילם בלא ברכה, וכלי מתכות של ישראל שמצפים אותם בבדיל ע"י גוי, אין צריכין טבילה, הדצוף של בדיל לא היו מעמידים ובטל הוא לגבי הכלי, וכתב הפר"ח שכן מנהגו פשוט ע"ש, וכן מנהג פה עירנו בגדאד, ואף שיש שכתבו שיטבילם בלא ברכה לא נהגו העולם בכך:

[טז] ישראל שקנה כלים לסחורה אסור להשתמש בהם אפילו עראי בלא טבילה אבל אם ישראל אחר שאכל אלו ממנו מותר להשתמש בהם בלא טבילה והמשאל לא קנאם לצורך כלים קנאם לסחורה ויש חולקין ויש סבורי ליהו דצריך להטביל וכן ראוי להורות ורק אם הם כלי זכוכית לא כלי פרפורי יש לסמוך על המקילין בשעת הדחק בלבד והיינו דוקא אם התנה עמו שאם ישברו ישלם לו דמי הקרן שלהם דוקא אבל אם התנה שישלם כפי הערך שהוא מרויח אז גם בשעת הדחק אין לסמוך על המקילין כי זה חשיב מקח ולא שאלה

[יז] ישראל שנתן כסף (מתכת) לאומן גוי לעשות כלי אינו צריך טבילה וזהו דעת מר"ן ז"ל אבל רמ"א ז"ל סבירא ליה להטבילו בלא ברכה וכן ראוי להורות [הלכה כמרן שאין צריך טבילה] ואם ישראל נתן לישראל כסף בשליחות הגוי לעשות כלי לגוי ונמלך ולקחו ישראל לעצמו אין צריך טבילה דהא לא בא לרשות הגוי ואין שליחות לגוי:

[יח] צריך לנקות הכלי מכל לכלוך וחלודה שלא יהיה חציצה [צריך להסיר המדבקה לפני הטבילה] וצריך שיבואו המים על הכלי בין מבפנים בין מבחוץ ואם הטבילו דרך פיו אין המים נכנסים בשוליו וכאלו לא טבל והרובה להטביל כלי שפיו צר ימלאנו מים ויטבילנו, כלי של איסור שצריך לו הכשר על ידי ליבון או הגעלה יכשירנו תחילה ואחר כך יטבילנו ואם הטבילו קודם הכשר יש פלוגתא בה לכך יחזור ויטבילנו אחר הכשר בלא ברכה

[יט] אם נשתמש בכלי הצריך טבילה קודם שהטבילו אין נאסר המאכל וצריך להטבילו אפילו נשתמש בו כמה פעמים:

פרשת מסעי – דיני עבודה זרה

[א] עבודה זרה בין של ישראל ובין של נכרי אסורה בהנאה ואפילו אם נשרפה אסור ליהנות בגחלתה ואפרה וכן תשמישי עבודה זרה ונוי שלה ותקרובתה כולם אסורים איזהו נוי ואיזהו תקרובת כל נרות שמדליקין לפניו וכן בגדים וכלים נאים ששוחטים לפניו או מליבישים אותה ותולין לה הרי זה נוי והתקרובת הוא כל דבר שיוצא בו קרב על גבי המזבח כגון בשר שמן וסולת ומים ומלח שהניחו לפניו לשם תקרובת נאסר מיד אבל דבר שאין מקריבין ממנה על גבי המזבח כגון בשר חיה ועוף אינו נאסר במה דברים אמורים במניח לפניו אבל אם שחט לפניו אפילו חיה ועוף שאין קרבין על גבי המזבח נאסר בכלל תקרובת ואפילו אם שחט חגב לפניו נאסר ואף על פי שאין עבודתם בכך:

[ב] בזמן הזה כל הצורות הנמצאים בין בכפרים בין בכרכים אם ניכר הדבר שנעשו לשם עבודה זרה אסורים וכן צורת שתי וערב שמעמידים בכנסיה שלהם לפניו דינו כעבודה זרה ממש שהרי מכבדין אותם וכן כל שתי וערב שמניחין בכל מקום אם מכבדין אותם שלוקחין הכובע ומשתחוין להם דינם כעבודה זרה ממש אבל צורת שתי וערב שתולין על הצואר וכיוצא אלו נעשין לזכרון ולא נקראו צלם ואין להם דין עבודה זרה: [אדם שקיבל מדליה ובה שתי וערב מותר לעונדה שאינה לשם עבודה זרה אלא לנוי בעלמא וטוב לעונדה רק בזמן טקסים וכדו' ולא בקבוע]

זוהר הקדוש מתורגם

המזוזה שמרת על האדם ומכניעה את המזיקים ואזי המזיק והיצר הרע מברכים אותו

מצוה שְׂקִיבֵע אָדָם מְזוּזָה לְשַׁעֲרוֹ, לְהִיּוֹת כֹּל אָדָם שְׂמוּר מֵעַם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשִׁיבָא אֶתְשַׁבְּחֵנּוּ. (הספד - תהלים קכ"א) ה' יִשְׁמַר צְאֻתְךָ וּבְאֶזְרְךָ מֵעַתָּה יָצֵד עוֹלָם. משום שְׂפוּד הַמְּזוּזָה עוֹמֵד תְּמִיד לְפָתַח, וְזוֹהוּ פֶתַח שְׁמֵלְמַעְלָה, וְזוֹהִי דְרָגָה שְׁנֵי־קִרְיָת שׁוּמֵר, לְהִמְצֵא בְשַׁמְרָה.

שְׂאָדָם אֵינוֹ שְׂמוּר, רַק מְשַׁמְרֵת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂהוּא תְּמִיד שׁוּמֵר, וְעוֹמֵד לְפָתַח, וְהָאָדָם פְּגָיִים. וְעוֹד, שְׂלָא יִשְׁפַח אָדָם זְכָרוֹן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעוֹלָמִים. וְזוֹהוּ כְּמוֹ הַצִּיּוֹת, כְּמוֹ שְׁנֵי־מָאָר (במדבר טו) וְיִרְאִיתֶם אֹתוֹ וְזָכַרְתֶּם אֶת גּוֹי'. כִּיֹּן שְׂרוּאָה הָאָדָם אֶת הַזְּכָרוֹן הַזֶּה, נִזְכָּר בְּעִצְמוֹ לְעִשׂוֹת מִצְוֹת רְבוּנוֹ. כְּסָפְרוֹ שֶׁל שְׂלֹמֹה, כְּסָמֵךְ לְפָתַח, כְּגָגַד שְׁנֵי דְרָגוֹת, מְזַדְּמָן שֶׁד אָחָד (זוה"ק) וְיֵשׁ לוֹ רְשׁוּת לְחַבֵּל, וְהוּא עוֹמֵד לְצַד שְׂמָאל. מְרִים הָאָדָם אֶת עֵינָיו, וְרוּאָה אֶת סוּד שֶׁם רְבוּנוֹ, וְנִזְכָּר בוֹ, וְלֹא יִכּוֹל לְהִרְעֵ לוֹ. וְאִם תִּאמַר, אִם כֵּן, כִּשְׁהָאָדָם יוֹצֵא מִהַשְּׁעָר הַחוּצָה הִרִי אוֹתוֹ שֶׁד עוֹמֵד לִמְיֵינוּ, וְיִמְזוּזָה לְשַׁמְאֵלוֹ, וְאִיךְ נִשְׁמֵר הָאָדָם כְּשֵׁהוּא שׁוּרָה לְשַׁמְאֵלוֹ? אֵלֶּא כֹּל מַה שְּׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כֹּל דְּבָר וְדְבָר נִמְשָׂךְ אַחֵר מֵינוּ. בְּאָדָם יֵשׁ שְׁנֵי דְרָגוֹת, אַחַת מְמַיֵּן וְאַחַת מְשַׁמְאֵל. אוֹתוֹ שְׁמַיֵּימֵן נִקְרָא יֵצֵר הַטוֹב, וְאוֹתוֹ שֶׁל הַשְּׂמָאל נִקְרָא יֵצֵר הָרַע. כִּיֹּן שְׂקִיבָא אָדָם מִשְׁעַר בְּיָתוֹ, אוֹתוֹ שֶׁד מְרִים עֵינָיו, וְרוּאָה אֶת הַיָּצֵר הָרַע שְׂשׁוּרָה לְשַׁמְאֵל, נִמְשָׂךְ לְאוֹתוֹ צֵד וְזוֹ מְמַיֵּן. וְבְאוֹתוֹ צֵד עוֹמֵד שֶׁם שֶׁל רְבוּנוֹ, וְלֹא יִכּוֹל לְהִתְקַרֵּב וּלְהִרְעֵ לוֹ, יוֹצֵא הָאָדָם וְנִצּוֹל מִמֶּנּוּ. כְּשֵׁנְכֵס, הִרִי הַשֶּׁם הַקְּדוֹשׁ עוֹמֵד לְמִיָּן וְלֹא יִכּוֹל לְקַטְרֵג עִמּוֹ. וְעַל זֶה צְרִיךְ הָאָדָם שְׂלָא יַעֲשֶׂה (יעב"ר) טְנוּף וְלִכְלֹף בְּשַׁעַר בְּיָתוֹ וְלֹא יִשְׁפֹּךְ מִמֶּנּוּ לְחִבְרִים. אָחָד, שְׂלָא יַעֲשֶׂה קָלוֹן לְעַם רְבוּנוֹ, וְאָחָד, שְׂנֵשׂ רְשׁוּת לְאוֹתוֹ וְלֹא יִפְתַּח לְחִבְרֵי. וְלָכֵן יִזְהַר הָאָדָם מְזוּזָה, וְיִזְהַר הָאָדָם שְׂלָא יִמְנַע מִשְׁעַר בְּיָתוֹ שֶׁם רְבוּנוֹ. וְכִשְׂאָדָם מְתַקֵּן מְזוּזָה לְפָתַחוֹ, כְּשֵׁנְכֵס (אוֹתוֹ הָאָדָם), אוֹתוֹ יֵצֵר הָרַע וְאוֹתוֹ שֶׁד בְּעַל כְּרַחֵם שׁוּמְרִים אוֹתוֹ, וְאוֹמְרִים (תהלים קי"ח) זֶה הַשְּׁעָר לֵה צַדִּיקִים יָבֵאוּ בוֹ. וְכִשְׂלָא עוֹמֵד מְזוּזָה בְּפָתַח הָאִישׁ, יֵצֵר הָרַע וְאוֹתוֹ שֶׁד מְתַקֵּינִים כְּאָחָד, שְׂמִים יֵדִיהֶם עַל רְאִישׁוֹ בְּזִמָּן שְׂנַכְס, פּוֹתִיחִים וְאוֹמְרִים: אוֹי לוֹ לְלַוְנֵי שִׁיעָא מֵרוּשׁוֹ רְבוּנוֹ! מְאוֹתוֹ זִמָּן הוּא עוֹמֵד בְּלִי שְׂמִירָה, שְׂאִין מִי שִׁיעַמְרֵי עֵלְיוֹ. מִרְחַמְרֵי שִׁיעַלְנוֹ. (זוהר ואתחנן)

אמרי חז"ל "מובא בתנא דבי אליהו רבא פרשה כד כל המבקש ימים ושנים, ועושר ונכסים וחיים בעולם הזה, וחיים ארוכים לעולם הבא שאין לו סוף, יעשה רצון אביו שבשמים ורצון אביו ואמו".

מובא בתנא דבי אליהו רבא כז "כשם שכבדת ועייגנת את אביך ואת אמך לעת זקנותם, כך תהא מתענג על חיי". אמרו חז"ל: המכבד את אביו, הקב"ה נותן לו בנים שיכבדהו - מידה כנגד מידה. (מדרש תלפיות ענף כיבוד אב ואם, ודייק כן מילקוט איוב תתקכז) חז"ל אומרים הוקש כבוד אב ואם לכבוד המקום נתבונן לרגע במשפט זה המכבד את אביו ואמו הוא כמו שמכבד ספר תורה, כאלו מכבד את המקום

מספורי המגיד

"כבוד המפקד, לדעתי לא צריכים לצעוק נואש, אני שולח לך את התמונות האחרונות שמתקנות את הרושם, אחריהן הסנטור כבר לא יוכל לצעוק "חי וקיים" עשיתי את התמונות הכי טובות שרק ניתן, הוא יוכל לראות את הבחור יוצא ביחד עם אמו מהדירה של המצילים, הוא יוכל לשמוע בהקלטה את שניהם מדברים, לא יהיה יותר על מה להתווכח"

"רמי שמעת על הפתגם "לנעול את האורווה אחרי בריחת הסוסים" אתה כבר הרגזת את הזקן מאד, מקוה שהנזק הוא עדיין הפך, עד כמה שאני מכיר אותו כבר הרגשתי את נחת זרועו ואוכל לומר לך, לא כדאי להתקרב לד' אמותיו כשהוא כועס" נעל אבירם את היוכוח הנצחני בסרקזם עוקצני להפגין עליונות.

רמי ניתק את השיחה, בלבו החליט להתפטר מהשירות המטורף בו צריכים למסור את הנפש תמורת אפס הערכה.

***

"פרי חדש" בצלחת:

רב מנדל כהן הוא אדם זריז במלאכתו, ככהן מיוחס (לדעת סבו יש להם יחוס בן אחר בן עד לאהרן הכהן, הכל מסודר בפנקס יש לו את כל עץ היוחסין משורטט על אחד מגאוני היחוס) אמון הוא על דברי חז"ל "כהנים זריזים הם" תמיד יעשה את מה שצריך ברגע המתאים, לא שניה אחת אחרי כן.

כשקיבל את הידיעה המשמחת על הגעתו של חיים שלום לבית אמו, ובקשת המשפחה להודיע זאת לאפרים זלמן נטל הדברים בזריזות, אותו בקר הקדים לבוא לכולל זמן רב לפני הסדר, כדי שיוכל לבשר לר' אפרים זלמן לא על חשבון הסדר הוא לא ימתין לאחר הסדר, כי איך אפשר להמתין עם ידיעה כזו משמחת זמן רב כל כך?

אך כשהגיע רב אפרים זלמן לכולל הבין שההקדמה הייתה דברים בטלים, ר' אפרים זלמן נכנס (כדרכו) כולו שקוע בישוב קושיא חמורה שהתעוררה לו עוד בערב באמצע ארוחה, בצלחתו נמצא "פרי חדש" כבר שעות רבות מתקשה הוא בחידוש של ה"פרי חדש" שנסתר לכאורה לחלוטין מסוגיא ערוכה, ראשו כאב מרוב מחשבות, איך מיישבים את דבריו?

כשנכנס לכולל לא ראה, לא אנשים לא קירות ולא סטנדרים שנצבים בתוך ומפריעים לרוץ בהיכל בלי להיכשל. הוא התהלך בהיכל בסערה הלך ושוב כשידו האחת אווחת בזקנו בחזקה והשניה נעה ימינה ושמאלה מעלה ומטה וליתר רוחות השמים, כאילו רצה הוא לגייס את כל רוחות השמים לסייע לו בתירוץ הגון, מצחו מאומץ מרוב מחשבה ומפיו נשמעות הבהרות קטועות: אם נאמר ק' אז יקשה מרעק'א בתשובות וכו' ואם נאמר ק', אז הפרי מגדים עד כנגד, וכן על זה הדרך...

רב מנדל חשש להפריע לו בריכה, איך ניתן לנתק אדם כזה ממקור החיות שלו? אפילו בשביל בשורה כל כך חשובה. הוא עומד מסומר למקומו, כשהוא רואה איך רב אפרים זלמן מסתובב כנמר בסוגר אנה ואנה, כל ראשו מאומץ איך מיישבים תמיהה עצומה.

רב מנדל החליט לגשת להקל על רב אפרים זלמן, אפילו אם רק ישמע את הקושיא גם בכך יוכל לעזור, הוא ניגש אל ר' אפרים ושאלו במה הוא עסוק, ר' אפרים זלמן לא שם לב לזה שרב מנדל מכהו על שכמו בעדינות מנסה למשוך את תשומת לבו, כולו שקועות בעניין, רק לאחר מספר מיסיונות הבחין ברב מנדל כהן.

"מקעהו וויסען וואס איז דיא קשיא וואס באדערט דיר אזוי פיהל? אפשר לדעת מהי הקושיא שמפריעה לך כל כך?" שואל רב מנדל את רב אפרים זלמן, כולו התעניינות.

פני רב אפרים זלמן אורו, הוא מכיר את רב מנדל כהן כמחודד עצום, באמת כדאי להכניס אותו לעומק הקושיא. לא עוברת דקה ושני האברכים נכנסים לדו שיח מפותל בישוב קושיא עצומה שמעלה רב אפרים זלמן בדברי הפרי חדש, רב מנדל מנסה את כוחו, הוא מציע כמה גישות בהבנת הסוגיא, אך רב אפרים זלמן הוא ווכחן עקשן, הוא סותר את כל דברי חבריו בהיניף יד, אבל גם רב מנדל אינו קטלא קניא, לאחר כמה מהלכים, הגיע עמו לעמק השווה, הוא הציע מהלך מחודש בסוגיא על פיו לא קרבו הנידונים זה אל זה כל הלילה, אין כל סתירה בין הסוגיא לפרי חדש.

רב אפרים זלמן הוא איש אמת, כשהוא רואה את הצדק בדברי השני הוא שמח כמוצא שלל רב, כשמע את הכיוון של רב מנדל התרגש מאד, אכן יש ממש בדבריו, הוא לחץ את יד חברו בתודה והביע את שמחתו העצומה על השותפות בעול, לאחר שסיימו רבו רב מנדל כהן כי יש לו עניין חשוב לדבר עמו אבל לא על חשבון הסדר, ברגע שסיימו את הסדר תוך כדי הילוכם לבית הוא מבקש לומר לו משהו חשוב מאד.

לאחר הסדר יצאו שניהם מהכולל הם נעמדו בחצר, רב מנדל כהן לא איבד רגע, הוא סיפר לרב אפרים זלמן את הבשורה המשמחת על גיסו לשעבר חיים שלום שחזר לביתו בדרך מופלאה ביותר, לאחר מיכן הוסיף כי חיים שלום העביר בקשה לבוא אליו עוד היום, הוא רצה לדבר עמו על עניין חשוב ביותר, הוא מבקש לא לדחות את הנושא כי בנפשו הדבר.

ר' אפרים זלמן היה כל אותה עת אחוז שתיקה, למרות כל התפילות והניסיונות שנעשו עד עתה, לא יכול היה להאמין כי הדברים יצאו אלי פועל, זה נתפס בעיניו כ"על מנת שתעלה לרקיע" אמנם אפילו חרב חדה וכו' אבל כאן זה כבר לאחר כלות כל הקיצין.

והנה עתה בא רב מנדל ומבשר לו כי חיים שלום נמצא בבית אמו, איש אינו יודע איך יצא, אבל בפועל מצאו אותו מונח בשטח שמאחורי בתי הונגריין, איזה מלאך נסתר אחזו בציציות ראשו והביאו לשערי ירושלים, קשה היה למוחו להכיל ידיעה מרעישה זו, אבל הוא מכיר את רב מנדל כהן כבר מספר שנים, הוא אחד האברכים המיוחדים בישורתם, מעולם לא נתפס רב מנדל באיזה מעשה לצנות, תמים תהיה בדרך ה' התקיים בו בכל הליכותיו בלי שום קמט, אם הוא אומר לו את הדברים אות ומופת שאירע הדבר.

לאחר שרב מנדל סיים את דבריו נותר רב אפרים זלמן חומם, פניו חיוורות כסיד, קשה לו לעכל את הבשורה, לפתע עיכל את הדברים ופרץ בבכי נסער, לאחר מיכן לא פסק מלהודות לבורא יתבודק על רוב חסדו, הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו, יהי שם ה' מבורך מעתה

מספרי המגיד

ועד עולם, מילות ההודאה לא משו מפיו, אין ספור פעמים חזר עליהן ודמועות מתגלגלות על זקנו ההדור, לאחר מיכן ביקש מרב מגדל להודיע שיבוא לבית חיים שלום רק בשעות הערב לאחר שיתאושש מהסיפור. הוא חזר לביתו, אבל לא יכול היה להתאפק וניגש לבית הוריו כדי לבשר את הבשורה הטובה.

***

מידות קשה לשנות:

רב משה יוסף ורעייתו ציפורה קיבלו את הבשורה כל אחד בצורה אחרת, רב משה יוסף יצא מגדרו משמחה, לאחר ששמע על הנס הגדול שאירע עם חיים שלום, פיו לא פסק מלשבח את הבורא על החסד הגדול הוא רץ לארון להוציא משקה מיוחד ששמר רק לעתות שמחה, הוא מזג לעצמו כוס גדולה ונתן אף לר' אפרים זלמן לשתות, סיא נישט קיין פאשעטע צייט, דאס איז אבאווויז פון הימעל פון איתערוותא דלעילא-זה לא זמן פשוט זה גילוי של עת רצון מלמעלה. הקב"ה הראה לנו במופת חתוך כי החלום שהתגלה לצארטיל הוא אמיתי, על זה יש לצאת בריקוד של ממש. בלבו פנימה התעוררה לפתע תהיה אמרו חז"ל "אין חלום בלא דברים בטלים" זה אומר שגם בחלום של צארטיל יש לדון אם החלק הזה שהיא הזיווג האמיתי של חיים שלום הוא אמת, אבל בלבו גמר שאם יתבקש מאת חיים שלום לחדש את הקשר, הוא לא ידחה את הבקשה.

הוא הבין בשכלו החריף כי רב מגדל כהן השכן של משפחת פינקלשטיין נשלח בשליחות המשפחה אל אפרים זלמן, כדי להשיב עטרה ליושנה, תמיד נחשב כמיד נפש של חיים שלום, גם בתקופות הכי קשות שמרו על קשר נאמן, בפרט בתקופה האחרונה כשהפך ר' אפרים זלמן את העולם להוציאו מבית הסוהר, אין ספק שר' אפרים זלמן נקרא לבית משפחת פינקלשטיין כדי להשיב את השידוך.

אם כך פני הדברים, אם יעלה אפרים זלמן את ההצעה, לא ידחה את הבקשה, הגיע הזמן שהשידוך ישוב אל כנו, חמש עשרה שנה ומחצה פרק זמן ארוך מדי, צארטיל כבר בגרה מאד, אסור להתעכב יותר, בלי הערמת קשיים מיותרים.

אך אצל ציפורה רעייתו הביאה הבשורה לתוצאה הפוכה לחלוטין, למרות כל התפילות והציפיה של בתה צארטיל בכל יום לשלום של חיים שלום, הנכונות שלה להשיב את השידוך אל כנו, ברגע שהגיע העת, התגשמו כל הסימנים שראתה בתה בחלום, היא פחדה מלהסכים לחלק הנוסף שראתה, כי היא הזיווג האמיתי של חיים שלום, לבה אינו שלם עם צעד כזה, להשיב עטרה ליושנה, לומר לה שצארטיל תהיה זוגת חיים שלום, כמו לומר לה שתתארס עם סרגיי איבנוביץ הבן יחיד של כומר העיר אמשינוב, סטודנט לכלכלה באוניברסיטת קייב.

היא מרגישה כעת שהוא לא שייך ומתחבר למשפחתם, היא ניסתה להתכחש שהנס הגדול שאירע לחיים שלום מחייב אותה במשהו, חיים שלום חזר לביתו בדרך פלאית מכלא איום ונורא שאין ממנו יציאה, געוואלדיג (נפלא) יש להודות על כך לה' ולומר, הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו, יהודי שיוצא מכלא קשה לאחר הרבה צער, אין ספק שזוהי שמחה גדולה ומצוה גדולה להשתתף בשמחה הנ"ל, אבל לא מעבר לכך, צארטיל צריכה בעל שלא חווה כל כך הרבה משברים ועשה כל כך הרבה טעויות, הוא אינו בריא בנפשו ומי ידע אם בדתו, הוא עבר מהפכים רבים מדי, אי אפשר לדעת אם אין לו דעות כחזות, היא מרגישה שעליה להתנגד לצעד הזה ויהי מה.

היא מיהרה להימלט לחדרה ופרצה בבכי עת, כאשר מערבלת הרגשות מציפה אותה ומונעת ממנה מחשבה נכונה. רב משה יוסף ובנו עמדו חיוורים כסיד, הם לא ידעו איך מעכלים את התגובה הספונטנית שהעידה על חוסר בשילות ואי יכולת לעכל את השינוי הגדול שאירע.

צארטיל לא הייתה באותה שעה בבית ולכן לא הייתה שותפה לבשורה, רב משה יוסף נשבר מאד מתגובת רעייתו, הוא ידע עד כמה השנאה פעם הייתה גדולה, אבל לאחר כל השיחות והתפילות בהן היא עצמה הייתה שותפה, שינתה הרבה את טעמה.

והנה "לא דובים ולא יער" אמרו חכמים "זרוק חוטרא אעיקרא קאי" כשתזרוק את המקל למעלה הוא ישוב לאותו מקום הוא לא ישנה כיוון, בן אדם לא משתנה ביום אחד, אם הוא לא עובד על מידותיו ונלחם בהם באופן קבוע ישאר אותו גולם, קל לחדש בכל התורה ולא לשבור מידה אחת, אמר פעם גאון המוסר "אור ישראל" מסלנט ז"ע שהעיד על עצמו שקל לכתוב אפילו ספר עמוק כמו הנודע ביהודה מלכתוב דף אחד ב"מסילת ישרים".

כשחזרה צארטיל לבית פגשה את אביה שרדי בדילמה עזה, הוא לא ידע איך לבשר לה את הבשורה שעדיין גוררת עמה אבני נגף, האמא מסתגרת לה זה מספר שעות בחדר ואינה מוכנה לצאת, אפרים זלמן כבר לא היה בבית הוא העדיף ללכת לביתו ולא לראות את המחזה הלא נעים.

צארטיל קלטה שמשוהו סוער מתחולל בבית, היא לא העזה לשאול, היא ניגשה למטבח אכלה משהו קל ויצאה מהבית, רגליה נשאו אותה לבית הכנסת הסמוך, היה לה מפתח ל"עזרת הנשים" שם הייתה מתייחדת לא אחת בתפילות או באמירת פרקי תהילים, לבה הרגיש כי יש שוב מאורע שמטלטל את הבית, היא מבקשת להתפלל לבורא שהדברים יתהפכו לטובה.

***

מה עלי לעשות במקרה כה עדין?

רב אפרים זלמן יצא מבית הוריו כשרוחו נסערה, הוא ראה היטב את התגובה הנסערת של אמו והבין שמערכה לא קלה עומדת להתרחש, גם לאחר כל מה שאירע, קשה לאמו לעכל את משמעות התוצאה, היא קלטה היטב שהנושא שממנו התחמקה עד עתה מגיעה לידי להכרעה, והיא לא יודעת איך להגיב.

ר' אפרים זלמן התלבט קשה, האם מותר לו להיכנס לתוך עניין סבוך שנוגע ל"כבוד הורים" הנושא בכללותו הוא עדין מאד וצריך להיות נתון לשיקול דעת של אנשים גדולים ומבוגרים אחראים, מה הוא עושה בעניין זה?

מספורי המגיד

נושא כזה צריך להגיע להכרעת המורה הוראה הגדול שלהם הגה"צ רב וועלוול שיחי' שמנהל את כל ענייני הבית מאז ומתמיד, לעולם צריך לתת לאבא לעשות את זה, אבל הוא חשש שהפעם לא יהיה לו את הכוחות, הוא ראה אותו באותם רגעים והבין היטב שהנושא קשה לו מאוד, הוא לא יהיה מסוגל ללכת לספר למו"צ את כל העניין ולבקש את התערבותו, אם יש מי שיכול לעלות את הנושא, הוא זה שצריך לעשות זאת.

השאלה האם כעת ירוץ לביתו של המו"צ או אולי עדיף קודם להיפגש עם חיים שלום לראות בדיוק מה מצבו ולשמוע ממנו מה בדיוק רצה לומר. לאחר התחבטות קשה החליט שקודם ייפגש עם חיים שלום כפי התוכנית הראשונית, משם יראה איך ימשיך בעניין.

מיד אחרי סדר שני הלך ישירות אל בית משפחת פינקלשטיין, הוא התקבל בכבוד גדול על ידי האמא שמהירה להביא כיבוד קל, לאחר טעימה קלה נכנס לחדרו של חיים שלום, כשראה אותו לראשונה נחרד מאד למראהו, זה לא היה חיים שלום שפגש בפעם האחרונה במגרש הרוסים, אז עוד הייתה לו צורה אנושית, הפעם נראה "חורבת אדם" כמעט מוחלמך (שלד) שיצא מאחת ממחנות העבודה של הנאצים ימ"ש, עוד ועצמות בלא טיפת בשר, פניו כמעט ללא לחיים, העיניים שקועות בחוריהן, כאילו לא ישן ולא אכל תקופה ארוכה מאוד, מי ידע אם אינו שוקל יותר מ- 40 ק"ג, מי ידע אלו עיניים והשפלות עבר בתקופה האחרונה, אבל פניו הפיקו חיוניות רבה, היו אלו עיניים של אדם שמבין את החיים למלוא העומק.

חיים שלום הביע את שמחתו הרבה על הביקור, הוא סיפר לו בקצרה מה שעבר עליו בחודשים האחרונים מאז נתפס, כמו כן סיפר לו על ההברחה הפתאומית ממגרש הרוסים לכלא "תל מונד" שם היה מבודד מיתר האסירים עד שכמעט נאלץ לדבר עם עצמו, לאחר מיכן עבר ניסיון קשה בעת שנגרל בכיר בלבוש אזרחי הגיע לחדרו בכלא וניסה לפתותו בפיתויים לא פשוטים שיסכים לחזור לשיחות, הוא יקבל תפקיד בכיר מאד עם משכורת מכובדת מאד, תיבנה לו דמות חדשה עד שאיש לא ידע שהוא מולי פלד של העבר, הוא יגיע עד לרום המעלות, אבל אם לא...הרים וגבעות מצד אחד ואיום חמור ביותר... אם לא תיאות לשמוע את הצעתנו תעבור תהליך עיניים שלא תשרוד בהם אפילו תקופה קצרה.

כדי שיבין על מה מדובר, סיפר לו על הכלא המסתורי אליו הועבר באישון לילה שם עבר גיהנום אמיתי, הוא לא רצה להאריך בעניין רק מסר לו ראשי פרקים, לרב אפרים זלמן זה היה מספיק, הוא הבין כי חברו עבר כור היתוך מושלם, צירוף אחר צירוף, מתייסר בכל מיני סוגי השפלות ומכאובי הנפש והגוף.

המקום בו שהה דמה למחילת קבר בו נכנסים חיים אבל לזמן קצר, המוות הקרוב כמעט בטוח, מי שבא למקום מאבד את כל החיוניות עד שמואס בחייו לחלוטין, הסוהרים הם אנשים שפלים ביותר, תת אדם שנהנים למרד את חיי אסיריהם בכל האופנים, הם מתאימים לכל אסיר את היחס האישי, הם יודעים לזהות נקודות חולשה ולדרוך על היבלות הכי כואבות באכזריות רבה, גם הוא עבר דרך מחורים עד שחשק לא אחת למות.

אבל בזכות מסירות נפשו לקיים את מצוות אמילת מצה בהידור, עד שנכון היה למות בצומות ממושכים, זכה שהסוהר שלו מוריס התרסק, נימה אנושית שהייתה חבויה בתחתית נפשו נעורה בו לפתע, בזכותו נעשה רעש אצל הצוות האכזרי, היה מי שדאג להביא לו מצות יין ומרור בהידור, מאותו ליל הסדר זכה לפתע שנשמתו גבהה מאד, היה לו חלום בו התגלה לו אביו שבישר לו כי בזכות מסירות נפשו על המצוות ולימוד התורה שהתחדש ביתר שאת בתוך תא כלאו זכה שצעקתו נשמעה, הוא בישר לו שיצא מהכלא בקרוב.

והנה הנס קרה, הוא אמנם לא ידע איך זה קרה, אבל כנראה שהיה איזה גורם שדאג להוציאו מהכלא תוך שהוא מרדים אותו לחלוטין, אין לו מושג כמה זמן היה בלא הכרה עד שהתעורר ומצא את עצמו בבית של יהודי יקר מבתי הונגרים, הוא סיפר לו כי מצאו אותו במגרש ליד ביתו מוטל ללא הכרה, כנראה שמי שהביא אותו דאג להניחו שם כדי שיהודים יקרים ימצאו אותו, הנס הגדול שהיה זה ממש בקרבת בית אמו כן יכלו לשלוח שליח להודיע את אמו כי חזר, ב"ה הוא מתאושש לאיטו מהטלטלות שעבר ומקוה לחזור לשגרת החיים.

חיים שלום עשה מעט הפסקה, הדיבור עדיין קשה לו, הוא התרגש מאד, הוא ידע שעומד הוא לדבר על התכלית זה ריגש והפחיד כאחת, הוא ידע כי הוא עומד לבקש בקשה לא פשוטה, להינשא תוך חודש ימים, פרק זמן קצר למדי כדי להסתגל אליו מחדש.

שכלו אמר לו שצריך כעת להרפות, לבקש ממשפחת הויזמן שתתרצה לקחת חתן עלוב חיים שנראה שיצא זה עתה ממחנות המוות וכמעט הוא ללא צורה יהודית, גם זה דבר נועז מאד, ולהעז ולבקש שתוך חודש ינשא לצארטיל נשמע מטורף לחלוטין.

אבל הוא אינו יכול להתעלם מהחלום הברור שקיבל מאביו רב שלמה זלמן ז"ל שנקב את חודש סיון כחודש הנישואין, אמנם נאמר 'חלומות שוא ידברון' ואין חלום בלא דברים בטלים, אבל יש לו הרגשה תת הכרתית חזקה שגם קטע זה הוא אמת, הוא יזכה להינשא עוד בחודש סיון.

אבל איך מעלים כזה נושא על השלחן, זה נראה כל כך רחוק, קודם צריכה המשפחה לעכל את עצם החזרת השידוך, רק אחרי כן לדבר על קביעת תאריך, לאנגזאם אונד זישער-לאט ובטוח" (פתגם ידוע בגרמנית ובכל השפות יש את הדומה לזה).

אבל אם יתחיל לדבר בשלבים איך יגיע בפרק זמן כה קצר לחתונה!?

ללכת על זה או לחכות ולומר שזהו חלק הדברים בטלים של החלום. את זה נדע רק בפרקים הבאים.

~~~~~

הכתובת החדשה להרשמה לקבלת הגיליון היא:

<http://mevaser-tov.ru/index.php/he/the-maggid>

פניני הפרשה

זאתחנן

עלון מס' 1150

שנה כ"ג התשפ"ב

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216
כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

תשובות לכל השאלות

ומי גוי גדול אשר לו חוקים ומשפטים צדיקים ככל התורה הזאת – יש להבין מה שייך לכתוב על חוקים את התואר "צדיקים" ששייך בבני אדם? רש"י מפרש חוקים ומשפטים הגונים ומקובלים. ומוסיף הרמב"ן שהחוקים האלו מתקנים את העם להיות צדיקים והגונים.

הגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל סיפר על החפץ חיים שהיה אומר: יש לאדם רגעים שהוא נאלץ להחליט בענין מסוים, ואינו יודע מה להחליט. והנה אחד לוחש לו באוזנו: יש לך את מי לשאול, תוכל לשאול את הקב"ה בכבודו ובעצמו. כיצד? בתורה יש תשובה לכל השאלות שבעולם לכלל ולפרט, כמובא בתענית (ט' ע"א) "ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא" – הפתרון שמוצאים בתורה – הוא עצת ה'. אבל דרושות עינים מאירות לראות את הכתוב בתורה והיכן הדבר כתוב, וככל שהאדם דבק בתורה, כך זוכה למצוא בה תשובות לכל השאלות. ועל זה התפלל דוד המלך ע"ה "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך".

מעשה ביהודי איש עסקים מגרמניה, אשר החליט יום אחד כי צריך הוא לעשות לא רק למען ה"עולם הזה" שלו, אלא להכין עצמו גם לעולם הבא, ולכן די יהיה לו אם ינהל את עסקו רק מחצית היום, ואילו במחצית השניה – יסגור את עסקו ויעסוק במעשי חסד. והוא אמנם החליט וכך עשה. אלא שבינתיים נכנס היצה"ר לפעולה. לא רק שהעסק היה סגור מחצית היום, אלא שגם בחצי היום שהעסק היה פתוח – הדברים כבר לא התנהלו כרגיל וההצלחה לא האירה לו פנים. בני משפחתו התנגדו לצעד שעשה, והיהודי נכנס למבוכה קשה. והנה שמע כי החפץ חיים הגיע לוינה. קם ונסע לוינה, הלך למקום האכסניה של החפץ חיים ומצא שמאות אנשים צובאים על הבית. נדחק האיש בקושי בתוך ההמון, כשהוא מקוה ומצפה שיצליח להתקבל אצל החפץ חיים בכדי לשאול אותו מה יעשה בעניינו.

כאשר נדחק לחדרו של החפץ חיים, היה זה בדיוק כשהוא נטל ידיו לסעודה. עמד והמתין ושמע כיצד הוא מברך ברכת "המוציא" ואומר את הפרק: "מזמור לדוד ה' רועי לא אחסר". החפץ-חיים היה קורא ומבאר לעצמו את הפסוקים עד שהגיע לפסוק המסיים: "אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי". מה אומר לנו כאן דוד מלכא משיחא? – הקשה החפץ חיים. עמד מיד וביאר, קורה פעם שיהודי מתחיל לעשות טוב וחסד ועל זה מתחילים לרדוף אותו, ואזי הוא הושב לעצמו: מה לי ולצרה הזאת, ולשם מה לי כל זה? ועל כך משיבים לו: אל תהא טיפש, אם יש לך רדיפות – הרי זה מפני שגזרו עליך רדיפות, ואם כן, הלא מוטב שיהיו לך הרדיפות מחמת טוב וחסד שהנך עושה, כי על כך הלא תקבל גם עולם הבא וגם יהיה לך עולם הזה וכל השכר הטוב. והוא שאומר לנו דוד: "אך טוב וחסד", אני עושה רק טוב וחסד, אלא מאי "ירדפוני"? שירדפוני אפילו כל ימי חיי, אבל בשביל זה הלא אזכה לשכר של "ושבתי בבית ה' לאורך ימים"!!!

שומע היהודי והבין שכבר קיבל תשובה לשאלה המנקרת במוחו, והוא אפילו כבר לא צריך להציג את שאלתו בפני הצדיק. קם וחזר לביתו שמח וטוב-לב. המשיך במעשי החסד ואך טוב וחסד רדפוהו.

עצה טובה	יחיד ומיוחד
כדי להתמודד נכון עם ביקורת, התייחס אליה כאילו היא נאמרה למישהו אחר. הוצא את עצמך מהתמונה ושקול את הדברים באובייקטיביות. שאל את עצמך: "מה הייתי מייעץ לחבר ששמע ביקורת כזאת?". (רבי נח וינברג זצ"ל בספר "מ"ח קנייני תורה" דרך ל"ה).	החודש היחיד ששמנו אינו מוזכר בתנ"ך חודש מנחם אב (הרב אביאל חיים חורי הי"ו).

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"על ידי חידושי תורה הוא מברר ניצוצות הקדושה מהקליפות... מעלה נשמות העשוקות בקליפות וכאילו הוא שהולידם... וזוהי מצות פריה ורביה בתורה".
(מגיד חדשות" ח"י עמ' רע"ד).

קרב אתה ושמע וגו' ואת תדבר אלינו וגו'

פירש רש"י ז"ל שדיבר הכתוב בלשון נקבה מכיון שהתשתם את כוחי כנקבה, וכי לא היה יפה לכם ללמוד מפי הגבורה ולא ללמוד ממני. ע"כ. ולכאורה קשה, הרי אח"כ מצינו שהקב"ה הצדיק את דברי בני ישראל ואמר היטיבו אשר דיברו. ונראה לי בס"ד לפרש שהקב"ה התכוין שאמנם עכשיו לא עשו כהוגן שלא ביקשו לשמוע ממני, אבל מי יתן והיה לבכם זה להם ליראה אותי, רצונו לומר שאם כי עכשיו ביקשו כן מיראה, אבל הלואי שבעתיד יהיו לפחות יראים אותי ולא יעזבוני לגמרי. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

ולא תחמוד אשת רעך

דברה זו שונה מכל הדברות שהיא במחשבה בלבד (למעט הדברה ראשונה שהיא עצם האמונה). ובכל זאת נכתבה בעשרת הדברות, להורות שמצד התאווה המחשבה היא מוליך מאד למעשה, וגם שחומרתו כעין מעשה. (מכת"י הגאון רבי יצחק חן זצ"ל).

נקודת חן / עובדיה חן**תפלה על פתחו של קבר**

כיון שהגיע ט"ו באב שאז הירח במילואו, הבינו שהם לא טעו בחשבון, רק הקב"ה ברוב רחמיו מחל להם ולא לקח את נשמתם. מיד קבעו את יום ט"ו באב ליום טוב.

תמה על כך הגאון רבי שלום כהן שליט"א (ראש ישיבת "פורת יוסף") מדוע דוקא אותם חמשה עשר אלף האחרונים זכו שיסיר מעליהם ה' את הגזירה מה שלא זכו כל הקודמים להם? הרי אין ספק שכולם התפללו לביטול הגזירה ומדוע רק תפלתם של האחרונים התקבלה?

ישובו מאיר באור גדול את כוחה של תפלה מתוך תלות מוחלטת בבוא: שונה היתה הכניסה לקברים בשנה האחרונה מכל השנים הקודמות. בכל שנה כליל תשעה באב, היו כולם נכנסו לקברים, ובודאי כל אחד מהם התפלל שהוא לא יהיה אחד מהחמשה עשר אלף שנגזר עליהם למות השנה, אך התפלה לא באה ממש ממעמקי הלב, כי הוא תלה תקוה שמבחינה הסתברותית הוא ישאר לחיות כמו הרוב.

לעומת זאת, אותם חמשה עשר אלף שנותרו בשנה האחרונה, בשעה שעמדו על פתח קבריהם, הם ידעו בוודאות שהם לא יקומו יותר, מאחר שהם האחרונים שנשארו מדור המדבר. מאחר שלא היה להם שום "פתח מילוט", התפללו והזעקות שלהם היו נראות אחרת לגמרי. הם עשו תשובה שלימה, ונשאו תפלה ותחינה לפני הקדוש ברוך הוא מעומק הלב שירחם עליהם ויבטל מעליהם את הגזירה.

תפלה כזאת שבאה מהמקום העמוק ביותר בלב כשהמתפלל משליך כל יהבו רק על ה', בכוחה לבטל אף גזירה קשה ונוראה כזאת שבאה עם שבועה.

במסכת תענית (דף ל' ע"ב) מבואר שלא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב, מפני שכלו בו מתי מדבר. במדרש איכה רבה (פתיחתא פרק ל"ג) הדבר מבואר ביתר הרחבה: בעוון חטא המרגלים שהוציאו דבת הארץ רעה, נשבע ה' יתברך שכל הזכרים מבין עשרים שנה ועד ששים שנה ימותו במדבר ותמנע מהם הכניסה לארץ ישראל. בנוסף, נגזר עליהם להתעכב עוד ארבעים שנה במדבר עד שיכנסו לארץ המובטחת. אמר להם הקב"ה: אתם בכיתם בכיה של חנם, אני אקבע לכם ביום זה בכיה לדורות.

מאותה שנה, בכל ערב תעשה באב היה כל אחד חופר קבר לעצמו, כליל תשעה באב היה נפרד מבני משפחתו, נכנס לקבר וישן מבלי לדעת אם זו שינה רגילה או שינת עולמים. בבוקר היה הכרוז יוצא ומכריז: "קומו והבדלו החיים מן המתים". מי שקם היה הולך לביתו וממשיך את חייו והנשארים כוסו בעפר. בכל שנה הגיע מספרם של המתים לחמשה עשר אלף, כך שבמשך ארבעים שנה כל השש מאות אלף איש היו עתידים למות.

והנה בשנה האחרונה החמשה עשר אלף הנותרים, נפרדו ממשפחותיהם, חפרו קברים והלכו לישון. לכולם היה ברור שבניגוד למה שהיה בשלושים ותשע שנים הקודמות - הפעם לא יצא בבוקר הכרוז ואף אחד מהם לא יקום.

והנה להפתעת כולם, בבוקרו של יום, כולם קמו מיששו את גופם ונוכחו לראות שהם חיים וקיימים ואף אחד לא מת. סברו שכנראה טעו בחשבון הימים, ועדיין לא הגיע ליל תשעה באב, ולכן חזרו ושכבו בקברים במשך הלילות הבאים.

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

הפיגוע שהציל ממחלה

בינתיים, ר' דניאל היה במצב קשה ביותר וכל גופו דימם. בכוחות אחרונים הצליח להגיע לאוטובוס שעצר במקום ודפק לנהג שיפתח לו את הדלת. הנהג הכניסו במהירות פנימה ודאג להשכיבו על המושב האחורי, כשהנוסעים מנסים לעצור את שטף הדם. דניאל רק גנח מכאביו והחל לומר "שמע ישראל".

אמבולנס הגיע במהירות למקום ואנשיו העניקו לו טיפול רפואי ראשוני ופינו אותו לבית החולים "אסף הרופא", כשמצבו מוגדר בינוני עד קשה.

בבית החולים הוא הורדם והוכהל לניתוח חירום ביחידה לטיפול נמרץ, כשרבים בעם ישראל קורעים שערי שמים בתפלות לרפואת ר' דניאל בן ידידה.

תוך כדי הניתוח באיברים הפנימיים שנפגעו, גילו הרופאים לתדהמתם כי מעל המעי הגס מקנן גידול סרטני מסוכן שהחל להתפשט! כבר באותו ניתוח שארך ארבע שעות, כרתו את הגידול הממאיר ותפרו.

לאחר שהתעורר והתאושש סיפרו לו שגילו אצלו גידול סרטני תוך כדי הניתוח, ואם לא היו כורתים אותו באופן מיידי, חייו היו בסכנה גדולה.

כעבור שבוע מהפיגוע, כאשר היה בשיקום בבית הוריו, אמר לכלי התקשורת: "אני חייב תודה כפולה לבורא עולם. ראשית, על כך שניצלתי מהפיגוע והמחבל לא פגע לי באיברים רגישים יותר. שנית, על כך שהקדוש ברוך הוא זימן לי את הניתוח כדי להציל אותי ממחלת הסרטן. נכון שהפיגוע היה קשה וכואב, אבל קיבלתי את החיים במתנה מכל הכיוונים. אדם אינו יכול לתאר לעצמו לאן דקירה יכולה להוביל אותו..."

אני אסיר תודה לקדוש ברוך הוא על הפיגוע, שכמעט קיפח את חיי, ובעצם הציל אותם..." סיים ר' דניאל את סיפורו המלמד שגם מה שנראה לכאורה הדבר הגרוע ביותר – גם זו לטובה.

בעיצומו של יום שני, כ' במרחשון, נחרד עם ישראל לשמוע על פיגוע רצחני בראשון לציון שהתפרס על פני כמה זירות. מחבל ארוך בן 19 תושב חברון הגיע סמוך לרחוב הרצל בראשון לציון, והחל במסע "ידו בכל" בעזרת סכינו.

אחד הפצועים קשה באותו פיגוע היה ר' דניאל כהן, תושב שכונת נוה אחיעזר בעיר בני ברק, ששימש משגיח כשרות במועצה הדתית בעיר ראשון לציון.

באותה שעה הוא אחז בידו שקית עם ספרי קודש, והמתין לאוטובוס פנימי שיסיע אותו ליעדו הבא בעיר, כשלפתע הגיח המחבל מאחוריו והחל לחנוק אותו בכל כוחו.

ר' דניאל נבעת וחש שמפרקתו עלולה לצאת ממקומה. במקביל, המחבל שלף את סכינו ודקר אותו בראש, בגב ובפנים.

ר' דניאל ניסה להסיטו מעליו בידו והמחבל ניסה שוב לפגוע בגרונו. דניאל הצליח להטות את ידו של המחבל, והלה פגע בו בלסת ליד האוזן, הפילו ארצה למדרכה ואז דקר אותו מספר דקירות לאורך צדו השמאלי של גופו - בחזה, בבטן ובכתף.

עובר אורח זרק פח אשפה לכיוונם בניסיון לעצור את המתקפה, ואז המחבל ברח ור' דניאל נמלט לעבר השני. לאחר מכן המשיך המחבל לרוץ בטירוף לאזור של חנויות ברחוב סמוך, דקר גבר נוסף ופצעו באורח קל, משם רץ לחנות בגדים ופצע קשישה כבת 80 בפלג גופה העליון באופן קשה.

מסע הרצח יכול היה להימשך אלמלא אשה שלא איבדה את עשתונותיה, ומיהרה לסגור את דלת החנות כשהמחבל לכוד בפנים. אזרחים שהיו במקום נכנסו פנימה, השתלטו על המחבל עד שהגיעו לחנות צוות סיור של אופנוענים מתחנת ראשון לציון, שאזקו אותו והעבירו אותו לחקירה בתחנת המשטרה המקומית.

☺ זה לא חוק! ☺

חכם אחד רגיל היה ללמד זכות על ישראל, והיה אומר: על שלושה דברים אני מתקנא בקלי-עולם: אין הם נושאים שם-שמים לשוא, אין הם באים לידי ספק-ברכה, ובמקומות מטונפים אין הם באים לידי הרחור בדברי-תורה...

☺ חוק חוק חוק אלא... ☺

כשלא עושים - לא טועים...

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

(מתוך ספר "מקור נאמן" ח"ג שעתיד בע"ה לראות אור)

שאלה: האם מותר לכסוס צפרניים בפה? והאם צריך ליטול ידיו לאחר מכן?

תשובה: מותר על פי הגמרא (מו"ק דף י"ח ע"א), ולא כדאי לתלמיד חכם בזמננו. יש מקצין צפרניים, וצריך לשמור על כבוד התורה. ולגבי נטילת ידים, די להחמיר בעפורה שלמה אבל לא בחצי עפורה לאורך. וכן שוחטים הנוהגים לשפשף את צפרניהם בנייר זכוכית ליישרן ולהוריד מהן כל פגימה ויוצא מהצפרניים כעין קמה, נראה דאין צריך נטילת ידים, שאין זה נוטל צפרניו אלא מיישר אותן. ומכל מקום כדאי שיטול ידיו מפני הנקיות.

שאלה: האם מותר לאדם לכתוב את שמו בכנף הטלית?

תשובה: לא עושים חדשות. ויש שעושים רקמה בראש הטלית וכותבים שם בא"י אמ"ה להתעטף בציצית. והרמב"ם בתשובה התנגד לזה כידוע (רק אם כותבים בר"ת). ואפשר לכתוב את שמו שם אבל לא בכנף.

שאלה: כהן המתפלל בבית כנסת שהברז רחוק מעט מבית הכנסת, וכשיוצא ליטול ידים לברכת כהנים בין לחש לחזרה מפסיד לענות על כמה ברכות מהחזרה, כיצד ינהג?

תשובה: צריך להתכיף נטילה לברכה ולא ליטול לפני החזרה, ואפילו יפסיד ברכה או שתיים מחזרת הש"ץ אין בכך כלום, שכבר יצא י"ח בתפלת לחש. וכן המנהג פשוט. ומ"מ אם היו עשרה בדיוק בבית הכנסת ואם הכהן יצא ליטול ידיו לא יהיה מנין, יטול הכהן לפני החזרה וישמור על ידיו מהיסח הדעת עד ברכת כהנים. וכן אם שכח הכהן יעלה ויבא וכיוצא ומכוין לצאת ידי חובתו מש"ץ (כמבואר בסי' קכ"ד ס"י) אין לו להפסיק וליטול באמצע החזרה, אלא יטול לפני החזרה ויכוין לדברי הש"ץ מלה במלה. וכן לא יאמר (במקרה הנ"ל) רבש"ע עשינו מה שגזרת עלינו וכו' כשאומר הש"ץ שים שלום. ופשוט. [וע"ע באור תורה אב התשמ"ג סימן קי"ז].

שאלה: שמי "מזל טוב" גורם לי קצת לאי נעימות. האם אפשר להשתמש ב"מזל" לבד?
תשובה: אפשר.

שאלה: שמעתי שיש בעיה לקרוא לבן בכור בשם "בנימין", מפני שהיה בנו הקטן של יעקב אבינו ע"ה. האם נכון הדבר?
תשובה: לא שמענו זה מעולם.

שאלה: האם מותר לקרוא לילדים בשמות של הודשים, כמו ניסן, סיון וכדומה?
תשובה: מותר.

שאלה: מה פירוש השם "איילה", והאם שם זה עלול לגרום ללידה קשה?
תשובה: פירוש זריזה כמו איילה. לא שמעתי שזה יגרום ללידה קשה.

שאלה: שמי המלא "אירינה". האם כדאי להחליף את השם, ואם כן לאיזה?
תשובה: כדאי להחליף לכל שם שתמצאי לנכון.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה

לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

אֵלֶּזְנֹת

לְעֵלְמֵנוּ עֶשֶׂת

פְּרֵשֶׁת וְאֶתְחַנֵּן

כ"ד, ע"ד, ע"ד, ע"ד

בְּנוּ יְחִידוֹ בְּגִלּוֹל שֶׁהוּא מְרַד בּוֹ, וְאִז גָּרַשׁ אוֹתוֹ מֵעַל פְּנֵי לְאָרֶץ מְרַחֲקִים, שָׁם נִתְיָשֵׁב הֵבֵן בֵּין אֲנָשִׁים פְּרָאִיִּים וְרוֹצְחִים. הָאֲנָשִׁים הִלְלוּ הַפְּשִׁיטוֹ מֵעַלְיוֹ אֶת בְּגָדֵי מַלְכוּתוֹ וְהִלְבִּישׁוּ אוֹתוֹ בְּגָדִים גְּסִים, בְּדֵי שָׂק, וְאָף גַּם הִכְרִיחוּ אוֹתוֹ לַעֲבוֹד אֶת הָאֲדָמָה, תּוֹךְ כְּדֵי שֶׁהֵם מְכִים אוֹתוֹ מִכּוֹת נִמְרָצוֹת, עַד אֲשֶׁר צְרוֹת רְבוֹת סָבְבוּהוּ מִכָּל עֵבֶר, וְכַמְעַט וְלֹא נוֹתְרָה נְשָׁמָה בְּאֶפּוֹ.

כָּל אוֹתָהּ תְּקוּפָה יָשַׁב אָבִיו הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתוֹ, כִּשְׁהוּא מְצַפֶּה לְקַבֵּל מִבְּנוֹ אֵיזָה מִכְּתָב שֶׁהוּא, בּוֹ הוּא מִתְחַרֵּט עַל מַה שֶׁעָשָׂה וְהוּא מִבְּקֵשׁ כָּבֵר לְשׁוֹב הַבַּיְתָה לְחִיק אָבִיו. אֲלָא, שֶׁהִכֵּל לְשׁוֹא. הֵבֵן יֵצֵא כָּבֵר לְגַמְרֵי מִדַּעְתּוֹ, מֵרַב הַצְּרוֹת וְהִיסוּרֵין אֲשֶׁר סוֹבְבוּהוּ בְּמַחִיצַת הָאֲנָשִׁים הַרְשָׁעִים עִמָּהֶם שָׁהָה, וּבְכָל הַמְּכַתְּבִים שֶׁהָיָה כּוֹתֵב לְאָבִיו הָיָה רַק מְזַכֵּיר פְּטוּוֹטֵי מַלִּים בְּעַלְמָא, דְּבָרִים שֶׁאֵין לָהֶם כָּל מַשְׁמַעוֹת, וְרַק מִבְּקֵשׁ שֶׁהַמֶּלֶךְ יִקַּל בְּעוֹנָשׁוֹ, וְשׂאוֹתֶם אֲנָשִׁים רוֹצְחִים לֹא יִכּוּ אוֹתוֹ מִכּוֹת נִמְרָצוֹת כָּל כָּף, - דְּבָרִים שֶׁהַמֶּלֶךְ עֲצָמוֹ לֹא הֵבִין אֶת מַשְׁמַעוֹתֶם.

כְּכֹלוֹת יָמֵים רַבִּים, שָׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלִיחַ מִיַּחַד לְאוֹתוֹ מְקוֹם, לְרֹאוֹת אֶת שְׁלוֹם בְּנוֹ וּמַה יַעֲשֶׂה בּוֹ. בְּהִגִּיעַ אוֹתוֹ שְׁלִיחַ אֶל הַמְּקוֹם, הִחֲלוּ עֵינָיו לְזַלֵּג דְּמַעוֹת כַּמִּים, בְּרֹאוֹתוֹ אֶת שְׁפִלוֹת מְצָבוֹ שֶׁל בֶּן הַמֶּלֶךְ וְאֶת הִיסוּרֵין הַרְבִּים אוֹתָם הוּא סוֹבֵל. וְאוֹלָם, בֶּן הַמֶּלֶךְ, בְּרֹאוֹתוֹ אֶת הָאִישׁ, הַכִּירוֹ, וְאִז נִגַּשׁ אֵלָיו וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ כְּפִי שְׁבִקֵשׁ בְּמַכְתְּבָיו: בְּבוֹאֶךָ אֶל הַמֶּלֶךְ, תִּסְפָּר וְתִתְאָר בְּפָנָיו אֶת רַע מְצָבִי, וְתֹאמַר לְמֶלֶךְ שִׁישְׁלַח לִי שָׂק שֶׁל קֶשׁ טוֹב עֲבוֹר מְשַׁכְּבִי, כְּדֵי שִׁיְהִיָּה לִי מִצַּע נּוֹחַ לִישָׁן עָלָיו... דְּהֵינּוּ, בֶּן הַמֶּלֶךְ לֹא חָשַׁב כָּלֵל עַל גְּאֻלָּה וְעַל שִׁיבָה הַבַּיְתָה, אֲלָא רַק עַל חַיִּים נּוֹחִים בְּצַל הַקְּלָגָסִים הָאֲרוּרִים שֶׁסוֹבְבוּהוּ.

כָּף מַחֶה מֶרֶן הַחַתֵּם סוֹפֵר בְּאִינְשֵׁי דְלֹא מַעְלֵי הַשְּׁמָרוֹ לָכֶם פֶּן תִּשְׁכַּחוּ אֶת בְּרִית ה' אֱלֹקֵיכֶם... (ד, כג).

בְּיָמָיו שֶׁל הַגָּאוֹן רַבִּי מִשֶּׁה סוֹפֵר זְצוּק"ל, בְּעַל ה"חַתֵּם סוֹפֵר" נִפְרָצָה פְּרֻצָּה בְּאַחַת הַשָּׁנִים. קְבוּצָה שֶׁל אִינְשֵׁי דְלֹא מַעְלֵי, כּוֹפְרִים בַּה' וּבַתּוֹרַתוֹ חָרָה אַפָּם בְּהַנְהַגוֹתָיו שֶׁל הַחַתֵּם סוֹפֵר, שֶׁכֵּן הֵם לֹא הָיוּ לְרוּחָם, וְלֹא נִתְקַרְרָה דַּעְתָּם, עַד שֶׁהַחֲלִיטוֹ לִטַּל נִקְמָה מִן הָרַב.

הֵא כִּיצַד? בְּעֵצֶם יוֹם תְּשַׁעָה בְּאָב, בַּיּוֹם בּוֹ כָּל עַם יִשְׂרָאֵל מִתְאַבֵּל עַל חֲרַבְוֹן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שִׁיבְנָה בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ, הַתִּישְׁבוּ הִלְלוּ לְאַכּוֹל סְעוּדַת מְרַעִים, כְּשֶׁבִכְךָ הֵם רוֹצִים לְהַקְנִיט בְּדוּקָא אֶת הָרַב. אֲלָא, שֶׁלֹּא הָיוּ יוֹדְעִים כִּי בְּכָף הֵם לֹא הַקְנִיטוּ אֶת הָרַב, אֲלָא הֵם הַקְנִיטוּ אֶת הַשִּׁי"ת, כִּיּוֹן שֶׁעָשׂוּ זֹאת בְּמִזִּיד וּבִיּוֹדְעִין.

מִשְׁשִׁמַּע מֶרֶן הַחַתֵּם סוֹפֵר אֶת מַה שֶׁעָשׂוּ, כִּנֵּס עוֹד בְּעֵצֶם תְּשַׁעָה בְּאָב אֶת כָּל אֲנָשֵׁי הָעִיר פְּרֻשְׁבוּרָג כְּדֵי לְדַרֵּשׁ בְּפִנְיָהֶם דְּבָרֵי כְבוֹשָׁתִין, וּלְגַנוֹת בְּפִנְיָהֶם אֶת מַעֲשֵׂה הַנְּבִלָה אֲשֶׁר נַעֲשָׂה בְּרִישׁ גְּלִי בְּעִיר וְאִם בְּיִשְׂרָאֵל כְּפְרֻשְׁבוּרָג הַמַּעֲטִירָה. בְּעַת דַּרְשָׁתוֹ רָקַע בְּרַגְלָיו עַל הָאָרֶץ כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים מֵרַב צַעַר וְיָגוֹן, כִּשְׁהוּא מוֹחָה נִמְרָצוֹת כְּנִגְדַּת הַנְּבִלָה אֲשֶׁר עָשׂוּ, עַד שֶׁאָמְרוּ, כִּי בְּשֵׁל הַדָּבָר הַזֶּה שָׂרְקַע בְּרַגְלוֹ, חָלָה מְכָאן וְאֵילָף עַל רַגְלוֹ זוֹ עַד סוֹף יָמָיו.

קִדְּם שֶׁהַתְּחִיל אֶת דַּרְשָׁתוֹ, פִּתַּח מֶרֶן הַחַתֵּם סוֹפֵר אֶת אַרוֹן הַקֹּדֶשׁ, וְאִז הִחֵל לְזַעֵק מִנְהַמַּת לְבוֹ בְּלַבַּת קִדְּשׁוֹ: "מַה לוֹ לָאֵב שֶׁהִגְלָה אֶת בְּנָיו, וְכִי מַה חֶסֶר לוֹ לָאֵב שֶׁהוּא מַגְלָה אֶת בְּנָיו. אֲבָל, אוֹי לָהֶם לְבָנִים שֶׁגְּלוּ מֵעַל שְׁלַחַן אֲבִיהֶם, כִּי בָּהֶם נִכְרַ וְנִרְגָּשׁ מְאֹד הַחֶסֶרוֹן, עַד שֶׁאֵינָם חוֹשְׁבִים כָּלֵל לְשׁוֹב בְּחֻזְרָה אֶל אֲבִיהֶם.

מִשָּׁל לְמַה הַדָּבָר דּוֹמָה, הַמְּשִׁיר הַחַתֵּם סוֹפֵר בְּזַעֲקָתוֹ וְאָמַר, מִשָּׁל לְמַלְךְ שֶׁכַּעֵס מְאֹד עַל

מומר והולכיכוהו לבימת הכבוד אשר הוקמה בחצר בית המושל. משהגיע הרגע שעליו להשמיע את דברו, אֶחָזְתוּ רַעְדָה בְּכָל גּוֹפוֹ וְהָחֵל לְזַעַק 'שְׁמַע יִשְׂרָאֵל' בְּקוֹל גָּדוֹל. נִמְלֵא הַמוֹשֵׁל כַּעַס וְהָאֲשִׁים אֶת הָאִישׁ כִּי לְהַתֵּל בּוֹ בְּקֶשׁ מְלַכְתְּחֻלָּה, וְהוֹרָה שְׁיִהְרָגוּהוּ מִיָּד.

בְּעֵרְבוֹ שֶׁל יוֹם הִבְיִאוּ אֶת גּוֹפְתוֹ שֶׁל הַיְהוּדִי לְעוֹסְקִים בְּטְהָרַת הַמֵּתִים, וְהוּא נִקְבַר בְּשׁוּלֵי בֵּית הָעֵלְמִין.

עוֹד בְּאוֹתוֹ לֵילָה הוֹרָה ה'אביר יַעֲקֹב' שְׁיִוְצִיאוּ אֶת גּוֹפַת הָאִישׁ וְיַעֲתִיקוּהָ לְקִבְרֵ אַחֵר. וְכֹאֲשֶׁר חָזָה בְּחֻמְתוֹ כִּן אָרַע, שֶׁכֵּן כָּל אוֹתוֹ הִלְיָלָה לֹא שְׂכָחָה חֶמֶת הַמוֹשֵׁל, וְלִמְחָרַת בְּבִקְרֵ הוֹרָה שְׁיִוְצִיאוּ אֶת הַגּוֹפָה וְיַחַלְלוּהָ בְּבִזְיוֹן. מִשְׁנַמְצָא הַקִּבְרֵ רִיק, בְּעֵרָה חֶמְתוֹ שֶׁל הַמוֹשֵׁל לְהַשְׁחִית וְהוּא שָׁלַח לְקִרָא לְהֵרָה"ק רַבֵּי יַעֲקֹב זִיע"א.

מִשְׁהִתְיַצֵּב שְׁלִיחוֹ שֶׁל הַמוֹשֵׁל בְּבֵית הָרַב לְהַגִּיד כִּי קְרוֹי הוּא אֶל הַמוֹשֵׁל, הַשֵּׁיב הָרַב בְּנִיחוּתָא: "אִם חֲפִץ הוּא לְשׁוּחַח עַמִּי, יָבֹא נָא לְכָאן וְאֲשַׁמַּע אֶת דְּבָרַיִו". כַּעַס הַמוֹשֵׁל וְשָׁלַח שְׁלִיחַ נוֹסֵף לְהַתְרוֹת בְּרַבֵּי יַעֲקֹב, כִּי יֵשׁ לְאֵל יָדוֹ לְהִרַע לוֹ וּלְכָל קְהֵלְתוֹ. אַף אִז לֹא נַעֲנָה הָאבִיר יַעֲקֹב, אֲלֵא אָמַר לְשָׁלִיחַ שְׁיִשִּׁיב לְשׁוּלְחוֹ כְּדָבָרִים הֵלֵלִי: "אִם יִתְעַקֵּשׁ הַמוֹשֵׁל שְׂאֲגִיעַ לְבֵיתוֹ, אֶעֱשֶׂה כְּמַצּוֹתוֹ וְאָבֹא. אֲךָ עָלְיוֹ לְדַעַת, שֶׁבְּכָל פְּסִיעָה שְׂאֲפֹסַע בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ יָמוֹת אֶחָד מִיְלָדְיוֹ וּבְנֵי בֵּיתוֹ". לֹא הָאָמִין הַמוֹשֵׁל כִּי יִכּוֹל בְּשָׂר וְדָם לְחַלְלֵל דְּבַר שְׂכָזָה, וּבְעִזּוֹת שָׁלַח כְּמָה חֵילִים שְׁיָבִיאוּ אֶת הָרַב עַל אֶתֶר.

תְּשַׁע פְּסִיעוֹת הַסְפִיק הַרַה"ק לְפִסַּע בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל הַמוֹשֵׁל, תְּשַׁעַה יְלָדִים קָבַר הָאִישׁ בּוֹ בַּיּוֹם. וּבְקִשְׁי הַסְּכִים הַרַה"ק שָׁלָא יִמְנוּ הַפְּסִיעוֹת שְׂפֹסַע בְּדַרְכוֹ הַחוּצָה...

(תולדות אביר יעקב)

מִשְׁחֹר הַשְּׁלִיחַ אֶל הַמֶּלֶךְ וְסִפֵּר לוֹ עַל בְּקִשְׁתוֹ שֶׁל בְּנוֹ, פָּרַץ הַמֶּלֶךְ בְּבָכִי מֵר עַל טְפָשׁוֹת בְּנוֹ, עַל שְׂכָבָר שְׂכַח לְגַמְרֵי אֶת בֵּית מְלֻכוֹתוֹ, וְאִינוּ מְבַקֵּשׁ כָּלֵל מִהַמֶּלֶךְ שְׁיַחְזִירָהוּ אֶל בֵּיתוֹ.

בְּדָבָרִים אֵלוֹ סִיִּם הִגָּאוּ מֶרֶן הַחַת"ם סוֹפֵר אֶת מְשָׁלוֹ וְאָמַר: "הוּא שְׂאָנוּ מְבַקְשִׁים 'הַשֵּׁיבָנוּ ה' אֵלֵינוּ וְנִשׁוּבָה', רוֹצִים אָנוּ לְחֹזֵר אֵלֵינוּ, וְאוֹי לָהֶם לְבָנִים שְׂאִינָם רוֹצִים לְחֹזֵר לְאָבֵיהֶם... אֲלֵא חוֹשְׁבִים עַל חַיִּים נוֹחִים בְּתוֹכֵכִי הַגְּלוּת, וְכִי אִז הֵם שׁוֹכְחִים לְגַמְרֵי מֵהַשִּׁי"ת". וּבְאֶמְרוֹ כֵּן גָּעָה בְּבָכִי וְעִמּוֹ גָּעָה גַם כָּל הַקָּהָל בְּבָכִי נוֹרָא.

(דרש משה)

יש קונה עולמו בשמע ישראל... אחד

שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד (ו, ד).

בְּאֶחָד הַיָּמִים נִכְנַס אֶצֶל הַרַה"ק רַבֵּי יַעֲקֹב אַבִּיחֲצִירָא בְּעַל אַבִּיר יַעֲקֹב זִיע"א יְהוּדִי פְּשוּט שֶׁלְפָרַנְסְתוֹ עֶסֶק בְּמִלְאֶכֶת הַחִיטּוֹת. בְּמִשְׁךְ הַשָּׁנִים נוֹדַע כְּחִיטּ מְמַחָה, וְאֵף בְּבֵית הַמוֹשֵׁל זְמַנוֹהוּ מַעַת לְעַת שְׁתִּיתָפַר בְּגַדֵי נוֹי לְמוֹשֵׁל וּלְבָנֵי בֵּיתוֹ. בּוֹ בַּיּוֹם, סָח בְּבַעְתָּהּ, נִקְרָא לְטַל מַדּוֹת לְתַפִּירַת בְּגָד נְאָה, וְלַחְרָדְתוֹ גִּלָּה כִּי אֶת הַמַּדּוֹת עָלְיוֹ לְטוֹל מִיְהוּדִי מִסָּכָן שֶׁהַחֲלִיט לְהַמִּיר דָּתוֹ וּלְהַתְאָסֵּל. בְּקֶשׁ הַמוֹשֵׁל לְעַרְךָ טָקַס רַב רַשָּׁם, וְלָשִׁם כֶּךָ הוֹרָה שְׁתִּיתָפְרוּ לְאוֹתוֹ אִישׁ נִדָּח בְּגָד לְתַפְאָרַת. הַחִיטּ הַיְהוּדִי הִתְקַשְׁהָ לְהָאָמִין כִּי מִתַּחַת יָדוֹ יֵצֵא בְּגָד שֶׁל נוֹי לַיהוּדִי מוֹמֵר, וּמִתּוֹךְ שָׁלָא יָדַע אֶת נַפְשׁוֹ בְּאֵ לְרַבֵּי יַעֲקֹב לְהַסִּיחַ צָרְתוֹ. נְטַל רַבֵּי יַעֲקֹב פֶּסֶת נֵיר וְרַשָּׁם עָלֶיהָ כְּמָה מַלִּים, נִתְּנָה לְחִיטּ וְהוֹרָה לוֹ שְׁתִּיתָפַר אֶת הַבְּגָד, וּבִין קַפְלֵי הַבֵּד הַמְּכַסֶּה אֶת הָרֹאשׁ יִטְמֵן אֶת אוֹתוֹ פֶּתֶק.

בְּהִגִּיעַ הַיּוֹם, הִלְבִּישׁוּ אֶת מַחְלְצוֹת הַנוֹי לְאוֹתוֹ יְהוּדִי

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר". את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני

למספר פקס: 077-470-26-81

או למייל: magdenot@gmail.com

נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון.

בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

חידון אֵלְ?נֹת - נושא פרסים איזה פסוק בפרשתנו מכיל את כל אותיות ה'אלף - בית'?

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

פתרון החידה - חג השבועות:

ש. איזה פרק בספר תהלים מיוחד בעיקר על לימוד התורה וקיום המצוות?

ת. פרק קי"ט שבספר תהלים.

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":

חג השבועות:

ה' מ שכטר מחיפה.

מהתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של קדוש ה', מרן הרבי הקדוש רבי אהרן מבעלזא זצוק"ל, בנו של מרן הרבי הקדוש רבי יששכר דוב מבעלזא זצוק"ל, נלב"ע ביום כ"א אב תשי"ז

פעם הזכיר מרן הרבי הקדוש רבי יוחנן מרחמיסטריווקא זי"ע בפני הרבי הקדוש רבי אהרן מבעלזא זי"ע, בחור אחד מבני משפחתו, שלא היה לו חשק והתמדת התורה. הגיב הרבי הקדוש מבעלזא: 'אזוי! איז פון היינט אָהן זאָלט אַיהר אַיהם רופן: 'מתמיד' - כך הוא? אם כן מהיום והלאה, תקראו לו: 'מתמיד!' החל מאז, בכל פעם שהיה הרבי הקדוש מרחמיסטריווקא מבקר אצל הרבי הקדוש מבעלזא, היה מרן הרבי מבעלזא מתעניין אצלו בשלום הבחור ה'מתמיד', והיה שואל: 'דָּעָר מְתַמֵּד אִיז דָּא? - המתמיד נמצא? והיה נותן לו 'שיריים' לאות קירוב וחובה, ולאט לאט נשתנה הבחור ונתעלה לטובה מבלי היכר, ונעשה באמת 'מתמיד'. והוא יסוד גדול בחינוך!

עובדא מופלאה היה עם הגאון רבי יעקב יוסף הרמן זצ"ל, מגדולי מקימי יסודי היהדות בארה"ב. כשהגיע פעם לארץ ישראל, שמע שה'בעלזער רב' מתפלל מאוחר! הוא שהיה 'הלכה איד' - יהודי שומר הלכה, חשב, שלא יתכן, שמנהיג כה גדול לא יקפיד על תפילה בזמנה, וגמר אומר בדעתו להיכנס לרבי לשאול לו בעצמו על כך.

כשהגיע למעון קדשו של הרבי הקדוש מבעלזא, כתב 'קוויטל' ונכנס אל הקדוש פנימה. כשהחל הגבאי לקרוא את הקוויטל 'יעקב יוסף בן...', עצרו הרבי מבעלזא: נו, נו... הגבאי התחיל לקרוא עוד פעם, ושוב חזר הדבר על עצמו, הרבי מבעלזא צועק לעברו: נו, נו. הגבאי הבין שבדאי נפלה איזה טעות בכתיבת הקוויטל, אך הגאון רבי יעקב יוסף הגיב, שזה עתה כתבו וכתב את השמות במדויק. הגבאי הראה את הקוויטל לגאון רבי יעקב יוסף, וכשהסתכל בו הבחין מיד, שבמקום לכתוב שם אמו, כתב בטעות שמה של אשתו הרבנית...

נפעם הגאון רבי יעקב יוסף, והבין לפני איזה מלאך קדוש הוא עומד, ותיכף ומיד החליט שאינו שואל מאומה. ברם לאחר שנגמר קריאת הקוויטל, פנה אליו הרבי הקדוש מבעלזא ושאלו: 'הרי באתם אלי בשביל משהו מסוים, ובכן מה ברצונכם?' ניסה הגאון רבי יעקב יוסף להתחמק, אבל הרבי מבעלזא לא הרפה ושאל שנית: 'באתם לעניין מסוים...' הבין הגאון רבי יעקב יוסף שהרבי קורא מחשבותיו ואין טעם להסתירם. בלית ברירה צפה פיו ושאל את הרבי על איחור התפילה. השיב לו הרבי הקדוש מבעלזא: 'אני חולה מעיים, על פי הלכה הנני פטור לגמרי מתפילה, ובכל זאת אני מתאמץ להתפלל, אך מחמת החולי השעה מתאחרת.'

הגאון הצדיק רבי חיים אורי פריינד שליט"א, חבר בד"צ העדה החרדית, סיפר, ששמע מיידו הרב הצדיק רבי יוסף ציינווירט זצ"ל, שבימי בחורותו הסתופף בצל הרבי הקדוש מבעלזא, ולא ידע על המנהג שם בעת הטיש, שבשום אופן אין לבחורים לעמוד מאחורי הרבי, ולכן נעמד לפי תומו מאחורי הרבי. כמובן, כשהגבאים הבחינו בו, דחפוהו משם. בעת חלוקת השיריים, נענה הרבי הקדוש מבעלזא ואמר: 'לִיבְסֵט שִׁיבִיִּים פֶּאָרְן בְּחֹר וְאָס מְעָן הָאָס גְּעֵשְׁטוּפֵט'... - תנו שיריים לבחור שדחפו אותו. זה היה פלא גדול, כי הרבי הקדוש לא היה מסוגל לראות בעיני בשר את הנעשה מאחוריו, ובכל זאת הרגיש בזה ברוח קדשו, וביקש לפייסו.

טוב עין הוא יבורך, ישר כח לידידי מזה הרבים, הרה"ג ר' טוביה פריינד שליט"א, ששלח את הדברים הנפלאים.

למה רץ מרן פאר הדור החזון איש זצוק"ל חצי קילומטר

שתיית תה עם מלח בכמות גבוהה שלא לבייש יהודי

השבוע בדף היומי (כתובות דף מ.) נלמד בסייעתא דשמיא את המשנה, איזהו בושת, הכל לפי המבייש והמתבייש. ומבאר הרמב"ם (הלכות נערה בתולה פ"ב ה"ד), "אינו דומה המתבייש מאדם חשוב וגדול, למי שמביישו אחד מן הנבלים וקל מן הקלים". ואכן ישנם הרבה סיפורים על גדולי ישראל, שנהרו עד מאד מאד שלא יתבייש שום אדם על ידיהם.

הגאון הצדיק מגיד משרים, מרן רבי שלום שבדרון זצוק"ל, סיפר סיפור מרטיט, על השרף הקדוש, סיני ועוקר הרים, גדול מרבן שמו, צדיק יסוד עולם, מרן הגאון רבי יהושע לייב דיסקין זצוק"ל. לעת זקנתו היה צריך לשתות הרבה סוכר, כי לא עליכם היה לו מיעוט סוכר בדם, והגורם לו חולשה גדולה. השמש, הגבאי, היה מביא לפניו תה אפילו תוך כדי השיעור שמסר לתלמידים, כדי לחזק את כוחו בשתיית התה וריבוי הסוכר.

פעם אחת שמעו התלמידים, שהרַעְעֵצֵין נסערת עד מאד. נכנסו לשאול אותה מה קרה, אמרה הרבנית, כי היא רואה שהמלח הונח בטעות במקום שעומד הסוכר, וכנראה שהשמש - הגבאי טעה, ובמקום להכניס כמה כפיות גדושות סוכר כדי להעלות את רמת הסוכר בגופו, הכניס הגבאי כמה כפיות גדושות מלח, דבר שהיה כרוך אצל מרן רבי יהושע לייב דיסקין זצוק"ל בפיקוח נפש ממש.

התלמידים טענו לרבנית, שהם לא ראו שום שינוי אצל הרבי רבי יהושע לייב כששתה את התה, ומן הסתם זה פחד שוא. אך הרבנית ברירה את הדבר יותר ויותר, ובסוף עלה שהיא צדקה, ואכן מרן רבי יהושע לייב דיסקין שתה תה עם הרבה מאד מלח.

כשנדע לתלמידים שכך הם פני הדברים, הם פנו למרן רבי יהושע לייב ושאלו אותו, היתכן שהרבי שתה "מלח", והולא זה פיקוח נפש, למה שתה הרבי את התה. ענה מרן רבי יהושע לייב ואמר לתלמידים, וכי לא למדנו (ב"מ נט.), נוה לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילביץ פני חבירו ברבים.

כשמרן רבי שלום שבדרון סיים לספר את הסיפור, הוא אמר, שהסיפור הזה מלמד אותנו, שלהלביץ פני

חבירו ברבים זה פיקוח נפש ממש, ובגלל זה הוא היה מוכן להסתכן עד כדי פיקוח נפש, העיקר שלא לפגוע בגבאי. וגם רואים מזה, שגופו היה נשלט לגמרי תחתיו, עד שהרגיש במלח כמו טעם סוכר, וכך לא הבחינו התלמידים על פניו שום שינוי, זה נורא ונפלא מאד.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקדום יבמות דף קז, כח טבת תשע"ה)

כמה חשוב כבוד התלמיד

וכיצא בזה סיפר המחנך הגאון רבי משה טורק זצוק"ל סיפור מרטיט, על מרן החזון איש: זכיתי להיות אצל אחד מהתלמידים הגדולים של רבינו החזון איש, והוא סיפר לי סיפור נורא, פעם אחת הלך מרן החזון איש לטייל בסביבת איזור זכרון מאיר בבני ברק, לבקר אצל תלמידו שהתחתן. לפתע הוא רואה שהחזון איש מסתובב ורץ בערך חצי קילומטר אחורה! אותו תלמיד רץ אחרי החזון איש. כשרבינו פאר הדור נעמד סוף סוף, הוא היה כמעט בלי נשימה.

התלמיד שאל את רבו החזון איש, 'רַבִּי וְאָס הָאָס פֶּאָסִירְט?' - רבי מה קרה. ענה לו רבינו החזון איש, שמעתי שיש בבית של התלמיד שלי ויכוח, ופחדתי שהתלמיד יראה ששמעתי את הויכוח והוא יתבייש ממני, אז ברחתי מהר מהמקום. מורי ורבותי זה מרפסין איגרא, מבהיל על הרעיון, דָּעָר הַיְלִיגֵנֶר חזון איש, רץ חצי קילומטר בלי נשימה, כדי לשמור על הכבוד של תלמיד! וכמו שאמרו חז"ל (אבות פ"ד מ"ב), 'יהי כבוד תלמידך חביב עליך כשלך'.

אני לא יכול להיגדע מסיפור נורא זה, אתם יודעים מה זה נקרא שהחזון איש רץ חצי קילומטר. ינק הרבה אצל החזון איש, והוא סיפר, שפעם מצא את החזון איש כשהפְּרִיָת רלגליו. הוא שאל אותו, רבינו, למה הכרית לא מתחת לראש, אמר לו רבינו החזון איש, אם היה לי כח להרים קצת את הכרית מהרגלים לראש, הייתי לומד תורה בזה הזמן. רבותי, אותו חזון איש שלא היה לו כח וזמן ליקח את הכרית, רץ חצי קילומטר עבור כבוד תלמידו!

(מתוך הפתיחה לשיעור - יבמות דף קיד, ל' סיון תשפ"ב)

שהרגיש
במלח
כמו טעם
סוכר

בשבת קודש פרשת חוקת בין גרא לגרא בקריאת התורה, בורא עולם האיר לי ווארט בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא. (בחור חשוב מרדכי'לע הצדיק, עמד ליד, ושאל אותי בשפת הגוף, אם התחדש לי משהו על הפרשה. אחרי התפילה שאלתי אותו, מרדכי'לע, מאיפוא ידעת? הוא ענה לי, ראיתי על פניך שאתה מחייך, הבנתי. כמה מרדכי'לע כמותו איכא בשוקא, אפילו לא מעט). על הפסוק בפרשת חוקת (פרק כ פסוק כה), קח את אהרן, אומר רש"י, "בדברי ניהומים, אמור לו, אשריך שתראה כתך נתון לבנך". חשבתי שתי ווארטים בזה: יהי לא עליכם עובר קשיים, התמודדות, לצערנו הוא לא ראה טיפת אור בקצה המנהרה. נתן לו רש"י הקדוש רַעְעָעָפֶּץ – מרשם, "אמור לו", מי אומר למי, אתה תגיד לעצמך, לנפש שלך, תגיד לנשמה שלך, אשריך שתראה כתך נתון לבנך, בנך ייקרך בדאי ביא לך נחת אושר ושמחה, שזה נצחיות, לנצח נצחים, אם כן אל תפול ברוחך. וכמו שנאמר בישעיה (פרק כו פסוק כ), חבי כמעט רגע עד יעבור זעם, לפעמים יש זעם, לפעמים זה רק נראה כמו זעם, והעצה הוא, לחשוב, חבי כמעט רגע, עוד רגע הזעם יעבור, ויבא ימים טובים ושמחים. וחשבתי עוד קוועטש, אתה רואה חבר, קרוב שלך, שפניו נפולות, תיגש אליו בדברי נחומים כדברי רש"י הקדוש, ואמור לו, אשריך שתראה כתך נתון לבנך, תן לו חיזוק, אתה תזכה בסייעתא דשמיא לדורות ישרים מבורכים, תראה איך הבן שלך בלי עין הרע מתפלל ולומד. ולפי זה, רש"י הקדוש הזה, נקשר לרש"י הקדום בפרשה (פרק כ פסוק טו), שאומר, "מכאן שהאבות מצטערים בקבר כשפורענות בא על ישראל". והרי מידה טובה מרובה חמש מאות פעמים, כשאנו שמחים ומאושרים, האבות שמחים בקבר, ואשריהם שהם רואים כתריהם נתונים לבניהם. והאבות' תרתי משמע, אנונו משמחים בזה גם את אבינו בורא עולם, בניס אתם לה' אלקיכם (דברים יד, א), וגם האבות זכרונם לברכה בעולם העליון.

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

המשפיע הגה"צ רבי צבי מאיר זילבערבערג שליט"א

אתמול בלילה השתתפתי בחתונה למרות שזה הגיע לי בטירחא גדולה וטלטולי דרכים רבות, ומיד קיבלתי את שכרי! ביציאתי מן החתונה, אני פוגש את המשפיע הקדוש מרן רבי צבי מאיר זילבערבערג שליט"א. די להסתכל בפניו הקדושים של רבי צבי מאיר, כדי לקבל יראת שמים. חודשים ארוכים אני רוצה להיכנס לברכה עם הספר החדש "מתיקות הדף היומי", אבל מי אנוכי הקטן שאקח מזמנו שכל כך יקר וחשוב, כל רגע ורגע שלו מוקדש לעבודת השם יתברך.

הלילה זה קרה בסייעתא דשמיא! רבינו רבי צבי מאיר כל כך התרגש מהספר, באיזה מאור פנים קיבל אותי. סיפרתי לו כמה כח אני שואף כל שבוע מן הגליון שמלא וגדוש בתורה וחסידות, "קונטרס מאמרי חיזוק". אומר לי המשפיע באידיש בענוה גדולה, "דאןוען אויף מיר" – תתפלל עלי.

המשפיע הגה"צ רבי צבי מאיר שליט"א בקבלת הספר החדש מתיקות הדף היומי

הוא רצה לתת לי כסף לספר החדש, אמרתי למשפיע שהוא הכריח אותי בזה לספר סיפור נפלא, שהיה בין הגאון הגדול רבינו בעל "להורות נתן", רבי נתן געשטעטענר זכרונם לברכה, למרן שר התורה הטשיבינער רב זצוק"ל. רבינו רבי נתן געשטעטענר כשהיה אברך צעיר, הדפיס את אחד מספריו, ועלה לטשיבינער רב לתת את הספר במתנה. רבינו הטשיבינער רב רצה לשלם עבור המתנה, עבור הספר.

אמר לו רבינו רבי נתן געשטעטענר שהוא נתן את הספר במתנה גמורה, שהרי יש גמרא ידועה לכל בקידושין (דף ז.ז.), שאדם חשוב, כשמקבל מתנה הרי זה כאילו הוא נתן מתנה לנותן, כי יש הנאה מרובה לנותן, מזה שאותו אדם חשוב קיבל את המתנה שלו. ואותו הנאה יש לי גם כן – הוא אומר לטשיבינער רב, מזה שרבינו לקח את הספר, וזה במקום תשלומין. אמר לו מרן שר התורה הטשיבינער רב, אין הכי נמי, זה מועיל כמו כסף, אָפֶּקֶר ס'איז נישט קיין קעש – אבל זה לא 'מזומן'.

רבינו רבי צבי מאיר נהנה מהווארט, והעניק לי כסף עבור הספר. אז זכיתי הלילה, גם לשמח חתן ואת עצמי, גם לקבל ברכה מהמשפיע רבינו רבי צבי מאיר, וגם כסף מזומן לספר. מורי ורבותי, המילה "ונתנו", כותב על זה מרן הבעל הטורים, שזה נקרא מימין לשמאל, ומשמאל לימין, כי זה אותו דבר, כשנותנים, גם מקבלים, לא נותנים לשני, מקבלים משני.

(מתוך הפתיחה לשיעור – יבמות דף צט, ט"ו סיון תשפ"ב)

מאוצרות הפרשה

רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה (ג, כו). הרבי הקדוש רבי דוד משה מטשורטקוב ז"ע ביאר את הפסוק בדרך רמז, שהכתוב בא ללמדנו בזה, פרק במעלות התדבקות לצדיקים, שהמדבק נפשו בהם נחשב כמתדבק לשכינה כביכול, ומובטח לו שלא תאונה לו רעה, ונגע לא יקרב באהלו.

זה מרמז הכתוב, "דב לך", אם יש לך רב ורבי לכוון אורחותיך, והינך מקושר בו בלב ונפש, אז "אל תוסף דבר אלי עוד", לא תצטרך להרבות בתפילה ובתחנונים, להפציר בהקדוש ברוך הוא להעביר גזירות ולהרבות ישועות, כי הטובה תדבק בך מעצמה, ותזכה לשבת שקט ושאנן כל הימים.

מקולמוסם של הקוראים

אור לח' בתמוז תשמ"ג (ולא: תשע"ג, כפי שנכתב, כאשר שנה זו היא כבר גם אחרי עלותו בסעודה השמימה, תשע"ב).

מדאיתן להכי ומדעסקינן בתורתו של האי צדיק ונשגב ביומא דהילולא דיליה, ומכיוון שכל מהותך היא לשקוק על דברי תורה ולחבבן כנתינתן מסיני, אביא כאן גרגיר מדבריו הבולחים, שהיו גם מרגלא בפומיה דרבה"ק ז"ע:

"כי עיקר לבטל עצת היצה"ר, הוא הלימוד בדרך העיון והפלפול, לדבק מחשבתו בתורה" (פר' וישב, ד"ה אחז"ל). ותרתי לטיבותא: "יגעת ומצאת תאמין". אף אם יגע האדם בתורה, ידע שכל השכל הנשפע עליו מלמעלה הוא בגדר מציאה, אלא שאין ממציאים לו השפעה זו, עד אשר מייגע עצמו בכל כוחותיו ומקבל הוא מתנות טובות חלף שכר עבודתו (פר' שמות, ד"ה בפ' איני נתן).

הפך בה והפך בה דכולא בה. יפוצו מעינינוך חוצה! מוקיר ושוקק, צ. ד. קרית ויזניץ בני-ברק

הרבי הקדוש רבי פינחס מקוריץ ז"ע מבאר הטעם שקוראים בשבת נחמו "אתה הראית לדעת כי ה' הוא האלקים" (דברים ד, לד). כי ידוע שהכ"ב ימים מ"ז בתמוז עד תשעה באב, מכוונים כנגד כ"ב ימי הגדלות של חודש תשרי מראש השנה עד שמיני עצרת. לכן, כשם שבשמחת תורה בסיום הכ"ב ימים, אומרים "אתה הראית", כך אחר תשעה באב בשבת נחמו, קוראים "אתה הראית", להורות, שבין בימי הרעה ובין בימי הטובה, ה' הוא האלקים".

נקודה למחשבה:

העלון טעון גניזה
עלון מס' 635
שבת ואתחנן
שנת תשפ"ב

העלון מוקדש לעילוי נשמת
יוסף בן רבקה ז"ל
רבקה בת אולגה זימבול ז"ל
שרה בת מלכה ז"ל
דינה בת פורטונה ז"ל
אהרון בן מתתיהו ושרה ז"ל

לרפואה שלמה
אולגה זימבול בת אמילי
יעקב קיקי בן יסמינה
כרמלה כונפטה בת רחל

ע"ש הצדיק המלוב"ן רבי ינון חורי זצוק"ל, זי"ע א
יוצא לאור ע"י ארגון "חסדינו" 03-6182992

זמני שבת פרשת ואתחנן

רבינו תם	צאת שבת	הדלקת נרות	פגל המנחה	ירושלים
8.43	8.03	6.51	6.05	
8.40	8.06	7.08	6.08	תל אביב
8.40	8.06	6.59	6.08	חיפה
8.39	8.04	7.07	6.06	באר שבע

הפטרה: "נחמו נחמו עמי"

מטעמים לשולחן

עוטר ישראל בתפארה

וקשרתם לאות על ידך (ו, ח)

מדי יום, בעת שמתעטרים אנו בתפילין של יד ושל ראש, עומדים אנו ומצהירים, על היותנו בני לעם ה' ועל רוממותנו מכל עם ולשון.

רבי **יעקב גלינסקי** זצ"ל מספר בספר **"הוגדת"**, אודות זכרונותיו משנות מאסרו במחלקה הקפואה בעולם, אשר מלתעותיה עשויות הקרח לכדו בלפיתת מות, מליוני בני אדם - סיביר. וכה היו דבריו: "הייתי במחנה עבודה בסיביר, ביחד עם צמרת המשטר הליטאי שהודח בידי הרוסים ונאסר. היו שם שרים לשעבר ושופטים לשעבר, חמשה מצביאים נודעים וארבעה עשר ראשי כמורה. קמתי בבוקר השכם להתפלל, וראיתי שאחד הגנרלים השכים גם הוא הביט סביבו בחשש, ודא שכולם ישינים, מלבדי. ממני לא חשש. התגנב לפינה ופתח שקית, הוציא בחפזה מדים קמוטים ומרהוים ולבשם במהירות. בדקות הבאות היה נראה כאלו רוח שגעון תקפה אותו. הוא הניע את ידיו כחיל במסדר, פסע הנה והנה כסוקר פלגת חילים העומדת לפניו דום בהערה, והצדיע אל האויר, משל עומד הוא לפני מאות בני אדם. עקבתי אחריו ממרחק, הענין לא נמשך יותר מרגעים אחדים. אחר מהר, פשט את מדיו והחליף אותם בבגדי האסירים. הוא הספיק לשוב למתנו ולשים עצמו כישן, בטרם עברו והעירו את כולם לעבודת הכפיה. תמהתי, והמחלטתי לברר את פשר התנהגותו. כשהתדרנו בחמישיות ללכת לעבודה נדחפתי ועמדתי לצדו. פסענו, חכיתי לשעת כושר, ואז שאלתיו למעשהו. בתחילה השתמט, אך לאחר הרהור קצר התרצה: 'שמע נא, אמר, 'הייתי מצביא, חלשתי על אוגדה, פקדתי על מערכות קרב וקצרתי תהילה. עכשיו הודחתי עם כל צמרת המשטר, והושלכתי למחנה עבודה - פוחד אני שאתרגל למצב, שיהפכוני לעבד נרצע, ובעיקר שישיכחו ממני מי אני ומה אני. לפיכך בכל בקר עוטה אני את המדים האלו ולו לרגע קט, מתרגל אי אלו תרגילי סדר, כדי לזכור שאני גנרל! מדי יום ביומו עושה אני זאת, ובדיוק לכן מתעורר אני לפני הזמן, ומנצל לכך את הדקות היקרות - על אף שאנו עובדים עד כלות הכוחות והשינה כה נחוצה. אבל אתה, אחא, למה אתה קם מוקדם? אמרתי: 'כמוני כמוך - יהודי הוא בן של מלך, משרת הבורא, קם אני, אפוא, לפנות בוקר, מניח תפילין, ומתפלל - כדי לזכור שאני גנרל! במשך שאר שעות היום אינני משוחרר לנפשי, אבל בתפילה עם שחר ולעת ערב, שב אני לעצמייתי, בן מלך אני! 'כיום, מתקשים אנו להבין, איזו מסירות נפש כרוכה היתה בכל הנחת תפילין במחנה, ולשער כמה עלינו להודות על הזכות להניח תפילין בניחותא, ואפילו להתפלל איתן. רבי יעקב גלינסקי מתאר בפנינו את הדרך שבה התנהלה הנחת התפילין במחנה: "יום עבודה התחיל בשעה חמש לפנות בקר, עדין מוקדם מכדי להניח תפילין, הוא הסתיים בשעה שבע בערב, שעת לילה מאחרת מדי. מה עושים? איך מוצאים את השניות הדרושות לעשות זאת מתחת לאפים הרוסיים המרחרחים מימינו ומשמאלנו ללא הרף? חפשונו עצה ומצאנו אותה בדמות ההפסקה. מה טיבה של הפסקה זו? את חמשים המעלות תחת האפס חיבים היו לשבר באופן כלשהו, לצורך התחממות קלה. גם הרוסים הבינו שעליהם לאפשר זאת, כדי להבטיח את חיינו. משום כך, נתנו לנו לצאת להפוגה בת מחצית השעה, מהשעה שתיים עשרה לשתיים עשרה וחצי, כדי לשתות מים חמים. היו אלו מים חמים בלבד, ללא טיפת סוכר, ובודאי שלא תה או קפה - ובכל זאת הם היו המינימום הנדרש לצורך חמום הגוף. אבל מאה בחורים מתוך הגדוד כולו, ותרנו מרצוננו החפשי על ה'מחנה' הרוסית... הללו עמדו בתור ארוך כדי לזכות להניח תפילין. היו ברשותנו שני זוגות תפילין, חמשים בחורים לכל זוג. כולנו הינו צריכים להספיק להניח אותם תוך חצי שעה בדיוק. לא היה זמן אפילו לומר 'שמע ישראל ה' אחד'. להניח ולחלוץ. להניח ולחלוץ. אף אחד לא קפץ, כל אחד חלץ מיד לידי של הבא בתור. רגע אחד של תזכורת בתוך האפלה הקפואה הזו - כדי לזכור שאנו גנרלים... שאנו בני מלכים... 'אני באופן אישי' - מוסיף רבי יעקב ומספר - 'הצלחתי להציל את התפילין שלי, ביחד עם עוד שנים מחברי. אולם כל שאר זוגות התפילין והספרים הוחרמו על ידי הרוסים והעלו לשרפה לנגד עינינו. איש לא יוכל לתאר, כמה לבבות שרפו להבות האש הללו כשלחכו את הגוילים המקודשים! 'מאחר שהייתי קטן קומה החליטו הרוסים שלא אצלח למלאכת חטיבת העצים. היתה זו, באמת מלאכה קשה מאד, שמונה אנשים עמלו לנסר עץ אחד מעצי הענק שגדלו בטיגה. הרוסים הטילו עלי לשטוף את הרצפות בשני מבנים גדולים, אמנם נערכה גם אחרי בקרת, אולם בבנינים הגדולים הללו מצאתי מקום מסתור לתפילין, ואפילו זכיתי למתנה מיוחדת - שעה של תפילה, בה זכיתי להניח אותם. היתה זו פינת האושר והנחמה הפרטית שלי בתוך השנים הקשות הללו."

ומתוק האור

ההלכה השבועית

הלכות שבת,

הלכות קושר ומתיר והלכות תופר

א. חוט של ברזל שמסבב אותו סביב כיסוי שמפניה וכיוצא בזה, מותר לפתוח אותו בשבת לשותות משקה השמפניה, ומותר גם לסגור שקיות או בקבוקים על ידי חוטי ברזל אלו.

ב. שרוך שנשמט מן הנעל מותר לחזור ולהשחילו בנעל, ואין להשחיל שרוך במנעל חדש, שנחשב כמתקן מנא, שעל ידי כך יהיה ראוי להשתמש בו, אבל שרוך חדש במנעל ישן מותר. ויש מתירים להשחיל שרוך המנעל חדש שבזמנינו, לפי שמסביב לנקבי המנעל יש טבעות קטנות של ברזל, ובנקל אפשר להעביר השרוך דרך אותם נקבים, והמקילים בזה יש להם על מה שיסמכו.

ג. מותר לחבר שני חלקי בגד על ידי תחיבת חתיכת מחט שלש תחיבות או יותר, ואין לחוש משום איסור תופר, כיון שמחברם על ידי חוט, וכן מותר לחבר חלקי בגד בסיכת בטחון אפילו על ידי תחיבות רבות.

חזון עובדיה

הלכות שמיטה מצות הקהל

א. מצוה רבה לכנס את קהל עדת ישראל אנשים נשים וטף, בראשות גדולי ישראל והרבנים הראשיים, במוצאי שנת השמיטה בחול המועד סוכות, "זכר למצות הקהל". וגדול שבישראל יקרא לפניהם בלשון הקודש, בספר תורה במשנה תורה, בלי ברכה. ולאחר מכן יקבלו עליהם עול מלכות שמים באמירת פסוק "שמע ישראל", "ה' הוא האלהים", "ה' מלך ה' מלך". (ש"ת יב"א ח"י חיו"ד סי' נב)

חזון עובדיה

אהבתם את העלון? רוצים לקבל אותו כל שבוע עכשיו גם בדוא"ר?

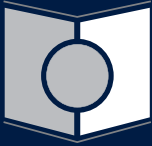
שלחו אלינו את כתובתכם למייל: tifaret@hasdeyion.org או הכנסו ל - www.hasdeyion.org

אחרת...ברבות השבתות נמשכו הלבבות. לא היינו צריכים להתאמץ כדי לרומם את השבת. זכינו שהשבת רוממה אותנו. ועכשיו...אני כאן, מול שולחן לבוש פאר, וכולי מצומרר. איך אני בורח ממושב הלצים הלזה?! אני מתגעגע כל כך לבית - לשבת שבבית! חסד ה' עלינו זכינו לארס שני ילדים בחודשיים. השמחה בבית הרקיעה שחקים. חתן וכלה זו שמחה עד השמים, אבל גם הוצאות עד... לא פחות. כשנרגעו הרוחות, התחלתי להבין, שאנחנו עומדים בפני שוקת ריקנית. בימים כתיקונם אנחנו מצליחים בקושי לגמור את החודש. ההוצאות האדירות, שנחתו עלינו בפתע פתאום, איימו למוטט את שלווה רוחי. ידידים טובים המליצו לי לנסוע לחו"ל לשחר לפתחם של נדיבי עם. דחיתי את הצעתם בבושפת פנים.

יום אחד הגיע אלי חברי הטוב והראה לי כרטיס טיסה. "אתה יוצא במוצאי שבת ומגיע בראשון. האיש ידוע כבעל חסד גדול, שידו ולבו פתוחים לרווחה, והוא אמור לעזור לך מאוד." עמדתי מולו בפה פעור. "והכרטיס מי שילם אותו?" "אני, בשביל זה יש חברים, ומהכסף שתקבל תחזיר לי אי.ה." הודיתי נרגשות לחבר והתכוננתי לנסיעה. כבר ביום הראשון בחו"ל הבנתי, שהמידע שקיבלתי לא היה מדויק. האיש, יהודי אוהב ישראל, קיבל אותי בפנים עגומות. הוא סיפר, שעד לא מזמן אכן השתדל לעזור לכל פונה, אבל עכשיו הוא נפל בעסקה גדולה, ואין לו, על אף שהוא רוצה מאוד, אין לו לתת יותר מח"י דולרים. חיזקתי את האיש בדברי אמונה, בירכתי אותו שישוב למצבו כראשונה, ומצאתי את עצמי באכסניה בידיים ריקות. חברי מן הארץ לא יותר לי: "אל תתייאש, יש עוד נדיבים, אתה צריך רק לנסות." ניסיתי, אך שוב ושוב נחלתי מפח נפש. הבנתי שעלי לעזוב את ארץ העמים ולשוב הבית. אין לי מה לעשות כאן יותר. הקדוש ברוך הוא, המפרנס מביצי כינים ועד קרני ראמים, ימציא לי את צרכי גם בבית. אבל סוכן הנסיעות שלי לא הצליח להקדים את הטיסה חזרה, בשברון לב, נאלצתי לעשות את השבת בנכר. הוזמנתי למשפחה אמידה אחת, קיוויתי לשבת נעימה, שתשכיח ממנו את כל הטרדות, ומצאתי את עצמי מול שולחן הפוליטיקה והרכילות הלזה. עצמתי עיניים. מול עיני רוחי - בני משפחתי האהובים ושולחן השבת האהוב שלנו...פתאום שמעתי קול העולה מתוכי: "התעוררי, התעוררי, קומי אורי, שבת היא לה", כאן במנהטן, כמו בבית, בירושלים, בדיוק בדיוק. "חשתי כוחות חדשים הנמסכים בי. השולחן, בני המשפחה הממורמרים, הפוליטיקה והרכילות - הכל נעלם מעיני, היתה רק שבת המלכה. פצחתי בניעימה מלבבת מן הדמירות. נעצרתי ופירשתי המילים בפשטות. בני המשפחה נעצרו מדיבוריהם ונעצו בי מבטים מזורים. לא נבהלתי. רגש חם מילא את כל גרוני. המשכתי לשיר, כשאט אט מצטרפים אלי הבנים. אחר כך נעצרתי שוב, מספר לילדים את הפרשה בחיוניות ובהמחשה, כמו בבית. מדי פעם קמתי והצגתי להם כמה פירושים, בדיוק כמו שהילדים שלי אוהבים. בכלל, דימייתי שהילדים האמריקאים האלו, הם הילדים האהובים שלי. אחר כך רקדנו ביחד, מתרוממים טפח ויותר מעל השטיח. האווירה התחממה. מספר שכנים הצטרפו, ושיחה תורנית שווה לנפש התנהלה מעל השולחן: דברי השקפה, עניינים אקטואליים מתוך הפרשה, אמונה וביטחון. בעל הבית הזרים 'עונג שבת' לשולחן, כולם טעמו במטעמים טעם של שבת. גם למחרת היו הסעודות מרוממות, כמו בבית, ובמוצאי שבת קרא לי בעל הבית אל חדרו. עיניו היו מוצפות דמעות. "מעולם לא חוויתי שבת מיוחדת כזו. מעולם", הוא הודה. "מעולם לא היינו מלוכדים עם הילדים ככה. זו היתה שבת... אין לי מילים. מעין עולם הבא." שתקתי. "אני מתחנן בפניך, אנא, בוא אלינו גם בשבת הבאה!" "אני מצטער" אמרתי מיד "סוכן הנסיעות שלי הצליח לסדר לי טיסה בשני בבוקר, ברוך" האיש נראה מאוכזב נוראות. "למה כל כך מהר?" "כי אין לי מה לעשות כאן יותר. לא הצלחתי בשליחות שלי, וחבל לי על כל יום." "ממה היתה השליחות?" "סיפרי לו." "כמה כסף אתה צריך?" האיש הוציא פנקס המחאות, ומול עיני הגדולות רשם את הסכום הענק...נשארתי שבת אחת נוספת, דואג שאחי ומשפחתי יתארחו בביתנו. מיד אחר כך חזרתי לארץ הקודש, לבית בירושלים, כולי מודה לה'. היה זה ביום ראשון בלילה. ומה אתם חושבים שעשיתי מיד בהגיעי הביתה? התחלתי לספור את הימים ולהתכונן לשבת הבאה.

באדיבות הרב צבי נקר הי"ו

לעולם לא אשכח את סעודת השבת היא בבית המדורג במנהטן. שולחן נוצץ, אחוז בחבלי ראנרים מבהיקים, מפת קריסטל יוקרתית, קנדילברת כסף ענקית, גביע מרשים וגבוה, כלי חרסנה כבדים, מפיות משי מותאמות בתוך חבק קריסטל, עשרות סלטים עשירים בכלי הגשה דקורטיביים, שתייה כיד המלך. זמירונת מעוצבים...ישבתי קודר סמוך לבעל הבית ורציתי לבכות. היה לי קר ומנוכר, ורק חשבתי איך לברוח ולאן. רציתי שהסעודה האיומה הזו תסתיים מהר. "אז מה אתם אומרים? מי לוקח את הקולות? הרפובליקנים או הדמוקרטים, אה?" אחר כך הם עברו לדבר על קהילת איקס ועל מיסטר ווי, שממרד חלק ניכר מבני הקהילה נגד הרב, שה' ישמור ויציל. "שישו ושימחו עם, אני אומר לכם, ממש שישו ושימחו!" אמר בעל הבית בקול שמח...ה'וולוו' של פרייברג, זו החדשה ראיתם אותה? היא המכונת השלישית בסדרה בחצי השנה האחרונה. זה משהו נורא, אני אומר לכם; האנשים האלו, שאין להם לחם לאכול - ורכב הכי הכי. עצמתי עיניים וחשבתי איך אני אוטם אוזניים. מדובר בדיבורי לשון הרע ורכילות, ועל אף שאני לא מכיר במי מדובר - הם אסורים ממש. מיד נזכרתי בשבתות הנפלאות שלנו בבית. זכיתי בעשרה 'שתילי זיתים' סביב לשולחני. במשך השבוע איני רואה אותם כמעט. סדרי הלימוד הצפופים שלי בתוספת השיעורים שאני מעביר בישיבה, לא מותרים לי זמן של בית' כמעט, אבל בשבת, 'מלכת הימים', אנחנו ביחד, בהיכלו של מלך. כל השבוע מחכים הילדים לשבת. אפילו מוטי, בן השנתיים, מברר בכל בוקר בתקווה, אם היום כבר שבת. אנחנו שומרים את הממתקים המשובחים ביותר לשבת ומשתדלים לגוון בהם. משחק יפה (המותר לשימוש בשבת) נגזו ליל שבת (בשבתות החורף) או לשבת ביום (בשבתות הקיץ). אשתי מכינה מטעמים מופלאים לכבוד שבת, כאלו שבני הבית אוהבים במיוחד. את הקינוחים מכינות הגדולות, ובכל שבוע הן מחפשות באהבה מתכון מעניין נוסף. אני מצדי מחפש במשך השבוע 'ורט' יפה מן הפרשה, סיפור מרתק, ועוד פנינים השוות לנפשות ביתי. בסעודות עצמן הילדים הם המלכים. הם מספרים את פרשת השבוע במתיקות, כל אחד בתורו, וכל בני הבית מקשיבים להם (בתחילה קיבל כל אחד ממתק ממריץ לאחר הסיפור, אבל מזמן הממתק כבר אינו הסיבה...). והזמירות? מעין עולם הבא. אנחנו שרים ביחד, מכל הלב והנשמה. כולם - הבחור הגדול. הילדים וגם הקטן בקולו הדקיק ובשיבושים המתוקים שלו. בסיום הסעודה אנחנו אוהבים לצאת בריקוד של שבת, ואחר כך נוחתים עייפים ומאושרים על הספה לשיחה לבבית של שבת. כזו היתה השבת בבית הוריי שליט"א, ואותה בדיוק העתקתי באהבה לביתי. יום אחד שבה בתי הגדולה הביתה, בידיה טפסים מן הסמינר ופניה עגומות. היא סיפרה על מחנה שבת, הצפוי להם בעוד שבועיים. היא אמרה את הדברים בקול שפוף כזה, שגרם לנו להרים גבה: "מחנה שבת? אז למה את רוצה לבכות?" "כי כל הכיתה צהלה ושמחה, ורק אני --- "רק את מה?" "אני לא רוצה לנסוע למחנה!" "למה" לרגע דאגנו שבתנו סובלת חברתית. רק לרגע. ברגע הבא התרחב לבבנו. "אני לא רוצה להפסיד את השבת בבית!" "במאמר מוסגר אזכיר, כי ידוע לי על משפחות המתנגדות למחנה שבת. איני מתכוון אליהן דווקא, אני מדבר על התגובה הספונטנית של הבת. "הלוואי שהמחנה יהיה ביום חול, הייתי מאושרת להשתתף בו!" הצהירה הנערה. שתקנו. ראינו את הסערה על פני הבת. פתאום התבהרו הפנים, והיא אמרה בביטחון: "אבל המחנה יהיה בשבת, לכן החלטתי להישאר בבית. אני מפסידה מחנה, אבל מרוויחה שבת!" היו לנו הזדמנויות נוספות להיווכח, כמה יקרה השבת בבית שלנו. אחד הילדים היה מדוכדך כל השבוע. ניסינו בכך ובכך, שיתפנו את המלמד בדאגתנו, ולא הצלחנו לעלות על הסיבה. חומה של שבת המס את לבו של הילד. על הספה, לאחר הריקודים של שבת, הוא פתח את סגור לבו, ומאז - הדרך לפתרון בעזרת ה' היתה קצרה. אחת הבנות התקשתה לימודית. בכל שבת למדנו אתה חומר נעים וחביב (קודש), שהיה מותאם לקושי המסוים שלה. זכות השבת פתחה את מוחה. מריבות עולם שכנו בשבת. קשרים חמים נוצרו בה. שיחות נפש התנהלו על שולחנה. שבת היתה למקור הברכה, פשוטו כמשמעו. אני מודה, לא תמיד היה קל. לפעמים היינו מותשים משבוע עמוס לעייפה, ורצינו רק להניח לילדים ולנוח בעצמנו. לפעמים היו הילדים מוציאים אותנו מן הכלים, ואנחנו התייאשנו כמעט, אבל גילינו את הסוד: כאשר אנחנו מתכוננים היטב לכבודה של שבת, בסבלנות, בהכנת מטעמים, בלימוד ועוד - השבת נראית

Dirshu
דרשו' ד' ועוזו
קרו עולמית לחיזוק
ועידוד לימוד התורה

לקראת שבת מלכתא

לקבלת הגליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 340

פנינים לפרשת ואתחנן

**לפניכם טעימה מגיליון לקראת שבת,
לקבלת הגירסא המלאה עם 32 עמודים נא שלחו מייל ל-info@dirshu.co.il
או חפשו 'גיליון לקראת שבת - דרשו' ברשת המקוונת**

היה זה בימות החופש מה'חידר'. בנו של רבינו שיחק בחצר הבית בחדווה, והנה מגיע רבינו וקורא לו: "הבה ונלמד יחדיו" - ומוסיף ומפייסו - "אני מבין שאתה לא מרוצה מכך שאני מפסיק אותך באמצע המשחק. אני מבין שקשה לך... אבל לאחר רבע שעה של לימוד תראה כמה טוב יהיה לך. יהיה לך קשה בהתחלה, אבל בהמשך תראה איזו הנאה ושמחה תרגיש"

מדרכי החינוך באהבה של מרן הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצוק"ל

"כִּי הוּא חֲכָמְתְּכֶם וּבִינְתְּכֶם" (דברים ד', ו')

הקשר החם של ההורים מתוך יצירת אורה נעימה בבית, היה הראש והראשון לכל שיקול חינוכי אחר. אברך שהתגורר בשכונה שבני התורה בה מועטים, ביקש לעקור את דירתו לשכונה שכל תושביה חרדים לדבר ה', ורובם ככולם עוסקי ולומדי תורה. רבינו עודד ובירך על הצעד הזה, אולם אז עלתה בעיה: אותו אברך הרביץ תורה בכמה מקומות, וכיון שאותה שכונה אליה התעתד לעבור, מרוחקת מאותם מקומות, יאלץ להעדר מביתו במשך כל היום - יהיה עליו לצאת בבוקר מוקדם ולשוב בשעות הערב המאוחרות, כאשר ילדיו הקטנים כבר נמים את שנתם. שמע רבינו ואמר: "אם כן, מתי כבר תראה את הילדים? רק בימי שישי ושבת, או בראייה חטופה ובשעה לחוצה כאשר הם יוצאים בבוקר לבית תלמודם? הרי במצב הנתון כיום, גם אם בשעות הערב המקודמות אין באפשרותך לשבת וללמוד עמהם, אבל מספיק שהם רואים אותך, ואתה אומר להם 'שלום', מאיר להם פנים

ומשוחח עמהם דקה או שתיים - כבר עדיף הדבר על פני מגורים בשכונה חרדית יותר. עליך לוותר על הרעיון של מעבר הדירה" - הורה לו רבינו. הקשר עם הבית, צריך להיות לא רק בגיל הילדות, אלא גם בגיל

אותך באמצע המשחק. אני מבין שקשה לך... אבל לאחר רבע שעה של לימוד, תראה כמה טוב יהיה לך. יהיה לך קשה בהתחלה, אבל בהמשך תראה איזו הנאה ושמחה תרגיש".

אומר הבן: "כבר בילדותנו החדיר והשריש בנו את הידיעה וההכרה, שלאחר שמתחילים ללמוד - באה תחושת ההנאה והשמחה".

את סדר לימודו עם בניו, היה מנצל ללימוד נושאים שאינם רגילים ללמוד - עם בנו הגדול עוד בהיותו כבן תשע שנים, היה לומד בקביעות סדר זרעים עם פירוש הר"ש. עם בנו השני, בימי בחרותו, קבע ללמוד בליל שבתות מסכתות מסדר טהרות, כגון מסכת ידים ומסכת מכשירין - מהמסכתות הקשות שבסדר טהרות. סדר הלימוד כלול היה בחזרות ושינון שוב ושוב.

גם עם נכדיו קבע בתקופות שונות - ואף שהיו עדיין צעירים בשנות לימודם בישיבה קטנה - שיעור שבועי ללימוד מסכתות מסדר טהרות עם הר"מ והר"ש. והיה מבאר ומברר לפנייהם בסבלנות ובמאור פנים את כל ההקדמות הנצרכות להבנת המשנה וביאורי הראשונים, וחוזר ושונה עמהם שוב ושוב עד שהיו הדברים בהירים וברורים.

כאשר שמע על אחד מתלמידיו, שיש לו קביעות בכל ערב ללמוד עם אביו ולחזור על לימודם בישיבה, היה רבינו מתעניין תדיר אם קביעות זו ממשיכה, כשהוא מחזק את מעלת הלימוד עם האב, ומעת לעת היה משמיע באזני תלמידו בשבח אביו, כדי שייקרו ויעריכו.

מעשה באברך מנכדי רבינו, שהיו לו כמה וכמה בנים הלומדים בתלמוד תורה, וביקש להשקיע בלימוד עם כל אחד ואחד, ושאל את זקנו-רבינו, האם להקדיש ללימוד הילדים חלק מסדר לימודו אחר הצהרים בכולל, ובעקבות כך יאלץ לוותר כליל על לימוד עם חברותא אחר הצהרים, שכן לא ימצא חברותא למחצית הסדר? הורה לו רבינו: כך ראוי לעשות!

"המעולה ביותר" - אמר רבינו - "כשהבנים לומדים בישיבה אצל אביהם המשמש בה כראש ישיבה או מגיד שיעור. כאשר התורה אומרת ומצווה "ולמדתם אותם את בניכם", למדים אנו מכך, שלאב יש את הכלים הטובים ביותר ללמד את בנו".

והוסיף רבינו ואמר: "ידוע אני שרבים אינם מסכימים עמי בזה, אבל האמת היא, שכך היא המציאות".

שח רבי נחום לבין, ראש הישיבה לצעירים ברחובות: "אחד מבני רצה ללמוד בישיבה אצלנו, ואני חששתי האם זה טוב שכן ילמד אצל אביו בישיבה. שאלתי לרבינו והוא אמר לי: 'מצד אחד לבוא מבני ברק לרחובות להיות בפנימיה זה חיסרון, כי פנימיה הוא מקום של סיכונים ותמיד עדיף בבית. אבל אבא שמלמד את בנו, זה מעלה גדולה יותר מהחיסרון, כי אב אוהב את בנו יותר מהכל, והחינוך צריך לבא דרך אהבה".

שמעתי ממנו כמה פעמים שהחינוך צריך צינור שיעבור מהרב אל התלמיד, ולא יתכן להשפיע בלי הצינור. ומהו אותו צינור? אהבה! אם אתה אוהב את התלמיד, דרך זה אתה יכול להשפיע עליו ולחנכו, אבל בלי אהבה לא יעזור שום דבר!

(מתוך הספר 'רבי מיכל יהודה')

מבוגר יותר. אחד מהשיקולים החשובים בבחירת ישיבה - שתהיה הישיבה כמה שיותר קרובה לבית! אם אפשר, שאפילו כביש לא יפסיק ביניהם - המחיש רבינו את כוונתו - וזאת כדי שהבחור ירגיש תמיד קשור לביתו.

"ואם תאמרו" - שאל רבינו - "מה יהיה עם ביטול תורה, כאשר ירבה הבחור 'לקפוץ' בכל הזדמנות לביתו... אף על פי כן" - אמר רבינו - "כי כיום השמירה הגדולה ביותר ביראת שמים, זה הבית!".

מעשה היה בבחור, שלפי מצבו ותכונתו, זקוק היה לתעסוקה בין הזמנים, וסברו מחנכיו להעסיקו במאפיית מצות וכדומה. אולם רבינו הורה, שישכמו עם הוריו שישלמו לו 'משכורת' על שעות עבודה בבית או בגינה, ושלא ייצא למסגרת של עבודה מחוץ לבית. שיקול נוסף בבחירת ישיבה לבן, בו ראה רבינו חשיבות מיוחדת, הוא ישיבה שבה יוכל האב ליצור קשר עם צוות רבני הישיבה בקלות ובנוחות.

קול תורה

סח אב לרבינו על דרך חינוכו את בנו, ובנימה של השתבחות סיפר כי הכריח את בנו במשך כל אחר הצהרים להיות בבית הכנסת, שיישב וילמד.

נרתע רבינו והוכיחו על פניו: "בצורה כזאת הבן לא ילמד כלום! אם תתן לו לשחק כל הזמן, ותבקש ממנו ללמוד שעה אחת - כך הוא ילמד, וכך יתחנך ללמוד מתוך אהבת תורה".

כאשר נשאל רבינו עד כמה יש לדחוק בילד כדי שירבה בחזרות על לימודו - תמה: "לדחוק?! מה פתאום?! יש להרגיל את הילד לחזרות על הלימוד רק באמצעות עידוד!".

השואל לא קיבל, וטען: הלא אמרו בגמרא (בבא בתרא כא ע"א) "אספי ליה כתורא", ופירש רש"י: "האכילהו והשקתו תורה בעל כרחו, כשור שנותנין עליו עול על צוארו?" ורבינו עונה כנגדו: "באמצעות העידוד, זה כבר יגיע מאליו".

מרבח היה רבינו ללמוד עם בניו. הלימוד במחיצתו נעשה אמנם ביראת הרוממות, אך משולב בהרבה נעימות וללא לחץ ודחק. בנו מתאר לימוד עם האב הגדול בימי הזמנים: "היה זה בין הזמנים של חודש ניסן. הייתי אז ילד לפני בר מצוה, ובבוקר לאחר התפילה וארוחת הבוקר, היינו צועדים יחדיו לבית המדרש, בו היינו יושבים ולומדים 'טור' הלכות פסח, עד לתפילת מנחה בצהרים. "אמנם, מידי פעם תוך כדי לימודנו, היה שולח אותי הביתה לטעום ולשתות משהו.

"זו הייתה הרגשה עילאית - חשתי מקרוב את אהבתו לתורה, כשהיא משולבת ומרופדת בדאגה ללא גבול למעני, שאחוש בנוח ושיהיה לימודנו מתוך שמחה ורוגע".

כיוצא בזה: היה זה בימות החופש מה'חדר', בנו של רבינו שיחק בחצר הבית בחדווה, והנה מגיע רבינו וקורא לו: "הבה ונלמד יחדיו" - ומוסיף ומפייסו - "אני מבין שאתה לא מרוצה מכך שאני מפסיק

"זכי עולה על דעתך שלעתיד לבוא אקבל שכר רק על כתיבת ספר 'אבן האזל'?! אקבל שכר אף על הזמן שביטלתי מזמני היקר, וכתבתי המלצות ועשיתי חסד עם עניים ונזקקים... לא צריך לחסוך זמן עבור מעשים אלו...!"

דבקות במידותיו של הקב"ה לשתף רחמים בדין

הרב ישראל ליוש

"ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום" (דברים ד, ד')

הנה מידותיו של הקב"ה שתיים הן, דין ורחמים, ושתיהן רמוזות בפסוק "ואתם הדבקים...", שהרי שם הוי"ה מורה על רחמים, ו'אלוקים' מורה על דין.

המצווה להידבק בקב"ה היא ע"י ההליכה בדרכיו, כמידת רחמיו, מה הוא חנון אף אתה חנון, מה הוא רחום אף אתה רחום, ואילו ההליכה כמוהו במידת הדין אינה מוזכרת במצוות הדבקות בו, ומכל מקום אף מידת הדין מוזכרת בפסוק "ואתם הדבקים..."!

אין זה אלא כי אצל הקב"ה אף הדין הוא רחמים, כי אף ביושבו על כסא דין ושופט את האדם ופוסק לו כפי מעשיו, הרי הוא עושה זאת תוך כדי שיתוף מידת הרחמים, ולמתבוננים גם הדין יראה כרחמים גדולים.

אם כן, גם אנו, אם רצוננו להידבק בדרכי הי"ת, עלינו להגביר מידת הרחמים על מידת הדין, ואף את מה שמוטל עלינו לעשות בדין, ביושר ובצדק, חובה עלינו לעשותו ברחמים מרובים.

רבי איסר זלמן בטוב ליבו לא סרב, ולא פטר אותו עם מכתב אחד כללי עבור כולם, הוא נענה מיד לבקשתו והתיישב לכתוב מכתב אחר מכתב, כשלכל עשיר הוא פונה בפרטיות עם תואר מיוחד וסגנון כתיבה מתאים עבורו.

כאשר ראתה זאת רעייתו הרבנית היטב חרה לה הדבר, כבר זמן רב היא נוצרת בלבה את דעתה שהרב מקדיש יותר מידי הרבה זמן לכתיבת המלצות ארוכות ומיוחדות לכל דורש, היא סברה שהזמן של הרב יקר מידי, אך עד עתה לא אמרה לרב את דעתה, וכשראתה שהרב כותב עשרות מכתבים עבור אדם אחד, ופונה באופן פרטי לכל עשיר, לא יכלה יותר לשאת זאת ואמרה לו את דעתה: "זמנך יקר מאוד, מדוע לא תעשה ככל הרבנים שיש להם מכתב אחד מוכן ומזומן עבור תורמים, וכאשר הם נדרשים למכתב כזה, הם פשוט מדפיסים אותו וחותמים עליו וזמנם לא נאבד לריק?...".

"זכי עולה על דעתך שלעתיד לבוא אקבל שכר רק על כתיבת ספר 'אבן האזל'?! אקבל שכר אף על הזמן שביטלתי מזמני היקר, וכתבתי המלצות ועשיתי חסד עם עניים ונזקקים... לא צריך לחסוך זמן עבור מעשים אלו...!"

גדולי עולם שקלו בפלס דעתם התורנית, והשקיעו שעות רבות בעשיית חסד, על אף שכל שעה כזו באה על חשבון לימוד תורה, או התעסקות תורנית אחרת, מבחינה מסוימת אפשר לקרוא לזה שהם הגבירו את מידת הרחמים על מידת הדין, כי בדבקותם במידת הקב"ה מן הדין הוא לעסוק ברחמים, וכפי שיסופר בסיפור הבא: הגאון רבי חיים ברים זצ"ל סיפר על רבו הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל שפעם בא אליו איש עני ואביון וסיפר לו שעקב מצבו הדחוק נוסע למדינת הים לבקש על נפשו מבעלי צדקה אמידים, והוא זקוק למכתבי המלצה, אלא שכאן הגדיל האיש את בקשתו, וביקש מר' איסר זלמן שלא יכתוב לו רק מכתב אחד, אלא כמה וכמה מכתבים, מכתב מיוחד לכל עשיר עם שמו ותוארו המיוחד לו...

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

סיכום שבועי ב'דף יומי בהלכה'

- ◆ איזו אות נוצרת בחלל האות פ' בכתיבת סת"ם?
- ◆ האם יש מצוה מדאורייתא להניח תפילין במשך כל היום?
- ◆ האם יש דין 'חינוך' במצות תפילין?

מהלכות צורת האותיות

- בכתיבת האות פ', יש ליצור לכתחילה את חלל האות בצורת האות ב'.
- לדעת רוב הפוסקים, כל אחד משני סוגי הכתבים - האשכנזי והספרדי - כשר אף למי שמנהג אבותיו כפי הכתב האחר, ומהם שכתבו כי הדבר כשר אף לכתחילה; ויש שכתב כי אין לבני אשכנז לשנות ממנהג אבותיהם ולהשתמש בכתב הספרדי אף בדיעבד.
- האות צ' מורכבת מצורות האותיות י' ו נ'. לפי המסורת האשכנזית צורת ה' י' נכתבת כ' י' רגילה, אך לפי תורת הקבלה - נכתבת ה' י' כשפניה הפוכים לשמאל, וצורה זו מכונה 'צדי הפוכה'.
- חלקה הימני העליון של האות ק' עשוי כצורת כ' שתחתיתה קטומה בצדה הימני, וחלקה השמאלי התחתון עשוי כצורת נ', אך ראשו צר יותר משל ה' נ'.
- בגמרא מבואר שהאותיות ש' ק' ו ר' עומדות על רגל אחת, ועל פי זה כתבו הפוסקים כי יש להעמיד את האות ש' על זווית מחודדת בשמאלה.
- בכתיבת סת"ם, יש להקפיד שכל אות תהא מוקפת בקלף סביבותיה, והלכה זו מכונה 'מוקף גויל'. מקור ההלכה מדרשת חז"ל: "וכתבתם - שתהא כתיבה תמה".

מצות הנחת תפילין וזמנה

- יש שכתבו שחובה מן התורה להניח תפילין במשך כל היום, ויש שכתב שחובה להניחן לפחות פעם אחת בכל יום, למשך רגע אחד לפחות, ומצוה מן המובחר להניחן במשך כל היום.
- את קריאת שמע של שחרית, חובה לקרוא בציצית ובתפילין, אך אין לאחזר זמן קריאת שמע משום כך, ואף אם יש רק ספק שמא יעבור הזמן עד שיניח תפילין, יקרא ללא תפילין.

- אדם שהניח תפילין בחזקת שהן כשורות, ומסרן לבדיקה והתגלה שמעולם לא היו כשורות - יש שכתבו שהוא נחשב ככהן שעבד במקדש והתגלה שהוא פסול - אשר עבודתו כשורה.
- אדם שאין באפשרותו לשמור את גופו בנקיות - פטור מהנחת תפילין, ואסור לו להחמיר ולהניחן; אולם אם יש באפשרותו לשמור את גופו בנקיות במשך קריאת שמע - יניחן למשך זמן הקריאה.

תפילין לאשה, לקטן ולאָבֵל

- לדעת המחבר, קטן היודע לשמור על קדושת התפילין כראוי, חייב אביו לחנכו בהנחת תפילין; ולדעת הרמ"א, אין לחנך קטן בהנחת תפילין, כיון שבדרך כלל אינו יודע לשמור על קדושתן.
- נשים פטורות ממצות תפילין, שקיומה מוגבל לימות החול בלבד; אך בניגוד לרוב המצוות ש'הזמן גרמן', שהרשות ביד הנשים לקיימן, מצוה זו אין הנשים מורשות לקיימה.
- אָבֵל ביום הראשון לפטירה - או ביום הקבורה, אם שונה מיום הפטירה - אסור בהנחת תפילין, כיון שהתפילין מכונות 'פָּאָר' ואינן ראויות לו ביום מר זה.
- אָבֵל המניח תפילין ובא לידי בְּכִי עליו לחולצן, מפני שהבכי גורם להסחת הדעת מהתפילין; ויש שכתב שהטעם הוא מפני שבשעת הבכי אין האבל אינו מסוגל לשמוח בשמחת המצוה כנדרש.
- אדם ששמע על פטירת קרובו טרם שחלפו שלשים יום מהפטירה, עליו 'לשבת שבעה' כרגיל; ואם שמע על כך לאחר חלוף שלושים יום, עליו לנהוג את מנהגי ה'שבעה' לשעה קלה בלבד.

סגולה לשלום

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שפנא מפראהבישט זיעוועבישט

סגולת הצדיק משטפנשט זי"ע אבי זי"ע [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט], אמר: מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שידבר כליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואם אין לו סיפור ממנו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

שנה ב'

ליל שישי ואתחנן תשפ"ב

גליון 93

הנהגות ישרות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

תורת שלום

תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

האמונה בבורא עולם עד אין סוף

סיפר הרה"ק רבי מרדכי חיים מסלונים זי"ע בשם מרן הס"ק מרוז'ין זי"ע שסיפר על עצמו: כשהייתי בן שלוש שנים נשאני אבי [רבינו הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט זי"ע] על ידיו וטייל אתי אל מחוץ לעיר, ונדמה לי מרחוק כאילו השמים נוגעים בארץ, שאלתי את אבי האם שם נגמרים השמים, ואמר לי בזה

"אתה החלות להראות את עבדך את גדלך ואת ירך החזקה אשר מי אל בשמים ובארץ אשר יעשה כמעשיך וכגבורותיך" (דברים ג כג.)

השלמות וציונים

וואַרעט השבוע

לא המדרש עיקר אלא המעשה

סיפר הרה"ק רבי מרדכי חיים מסלונים זי"ע שכאשר היה רבינו זי"ע שוכב לישון היה קשה להקיצו, והיה לו משמש מיוחד לזה, ואמר שקשה לו להיפרד מהדביקות שיש לו בעת שינתו, אך הרי לא זהו התכלית...

מאמר מרדכי עמ' קעה

1. תב בספר החינוך (מצות עשה כה) ידוע הדבר ונגלה לכל כי האמונה הזו יסוד הדת, ואשר לא יאמין בזה כופר בעקר ואין לו חלק וזכות עם ישראל. וענין האמונה הוא שיקבע בנפשו שהאמת כן ושאי אפשר חלוף (בחלוף) זה בשום פנים. ואם נשאל עליו, ישיב לכל שואל שזה יאמין לבו ולא יודה בחלוף זה אפילו יאמרו להרגו, שכל זה מחזיק וקובע האמת הלב כשמוציא הדבר מן הכת אל הפעל, רצוני לומר כשיקים בדברי פיו מה שלבו גומר. ואם יזכה לעלות במעלות החכמה ולבנו (ישע"י ו' י) 'בין ובעיניו יראה במופת נחתך, שהאמנה הזאת שהאמין אמת וברור, אי אפשר להיות דבר בלתי זה, אז יקים מצות עשה זו מצוה מן המבחר.

וכתב בספר דרך פקודיך (מצות עשה כה, חלק המעשה ב): איכות המצוה להאמין באמת בלב אמונת אומן שיש אלוך הנמצא הוא ית"ש המציא כל הנמצאים מאין ליש, ומכוחו נתהווה כל מה שהיה והוה ויהיה, ואין שום דבר נתהווה בלא רצונו והוא המשגיח על כל דבר בכלל ובפרט, ואפילו כל דבר מהדברים הטבעיים הנפעלים בטבע הכל מהשגחתו ויחברך המתלבש בטבע, וכל כוכבי השמים וכסיליה' לא יפעל בטבע רק בהשגחתו ויחברך המחיה אותם בכל עת ויטה אותם לכל אשר יחפץ.

2. ראה עוד בעיריין קדישין (מ: ב) בזה הלשון: סיפר [הרה"ק מרוז'ין זי"ע] מאחד שהציר לאביו [הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט] זי"ע"א שרוצה לראות אליהו, ולבסוף אמר: 'כשמאמינים שמלכותו בכל משלה ולית אתר פנוי מיניה זהו ענין גילוי אליהו'.

וראה עוד בספר חמודי צבי בפרשת פקודי (עמ' תקיח): שמעתי מפ"ק אדמו"ר הגה"ק רבי ישכר דב זצלה"ה מבעלו לפרש הפסוק בפרשת תרומה "ושמת את השלחן מחוץ לפרכת ואת המנורה נוכח השלחן על צלע המשכן תימנה והשלחן תתן על צלע צפון" (שמות כו לה), מה שיש לדקדק לכאורה למה לא כתב הפסוק תיכף 'ושמת את השלחן מחוץ לפרכת על צלע צפון'. אמנם אמרינן בגמרא יומא (ג:), שלחן בצפון משוך מן הכותל שתי אמות ומחצה, ומנורה בדרום משוכה מן הכותל שתי אמות ומחצה, ומנורה בדרום משוכה מן הכותל שתי אמות ומחצה, מוזבח ממוצע ועומד באמצע ומשוך כלפי חוץ קימעה, ופרין ונוקמיה להדיהו, ומשני כיון דכתב 'ואת המנורה נכח השלחן' בענין דחיי אהדדי ע"ש, והענין על דרך שסיפר אביו [הרה"ק רבי יהושע מבעלזא] זצלה"ה מהרה"צ הר"ר שלום פראבישטער זצלה"ה שדרכו בקודש היה דבכל עת וזמן היה הולך עם דיבורי קודש דלית אתר פנוי מיניה. ואמר על זה אביו זצלה"ה דסופי תיבות מדיבורים הללו היא תורה, דעל ידי כח לימוד תורתנו הקדושה יכולים לבא למדרגה זו לשעבד כל עניני גופני להקדושה, וממילא באים לבחינה זו דלית

אתר פנוי מיניה'. ואמר כ"ק מרן אדמו"ר מטאהש זי"ע"א (עבודת עבודה, פתגמי קודש פר' וארא אות ג'): מסופר כי פעם אחת נכנס הרה"ק מרוז'ין זי"ע לבית המדרש אחר חצות הלילה, ומצא שם כמה חסידים יושבים ועוסקים בתורה. אמר להם, שמעתי מאבי מורי זי"ע, היינו הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט זי"ע, שהוא קיבל מאביו הרה"ק רבי אברהם המלאך זי"ע, והוא קיבל מאביו המגיד הק' ממעורישט זי"ע, אשר

קיבל ממורו ורבו הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, אשר קיבל מרבו אחיה השילוני הנביא, שמסר לו כי "יש בורא עולם המנהיג כל העולמות". - וסיים הרה"ק מטאהש ואמר - והכוונה בזה, כי אף שכל בר ישראל יודע זאת ומאמין בזה, אבל כאשר הצדיק מוציא הדבר מפיו כפי שהוא משיג דבר זה בהשגתו הרמה, מאיר דיבור זה בקרב האדם שירגיש הדבר בהשגה גבוהה, כי תלוי הרבה מי הוא האומר ובאיזה כונה הוא אומר.

3. דברים אלו מצאנו בכמה מקומות עם מעט שינויים: ספר נר ישראל (ח"ג, ערך יראת הרוממות) מובא בזה הלשון: רבינו מריז'ין זי"ע סיפר פעם מעשה שהיה בדידיה בהיותו ילד, וכה אמר: 'כד הינא טליא נשאני אבי (רבינו שלום מפראהבישט זי"ע) על ידיו, וטייל אתי מחוץ לעיר, ומרחוק היה נדמה לי ששמים וארץ נשקי אהדד, ושאלתי את אבי 'אם שם נגמרים השמים?' והשיבני בזה הלשון: 'לא בני, יש עוד שמים גדולים ואל אחד גדול ונורא בראם, ומרוב פחד התחילו מעי להתחלחל בקרבי, וסיים רבינו ואמר בלשון קדשו: 'און זיי ווארפין זיך נאך'.

ובסיפורי מרן הרמ"ח (ערך הרה"ק מרוז'ין זי"ע, אות ס) מובא בזה הלשון: הרוז'ינער סיפר: פעם בהיותו עוד ילד קטן בן ארבע לקחו אביו רבי שלום על כתפיו, ובעירו היה מישור רחב, וכשהסתכלו באופק היה נדמה כאילו השמים נגמרים בסוף המישור. ושאלתי - כך סיפר - דער הימל הנדיקט זאך שוין דארט? ונענה אבי 'ס'איז נאך דא א גרויסער גאט וואס האט באשאפן דעם גרויסן הימל. האבין מיר די קישקעס אנגהויבן ציטערן - כך סיים הרוז'ינער - ציטערן זיי נאך ביז היינט.

וראה עוד בספר משלחן הרמ"ח (עמ' קמו), ערך הרה"ק מרוז'ין זי"ע רבי ישראל מרוז'ין סיפר על עצמו: כשהייתי בן שלוש שנים נשאני אבי על ידיו, ונדמה לי מרחוק כאילו השמים נוגעים בארץ. שאלתי את אבי 'האם שם סוף השמים?' ואמר לי 'לא בני, יש עוד ועוד, ואחזתני יראה, ועד היום יראה זו דופת אותי' ("ווארפט נאך מיט מיר"). או בנוסח אחר: 'יש עוד שמים גדולים, ויש קל גדול שברא את השמים. והתחילו מעי להתחלחל בקרבי והם מתחלחלים עדיין'.

פרק מ"ד
המשך מגיליון 92

הנהגות פראהבישט

הנהגות ישירות וסדר היום לרבי שלום לפי סדר נכון וחדש עם תוספת ציונים הערות וביאורים והרחבות מספרית למידי הבעש"ט הקדוש וצאצאי בית רוזיין כפי שנערכו על ידי מכון 'שכינת שלום' ללימוד ולפרסום תורת וסגולת הרה"ק הרבי ר' שלום מפראהבישט זיע"א

הנהגות ישירות וסדר היום מפראהבישט שנדפס מחדש בבוקרלין שנת תשנ"א

עיתק נדיר, מסדר הנהגות הרשב"א מפראהבישט, שנדפס בשנת תרי"א בטשטוביץ

הנהגות פראהבישט מהדורת מכון 'קדושה ומלכות' שעי"א איגוד החברות 'ירכי' שמואל' מיסודו של מרן הגה"צ מוהר"ש טוביאס זצוק"ל. תשי"ט

וְלִכְּן יֵשׁ מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת, וּמִצְוֹת בְּדַבּוּר בַּתּוֹרָה וּתְפִלָּה, וּבְמַחֲשָׁבוֹת טוֹבוֹת לְעִבּוּדָהּ, וּכְלָלוֹת פְּרוּשׁ הַפְּלוֹת שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה שֶׁהֵם מַחֲשָׁבָה, וְחֵס-וְשְׁלוֹם בְּהַפְּוֹךְ אִם הַמַּעֲשֵׂה וְהַמַּחֲשָׁבָה לְרַע אֲזִי גוֹרֵם פְּמָה רְעוֹת כַּנֶּזְכָּר לְעֵיל חֵס-וְשְׁלוֹם, וְגוֹרֵם גְּלוּת הַשְּׂכִינָה וְיִשְׂרָאֵל עִמּוֹ.

שלמות שלום - השלמות וציונים

כמשל המכבד שמכבדין בו הבית שהרי הוא טוב שעל ידו מבערים הקיסמים והפסולת מן הבית, אך כשלוקחים ממנו שבת להכות בו התינוק נעשה רע כו', וזהו לשון מלעיל ומלרע דהוא תרגום של מעלה ומטה, שמה שהוא בחינת למטה נקרא מלרע שאינו רע חס ושלום כי אם שורש ומקור שיתהווה ממנו ריבוי השתלשלות בחינת רע כו', מה שאין כן בבחינת שהוא מלעיל אין שורש להתהוות רע כלל. עכ"ל. וראה עוד בספר אור תורה (פר' בראשית, ד"ה יש לתמוה).

גלות הגוף וגלות הנפש כאשר הולך אחר יצרו הרע

והנה בכל הנ"ל נתבאר שהבורא יתברך שמו לא ברא כלל הרע ואת הגלות, וענין גלות השכינה וגלות ישראל נעשה על ידי מחשבה ודיבור ומעשה של בני ישראל כאשר המה חס ושלום לרע. וכמו שביאר הרה"ק אדמוה"ז מסאדיגורא זי"ע (אמרת יעקב, שמות תרכ"ח ד"ה ואלה שמות) על דרך זה את ענין גלות מצרים, וזה לשונו: האדם צריך לעבוד את ה' במחשבה דיבור ומעשה, וענין הגלות הוא כי לא יתכן גלות הגוף עד שנעשה מקודם גלות הנפש, היינו כי "לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו" (קהלת יב), ויש באדם יצר טוב ויצר הרע, וכשאדם הולך אחר היצר הטוב ועובד את ה' במחשבה דיבור ומעשה, אינו ירא משום דבר, כי כל אומות העולם אינם יכולים להרע לו מאומה, רק האדם הולך אחר היצר הרע ויש לו גלות הנפש, אז בא לידי יסורים וגלות הגוף, ואין יכול להיות גאולה כללית עד שתהיה מקודם גאולה פרטית, היינו שכל אחד יגאל את נפשו מן הרע ויעבוד את ה' במחשבה דיבור ומעשה, ואז תוכל להיות גאולה כללית. וזהו "ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה" (שמות א) היינו היינו ישראל הוא בחינת 'לי ראש' - בחינת מחשבה, כי מקודם נתפס האדם להרע בבחינת מחשבה, ואחר כך את יעקב, נתפס בבחינת דיבור, בחינת יעקב, 'הקול קול יעקב' (בראשית כב) בחינת תורה ותפלה, שאינו לומד ומתפלל כראוי ואחר כך 'איש וביתו באו' שהוא בחינת מעשה, שרודף אחר תאוות רעות. ואמנם בגאולה כתיב (שמות כג) "ויאנחו בני ישראל מן העבודה" היינו בחינת מעשה, שכשאדם עושה תשובה צריך לתקן קודם בחינת מעשה, להיות סוד מרע ועשה טוב, להתרחק מתאוות רעות ולדבק בטוב, ואחר כך "ויזעקו ותעל שוועתם אל האלקים מן העבודה" (שם), בחינת דיבור, שתקנו את הדיבור והתפללו לה' ותעל שוועתם אל האלקים. ואחר כך כתיב (שמות ב) (כה) "וירא אלקים את בני ישראל וידע אלקים", שהוא בחינת מחשבה שתקנו את המחשבה, וזהו 'וידע אלקים' שדבר זה אינו יודע שום מלאך ושום שרף רק השי"ת לבדו הוא יודע מחשבות אדם, ועל ידי זה נגאלו שגאלו את נפשם לעבוד את ה' במעשה דיבור ומחשבה, ואחר שנגאלו גאולה פרטית נגאלו בגאולה כללית. עכ"ל.

גלות השכינה אם מחשבה זרה מפסיקה בין הקול והדיבור

ויותר מזה מוזבא בספר דודאים בשדה (פר' תרומה ד"ה במסורה) וזה לשונו: אמר הבעל שם טוב זללה"ה כי גלות השכינה הוא שהמחשבה זרה רוכב על הדיבור, כוונתו כי בכל דיבור של אדם נרמז שם הוי"ה ברוך הוא כנודע וכמבואר בפנים בכמה מקומות, ובקיצור, הדיבור וקול רומז לאותיות ו"ה והמחשבה הוא מהמוח והלב נרמז באותיות י"ה, והמחשבה זרה ח"ו אם מפסיק בין המחשבה לבין קול ודיבור נמצא עושה פירוד חס ושלום בשם הוי"ה ברוך הוא, והבן.

שכינה כי שוכן בכל דבר

ולכן יש מצוות מעשיות וכו', היינו, בזה מוסיף רבינו על מה שכתב: 'אדם צריך להשתלש בשלשה דברים, במחשבה דיבור ומעשה, נגד נפש רוח ונשמה שלו כו' כדי לקשט אותם שיוכלו לבא לפניו בטהרה כמו שנתנה לך בטהרה' ע"כ, וכאן מבאר את ענין הפגם בהנ"ל וכתב: 'אם המעשה והמחשבה לרע אזי גורם כמה רעות כנ"ל ח"ו וגורם גלות נקרא השכינה וישראל עמו'. וכמו שכתב חותנו - זקינו בספה"ק מאור עינים (פר' לך לך ד"ה לך לך פרש"י) את ענין השראת השכינה בכל דבר, וזה לשון קדשו: הנה אמרו רבותינו ז"ל (חולין פט.) על פסוק "האמנם אלם צדק תדברון" גו' (תהלים נח ב), מה יעשה אדם בעולם הזה, ישם עצמו כאלם, יכול אף בדברי תורה, תלמוד לומר "צדק תדברון". דנודע מה שכתוב (תהלים נא ז) "אדני שפתי תפתח" כי הבורא ברוך הוא "מלא כל הארץ כבודו" (ישעי' ו ג) 'לית אתר פנוי מיניה' (תיקו"ז צא:) אך ש'כבודו' הוא לשון לבושים כנודע שהוא יתברך מלושב בכל דבר, ובחינה זו נקרא שכינה, ששוכן בכל דבר, והוא השם אדני" ברוך הוא וברוך שמו, ונקרא גם כן עולם הדיבור, 'כי בדבר ה' שמים נעשו' (תהלים לג ו) ו'באורייתא ברא קודשא בריך הוא עלמא' (זה"ק ח"א ה.) דהיינו בעשרים ושתים אותיות התורה עולם הדיבור נבראו כל הנבראים, ואיתא בספר יצירה (פ"ב מ"ג) 'קבען בפה האדם' וזהו "אדני שפתי תפתח", וכו'. וזהו גם כן אמרו רבותינו ז"ל (אבות פרק משנה יב) וכל מעשיך יהיו לשם שמים' כי בחינה הנ"ל השוכן בתחתונים שאנו קורין 'שכינה' שהוא השם אדני" ברוך הוא שמלושב בכל דבר נקרא 'שם', והשם הוי"ה ברוך הוא נקרא 'שמים' מלשון בהירות, וזהו 'לשם שמים' היינו לייחד שני הבחינות הנ"ל כמבואר אצלנו כמה פעמים. עכ"ל.

על ידי מעשי בני אדם הטוב נעשה רע

וראה מה שביאר מרן הבעל שם טוב הקדוש זי"ע (בעש"ט עה"ת, פר' בראשית עח) שעל ידי מעשי בני אדם נברא הרע, וזה לשון קדשו: יש לתמוה מה שכתוב בתורה (בראשית א לא) "והנה טוב מאד", כמה פעמים 'כי טוב' במעשה בראשית, ובמשנה תורה כתיב (דברים ל טו) "ראה נתתי לפניך את החיים ואת הטוב את המוות ואת הרע", ומאיכין בא הרע. אבל אין לפרש כמו שאנו אומרים רע ממש, אלא הרע הוא גם כן טוב, רק שהוא מדריגה תחתונה מהטוב גמור, וזה רמז בזהר מלעיל ומלרע, וזהו כשפועלים טוב אז הרע גם כן נעשה טוב, אבל כשחוטאים חס ושלום אז נעשה רע ממש, למשל המכבד שמכבדין בו את הבית שעשוי לפנות את הבית, והוא טוב קצת אבל הוא במדריגה תחתונה, ועל כל פנים טוב הוא, וכשצריך להכות בו את התינוק כשהוא חוטא אזי הוא המכבד ההוא נעשה רע גמור, ומכין בו את התינוק. עכ"ל.

וכן הוא בליקוטי תורה (האזינו עז): בשם הרב המגיד [ממעזריטש] דהנה בפרשת בראשית כתיב (בראשית א לא) "את כל אשר עשה והנה טוב מאוד" ואם כן מאיכין נתהווה הרע שהרי נאמר (דברים ל טו) "ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת המוות ואת הרע", אך הענין שהרע בשרשו אינו רע כלל, ואדרבה שורשו ומקורו המחיה אותו הוא על דרך שאמרו רבותינו ז"ל (בבא בתרא טו.) 'שטן ופנינה לשם שמים נתכוונו', וכמשל הזונה עם בן המלך המבואר בזהר חלק ב (קסג.) שכל רצונה וחפצה שלא ישמע אליה הבן כו', וזהו שאמרו רבותינו ז"ל (בראשית רבה ט ז) על פסוק "טוב" זה יצר טוב, "מאוד" זה יצר הרע. אך כשירוד למטה על ידי השתלשלות נעשה למטה רע גמור, והוא

לקיי
שמו קייז!

הדלקת נרות: 19:09
יציאת השבת: 19:59
רבינו תם: 20:49

ע"פ אופק תל אביב
טז באב התשפ"ב

טוב לחסות בה'

801

מבצע 'עלות השחר'

ואתחנן התשפ"ב

מבצע 'עלות השחר' – ביום שישי שעבר, ערב שבת קודש ט' באב, נפתח סבב לחימה חדש בין עם ישראל לבין אויבנו שבדרום הנקרא בשם 'עלות השחר'. כ-1,000 טילים (רקטות) שיגרו שונאי ישראל על עם ישראל במבצע זה (נכון לליל יום ב'), לאיזור הדרום והמרכז. אזעקות נשמעו גם באיזור תל אביב והסביבה. 1,000 טילים לעבר יישובים מלאים באנשים, וכמה הרוגים? – 0 ישתבח שמו של בורא עולם! כמה נפגעים מהרקטות? ... 0 – אין עוד מלבדו! (מלבד כמה פצועים קל מפלילות ונפגעי חרדה). האם אין זה לא מרגש?!... האם לא רואים בחוש כי אם ה' לא ישמור עיר שווא שקד שומר. יחשבו לרגע כמה 'חכמולוגים' ויאמרו כי 'נו, מזל שיש לנו את 'כיפת ברזל'?!... ראשית, אין ספק כי יש להודות לבורא הרחמן האוהב את בניו ונתן רק לעם ישראל את המתנה הזו, בעוד שמדינות העולם הכי מפותחות מתחננות לקנות זאת מישראל. אך הבה וניזכר בסבב הלחימה הקודם, בו נהרגו ונפצעו אנשים רבים, למרות היותה של מערכת כיפת ברזל.

כמה עלינו לראות את רחמי ה' וטובותיו עימנו, הרוצה לעוררנו ולגואלנו.

עם עיצומה של הלחימה, פנה המקובל הרב יוסף ביטון שליט"א לעם ישראל ואמר: "עם ישראל היקרים, אין מקרה. לא לחינם נקרא המבצע הזה 'עלות השחר', שהרי אמרה התורה: "ויאבק איש עמו עד עלות השחר".

שרו של עשו בשמיים נלחם עם יעקב אבינו עד עלות השחר, אז נגאל יעקב אבינו מאויבו וניצלו חייו. רבותיי, אנו סמוכים ממש לעלות השחר, אנו בפתחה של גאולה, ונמצאים בעיצומם של ימים עצומים ונוראים לעם ישראל. אך מה בורא עולם רוצה מאיתנו? למה הוא מביא את הטלטלה הזו בכל הארץ? – "סוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלות, ומיד נגאלין". רבותיי, מהשמיים קראו למבצע הזה 'עלות השחר' לא סתם. בורא עולם רוצה להביא את השחר, את הגאולה, ורוצה שנהיה מוכנים, ונראה לו שאנו שבים אליו. ובפרט שעיקר המבצע היה בט' באב, חורבן הבית, היום בו אנו מתחננים לגאולה!.

מאורע נדיר ומיוחד אירע לאחרונה בעיר ז'יניצה שבאוקראינה: "המלחמה של הרוסים באוקראינה לא פוסקת, כשהערים מופצצות ומסוגרות. זוג יהודי חיפש חניה במגרש סמוך למרכז מסחרי, אך לא מצא מקום פנוי. מגרש החניה היה גדול, אך הכל היה תפוס. הזוג הסתובב שוב ושוב והתחנן למצוא חניה, כשהוא עומד במקום מסוים כמה דקות בכדי להבחין האם התפנה מקום. לאחר כמה דקות של 'אכזבה', עזבו את המקום לאיזור סמוך. והנה, לא עוברות כמה שניות, ובאותו מקום בדיוק בו המתינו הזוג שתתפנה חניה, נפלו טילים שפוצצו את כל מה עמד סביבם. הזוג נדהם והתרגש עד למאד!.

אותו יהודי הגיע למחרת להניח תפילין והודה להקב"ה על נס הצלתו. מספרים כי אמו של הניצול, נולדה בעיר 'ברסלב', והיתה מתפללת בקביעות בעזרת הנשים. "אין ספק שזכות אבות, הצילה אותו". רבותיי, יש לנו אבא בשמיים שמראה לנו פעם אחר פעם: "בניי אהוביי, אני אוהב אתכם, ורוצה שתשובו אליו ואחזור לחיות בתוכם בבניין בית המקדש. גם אם התלכלכתם בעבירות והתרחקתם, ידיי פתוחות, ובלבד שתראו לי שאתם רוצים אותי, כי הנה הגיעה עלות השחר בבוא הגאולה...".

לרפואה. פרנסה והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. ניסים חיים רפאל בן לשיפה. שרה חיה רפאלה בת רחל. רחל בת מרים ובעלה וכל יוצאי חלציהם. ישעיהו בן מרים. גאולה בת דבורה. לירז בת יפה. אייל רפאל בן שרית שרה. דביר בן רויטל, ליאור בן פרידה, אריאל בן רויטל.

זיווג הגון: דניאל ולירן בני אורנה, ניר ואודליה בני ציפורה.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה. סתיו בת ורדה, אליס בת פרידה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גלילה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן ג'ניה. פרחת בת טובה. יעקב בן ויקטוריה. שרון שירין ספיר ספאחי בת לאה. עליזה בת מזל טוב מלכא. משה לוי בן מריקה מרים. רוני אהרון בן מזל כהן. פנתס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרה בת קמר. גלילי הכהן בן כוכבה.

העלון מוקדש לע"נ אמו"ר היקרה אהובה בת טובה ת.נ.צ.ב.ה.

העלון מוקדש לעילוי נשמת מוריס בן מרימה פיניש ת.נ.צ.ב.ה.

ישיבה בשולחן בבתי מלון יש להיזהר ולהזהיר את אותם הנוסעים בחופש לבתי מלון וסופי שבוע, שלא ישבו שתי משפחות שונות על שולחן אחד, מפני שיכולים להגיע על ידי כך לקלות ראש, ולעוון הסתכלות, ולהרהורי עבירה. אבל אם כל משפחה יושבת בשולחן בפני עצמו, יש להקל בזה, ובלבד שיזהרו שלא להסתכל אנה ואנה.

***

מים חמים במלון בשבת
יש להיזהר ולהיזהר הציבור שלא להשתמש בצד המים החמים של הברז במלון, מפני שברוב המלונות 'דוד' – החשמלי המרכזי ממשיך לחמם מים בכל השבת, כשכל פתיחת ברז מים חמים גורמת להכנסת מים קרים למערכת של בית המלון ולבישולם.

***

מעלית שבת

שמירה בימי החופשה * כתב 'אוהב ישראל' מאפטא זצ"ל על מעלת לימוד התורה להינצל מהצרות ובפרט בימי החופשה: "אם תשמעו לעצתי, תשבו בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ללמוד תורה ולגדל את בניכם לתורה, שנאמר עליה: 'חרות על הלוחות', אל תקרי 'חרות' אלא 'חירות',

ימי החופשה

שתנצלו מכל הצרות והרעות שהראו לי מן השמיים, ואם לא תשמעו לי – קצתי בחיי מהצרות המעותדות לבוא על 'שונאי ישראל' (אוהב ישראל, ערך 'תורה'). * הוסיף הרבי הקדוש מאפטא זצ"ל: "לימוד ב'שער הביטחון' המובא בספר 'חובת הלבבות' (וטוב ללומדו מתוך הפירוש 'לב טוב') – בכוחו להציל את הלומד מכל הצרות שבעולם ולהביא עליו שפע של ישועות." – ובפרט בימים אלו של חופשה, יזהר שלא יעבור עליו יום אחד בלי לימוד התורה המקיימת את העולם!.

מעלית אוטומטית (שבת) העולה ויורדת ללא מגע יד, ונפתחת וננעלת ליד כל קומה – מעיקר הדין מותר להשתמש בה בשבת לעלות ולרדת. ובפרט במקום צורך, כגון זקן או חולה, יולדת או אשה עם עגלת תאומים וכדו', אך יזהרו שלא יכנסו למעלית בעת שהדלת נסגרת, שאז מפעילים מעגל חשמלי הגורם שוב לפתיחת המעלית. ומכל מקום, במקום שאפשר נכון להחמיר לגבי ירידה, שלא לרדת במעלית אוטומטית. (ילקו"י שבת ה' קצב) וציין הרב מאיר מאזוז כי רק במעלית שבת המאושרת ע"י המכון הטכנולוגי (יש שני סוגים), מותר לחולים וזקנים. וכן כתב הרב שלמה עמאר שליט"א כי מעלית שבת הינה לחולים, אך אדם רגיל שיש לו יראת שמיים – לא יעלה על מעלית שכזו בשבת, כיוון שהיא מפעילה חשמל ע"פ המשקל.

הגב' מ. פוקס
הדרכה לחופש

חופשה נעימה!

הבית בזמן. בשעה 10 נוכל כבר ליצאת לטיול! נכון שבמקרה הטיול מחר הינו סך הכול נסיעה בתוך העיר כדי לקנות חצאית לבת ומכנסיים לבן השנתיים, אבל הפכו זאת למשהו גדול! "נראה את השעון הגדול שבבניין העיריה, נעבור לראות אם כבר החליפו את הבגדים של הילדים בחלון הראווה בחנות של... וגם נקנח בביקור אצל דודה מינה שגרה שם בסביבה. יהיה נהדר, בעזרת ה'!"

הורים יקרים, כיצד נוכל להפוך את החופשה לזמן מגבש ושמח בין כל המשפחה, ולא לזמן של עצבים ומתחים בתוך הבית?... הננו מדברים על כך רבות בהרצאותיי, אך אביא לפני הקוראים היקרים כמה נקודות. זכרו: כמו שאתם, ההורים, נראים – כך נראים, על פי רוב, ילדיכם. נכון, זה לא כלל ברזל. וזה יכול להיות בחלק מהמקומות מעט אחרת, אבל על פי רוב, ההורים בונים את האווירה המשפחתית, והילדים מצטרפים אליהם, ולא להפך. כך שאם את מרגישה שהאווירה בבית עכורה, תוכלי לקחת את המושכות לידיים שלך. לפני שתתלונני עליהם על שהם קמים בעצלתיים ומתעצבנים, שימי לב איך את פונה אליהם בבוקר. בבתי רבים הורים מעירים את הילדים ב"נביחות": "קום!", "לך להתפלל!", "למה אתה לא שומע כשאני אומרת לך בפעם הראשונה?". משפטים כאלה גורמים לילדים לא לשמוע. אף אחד לא אוהב שמדברים אליו בצורה של פקודה ובצורה שגורמת לו להרגיש רגשי נחיתות מול העומד מולו, נכון?...

את האווירה של הכיף ושל ה"וואו" אנחנו יוצרים במילים שלנו ובהבעות שלנו. הילדים מצטרפים. אם גם אנחנו נאנח, נתלונן, נהפוך טיול או יציאה קטנה לכלום, אז ודאי שהילדים ייאנחו אחרינו. הרגילו את הילדים לתכנן מהלכים, ולא לקום ב-12, להתחיל להתלונן, ליצאת ב-4 מהבית ואז רק בדרך לחשוב לאן.

נסו לבדוק אצלכם בבית מה גורם לסערת רוחות ולכעסים. כשאני בודקת מול הורים מאין נובעת ההתנהגות המעצבנת של הילדים, מתברר לי שההורים בעצמם חושבים שעליהם לעשות עם הילדים הרבה יותר ממה שהם עושים. כלומר, ההורים מרגישים שהם לא נותנים מספיק לילד. הרי שהילדים ינצלו את זה. לפעמים מתברר שבעצם אין לילדים מה לעשות בבית. אין משחקים מעניינים, אין ספר שהם אוהבים לקרוא, אין משהו מעניין לקום בשבילו בבוקר. בידקו זאת...

אז מה כן?... לפני שהילדים הולכים לישון, שוחחו על תכנית המחר. גם אם התוכנית אינה מסעירה, הפכו אותה לכזו: "מחר בבוקר נקום כולנו מוקדם, בשעה 7, נלך להתפלל, נאכל ארוחת בוקר, ואז נסיים לסדר את הבית

מה מיוחד בעו' באב?

יום 'טו' באב

אמר רבן שמעון בן גמליאל: "לא היו ימים טובים לישראל כ-טו' באב וכיום הכיפורים".

מבינים אנו כי יום הכיפורים הינו יום מיוחד ומרגש של מחילת עוונות, אשר אין שמחה כמותו. אך מה מיוחד ביום טו' באב?...

הגמרא מביאה חמשה דברים מיוחדים שאירעו ביום זה: יום שפסקו מתי מדבר למות, יום שניתנו הרוגי ביתר לקבורה, יום שפסקו לכרות עצים למערכה ועוד.

אך כותב רבנו יוסף חיים מבגדד זצ"ל (בן יהודע תענית ל) כי הטעם העיקרי לשמחת טו' באב הוא משום שהותרו השבטים לבוא זה בזה, וכל שאר הסיבות הנוספות שהביאה הגמרא הן רק מעלות יתרות לשמחה, אך עיקרה משום שהותרו שבטים לבוא זה בזה.

מה בדיוק אירע? – בימי משה רבנו, כל אשה שהיתה יורשת נחלה לא יכלה להינשא לאדם שאינו מהשבט שלה, בכדי שלא תעבור הירושה משבט לשבט.

עד שביום טו' באב הותרו השבטים להתחתן זה עם זה, כאשר דרשו חכמים דרשה: "זה הדבר" (במדבר לו), דבר זה לא יהא נוהג אלא בדורו של משה רבנו בלבד.

כיוון שדרשו כן, החלו עם ישראל להתאחד ולהתחתן כל אחד עם השבט של השני, ללא הגבלה.

באותו רגע, היתה שמחה גדולה ועצומה בשמיים. מהיום אין הגבלות, אפשר להתחתן עדה א' עם עדה ב', קהילה פלונית עם קהילה אלמונית.

וכשרואים בשמיים שאין פלגנות וחלוקה לפי קבוצות, אלא כולם חיים בשלום יחדיו – נעשה שמחה עצומה בשמיים, עד כדי כך שיום זה היה שמח מאד כיום הכיפורים.

איזה לימוד נפלא! שני ימים בשנה הם הימים הכי שמחים לפני ה'.

ומה המשותף ביניהם? – יום כיפור אנשים מוחלים אחד לשני ומתפייסים – דבר הגורם מיד לרחמי ה' על עמו ולמחילת עוונותיהם, וכן טו' באב – היום שכולם התאחדו ובנו בתים אחד עם השני.

רצון ה' זועק לכל עבר – שתהיו מכבדים זה את זה ואוהבים זה את זה!.

בספר 'אמונה שלמה' הביא מעשה מדהים ונפלא: "היה זה ביום יא' בחשוון באחת הערים החרדיות. אמא למשפחה ברוכת ילדים הגיעה לאחת מרשתות המזון הגדולות וערכה קניות לביתה.

היא הגיעה לקופה על מנת לשלם, אלא שאז חיכתה לה הפתעה לא נעימה בכלל.

מיד כשהבחינה בה הקופאית היא החלה לצעוק עליה לעיני כל האנשים הרבים שהיו בחנות: "גנבת! הנה הגנבת!".

אותה אם נבהלה עד עומקי נשמתה, על מה היא מדברת.

"הנה יש לנו צילום כיצד את ובתך גנבתן בשבוע שעבר את הקניה שלי".

האם החווירה כסיד ורצתה שהאדמה תבלע אותה. היא מוכרת באותה עיר חרדית כבעלת חסד גדולה, והנה הכל מביטים בה בתדהמה, כשהיא לא מעכלת ואינה מבינה על מה מדברים.

"לפני שבוע עשית פה קניות ולקחת עם הבת שלך דברים שהיו מונחים כאן על הדלפק שלא היו שלך, הם היו שלי.

הנחתי אותם כאן בשבילי, וכשהם נעלמו פניתי אל קצין הביטחון. הקצין בדק במצלמה, ושם רואים כיצד הבת שלך לקחה את הדברים שלי.

קצין המשטרה פירסם את התמונה שלך ושל בתך וביקש להודיע לו כשתבואי שוב

לקניות. אז אין לך לאן לברוח, אני מזמינה משטרה".

האשה ההמומה הבינה מיד במה מדובר, ופרצה מיד בבכי וזעם: "איך את מדברת כך?!... הרי שברגע שבתי הגיעה לבית, הבחנתי בטעות שעשתה ולקחה את המוצרים שאינם שלנו,

וכבר למחרת החזרנו את כל המוצרים. ובכלל, אין זה אשמתנו, את בעצמך הנחת את המוצרים שלך על הדלפק, ובעוד שאני סיימתי את הקניה שלי,

התקשרתי לבתי היקרה וביקשתי ממנה לבוא לעזור לי, ולאסוף את המוצרים מהדלפק.

בתי שלא היתה בשעת הקניה, ראתה שקיות רבות, ביניהן השקיות שלך, ולקחה את הכל בתמימות".

היא פרצה בדמעות לעיני כל הסובבים הצופים בביזיון גדול ונורא.

היא חשבה ללא הרף על כך שפירסמו תמונות שלה ושל בתה, וטענו שהן גנבות. זה היה קשה לה עד למאד, מפני שאותה בת הינה צדיקה גדולה אך עדיין לא מצאה זיווגה למרות גילה המבוגר, והרי שכעת דבר זה יכול לעכב אותה לגמרי מלהתחתן.

אחראית המשמרת בחנות שראתה את המהומה, הגיעה למקום ואכן אישרה כי אותה אשה הינה חפה מפשע, שכן למחרת היא השיבה לה באופן אישי את כל הקניה שלא היתה שייכת לה.

סיימה אותה אשה את הקניה כשהיא ממאנת להירגע, והגיעה לביתה דומעת ללא הרף.

בני הבית נבהלו מאד לראות את אמן במצב כזה, ולאחר שהיא סיפרה להם את כל מה שאירע, פנתה אליה אותה בת מבוגרת ואמרה לה: "אמא, אל תצטערי, כל אדם צריך לעבור ניסיונות בחיים, וזה ניסיון גדול שמנסים אותנו מהשמיים. אנחנו לא ניפגע משום תמונה שהפיצו עלינו, זה רק בדיקה של בורא עולם איך נגיב...".

– המשך בעמוד 4 –

עיקר השמחה בטו' באב הוא על שהותרו ישראל להתחתן שבט אחד עם חברו, כמה שמחה נוצרה בשמיים, מעין יום הכיפורים שבו מוחל ה' את כל עוונות ישראל. מפני שכאשר ישראל מתחברים אחד עם השני, בורא עולם שמח וגאה בבניו, ומיד הוא מבטל מעליהם כל צרה, ואז הם שמורים ומוגנים מכל!

זירת הזיווג שלך!

– המשך מעמוד 3 –

האם פנתה לבתה ואמרה כי היא חושבת לתבוע את אותה קופאית, אך אז פנתה הבת לאמא בגבורה ואמרה: "אמא יקרה שלי, היום י"א בחשון, יום פטירתה של רחל אמנו – אמא רחל ששמרה על שתיקה וזכתה לשבטים כיוסף ובנימין. אני מעדיפה ללכת בדרכה ולשתוק, ואני יודעת כי בזכות כך ה' יושיענו".

הבת ניגשה בגבורה רבה לחנות הקניות על מנת להסביר לקופאית את אשר אירע, אך למרבה הפלא חיכתה לה הפתעה לא קלה. הקופאית ראתה אותה וצעקה שוב: "הנה הגנבת הראשית, הזמינו משטרה", כאילו לא הוברר לה מקודם פרטי המעשה לאשורם. שקט שרר במקום כשכולם מביטים ברווקה המבוגרת המואשמת בגניבה ובחוסר יראת שמיים.

הבת לא האמינה שניסיון כזה יקפוץ עליה, ורצתה לקבור את עצמה. היא נורא התביישה מהמעמד והבינה לפתע את אשר עבר על אימה. היא הרגישה ניסיון קשה, אך נזכרה בדיבורים שחזקה את אמה לפני כמה דקות. היא נשכה את שפתיה ונזכרה באמא רחל ששתקה וקיבלה על עצמה לא לפגוע באחותה לאה. היא הרכינה ראשה והסבירה בנועם לקופאית את אשר אירע, למרות שרצתה להתפרץ עליה בכל הכוח. הקופאית שמעה את דברי הנערה, ושתקה.

"מצטערת", השתתקה הקופאית, "אבל עובר עליי משהו לאחרונה", היא התנצלה. "אני מבקשת סליחה ממך ומאימך."

אני יודעת שפגעתי בשמכן ופגעתי בכך עמוקות".
הבת המשיכה לאזור גבורה, ועם דמעות מרצדות בעיניה, אמרה לקופאית: "אני מוחלת לך למרות הביזיונות הקשים, ואני מאמינה באמונה שלימה שבזכות הבושות שעברתני, ה' לא יקפח אותי וישלח לי את החתן שלי".

הקופאית הורידה איתה יחד דמעות ואמרה לה: "אני ממש מבקשת סליחה, כבר הרבה שנים שאני נשואה ולא זכיתי

לילדים, וכל המצב הזה שובר אותי".
הבת חיבקה אותה ובירכה אותה מכל הלב שתזכה לזרע של קיימא במהרה. הבת לא יצאה מהמקום עד שקנתה לקופאית שוקולד והשתיים נפרדו כחברות טובות.
רבתיי, באותו ערב קיבלה אותה נערה הצעת שידוך ולאחר שבוע וכמה ימים... התארסה בשעה טובה ומוצלחת! בזכות רגע קטן של כעס. בזכות התגברות על פירוד ומריבה, והבאת שלום בין אדם לחבירו, שהי משלם בעולם הזה את שכרה!.
היכן שיש שלום ואחדות, היכן שיש התגברות ומסירות נפש בשביל השלום – שם יש שמחה גדולה לה, ולכן לא היו ימים טובים לישראל כיום הכיפורים וט"ו באב, עקב האחדות והפיוס שהיה בין כל האוכלוסיות בעם ישראל.

ואם בזיווגים עסקינים, נביא כמה עצות מגדולי ישראל בעניין זה:
* יום אחד ניגש אל מרן הרב שטיינמן זצ"ל יהודי שבתו כבר מחכה שנים לזיווגה, ושאל: "בתי לא צעירה ומציעים לה הצעות שונות, ורעייתי אומרת שאנו חייבים לוותר על משהו. האם צריך לוותר, ואם כן, מה הדבר הראשון שיש לוותר?".

מרן הביט בו ואמר: "תוותר על 'מה יאמרו הבריות' – הרבה אנשים מסננים ודוחים הצעות שידוך בגלל המחשבה מה יגידו אנשים על החתן ומשפחתו. אם תוותר על כך – בתך תתחתן. וכך באמת היה וזכתה להינשא במהרה.
* פעם כששאלו את מרן הרב שטיינמן: "למדנו רבנו, מה הסגולה הכי טובה לזכות לשידוך וחתונה?".
השיב מרן: "לא לחפש חסרונות, זו הסגולה הטובה למצוא הזיווג ולהתחתן במהרה".

מרן זצ"ל הסביר זאת בפן נוסף ואמר: "הגאווה מכלה את כולם, מציעים שידוך לבחור והוא דוחה זאת ואומר שהוא צריך מישהי מיוחדת. אותו דבר מציעים לבת ולאביה בחור, והם דוחים זאת בטענה שרוצים את הבחור הכי טוב בעולם, והם לא מבינים שאין דבר כזה".

וכבר אמר ה'סטייפלער' זצ"ל כי אדם יכול לאבד את זיווגו אם הוא ברוך, אלא יתפלל לה' וכשמצא אדם ירא שמיים עם מידות טובות – זה מעל הכל.
ביום ט"ו באב הותרו ישראל לבוא זה עם זה, ולא אמרו אנו לא מתחתנים עם העדה השנייה, אלא הביטו במעלות של השני – הרי שהיתה שמחה ביום זה, וזיווגים רבים נעשו ביום זה, ובתים רבים הוקמו בשמחה ובששון. מזל טוב!

תודה רבה!

למתנדבות היקרות לספירת העלונים ע. ו-ע. על מסירות נפשן. ישלם ה' סכרן לאין קץ! ברכה והצלחה לקהילת 'ראש חודש' בתל אביב, ולמזכה הרבים רבי דוד רפאלוב היקר!

העלן מוקדש לעילוי נשמת רס"ב אבישי ביטון זצ"ל

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: גאולה בת דבורה, ולרי אריה בן אירנה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, יואב חי אברהם ב"ב וצאצאיו, אבשלום בן ויולט. מאור בן ליאת. זיווג: אביחי בן גאולה. לע"נ: אמיר בן גור, בוריס בן ברכה, יהודה בן אליהו, משה בן צביה.

מדוע דוקא שבט מנשה נחלק לשניים בנחלה: חצי שבט בארץ וחצי שבט בעבר הירדן?

העלון מוקדש לרפואת צביה בת סעדה הי"ז

לתגובות: 052-7151858

רחוב מעה בריל 9, ת"א, מספ' אחיאל DANIEL777ACHIEL@GMAIL.COM

{ אז נדברו }

פרשת ואתחנן תשפ"ב | גליון מס': 569

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

מתי ליל הסדר של מעמד הר סיני?? "והודעתם לבניך...???"

יש לי שאלה עצומה: לעם היהודי יש מידי שנה לילה אחד מיוחד שנקרא ליל הסדר שבו התורה מצווה אותנו "למען תספר באזני בןך ובן בנתך את אשר התעללתי במצרים... ובשביל זה יש לנו את ליל הסדר... והנה!!! **בפרשה שלנו** יש בדיוק את אותו סוג של ציווי... התורה מצוה אותנו "רק השמר לך ושמור נפשך מאוד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבבך כל ימי חיך **והודעתם לבניך ולבני בנתך יום אשר עמדת לפני ה' אלוקיך בחורב!!!** התורה מזהירה אותנו באופן שאינו משתמעת לפני פנים ש... "והודעת לבניך ולבני בנתך... מה?? "יום אשר עמדת לפני ה' אלוקיך בחורב..." מעמד הר סיני!!!

ואני עומד ושואל: איפה זה מתבטא שאני **מודיע** לילד שלי את יום שעמדת לפני ה' בחורב?? מילא "והגדת לבנך..." בשביל זה יש לנו את ליל הסדר... ועושים מזה טראסק גדול... שולחים את הילדים לישון כדי שיהיו נעורים... עושים דברים מוזרים בליל הסדר כדי שישאלו התינוקות... מחלקים קליות ואגוזים... הכל "למען תספר באזני בןך..." אבל כאן התורה מבקשת ממני לא פחות בתקיפות "**והודעתם**" לבניך... יום אשר עמדת לפני ה' אלוקיך בחורב... אז איפה?? איפה אנחנו מקיימים את זה?? איפה זה הליל הסדר של מתן תורה- "והודעתם לבניך יום אשר עמדת לפני ה' אלוקיך בחורב??

התשובה היא מבהילה: מוכרחים לומר שהליל הסדר של "מעמד הר סיני" זה **מדי יום ביומו!!!**

איפה אני מקיים "והודעת לבניך ולבני בנתך יום אשר עמדת..."?? איפה זה מתבטא?? בעוד איזה ערב שגרתי אי שם בבין הזמנים... שיענקי לפתע שואל את אמא... איפה אבא?? והיא עונה לו: **אבא הלך ללמוד תורה!!!** אבא ממחר לסיים ברהמ"ז ויענקי שואל... אבא... לאיפה אתה הולך?? ואבא עונה: **אני הולך לקבוע עיתים לתורה!!!** עוד רגע מתחיל השיעור/החברותא/הקביעות/הכולל...

יענקי רואה את אבא חוזר עייף... ושואל את אבא... מאיפה אתה חוזר?? ואבא עונה לו בפנים מאירות: **חזרתי מבית המדרש... למדתי תורה...**

כאן!!! כאן מתקיים והודעת לבניך ולבני בנתך יום אשר עמדת לפני ה' אלוקיך בחורב!!!

אם כבר יש הבדל בין ליל הסדר של יציאת מצרים לבין ליל הסדר של "יום אשר עמדת לפני ה' אלוקיך בחורב..." **ההבדל הוא** שבלייל הסדר של יציאת מצרים אבא צריך לעשות דברים **משונים** כדי לעורר את יענקי שישאל... כי היות וס"ס מספרים פה סיפור שקרה **פעם!!!** כאן חשוב לאבא להבהיר שזה לא סיפורי סבתא... זה לא סיפורים מהעבר... אלא זה קורה עכשיו... (חייב אדם לראות את עצמו כאילו **הוא בעצמו** יצא ממצרים) לכן אבא צריך לבטא שמהו פה קורה **עכשיו**... ולכן צריך לשבור את הראש איך לנער ולטלטל את התינוקות ולהכניס אותם לעניין... כל הקונפליקט הזה קיים רק בליל הסדר של יציאת מצרים... אבל בכל לילה שגרתי שאבא יוצא מהבית להר סיני לקבל את התורה... כאן זה לא סיפור שקרה **פעם** שצריך לנער את יענקי ההלו זה קורה עכשיו... אין צורך!!! פה יענקי כבר בוכה כאן ועכשיו. לאיפה אבא הלך?? ואמא עונה לו: **אבא הלך לחורב!!!** אבא הלך לקבל תורה... אבא כל יום הולך לקבל תורה מסיני. וזה נעשה מידי ערב (או בוקר) בבית המדרש מול הדף גמ'... **זה מעמד הר סיני!!! זה קורה כעת ועכשיו!!!** והודעתם לבניך ולבני בנתך יום אשר עמדת לפני ה' אלוקיך בחורב... שים לב להבדל: ביציאת מצרים זה לשון של למען תספר... והגדת... אבל במתן תורה זה והודעת!!! אין פה סיפורים ואין פה הגדות... יש פה הודעה!!! הצהרה לתקשורת... שלום אבא הולך ללמוד...

כלפי מה הדברים אמורים???

כולם יודעים לקונן על זה שבדורות הקודמים יהודי אפילו קשה יום היה יודע לסיים יום של עבודה ומיד ללכת לקבוע עיתים לתורה בלי התחמקות ובלתי תירושים... היו יושבים בבית המדרש יהודים עמלי כפיים שבמשך כל היום עמלו בעבודה שבשדה... אבל בלילה הם ידעו שצריך לשבת ולקבוע עיתים לתורה... ואיפה זה היום?? פעם זה היה מובן מאליו... **והיום?? למה היום אין את זה???** אבל בא נתבונן לרגע... אתה טוען שפעם ככה זה היה!!! בעצם מאיפה אתה בכלל יודע שפעם ככה זה היה?? אני כופר הכל... מי אמר לך... מי אמר לך שפעם ככה זה היה?? אולי לא...

מה פירוש... תשאל כל יהודי מבוגר והוא ממש יכעס ויעלב מעצם השאלה... מה פירוש... אני כמו עיני ראיתי את אבא שלי... אני ראיתי את סבא שלי איך הם הלכו לבית המדרש ולמדו...

במילים אחרות: זה לא רק שהוא ראה!!! **מישהו דאג להראות לו!!!** כשאבא הלך לבית מדרש ללמוד... זה לא רק שיענקי ראה... אלא היו פה אבא ואמא שדאגו להראות לו!!! כן... אבא הולך ללמוד... זה היה נושא!!!! כשאבא הלך לבית מדרש ללמוד הוא לא רק הלך... היה פה גם והודעת!!! היתה פה הודעה... היתה פה הצהרה לתקשורת... אבא הולך ללמוד... זה עקרונות... והודעתם!!! דאגו להנחיל את זה שאבא יוצא כעת מהבית אבל לא סתם... הוא הולך ללמוד תורה...

יתכן שזה מה שמפריד בינינו לבין הדורות הקודמים... "והודעת"!!! ההצהרה והמפגן הרשמי הזה!!! וכמובן זו לא הצהרה רק בייחס לילדים... אלא בעיקר בינינו לבין עצמנו... להפנים ולהבין שקביעת עיתים לתורה זו לא המלצה... **זו הצהרה רשמית!!!** אני חייב מידי יום ללכת להר חורב ולרענן את יום אשר עמדת לפני ה' אלוקיך בחורב... (אגב: באמת כל הילפותא של עיקר מצוות ת"ת יליף מ"והודעתם" הזה) חייבים את זה... וזה חייב להיות חלק מהנכסי צאן ברזל של הבית שלנו!!! ולא בדרך אגב אלא **בהודעה!!!** זה הליל הסדר של מתן תורה!!! בשבוע זה חל ט"ו באב שעליו נאמר שמכאן ואילך הגמ' מזהירה שצריך להתחיל להוסיף בקביעות עיתים לתורה בלילה ומאן דלא יוסיף יסף ח"ו... כן... ט"ו באב זה אחד מהימים הרשמיים שנקבעו לקבלת עול תורה!!! זה ה"סיפתח" של ההכנה לימים הנוראים... מתחילים לקבוע עיתים לתורה ללא התחמקות... והודעתם!!! תודיע את זה בבית... ותראה איך שיהיה כולו יתרום. תן להם לעזור לך לעשות את זה... **אבא הולך ללמוד תורה!!!**

ניתן לקבל את הגיליון בפקס באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

נודה להשתתפותכם בהוצאות הגדולות!!!

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא

(ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת

להחזר מס (סעיף 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי: 052-7683095

תודה מראש!!!

עץ ואבן אשר לא יראו ולא ישמעו ולא יאכלו ולא ירחו? ! ?

בפרשת השבוע (שגם קראנו בתשעה באב) ישנו פסוק שנשמע לכאורה תמוה: התורה מזוהרת אותנו... ש"כי תוליד בנים... ונושנתם בארץ ועשיתם פסל תמונת כל וכו'..." ואז מה יהיה העונש?? העידותי בכם היום הזה כי אבוד תאבדו... והפיץ ה' אתכם בגוים ועבדתם שם אלוהים מעשי ידי אדם עץ ואבן אשר לא יאכלו ולא ירחו וגו'..."

כתוב כאן עונש!!! ש-מה העונש?? "ועבדתם שם אלוהים עץ ואבן..."

אני לא מבין: אני יודע שלעבוד אלוהים אחרים זה חטא... זו עבירה... אבל למה זה מגיע פה בתור עונש?? אדרבה... הרי מדובר פה ביהודי שהיא גופא... מה החטא שלו?? שהוא עבד אלוהים אחרים... (ועשיתם פסל תמונת כל...) אם זה גופא החטא שלו וכעת מגיע לו עונש... אז מה העונש שלו?? שהוא יגלה אי שם... ששם!! שם הוא יעבוד אלוהים אחרים?? למה זה עונש?? ועוד על זה כתוב: "ובקשתם משם!!! משם את ה' אלוהיך ומצאת... מאיפה?? מה"ועבדתם שם אלוהים"?? אני בסה"כ רוצה להבין טייטש... מה כתוב כאן בפסוק הזה??

ואגב: אותה שאלה בדיוק בקלות שבכי תבא... אחת מהקלות האחרונות זה והפיץ ה' אלוהיך... ועבדתם שם אלוהים עץ ואבן..." (אותו פסוק בדיוק שקראנו השבוע חוזר על עצמו בקלות) רבש"ע: למה זה נחשב קללה?? ממה נפשך: אם מדובר ביהודי שרוצה לעבוד ע"ז... אז למה זה עונש בשבילו... אדרבה... יצא חוטא נשכר... ואם הוא לא רוצה... אז מישהו מפריע לו לא לעבוד שם ע"ז?? **והתשובה בקיצור נמרץ אמורה להיות פחות או יותר ככה:**

יצרא דעבודה זרה... כמה שאין לנו מושגים ביצר הזה... אבל היה לו מכנה משותף ליצרא דעריות בהרבה תחומים!!! וכמו שיצרא דעריות עיקר היצר מתבטא בכח הדימיון... מה שנקרא "הרהורי דעבירה קשים מעבירה..." כלומר: עיקר התגברות היצר היא דווקא במים גבוים... כמה שאין לאדם... אבל במה שכבר יש לו היצר די שקט... (כי כבר אין שם את כח הדימיון הפרוע... צא ולמד מאותו אחד שחייב תמישים כסף שעונשו "ולא תהיה... לא יוכל שלחה" ולכאורה: למה זה עונש?? הרי זה גופא מה שיצרו חשק? אלא מאי?? יצרו חשק עד שהוא השיג... מכאן ואילך אין לו כבר עניין בזה... וממילא בשבילו "ולו תהיה לאשה" זה נטו עונש... והדברים מבהילים...) **על אותו משקל ביצרא דעבודה זרה:**

אם תשים לב: לאורך כל הדרך עיקר יצרא דעבודה זרה התבטא בלעבוד ע"ז של מדינות רחוקות!!! עם ישראל היו מחפשים את העבודה זרה של עילם ועבודה זרה של כל המדינות שסביבם... כי כל זמן שזה רחוק ומנותק... אז כח הדימיון היה הרבה יותר פרוץ ומשוחזר ולא מתוחם... (כשאני מדמיון משהו **שמעולם לא ראיתי**... הדימיון שלי לא מוגבל!! ממילא אני יכול לדמיון אותו משולש מרובע... ענק כמו הים... עמוק כמו התהום... אין שום גבול שיכול לתחם את הדימיון שלי.)

כל העוצמות והאימבציות של היצרא דעבודה זרה היו תקפות כל זמן שהיה מדובר בע"ז רחוקה ומנותקת... **וכאן מגיעה התורה ומזהירה:** תחזרו בתשובה!!! תפסיקו לעבוד את העבודה זרה של מלכות אשור... כי אם לא תפסיקו... מה יהיה העונש שלכם???

שאתם תקבלו מה שרציתם... רציתם את העבודה זרה של מלכות אשור... בבקשה... קחו... והפיץ ה' אתכם בעמים ועבדתם **שם!!!** אתם תעבדו **שם** בדיוק את אותה עבודה זרה שעבדתם כאן!!! דא עקא שכאן זה היה אגיוואלדיג... כן היה לכם לזה יצרא דע"ז אדיר... אבל כשתגיעו לשם פתאום כל היצר יוקפא בבת אחת... כשתתקרבו ותפגשו את העבודה זרה הזו מקרוב מקרוב... פתאום אתם תפגשו את ה"עץ ואבן" שלה... אשר לא יראו ולא ישמעו ולא יאכלו ולא ירחו... שתבין: עבודה זרה היא תמיד עץ ואבן... היא תמיד אשר לא יראו ולא ישמעו ולא ולא... אז למה אם תשים לב התורה אומרת לנו את זה רק כשאנחנו נגיע **לשם**... רק ש"הפיץ ה' אתכם בגוים"? רק אז ועבדתם **שם** אלוהים עץ ואבן?? וכי כשעבדנו את אותה עבודה זרה **כאן!!! כאן** בארץ ישראל... כשהעמדנו את אותו צלם בהיכל... מה... **כאן** זה לא היה עץ ואבן?? כאן זה לא היה "אשר לא ישמעו ולא יאכלו"? מה התשובה?? **לא!!!** כשעבדנו **כאן** אלוהים אחרים... כשהיינו **כאן** בארץ ישראל והחלטנו לעבוד את הע"ז של אשור וכשדים... כאן זה ממש לא היה "עץ ואבן"... כאן זה היה פאיייער... זה היה אש בוערת של יצרא דע"ז... היה בזה גישמאק עצום... בן אדם היה מוכן לשחוט את הבן שלו לע"ז של המולך... למה?? כי היצרא דע"ז נתן לבן אדם תחושה שהפסל רואה שומע מריח ורוחש... (כמובן ש-לנו אין הרגש ביצר האדיר שטמון בזה... בתור תשוקה זה לא מדבר אלי... אבל בודאי שמצד הנתונים... אלו היו הנתונים... תמיד כשחז"ל מתארים את היצר של הע"ז... היה שם איזה פסל שכאילו רוצה משהו... כאילו שמח עם מה שנתת לו... עפרא לפומיה)

כאן!!! כאן בארץ ישראל העבודה זרה היתה אש להבה... ממש לא עץ ואבן... זה ממש לא היה נראה שלא ישמעו ולא ירחו וכו'... לכן!!! לכן העונש היה שאין בעיה... תקבלו מה שרציתם... תלכו לשם... תתקרבו לעבודה זרה... תגלו לאותה מדינה... ואז כשתגיעו קרוב קרוב וחוש הדימיון יתחיל להיות מתוחם פתאום תגלו שיש לכם עסק עם עץ ואבן אשר לא יאכלו ולא ירחו ולא ימישו... תחשוב על זה!! זה מפחיד!!!

אין לך עונש יותר גדול ליהודי שהסכים לשחוט את הבן שלו לע"ז של המולך... שהעונש שלו יהיה לא פחות ולא יותר!! ש-היית כ"כ מסור לע"ז?? עד כדי כך שהיית מוכן להקריב את הבן שלך בשביל זה?? אין בעיה... יגעת ומצאת תאמין... אם כ"כ הסכמת להקריב למען הע"ז... כעת "תזכה" ללכת עד העבודה זרה ולעבוד אותה מקרוב... ואז אותו יהודי גולה לשם... ושם הוא פוגש את אותה עבודה זרה בגודל טבעי... ואז מה הוא מגלה?? עץ ואבן!!! הוא מגלה שאת הבן החי והמתוק שלי... הקרבת... למי?? לעץ ואבן!!!

אפשר הרבה להאריך בחידוש הזה (ובעיקר בהוכחות שלו) אבל מקוצר המקום ביריעה בא נתמקד במסר שכן נוגע אלינו... סו"ס לנו אין עסק עם יצרא דע"ז... אבל יש לנו כן עסק עם שאר יצרים... בדרך כלל: אדם שרצה להשיג משהו בדרך אסורה... העונש שלו שהוא לא יקבל את זה!! אבל זה נכון רק ביחס לדיני ממונות וכדו'... אבל כשמדובר ביצרים ששייכים לדימיון... כאן ההיפך הגמור... רצית לחטא באמצעות כח הדימיון?? העונש הכי גדול שאפשר לתת למי שכח הדימיון שלו התעה אותו לדבר איסור... מהו העונש הכי גדול שאפשר לתת לזו? זה אדרבה... קח!!! קח את האשת יפת תואר שחשקת בה... אבל תדע לך שסופך לשנאותה... דווקא כשהדימיון יהפוך למציאות אז תגלה שלא רק שדפקת לעצמך את החיים... אלא עוד על מה?? על עץ ואבן אשר לא יאכלו ולא ירחו... מילא הצדיק יושב ובוכה על הר גבוה שכבש... אבל הרשע בוכה ומורט שערות ראשו... על מה?? על חוט השערה... על כלום שבכלום... על מה דפקתי לעצמי את החיים?? על מה הקרבת את כל חיי?? על החוט השערה הזה... על העץ ואבן הזה... אנחנו מבינים יותר מידי טוב את הוורט הזה... אין צורך להרחיב בו... פשוט לקחת אותו לעצמות... ואכמ"ל והדברים עמוקים...

בימי בין הזמנים ניתן לקנות את הספר 'וימאן'

בחנות 'פיצה פלוס' באדיבותם, רחוב בר כוכבא 7 הדר.

ניתן לרכוש את הספרים (אהבתי, ואהבת, וימאן, המסולאים בפיז) בכל מוקדי המכירה שפזורים ברחבי ארצנו.

לבירור המוקד הקרוב אליך לרכישת הספרים: 0527683095

יש גם בערי הנופש כמו...

צפת

חיפה

רכסים

עפולה

ועוד....

המושג שנקרא ה"עדה"

החרדית!!!

בשבוע שעבר נסתלק מאיתנו מרן גאב"ד העדה החרדית זצ"ל... אמנם לא זכיתי להכיר מקרוב... אבל כידוע... כשמדובר בגאב"ד העדה החרדית לא צריך בהכרח להכיר... כי יש נכס צאן ברזל בכלל ישראל שנקרא גאב"ד!!! וסתם גאב"ד זה גאב"ד העדה החרדית... אז האם כן הכרתי אותו או לא הכרתי אותו זה לא נוגע... זה הגאב"ד!!! וכשהוא נסתלק מאיתנו אז התחושה היא שנפלה עטרת ראשינו... הגאב"ד זצ"ל!!!

אולי בתור "ישיבה על קברו" זו ההזדמנות לפתוח את הנושא... את עצם המושג שנקרא **"העדה החרדית"** זה לא סוד שרוב מניין ובנין היהדות החרדית לא רואה את עצמו חלק מה"עדה" "סו"ס ה"עדה" מייצגת כמה קהילות קודש מוגדרות ששייכים רשמית לקורת גג שנקראת "העדה החרדית" וחוף מאותם ק"ק רוב הציבור החרדי בארץ הקודש לא שייכים ל"עדה החרדית"... ולא זו בלבד אלא שיש לכלל הציבור החרדי חילוקי דעות השקפתיים פומביים ומוצהרים מול ההשקפה של העדה החרדית (שכמובן צפים על פני השטח בצורה בולטת בעיקר בבחירות וכדו')

אבל!!! למרות זאת!!! למרות חילוקי הדעות והפערים ההשקפתיים ואפילו חילופי התבטאויות חריפות... **זה לא סתירה** שכל היהדות החרדית כמעט ללא יוצא מן הכלל מכירה וכנועה למושג שנקרא "העדה החרדית"!! בסופו של דבר ניתן לומר ש"העדה החרדית" זה הגוף היחיד שכולנו סומכים עליו... וממילא גם כולם יודעים שסתם גאב"ד... הכוונה היא לגאב"ד העדה החרדית זצוק"ל שניטל מאיתנו בשבוע שעבר...

ואם קצת תחשוב על זה... זה דבר שלא מובן מאליו וצריך לתת על זה את הדעות... כי מי שקצת מכיר את חילוקי הדעות שיש בינינו... לדאבונו ברגע שיש מישהו שלא הולך בקו שלי... אוטומטית אני כמעט לא מכיר בקיומו... לא מתחשב בקיומו... כמובן שזה גרוע מאוד אבל זו העובדה!!! (בא נגיד שלפעמים זה לא כ"כ גרוע כמו שזה סוג של קיבעון או אפילו סדר בראש... יש לי את הרב שלי ואני נצמד אליו ולא מעניין אותי מה הרב השני אומר... זה טוב כל זמן שבאמת לא מעניין אותי מה קורה בדשא של השני... דא עקא שלפעמים דווקא יותר מידי מעניין אותי למצא את הטעויות של השני ודו"ק... עכ"פ-)

ואילו בייחס למושג שנקרא "העדה החרדית" "למרות שרובא דרובא דכלל ישראל הולך באופן מוצהר בקו אחר!!! בכל זאת לכולנו יש כבוד והערכה לערך שנקרא "העדה החרדית"!!! ואם כבר ככה זה... אם כבר אלו הם העובדות... אז בא ננסה להבין אחת ולתמיד מה זה הדבר הזה?? **מה הסוד של אותה "עדה חרדית" זו? מה היא מסמלת לנו??**

אתה מבין לבד שאני לא הולך עכשיו להתחיל לספר לך סיפורי היסטוריה על כינונה של העדה החרדית ומאופיה זה התחיל ואין קראו לזה באירופה... זה לא התחום שלי זה גם לא כ"כ מעניין אותי... **אני מדבר איתך על כאן ועכשיו!!!** איפה הקהילת קודש הזו פוגשת אותי ואותך בעבודת ה' הפרטנית שלנו... (ואנא... אל תגיב לי ותבין אותי מכל מיני פינות פוליטיות כי אני חלש בזה... אני כותב נטו מזוית חיפאית תמימה ונקיה... אין לי עסק עם פילוגים פנימיים... והריני מוסר מודעה שלא התייעצתי עם מומחים לענייני מזרח התיכון של מאה שערים... זאת עשו וחיו- אני מכיר את ככר השבת **לא** מהאתר ככר השבת אלא מההפגנות הטהורות והכנות על שבת קודש ועל כבוד שמים כפי שגדלנו עליהם... ודי בזה)

ובכן: מי שכבר הספיק להכיר את העלון שלי... אצלי הכל עובד עם סידור מדפים... יש לנו שנים עשר שבטים וכל מגזר או דרך בעבודת ה' מסווגת לאחד מהשבטים ומשם מתחיל כל החילוקי דעות שבינינו...

ובכן: יש שבט שנקרא: **שבט בנימין!!!**

בנימין הוא הבן זקונים של יעקב אבינו... ידו לא זזה מידו של אבינו... וככה זה לדורות: ולבנימין אמר **ידי ה' ישכון לבטח עליו חופף עליו כל היום** ובין כתפיו **שכנו**... ליעקב אבינו יש בנים מבוגרים שהם יכולים להרחיק נדוד... ראובן וגד יכולים להתגורר אי שם בעבר הירדן... שמעון יכול להיות מחולק ביעקב אי שם בקצה הנגב... אבל יש את המוז'יניקע!! הבן שגר בשכנות צמודה לאבינו!!! חופף עליו כל היום... נאמן ביתו של יעקב אבינו... ידו לא זזה מתוך ידו... **ואיפה זה מגיע לידי ביטוי???**

בנימין **ה צ ד י ק !!!** שים לב: גם יוסף נקרא יוסף **הצדיק** וגם בנימין מכונה בחז"ל בשם "בנימין הצדיק"!!! אבל עדיין יש הבדל גדול ביניהם... יוסף מקבל את השם צדיק לא בחינם... הוא נאלץ לנדוד אי שם למצרים ולעמוד בניסיונות קשים ומרים ורק אחרי שהוא עומד בגבורה בניסיון אז הוא מקבל את השם צדיק... לעומת זאת בנימין לא עמד בשום ניסיון שכזה... ממש לא... אדרבה... הוא מעולם לא זז מאוהל יעקב... אז למה מגיע לו השם בנימין הצדיק?? מה הוא עשה בשביל זה??

התשובה היא: בנימין לא יודע ולא מכיר משהו אחר מצדיק... הוא צמוד ליעקב אבינו המושלם... הוא מבחינתו לא יודע שקיימים סטנדרטים אחרים בעולם... חז"ל מדגישים שבנימין הוא היחיד שלא השתחוה לעשיו!!! מה טמון בזה?? בנימין הוא היחיד שלא פגש את **הקונטרה** של יעקב אבינו... מצידו אין משהו אחר... אין אופציה אחרת... אין יעקב ועשיו... אין יעקב ולבן... יש יעקב אבינו וזהו!!! ככה צריך להיות נקודה!!! ככה בנימין גדל וכך הוא חי... בנימין תובע שלימות בלתי מתפשרת!!! למה?? כי... זה מה שיש... אין משהו אחר!!!

שתבין: הגמ' ביומא אומרת: שיוסף מחייב את הרשעים... למה?? כי יוסף עמד בגבורה באופן אישי את כל ההתמודדויות של הרשעים... ומאז הוא מחייב את הרשעים... הנה... אתה רואה

שאפשר לעמוד בניסיון... לעומת זאת גם בנימין!! גם בנימין מחייב את הרשעים... אבל מאיזה מקום הוא מחייב אותם?? גיוואלד!!! **צא טמא ממחננו!!!** ירושלים תתן קולה!!! שערוהיה... איך אתה מעיז להיות רשע?? מה... נפלת על הראש? מה... יש כזה דבר להיות רשע?? גיוואלד... למען ציון לא אחשה.

בנימין הוא אח של יוסף! לבנימין יש את כל הסיבות שהאחים ישנאו אותו כמו יוסף ועוד יותר מיוסף... כי סו"ס כמה שיוסף היה בן זקונים... בסוף התברר שבנימין הוא עוד יותר בן זקונים ממנו... והוא צמוד לאביו עוד יותר מיוסף... **אבל לא!!!** השבטים כבר למדו לקח ממכירת יוסף... וכשמגיע הרגע שיעקב אבינו סו"ס מסכים לשלוח איתם את בנימין... למדנו

בדף היומי (של השבוע האחרון בגז"ש "ולא יקראנו אסון") שיעקב אבינו מזהיר אותם באלף אזהרות תשמרו לי על בנימין... והוא מזהיר אותם שישמרו עליו גם מצנינים ופחים וגם מגנבים וחיות רעות... אותו יהודה שכביכול לקח אחריות על מכירתו של יוסף... כעת אותו יהודה בעצמו לוקח שוב אחריות והפעם על בנימין... **והפעם האחריות היא הפוכה!!!** האחריות היא לשמור על בנימין ולהחזיר אותו הבייתה בריא ושלם!!! (בקיצור: תנסה לדמין איך זה היה נראה... מהלך לו בנימין במרכז והתשעה שבטים מקיפים אותו כמו שומרי ראש ושומרים עליו מכל משמר כמו אתרוג!!!) **מה יש?? למה כ"כ צריך לשמור על בנימין?? במה בנימין יותר מיוחס מכל האחים??** (אתה מבין לבד שזה לא מתחיל ונגמר במה ששמענו בחידור... להיות ואחיו מת אז יעקב נורא נורא אוהב אותו... אם יעקב כ"כ חרד עליו... טמון פה משהו הרבה יותר עמוק שמסתתר כאן)

התשובה היא: **שגם יוסף וגם בנימין תובעים שלימות בלתי מתפשרת!!!** השלימות הזו באופן טבעי מעוררת כעס... ברגע ש"ויבא יוסף את דיבתם רעה אל אביהם" מיד וישנאו אותו!! זאת אומרת: ליוסף יש תובענות לשלימות הכי הכי מושלמת... ותכל'ס יוסף נמכר... ומי נשאר?? **נשאר בנימין!!!** ושוב: בנימין זה אותו דבר כמו יוסף... אבל יותר מזה!!! כי אם כבר יש הבדל בין יוסף לבנימין... זה שכשיוסף תובע שלימות... הוא לכל הפחות תובע את זה ממקום מכיל ומכיר מקרוב את קשיו של המתמודד ובכל זאת תעמוד בניסיון... אבל אצל בנימין זה מגיע לאו דווקא ממקום מבין... אלא אדרבה... ממקום של "חופף עליו כל היום..." בנימין יוצא מכליו... איך אתה מעיז לא להיות אברך כולל...?? מה זה בכלל לצאת לעבוד?? מה יש לך עם הרשתת? מה אתה מחפש שם?

בנימין זה בית המקדש!! תשאר בבית המקדש סגור... מה אתה פוזל ליי"ג פרצות של האפליקציות של מלכי יוון... מה אתה לוקח כסף מהמדינה?? בדרך הציונים אין אנו מאמינים ובחוקותיהם אין אנו...

נו... אז בא נמכור את בנימין??? את יוסף מכרנו כי הוא הביא עלינו דיבה רעה אל אבינו... וכעת בנימין

זמן ששמעי בן גרא קיים אין סיכוי שלמה יתחתן עם בת פרעה... זה לא יקרה... כי שמעי בן גרא יצא עם הפגנות ועם מודעות ענקיות של העדה החרדית ועם אבנים וגם החכם מכל אדם מרגיש שזה מרתיע אותנו... (כביכול כביכול... אין לנו שום השגה... לא בחטאים של שלמה המלך ולא באבנים ששמעי בן גרא זוקק...) וברגע ששמעי בן גרא מת... באותו רגע שלמה הוא הראשון שמפסיד מכך... כך חז"ל אומרים... ---

מה רואים מכאן??? רואים שזה לא שחור לבן!!!

מצד אחד לשמעי בן גרא היה אסור לזרוק אבנים ולקלל את דוד... ומצד שני דוד המלך יודע להעריך את האבנים והקללות האלו... ואם שמעי בן גרא היה ממשיך לחיות... שלמה לא היה נושא את בת פרעה ומלכות דוד לא היתה מתחלקת... נו... אז שורה תחתונה... ההפגנה של שמעי בן גרא זה היה דבר טוב או לא טוב?? אי אפשר לענות על השאלה הזו... בשביל זה יש לנו שני שבטים!! יש שבט יהודה ושבט בנימין...

אני ואתה שייכים לשבט יהודה... אנחנו צריכים להצביע בבחירות... אנחנו צריכים להכיל כל מיני סוגי מצבים לא מושלמים ולהתמודד מולם בשתיקה אילמת... אבל במקביל אנחנו צריכים את שמעי בן גרא... אנחנו צריכים את העדה החרדית שמדי פעם תוציא לנו מודעות חריפות שיזכירו לנו את המצפן... כמובן שהמסר הזה הוא נכון לאו דווקא לגבי "העדה החרדית" כי התכונה הזו קיימת בכל מקום... בכל קהילה יש את האיש התקיף המר והשמרן הזה שאתה יודע מראש שאם קצת תטעה בלשונך ותאבד את הכיוון ותפזול שמאלה אתה הולך לחטוף ממנו שמן רותח על הראש... ואנחנו לא מסמפטים את האנשים האלו בלשון המעטה...

אבל לא!! יעקב אבינו מצווה אותנו לשמור על בנימין!!! תן מקום לידיד ה' לתבוע ממך שלימות בלתי מתפשרת... אתה צריך מישהו כזה... נאמנים פצעי אויב... ותשמע לי: החכמה הגדולה היא לדעת להכיר במישהו שאומר לך משהו שאתה לא אוהב לשמוע!!! נכון... זה לא נחמד... זה לא נעים... אבל תבין שאתה צריך את הקונטרס הזה... ---

את זה חסרנו בתשעת הימים!!! את אותו הגאב"ד והקברניט של העדה החרדית בעשרים שנה האחרונות, שהעמיד את האמת על תילה בעוז ותעצמות וללא חת... אמנם לא זכיתי להכיר אותו... אבל הוא באישיותו הזכיר לנו מידי פעם שאנחנו בגלות... כבר כתבתי כאן פעם שכיום מי שמגיע לכותל לא פוגש את החורבן... כי הכותל מאוד מאוד משופץ... יש שם הכל... הכל כ"כ מסודר... בשביל לראות את החורבן צריך ללכת שם להר הצופים... באזור העוין ושם לעשות קריעה... שם אתה פוגש חורבן... על אותו משקל: מי זוכה להיקרא רבם של כל בני הגולה?? מי שדואג להזכיר לנו מידי פעם שאנחנו עדיין בגולה... לדעת להעריך את מי שמטיח בפנינו את האמת גם אם זה לא ערב לאוזן... אלה המכות את הוכיחי בית מאהבי- שמאהבים אותי לאבי שבשמים...

ירושלים... לא צריך!! לא צריך שהוא יבין אותי... שימשיך לא להבין אותי... מה שבטוח: אני צריך אותו!!! אני צריך מישהו כזה שינשוף לי בעורף ויזכיר לי מידי פעם לאן... ---

הריני מצהיר: אני לא חוזר בי לרגע על זה שאני מצביע בבחירות!!! אתה יכול להראות את זה לקנאי הכי גדול במאה שערים ואני לא חושש להודיע קבל עם ועדה: אני לא מביע חרטה לרגע על זה שאני מצביע בבחירות הטמאות!!! ולמה?? כי יש לי רבנים שהורו לי להצביע ונגמר הסיפור... אבל!!! אני יכול להגיד לך עם יד על הלב... שאנחנו חייבים את העדה החרדית שינשפו לנו בעורף ויזכירו לנו כל הזמן את האמת הצרופה שסו"ס מדובר בבחירות הטמאות!!! כי הם באמת בחירות טמאות ולא טהורות!! ומדובר בציונות הארורה... (ותפלל לשמוע שאנחנו לא כ"כ זוכרים את זה... כשהנציגים שלנו כן מצליחים להיכנס לקואליציה והם נמצאים בעמדת השפעה (למעט בתקופה האחרונה) אתה פתאום קורא בעיתון שהכל טוב והכל מושלם ומידי פעם צריך איזשהו אופוזיציה שתמיד תישאר אופוזיציה שתזכיר לנו שה-הכל טוב הזה הוא לא אחר מהציונות הארורה והמדינה שכל הקמתה היתה נגד כבוד שמים... בשנה האחרונה היה יותר קל לזכור את זה... כי במקרה היינו בחוץ... לכן העיתון הירשה לעצמו להזכיר לנו שלא הכל סוגה ביושנים ואנחנו נמצאים בשלטון הערב רב... אבל ברגע שהנציגים שלנו חוזרים לכסאות פתאום הכל נהיה טוב... הכל מתנהל על מי מנוחות... משמעת קואליציונית... ומי יזכיר לנו שאנחנו עמוק בגלות עמלק והערב רב??

בשביל זה יש לנו את בנימין!!! את העדה החרדית ירושלים!!! אלו עצמדיים לה' ולא מוכנים לזוז מלימטר מידו של אבא... לא מוכנים לקבל שום פשרות... ואנחנו צריכים שהם ינשפו לנו בעורף ויזכירו לנו את מה שבסוף אנחנו מבנים טוב מאוד על עורנו...)

כשדוד המלך בורח מאבשלום... לפתע מופיע ראש הסנהדרין שמעי בן גרא משבט בנימין ומתחיל לזרוק אבנים על דוד ומקלל אותו קללה נמרצת... נואף, מואבי, רשע, צורר... ויואב בן צרויה רוצה להוריד את ראשו של שמעי בן גרא... דוד מזהיר אותו בתקיפות... אל תעז להרוג אותו!!! דוד נשבע שהוא לא יהרוג אותו... מה יש??? "אלוקים אמרו לו קלל!!" ומובא בזה"ק שבאותה שעה ששמעי קילל את דוד... דוד בכה באותה שעה כפי שהוא לא בכה כל ימי חייו!!! ובאמת באותה שעה נמחל לו עוון בת שבע... ומכאן ואילך כל העניינים התחילו להסתדר במהירות... מה יש?? למה דוד כ"כ שומר אמונים לשמעי בן גרא???

התשובה היא בארבע מילים: ה' אמר לו קלל!!!
כמה שזה קשה וכמה שזה כואב... דוד רוצה שמישהו שיעמוד ויטיח בפניו תוכחה ללא כחל וללא סרק... עכשיו: זה לא סתירה ששמעי בן גרא יתחייב מיתה כי הוא דיבר סרה במשיח ה'... ואכן דוד מצווה את שלמה בנו שיהרוג את שמעי בן גרא בהתחכמות (כדי שתהיה לו כפרה...) זה לא פשוט!!! שלמה נאלץ להרוג את שמעי בן גרא במצוות אביו... ומי הוא הראשון שמפסיד מהריגת שמעי בן גרא?? מי משלם את המחיר הכי יקר על הריגתו של שמעי בן גרא?? שלמה המלך בכבודו ובעצמו!!! אומרים חז"ל: "כל זמן ששמעי בן גרא קיים לא נשא שלמה את בת פרעה!!" כל זמן ששמעי בן גרא קיים... יש פה מישהו שלא ירתע מלהוכיח אותי ולומר לי נואף אתה... מואבי אתה... צורר אתה... ברגע שיש מישהו כזה שלמה המלך מרגיש הרבה יותר שמור!! כל

עושה את אותו דבר... כל כמה ימים הוא מטיח בנו דברים ומרים עלינו קול זעקה ומחאה והופך אותנו לחוטאים... אז בא נמכור גם אותו?? בא נמחק גם את בנימין??

אבל לא!!! פה יעקב אבינו מגיע ומצווה את השבטים: את בנימין תחבקו!!! גם אם את יוסף מכרתם... אבל על בנימין תשמרו מכל משמר...

ולמה?? כי נכון... בנימין לפעמים מטיח בנו דברים... ולפעמים הוא תובע מאיתנו רמות רוחניות שמתאימות במקרה הטוב לידיד ה'... למי שחופף עליו כל היום... ההלו בנימין... תבין שאנחנו לא זכינו כמון ל"בין כתפיו שכן..." אבל הוא לא טורח להבין לליבנו והוא כן תובע מאיתנו את השלימות הכי גדולה... ולמרות זאת אנחנו צריכים אחד כזה!!! אנחנו צריכים מישהו אחד שיטיח בפנינו את האמת הטהורה כמות שהיא ללא כחל ושרק!! זה כמו מצפן... בנימין לפחות ממקם אותנו... באישיותו המושלמת הוא מראה לנו את הכיוון!! לאיפה צריך לשאוף... איפה היעד... האם אנחנו בהכרח חייבים עכשיו להגיע לשם?? לא!!! אבל לפחות לדעת שיש כזה דבר!!! ---

לכן בית המקדש נמצא בחלקו של בנימין... האם בית המקדש זה מקום אידיאלי בשביל היום יום?? ברור שלא!!! סוף סוף בן אדם נורמלי שעוסק בישוּבו של עולם באופן טבעי הוא לפעמים טמא... לפעמים הוא טבול יום ואמנם ניתנה תורה לטבולי יום... אבל בית המקדש??

בית המקדש לא ניתן לטבולי יום!!! אסור לטבול יום ליכנס לעזרה... בית המקדש זה לא מקום בשביל לחיות בו... אם ככה... אז בשביל מה יש בית המקדש?? בשביל שיהיה לנו לאן!! לאן לשאוף!!! לאן לישא את עינינו... שלוש פעמים בשנה אנחנו מתרוממים עשרה טפחים מעל הקרקע ונשאבים לגובה הזה... אותו דבר בנימין... בנימין לא חייב להיות ריאלי בשבילנו... יתכן שבשבילנו הוא לא דוגמא לחיים קלאסיים מן הישוב... אבל לפחות שיהיה לנו כזו דמות!!! שיהיה לנו מצפן כזה!! שיהיה לנו דמות שתזכיר לנו לאן אפשר להגיע... לכן האחים שומרים בקנאות על בנימין... יתכן שעל הדרך יהיה להם תרעומת עליו... יחשבו שהוא גנב את הגביע... אבל הם ימשיכו לשמור עליו כמו אתרוג!! למה?? ישראל סבא מבין שכלל ישראל צריך בנימין!!! כלל ישראל צריך לראות מול העיניים שלו מדגם של יהודי שהוא "ידיד ה'..." צמוד לה'... שכן לה'... חופף עליו כל היום...

את הכעסים והתסכולים ואת מה שיש לנו לומר על העדה החרדית שהם לא תמיד טורחים ליישר איתנו קו ולהבין לליבנו... את זה נשאיר אצלנו... תכל"ס... אנחנו מצידנו... בריא לנו לכבד ולהוקיר את העדה החרדית!!! אה... איך אני יכול לכבד ולהכיר בדרך שמדי פעם מפרסמת מודעות שהופכות אותי למופקע וחוטא ומחטיא?? הרי לפי העדה החרדית מי שמצביע בבחירות הטמאות אז אוי ואבוי איזה חוטא שהוא??

אז מה!!! אז נכון שבנימין לא מוכן להכיל ולא להבין מי שלא ממשיך להתגורר בתוככי

מוטל גנב וחצקל גנב בשיעור כללי בליל שבת בפרק “אלו נערות...”

צוות הבלשים היו בעיצומו של מבצע... כן... בעיר יודפת הגיעו לאחרונה יותר מידי תלונות על גנבות... והסנהדרין קטנה שיגרה שני שוטרים לויים שיהיו ניצבים בשעת מעשה לתפוס את הגנבים... האמת היא שלמרבית האבסורד הברנשים פה די מוכרים... בי"ד כבר מכירים טוב טוב את החשודים בגניבה... כולם מכירים את מוטל גנב!!! הגנב המיתולוגי של הכפר... דא עקא שבית דין לא יכולים באופן רשמי לחייב ממון אלא רק אם יש שני עדים שראו את המעשה!!! ועד כה מוטל גנב תמיד הצליח לחמוק משני העדים... מה פירוש... חלק בלתי נפרד מהתחכום של מוטל גנב זה לטרפד כל אפשרות ממשית להוציא ממנו את הגניבה... **אני רוצה שתביני**: הרבה יותר מסובך להיות גנב יהודי מאשר גנב גוי... לגנב גוי מספיק שיש לו תואר ראשון בפריצת מנעולים ובריחה ללא עקבות וזהו... אבל גנב יהודי?? פה צריך גם תואר שני!!! צריך להיות אשטיקל תלמיד חכם... להיות בקי גם בחושן משפט... צריך לדעת את מי אסור לך לפגוש כשאתה גונב... וכשכבר כן תופסים אותך לדעת איזה משפט להגיד... בקיצור: ישראל כשהם יורדים וכו'...

עכ"פ עד כה... כשמוטל גנב ראה שוטר ישראל אחד שעוקב אחריו... זה לא כ"כ הרתיע אותו... שיראה... סו"ס זה עד אחד... עם עד אחד יש לי דרך איך להסתדר... אבל לאחרונה המצור התהדק והוא זיהה שיש כבר שני אנשים שעוקבים אחריו מידי ערב... כאן זה כבר מסוכן!!! ברגע שיש שני עדים... הם פשוט מגיעים לבית דין ומעידים ומוציאים ממני באותו רגע תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה וחבל לי... כאן מוטל גנב נאלץ במקביל ליצור איזה פעולת הסחה אלגנטית כדי להפריד בין העדים לכמה דקות... והופ... לנצל את ההזדמנות ולברוח עם הגניבה... כן... גם אם יראו אותו... אבל הוא ידאג שלא יראו בדיוק...

אבל כמה שמוטל גנב הוא גנב מדופלם... אבל עדיין חצקל גנב... חצקל גנב שם אותו בכיס הקטן...

היה זה בעיצומו של שבת קודש... לא היתה ברירה... שני השוטרים שבשערך הנאמנים מטעם השופטים שבעיר הזועקו דווקא בליל שבת קודש למלאכתם!!! לאחרונה סגנון ושיטת הגנבות השתנה... ורוב הגנבות נעשות דווקא בשבת ובצורה מסוימת... ובית דין כבר התחיל להעלות חשדות שמדובר פה בגנב שמרגיש שכלתה אליו הרעה... והוא החליט במפלט אחרון לתפוס טרמפ על שבת קודש!!! לצורך העניין הם שלחו שני תלמידי חכמים שלא רק יתפסו את הגנב על חם... אלא שיעקבו אחרי כל תהליך בשלב של הגניבה... מדובר היה במבצע לא פשוט!!! ר' יענקל ור' יוחנן יצאו למשימה... ואכן!!! ויהי בחצי הלילה...

בשעה ש-קה אכסוף נועם שבת המתאמת ומתאחדת בתורתך... לפתע ר' יענקל ור' יוחנן רואים את חצקל חומק מביתו... בטח... הוא קם פאר טוקס לשירות ותשבחות... חצקל ראה אותם והם ראו אותו... הכל כמעט מונח על השלחן!!! הוא הבין טוב מאוד שהם כעת בעקבותיו... והם הבינו שהוא הבין את זה... אבל חצקל לא נרתע!!! חצקל הוא גנב יותר מידי מדופלם... יש לו שיטות עבודה כ"כ מימונות ומדויקות שהוא אפילו לא נרתע משני עדים... מצידו הם יכולים לעמוד כאן ולראות את כל מה שהוא עושה וזה לא יפיל אותו... ואז הגיע הרגע!!! חצקל נכנס בהיחבא לאחד מחצרות הבתים (שחצקל היה מעודכן מראש שהבעה"ב לא נמצא והוא יגיע באמצע שבת... את העדכון המדויק הוא קיבל בזכות העירובי חצרות שהוא שמע שר' זנוויל השבוע לא השתתף בעירובי חצרות כי השבת הוא לא יהיה פה... אם ככה אפשר להיות רגוע...) ר' יענקל ור' יוחנן סיד זיהו את חצקל נכנס לבית של ר' זנוויל... בחסות אור הלבנה הם הצליחו לראות בבירור כל תנועה וכל שלב... הפעם הם קיבלו הוראה ברורה... לא לתפוס את חצקל על חם!!! לא!!! תנו לו לגנוב בשקט... כדי לאפשר מותן עדות מוצקה ורשמית שרק עם זה נוכל להתקדם מולו בצורה רשמית עד כדי "ונמכר בגנבתו..."

ר' יענקל ור' יוחנן עומדים בפה פעור... מעשה עוולה מרושע נעשה כעת מול עיניהם הנדהמות! אבל לא... דווקא לא זה מה שכעת מפעים אותם... סו"ס הם כבר שוטרים ותיקים... הם הספיקו במשך חייהם לראות כל מיני מעשים כעין אלו... אבל הפעם זה משהו חריג ויוצא דופן... ר' יענקל לא הצליח התאפק ולאחר חצי שעה של מעקב אחרי כל תנועה... לפתע הוא פרץ בבכי סוער... ור' יוחנן בעקבותיו... הם ישבו ובכו בעיצומו של ליל שבת קודש!!! הם ישבו ובכו ולא הצליחו להירגע...

אם המחזה שראינו לא היה כ"כ עצוב... הוא דווקא היה מאוד משמח!!! חצקל גילה כעת כזו בקיאות אדירה בהלכה... שאוי כמה כואב הלב... כמה חבל שהוא שנה ופירש... אם היינו מצליחים לתפוס אותו בעוד מועד והוא היה נשאר בבית המדרש... הוא היה צומח לתלמיד חכם מופלג...

בקיצור: מה מתברר?? חצקל לאחרונה קלט שהוא כבר מכותר... זה עניין של זמן עד שתופסים אותו סופית... והוא החליט לתפוס טרמפ על עוגן חדש... עוגן שנקרא חילול שבת רחמנא ליצלן!!! קיי"ל שמי שעושה מעשה אחד שהוא מתחייב עליו בד בבד גם מיתה וגם תשלומים... היות והוא מתחייב מיתה אזי הוא נפטר מתשלומין... חצקל החליט לתפוס על זה טרמפ... הוא החליט לעשות את זה בשבת מתוך הקפדה שזה יעשה תוך כדי חילול שבת רח"ל... ואז גם אם יראו אותו ויתפסו אותו על חם... לא יוכלו לחייב אותו תשלומין כי... כי "קים ליה בדבר מיניה"- הוא חייב מיתה יותר חמורה... (ותכל'ס... למעשה מיתה בפועל אין כאן... כי חסר התראה... אבל זה מספיק בשביל לפטור אותו בתשלומין...) וכאן צריך להיות אשטיקל תלמיד חכם לדעת איך עושים את זה "נכון"!!! וזה מה ששבר את ר' יענקל ור' יוחנן... הם עמדו משתוממים וראו לנגד עיניהם שיעור כללי לכל דבר!!! גנב כ"כ מחושבן שלא פספס שום פרט... ראית?? ראית איך הוא הפיל את הפמוטות על הריצפה ב"כלאחר יד" כזה?? ראית איך הוא הקפיד שלא להרים אותם בתוך הבית?? בטח!!! אם הוא היה מרים אותם... באותו רגע הוא היה קונה בקנייני גניבה ומתחייב... לכן הוא דבר ראשון הפיל אותם על הריצפה... וגרר אותם מול הדלת הפתוחה... ואז הוא נתן בעיטה חזקה שבבת אחת יתגלגלו ויפלו מהבית עד!!! עד המדרכה... (שלא יעצרו חלילה במדרגות...) כדי שהאיסור גניבה ואיסור הוצאה יבואו בבת אחת!!! הוא לקח בחשבון שחלק מהבי"ד כאן סוברים כבן עזאי שמהלך כעומד דמי... ולכן הוא מוכרח לעשות את זה בצורה של זורק שרק ככה הגניבה והחילול שבת יבואו כאחד!! ואז השיעור כללי המשיך...

חצקל גנב לא מסתפק בפמוטות... הוא גם חמד את הגיזי צמר... ראית איך הוא לקח אותם במיומנות?? הוא גרר אותם בתוך הבית וכשהוא הגיע למדרגה שבפתח הבית... הוא הקפיד לגרור ביד אחת וביד השנייה לקבל את השק ולהגביה אותו... למה?? כי הוא הקפיד שההגבה תהיה תוך כדי ההוצאה!!!! (כי ההגבה היא המחייבת בגניבה, ובשביל להיפטר היא צריכה להיות תוך כדי ההוצאה...) בקיצור: אין כאן המקום להאריך... מה שבטוח... ר' יענקל ור' יוחנן ישבו ובכו על נשמה אומללה שאם רק היינו מקרבים אותו ותופסים אותו בזמן הוא היה עומד בבית המדרש ומוסר לנו שיעור כללי בפרק אלו נערות דקים ליה בדבר מיניה... כמה חבל שהשיעור כללי הזה נעשה כאן ועכשיו כשמעשיו במחשכים ובמעשה עוולה...

ימים יגידו... את חצקל יום אחד יתפסו... אם בי"ד לא יוכלו לחייב אותו לפי שורת הדין... אז המלך יכנס לתמונה והוא יעניש אותו לפי ראות עיניו... מה שבטוח... ר' יענקל ור' יוחנן מהיום מקרבים כל מיני חצקלים כאלו... שעוד עלולים להתגלות כבעלי כשרונות אבל חילך לאורייתא... אנהו רוצים לפגוש את היכולות שלכם בבית המדרש המאיר עינינו...

מאמר זה נכתב השבוע בגיליון שלהבת... ניתן לקבל כל שבוע בשליחת מייל: e.shalhevet@gmail.com
 וכדי לא להותיר את הנייר חלק העתקנו אותו כאן... שהיה לתועלת וחיוזק...

החיה!!!

כן... כך נקראת שיירת הרכבים הנשיאותית שמלווה את נשיא ארה"ב בכל ביקור שלו... (אמנם השם שלה קצת לא כ"כ סימפטי... קצת חיתית... אבל מה נעשה ככה קוראים לה) ולא מכבר הוא היה בארץ ישראל והשיירה הזו כמובן משכה את תשומת הלב של כולנו... (בפרט ש"ישתדל אדם לרוץ לקראת מלכי אומה"ע שאם יזכה וכו') ואז פרסמו את פרטי השיירה... מה כלול ב"חיה" הזו??? ממה מורכבת השיירה הנשיאותית שמלווה את הנשיא...?

אז דבר ראשון זה מתחיל משיירה של חמישים מכוניות שרד ומאה אנשי צוות... יש שם בית חולים קטן בשיירה (עם דם שמתאים לנשיא על כל צרה) הרכב ממוגן מקרינה... והשמשות של הרכב עבות באופן שהוא ממוגן מטילים... **וכאן מגיע פרט נוסף שאותי באופן אישי זה מאוד תפס...** בתוך הרכב הנשיאותי יש מנגנון הפעלה של- לא פחות ולא יותר- שיגור נשק גרעיני!!! כלומר: כשהנשיא נוסע לו בכביש 1... יש לו באמתחתו אפשרות ללחוץ על כפתור ולשגר נשק גרעיני שיכול להשמיד מאות אלפי אנשים...

ברגע הראשון זה היה נשמע לי מאוד מוזר: למען ה'! בשביל מה נשיא ארה"ב צריך שהמתקן לשיגור נשק גרעיני יתלווה אליו לכל מקום??? זה נשמע כאילו הנשיא שולח כל שני חמישי איזה טייל גרעיני... ולכן הוא צריך שזה יהיה נגיש... כמו איזה חבילת טישו כזו שצריכה להיות נגישה על כל הפצ'י שלא יבא... **מה ההיגיון בזה?** מה ההיגיון שהמתקן שזו שיגור נשק גרעיני יהיה צריך לעבור לפני כמה שבועות בכביש 1 בין בית שמש ללטרון? **זה היה לי מור עזו!!!** עד שבועות לאחר מכן הגיע תורי לנסוע בכביש הזה... כביש 1... **ולפתע קבלתי פיק ברכיים!!!** אוהו... אני נוסע כעת בכביש שלפני שבוע נסע כאן!!! כאן!!! וממש כאן... כאן נסע בן אדם עם מתקן שיגור גרעיני שהיה בהישג ידו ובלחיצת כפתור אחת הוא יכל להחריב יבשת שלימה!!! זה תפס אותי מאוד... תמיד ידעתי שיש פה ושם פצצות אטום שמוחבאות במרתפים או בצוללות בעומק של ק"מ... אבל הפעם אני ממש דורך על כביש... שבכביש הזה ממש נסעה החיה!!! איזה חיה... גוב אריות שלם נסע פה... שבלחיצת כפתור אחת הוא יכול להפציץ את הירושמה... לרגע הרגשתי שהאדמה רועדת מתחתי...

ובאותו רגע הבנתי הכל!!! כעת הבנתי למה המתקן שיגור הגרעיני הזה מתלווה יחד עם הנשיא לכל מקום... זה לא בגלל שהנשיא הולך לעשות בו שימוש... אלא בשביל לתת מקום של ביטוי מוחשי מי חלף כאן לפני כמה ימים!! חלף כאן אדם שבלחיצת כפתור אחת יכול להחריב עולם ומלואו... זהו... זו המטרה!!! לתת לך כלים להבין את העוצמה האמיתית שטמונה בשיירה הנשיאותית שחלפה כאן...

זאת אומרת: כל מי שראה את השיירה הנשיאותית חולפת... זה היה נראה מאוד מרשים... רק לראות חמישים רכבי שרד הכי יוקרתיים שועטים בכביש ריק זה נתון תחושה מלכותית... אבל בינינו לבין עצמנו... זה צחוק ילדים... למעשה זה הדבר הכי פחות מרשים כאן... כי מה שבעיקר מרשים פה זה הלחצן התמימי והבודד שנמצא כעת בתוך הרכב... והאיש הזקן והחצי דרום שיושב פה יכול בכל רגע נתון ללחוץ על הכפתור ולפתוח במלחמת עולם ולהפוך את הכל לדם ואש ותמרות עשן... זה הדבר בה"א הידיעה...

--- מלכותא דארעא כעין מלכותא דרקיעא.

האיש היהודי שנשמתו חצובה למעלה מהכסא... והקב"ה מוסר בידיים שלו את ההנהגה של כל העולמות... אותו יהודי גם מסתובב בימים אלו בכל מיני מקומות ולאו דווקא בכביש 1... וגם הוא מוקף בשיירה... והשיירה שלו היא הרבה יותר משמעותית משיירת הנשיא... כי כאן מדובר ב"נפש רוח ונשמה חיה יחידה" שבאמת באמת יש לה אפשרות לפעול בחלונות הגבוהים באמת... כל מעשה ופעולה של יהודי כאן בארץ שולט בכפתורים ובשיירים הכי ראשיים במערכת השפע שיוצר מהשמים... (השפע האמיתי... לא המדומה של הנשיא שלמען האמת לא יכול לנקוץ אצבעו מלמטה אצ"כ הכריזו עליו מלמעלה) וממילא מותר לנו ביושר ובצדק להמחיש לעצמנו שכל תנועה שלנו בימים אלו זו החיה!!! שיירת הנשיא... כי מלאכיו יצוה לך לשמך בכל דרךך על כפיים ישאונך פן תגוף באבן רגלים... יש שיירה שלימה של מלאכים ומערכת מסועפת של אבטחה שמלווה אותך... **מה יש? במה אני מיוחס כ"פ???** התשובה היא: הקב"ה תלה את כל המפתחות והשיירים של מערכת ההשפעה של העולם בידיים שלך לטוב ולמוטב... **אבלו! במקביל**... כמו שלנשיא ארה"ב מתלווה אפשרות הרסנית של שיגור טיל גרעיני... כך לכל נפש רוח ונשמה חיה יחידה שמהלכת כאן בעולם הזה... גם ליהודי מתלווה באופן קבע אפשרות כזו הרסנית על בסיס קבע... שימוש לא נכון... או יותר נכון שימוש חובבני ומתקן הגרעיני הזה עלול להסתיים באסון טראגי... **הגמ' אומרת:** שמי שחוטא בפגם יסוד הרי הוא כאלו מביא מבול לעולם!!!

במילים אחרות: הוא משגר באותו רגע פצצת אטום שיכולה להרוג מיליונים... ומי שבקי בנושא מההיבט הרפואי המקצועי והקונבנציונאלי יודע שזה לא דרך גוזמא... כי באמת באמת מדובר במספרים של מיליונים כפשוטו ללא שום הגזמה... והנשק המפחיד הזה מסור ל"חיה" הזו...

הנשק המבהיל והמבעית הזה מתלווה לכל נסיך של ה' שמסתובב בימי בין הזמנים אלו בכל מיני מחוזות ונאלץ להתמודד מול כל מיני אתגרים רוחניים שעלולים בכל רגע נתון לדרדר את היציבות ולגרור את היקום כולו ל"אנדרלמוסיה באה לעולם והורגת טובים ורעים..."

כן... נשק גרעיני הוא אף פעם לא פעולה כירורגית נקודתית... כל אופי הפעולה שלו היא בצורה של אנדרלמוסיה ואסון נרחב שהורג טובים ורעים... זה הסיכון הגדול שיש במתקן שיגור פצצת אטום שמתלווה לשיירת הנשיא... אבל באותה מידה... זה גופא מה שמבטא בייתר שאת את העוצמה שלו! מתהלך כאן בן תמותה שיכול להחריב עולם ומלואו...

ובאותה מידה... מדה טובה מרובה... כשהנשק הזה שעלול להיות כ"כ הרסני... אם הוא נשמר בקנאות ובזהירות ע"י הנסיך של הקב"ה שמגלה אנמנות כלפיו שבשמים ומכיר בגודל האחריות שיש לו ולא מתפתה לעצת היצר הליתיסס אליו בחובבנות ובקלות ראש (כפי שכל שאר בני תמותה מתייחסים לתחום הזה "אשר בשר חטובים בשרם וגו'...) ברגע שה' בוחן אותו והוא נמצא עבד נאמן וזהיר בעבודתו... הרי ה' מפקיד בידיים שלו באמת את כל

המפתחות של הבריאה ו"הרי הוא הסוגר והפותח של כל העולמות" ומכאן מגיע המושג שהצדיק הוא זה שיכול לפעול ישועות ולהביא ברכה לכל העולם... (כי ברוך המקום שמסר עולמו לשומרים... ה' לא מפקיד את משרד האוצר בידיים של חסר אחריות שמתייחס בחובבנות למתקנים גרעיניים... שם היהודי נבחן ומתנסה האם הוא באמת אחראי שה' יכול להפקיד בפניו באופן מועיל את כל מערכת ההשפעה של העולם)

--- הדבר היחיד!!! היחיד!! האחד ויחיד שנותר לנו זה בסך הכל להפנים את זה!!! זה הכל!!! לא פחות ולא יותר... אם רק נפנים את זה... אם רק נקלוט את גודל ההשפעה שיש לכל יחיד ויחיד מכלל ישראל לטוב ולמוטב... זה התהום היחידה שמפרידה בין צדיק לרשע ובין עובד אלוקים לא עבד... יש כאלו שחושבים שבשביל להיות קדוש ומרומם צריך להתפלל על זה... צריך להעלות במעלות התורה והחסידות ורק אז זוכים להגיע למעלות הקדושה... אבל לא!!! זה לא נכון... אך ר' עזריאל היה כל הזמן חוזר ואומר? זה עניין של בהירות!!!

אם רק נפנים איזה כח עוצמתי ה' מוסר בידיים שלנו!!! אם רק נפנים שכשאנחנו מהלכים בכל מיני אזורי קיט בימים אלו ולפעמים ניטש בתוכנו מלחמת יצרים... להבין שזה לא סיפור חובבני!!! הניסיון הזה שמתחולל כעת בקרבי זה לא עוד איזה ריגוש יצרי גרידא... זו מלחמה על מתקן נשק גרעיני!!! לא לחינם היצ"ר מפעיל אינסוף משאבים של אנרגיות ודורנו כדי לנגוע בכף ירך יעקב... זה לא סתם!!! זה מאבק האם הנשק הגרעיני ישאר בידיים של בורא עולם או יעבור לידיים חסרות אחריות שמבאיות אנדרלמוסיה לעולם...

בסה"כ להפנים את זה!!! זה הכל!!! אם רק נקלוט על איזה שיבר אנחנו יושבים... אם רק נקלוט עד כמה הניסיונות שלנו הם לא חובבניים... עד כמה שזה נושא אסטרטגי שעומד ברומם של עולם אנחנו נקבל כוחות עילאיים להתגבר... רק להפנים את זה!!! --- וכעת נגיע לפרשת השבוע... **בתחילת פרשת השבוע- ואתחנן יש כמה פסוקים שנראים לכאורה לא קשורים אחד לשני:** התורה פותחת בלאו של בל תוסיף ובל תגרע... "לא תוסיפו על הדבר אשר אנכי מצוה אתכם ולא תגרעו ממנו!!" ומה הפסוק הבא? "עניכם הרואות את אשר עשה ה' בעל פעור כי כל האיש אשר הלך אחרי בעל פעור השמידו ה' אלוקיך מפניך ואתם הדבקים וכו'..." **רבש"ע, מה זה קשור עכשיו בעל פעור?? מי דיבר על זה???** ובכלל: מה זה קשור לכל תוסיף ובל תגרע... אנחנו יודעים שבל תוסיף זה שייך למצוות... לא להוסיף על ארבע כפופות בציצית ועל ארבע טוטפות בתפילין... אז איך נכנס כאן בעל פעור? איזה בל תוסיף שייך בפעור???

התשובה היא: כידוע: כל החטא של פעור היה הסגידה לזלזול ורמיסת הכבוד!!! עזוב... הכל נגמר בביוב... ואם ככה... מכאן ואילך הכל מותר לי... וכידוע: מכל העבודה זרות שבעולם הע"ז היחידה שנשארה זה פעור!!! כי פעור זו תכונה שיושבת על הפקרות... תן לי לעשות מה שאני רוצה ללא נקיפות מצפון... ובשביל להשקט את המצפון... אני מחליט מצפונית לסגוד לחוסר המצפון... (זו שיטה מתוחכמת איך להרדים את המצפון...) ואז אני ברשות עצמי... מהיום אני זוכה ליצרים האפלים שלי... ואכמ"ל אבל כאן במילים הקצרות האלו אנחנו מתמצתים את משנתו של העולם המופקר והמתירן של דור 2022...

ולמעשה פעור זה החטא הכי הכי חמור!!! והיחיד שיכול לעמוד כמשקל נגד בית פעור זה קבורתו של משה... שמשה רבינו שמייצג את האדם השלם בבריאה שכל מהותו עבד ה', נקבר מול בית פעור... שכל פעם שהפעור יוצא... משה רבינו יוצא מולו ומטביע אותו בחזרה...

עכ"פ אנחנו חיים ומבוססים עמוק עמוק בתוך הדור המבול הזה שכל עניינו פעור... הפקרות מוחלטת... מילוי סיפוקים ללא רסן וכמובן שבימי בין הזמנים ובחופש הגדול זה פוגש אותנו בייתר שאת... ואנחנו מתמודדים מול הבית פעור הזה... גם לנו מידי פעם מגיעים כל מיני פרפרים בבטן... נו... עזוב... התנה מהחיים... תעשה מה שבא לך... וכאן מגיע משה רבינו שבעוד שבועיים תעיד להיטמן מול פעור ולשומר על הציביון הרוחני שלנו משם... משה רבינו מזהיר אותנו... נסיך של ה'... אל תדלזל בעצמך... אל תתפתה לחשוב שהכל זבל... תדע לך שהגוף של יהודי זה כמו מערכת לחצנים... הכל פה מדויק... בל תוסיף ובל תגרע... אם כעת אני אלחוץ על המקלדת יותר מידי חזק יצא לללללללללללללל משהו לא נכון... למה?? כי המקלדת זה לא כמו שהתינוקת שלי חושבת שזה עוד איזה ציפציק שאפשר ללחוץ עליו כמה שרוצים... יש פה מקלדת שכל לחיצה עליה זה אות!!! זה מחושבן... גם אם מישוה כעת מסתכל עלי איך שאני מקליד במהירות ונדמה לו שאני סתם מעיף את האצבעות לכאן ולכאן... אין צורך להבהיר שאם אתה קורא שורות אלו וכתוב כאן משהו זה אומר שכל אצבע שלי נחה במדויק על לחצן מסוים לפי סדר מסוים... לא לחצתי פחות מידי ולא ארוך מידי כי אחרת לא הייתי קקקקקקורא פה את מה שקראת... זה מה שמשה רבינו מזהיר את היהודי: תבין שאתה מערכת שיגור!!! אתה לא יכול לשחק ולהשתולל עם עצמך... יש פה מערכת הפעלה מדויקת של בל תוסיף ובל תגרע... וממילא אל תעיז לזלזל בגוף הקדוש שלך ואל תטמא אותו חלילה... תבין שאתה בן מלך!!! תבין שהמלך מסר בידיים שלך בפוטנציאל את כל המפתחות... כמובן בתנאי שתגלה אחריות ורצינות...

יש בידינו לצאת מהחופש הגדול הזה עם מדליה של גילוי אחריות... ברגע שה' רואה שבנו אחראי... ה' מוסר בידיים שלו מפתחות מאוד מאוד גדולים... ובינינו לבין עצמנו... מי לא היה רוצה להחזיק בידיים שלו מפתחות של חיה... שבכרבה שלו הוא יכול לפקוד עקרונות... מי לא היה רוצה שה' יסור בידיים שלו מפתחות של פרנסה... ובמילה אחת של עין טובה להרעיף פרנסה טובה לכ"כ הרבה מכרים שהייתי רוצה לסדר אותם בחיים... ובמה כל המפתחות האלו תלויים? בגילוי רצינות בימים אלו!!! מול מתקן הנשק העוצמתי ביותר של קדושה... שה' מזמין לפני כל אחד ואחד מאיתנו רגעים של כמעט מחטף... וה' רוצה אותנו שלא נלך אחרי בעל פעור... שנדע שיש לנו עסק עם לחצנים אלוקים ואתם הדבקים בה' אלוקים חיים!!!

פרשת ואתחנן

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

שבת טז' אב התשפ"ב

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
19:11	20:01	20:52
19:09	19:59	20:49
19:11	20:01	20:52
19:09	19:59	20:50

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

הבושה והאמונה נצמדות כאשר תסיר האחת תסתלק חברתה.

אמרו, הישיש רבי **זלמן ברוך קלאראשער** זצ"ל היה מבקר בחצרות האצילים המושלים ומשתדל לשחרר יהודים שנאסרו בשרירות. רגיל היה ללבוש **תכריכים לבנים** מתחת לבגדיו הרגילים, אמר: "אולי יאסרני אציל משתולל ואמות בכלאי". כשנסע רבי מנחם מנדל מלוביביץ זצ"ל לפגישת רבנים עם מיניסטר-צורר השאיר את התכריכים בביתו אבל את **מסירות הנפש** לקח עמו.

ורק מעצם התגלות הקב"ה יש לאדם לירא יותר ויותר, מפני שבוה עצמו נודע כי חייב הוא אף על **עוון קטן** שבקטנים. וכן מובא בספרי המוסר, שעל מנת שיוזהר האדם אף מעוון קל – לא יחשוב על העוון כי קל הוא, אלא **בגדולת המצוה** עליו, הוא הקדוש ברוך הוא ואם כן חלילה מחטוא לה' הגדול והנורא, וממילא מובן שבהתגלות הקב"ה וגדולתו **לעתידי לבוא**, יחילו וירעדו כל באי עולם, משום שבכך ידוקק יותר דינם.

לע"נ רחל (רשל) בת קלרה אלבו

חסידיים או מתנגדים
היה מעשה ששאלו לאחד הגדולים, האם דעתו נוטה לחסידיים או למתנגדים, והשיב: **תחילת דינו** של אדם בעולם הבא, עסקת בתורה? נשאת ונתת באמונה? **ולא נזכר** אף במילה אחת שישאלו חסיד או מתנגד.

מי שנודמן לו הרפור לא טוב
כודאי חסר בעברי
כי בלי חטא אין הרפור.

זהו ענין מעביר על מידותיו דמעביר פירושו שמעבירן מכל וכל דהיינו **שמעביר ומבטל** לגמרי את עצמיותו ומבטל לגמרי הכעס והשנאה שבלבו נגד חברו **ועובד על עצמו** שלא ירע לבבו כלל על חברו.

רבים הם שיודעים שיש בורא לעולם אך מעטים יודעים את ערך הדבר

כשאנשים אומרים לכם שאין לכם סיכוי שאתם לא טובים ולא תצליחו, אל תעלבו

הם לא מדברים עליכם, הם מתכוונים לעצמם.

שירת התאוה בעת האוכל - הבחר התענויות.

השנאה חקננת רק בליבו של אדם החושש שכולם "לוקחים ממנו", היא תכנס רק למוחו של מי שחי **בהרגשה תמידית** שהוא עשוק ורצוץ כל הימים, כאן לקח לו מישוהו דבר פלוני שהיה מגיע לו, ושם גולו ממנו דבר אחר, וממילא מתפתחות אצלו **רגשות של שנאה** כלפי הלוקחים.

בענין מועדי התפילות היה רבינו **הבבא סאלי** זצ"ל מקפיד מאוד, ודקדק בזה כחוט השערה בלי פשרות, לעולם תפילת מנחה התפלל שעה לפני השקיעה, **ומעולם לא אירע** אפילו בעת נסיעות וטלטולי דרך שזמנה יחלוף. ומיד בשקיעה החל רבינו בהכנות לתפילת ערבית. וכל זה דבר יום ביומו חוק ולא יעבור. ובמיוחד הקפיד רבינו על תפילת שחרית כותיקין עם הנץ החמה, **מנהג קדוש** זה קיבלו מאביו, רבי מסעוד זצ"ל שקיבלו מאביו רבי **יעקב אבוחצירא** זצוק"ל זיע"א.

גם אלו שמתנכרים לתפקידים האמיתיים עלי אדמות **מוציאים את עצמם** עובדים אך בעוד שומרי תורה ומצוות הופכים להיות עבדי ה' הללו הופכים להיות **עבדים ליצריהם**.

נקודה לפחשפה
מפורסם היה רבי **יהודה לייב** בעל "השפת אמת", בניצול הזמן שלו. כל שנייה ושנייה הייתה מחושבת.
אמרו שקיים את דברי הפסוק ואברהם זמן בא בימים שימיו באו איתו מלאים מעשים.
ישן רק שעתיים ביממה, וכל השאר עסק בתורה, בתפילה ובענייני חסידיו. וכל מה שעשה קבע בזמן מדויק ומחושב עד השניה.
את בניו ולאחר מכן את נכדיו **היה בוחן** מידי שבוע בשבוע בדיוק בין הדלקת הנרות של שבת עד לתפילת מנחה וקבלת שבת. פעמיים ביום סעד, בדיוק ברגעים שנקבעו לסעודה, ואת חסידיו קיבל גם כן **בזמן מדויק**. פעם אחת אמר לאחד האדמורי"ם שאיחר לבוא לשולחנו: אפילו מלאך היורד לעולם הזה מתאים את עצמו לזמן...
הבה ננצל את זמננו לתורה ומעשים טובים (העורך)

החמצן האמיתי מתמיד עצום היה הגאון רבי **יהודה צדקה** זצ"ל מעולם לא ויתר על לימוד שעוריו בישיבה, **גם בימים של חולי** וזיקנה. לעיתים נזקק לחמצן, אך גם אז הוא לא ויתר על החמצן האמיתי שהחיה אותו – הרבצת תורה. היו גוררים את **מיכל החמצן** לאחר השיעורים שלו בישיבת פורת יוסף כדי להשיב את נפשו. אבל ברגע שפתח בדברי תורה, היה ראש הישיבה החולה והמיוסר שב לימי עלומיו, ובלהט קודש היה מלמד. כשאך סיים את שעורו, **שב גופו להיות** חולה ומיוסר.

פעם אחת שהו בביתו של רבי **אהרון קופלר** זצ"ל שני בחורים ולאחר שהפריזו בדברי תורה הבחינו שעוד זמן קט יתחיל הסדר בישיבה וצריכים להודור **על מנת להגיע** בזמן רבי אהרון הזדרז לצאת ושאל אותם אם מעונינים להצטרף אליו לדרך בה רגיל הוא ללכת, השניים לא יכלו לסרב, והלכו עימו על אף שפחדו מאוד מפני שבהצרות בהם היה מדלג הרב היו כלבים מאיימים עזי נפש.

כך דלגו מחצר לחצר עד שהגיעו לחצר בה היו כלבים גדולים ועזים מאוד, שני הבחורים נעצרו ואמרו לראש הישיבה שלא יוכלו להמשיך משום שכלבים אלו מסוכנים ויכולים להרוג,

פנה אליהם רבי אהרון ואמר, **אם אתם מפחדים** החזיקו נא בשולי מעילי יותר אין לכם מה לדאוג, כך אחזו הבחורים שהיו מן המבוגרים בישיבה בשולי מעילו של הרב ועברו את החצר והכלבים אף לא חרצו לשונם.

אם יחיד מישאל מצווה לדון לכף זכות קל והומר לכלל ישראל.

לב נשבר - כועס על עצמו. עצבות - כועס הוא **על אחרים**.

אמונה ובטחון כרוכים הם יחד המאמין בוטה ושאינו בוטה **אינו מאמין**.

פעם כשחלה רבי **יוסף שלמה כהנומן**, הרב מפונוביז, והיה במצב אנוש ביותר עד שהרופאים אמרו לו כי נותרו לו רק ארבעה ימים לחיות, ביקש הרב **שיבואו אליו** כמה יהודים משרידי העיר פונוביז וכאשר באו לפניו התחיל לחקור אותם בפרוטרוט על אודות הימים המרים והנוראים של השמדת **יהודי העיר** בשואה הארורה. לא תקום פעמיים צרה.

כאשר שאלוהו למה לו לדעת עתה את כל הפרטים השיב, הלא אנוכי בדרכי לעולם העליון, והרי אפשר שישאלו אותי מה היה מהלך הענינים בעיר פונוביז ואולי יתבעו וישאלו ממני מה עשיתי בנידון, אולי יכולתי לעשות פעולות להצלתם ולכן עלי לדעת את כל הפרטים....

למרות כל מחבותינו שאנו גרועים מכל ופוחתים והולכים מ"מ חייבים אנו **לדעת ולראות** שהש"ת אינו נוטש אפילו את "עמו" אלו הפשוטי עם.

לכל המידות דרושה כוונה חוץ מענה שאם כן אינה ענות.

פעם אחת רדף חתול אחרי העכבר. העכבר רץ והתחבא בתוך חור וחיכה שהחתול יתיאש וילך. החתול לא התיאש וחיכה הרבה זמן. לעכבר לא הייתה ברירה והוא נעמד בתוך החור והתחיל לנבוח כמו כלב בכל הכח. החתול נבהל וברח, ואז הגיע הכלב ושאל את העכבר "מה אתה עושה?" אמר העכבר לכלב "תראה בשביל לשרוד בארץ הזאת **צריך לדעת יותר משפה אחת**".

יראה בלי אהבה אינה שלמות, אהבה בלי יראה אינה כלום.

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז** שליט"א

"כי קרוב אליך הדבר מאוד בפיך ובלבבך לעשותו"

הראשונים הרמב"ן והספורנו אומרים שפסוקים אלו נאמרו על מיצות התשובה שעליה נאמרה כל פרשה זו לא בשמים היא ולא מעבר לים כי קרוב אליך הדבר מאוד.

התשובה היא קרובה היא בידו של כל אדם ואדם אלא שיש להשתומם אם התשובה היא כה קלה מדוע "אין איש שב מדרכו" ובעלי תשובה עדיין מועטים ביחס למרוחקים מדרכי התשובה והיהדות.

הן ודאי הרבה חוטאים יודעים באמת שעיותו ואין דרכם נכונה ומדוע באמת לא יבחרו בדרך התשובה שקרובה היא לאדם ואין אדם צריך אלא לומר בפיו ולהרהר בלבו והרי הוא כבר בקטן שגולד וכאיש זך וטהור לפני הבורא.

אלא ששיגרת החיים והתדרמה שבשיגרה היא אסון הגדול של האדם שמתרגל למעצבו וכפי מה שאנו רואים באמת בספרים הקדושים שהשלטון על האדם הוא ההרגל שבשיגרה.

על האדם להילחם בשיגרת חייו ולהשתדל תמיד להיתעלות בעבודת ה'.

את אלו לא זית ישראל

התפץ חיים זיע"א: "מראה לנו ה' יתברך שאפילו אנו בני אדם חלושי כח יכולים לעשות עצה ע"י טבע הבריאה שהדיבורים יהיו קיימם כמה וכמה שנים. **ואפילו לאחר** מתת האדם שנעשה כבר עפש ממש הדיבור יהיה בשלמות בקולו ובחתוך האותיות ובכל תנועותיו ממש כאשר הוא בחיים.

להצלחה וישועה בכל התחומים יהודה בן בת שבע אבישלוס בן אורה רפאל ארז בן הדסה צביה

אחד רב עם חבר שלו ואמר לו אתה לא שווה כלום ובוא אני אוכיח לך זאת, הלכו לכביש הראשי עצר מונית ושאל את נהג המונית, כמה יעלה לי מפה ועד לטיילת? עונה לו הנהג: בשבילך 20 שקל, המשיך ושאל וכמה זה יעלה לי ביחד עם החבר שלי? עונה לו הנהג, אותו הדבר 20 שקל, מסתובב ואומר לחבר שלו: רואה? **אמרת לך שאתה לא שווה כלום**.

הנה מה טוב שישתדל אדם להשמיע לאוזניו את כל אשר לומד כי **כאשר יותר** חושים משתתפים בלימוד התורה סיכויי זכירתה גדולים יותר ולא בלימוד התורה בלבד אלא גם בתפילה אלא שכאן חובה היא מדין הגמרא שכך אמרו במסכת ברכות (ל"א) כתוב על חנה **רק שפתיה נעות** מכאן למתפלל שיחתוך את שפתיו והם אמרו (שם ט"ו) שצריך גם להשמיע לאוזניו אלא שבתפילת העמידה צריך להזוהר שישמיע לאוזניו בלבד ולא ישמעו אחרים (ולדברי הזוהר הקדוש הדבר חמור ומונע התפילה מלהתקבל ברכות כ"ד).

למה אחרים מקבלים את העלון ראשונים ואתה לא?!

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה

hamaor.net@gmail.com

מסירות נפש עדיפה על למדנות

רבי **חיים ויצאנו** זצ"ל, שבצעירותו היה תלמידו של הרב **מקראקא**, רבי **שמעון** סופר בנו של **החתם סופר**, התחיל לאחר זמן לנסוע לרבי **ישראל מרוזין**.

יום אחד כשהיה רבי חיים בדרכו בחזרה מרוזין ונתעכב בקראקא, שלח אליו רבי שמעון לקרוא לו ושאלו: היתכן? וכי הרייזיני גדול בתורה יותר ממני?

השיב לו על כך רבי חיים שני הרים חשובים מצויים בארץ ישראל **הר סיני** שבו קיבלו בני ישראל את התורה, **והר המוריה** שהוליך אברהם אבינו אליו את יצחק לעקידה והרי לכאורה הדבר נוקשה: מפני מה נבנה בית המקדש על הר המוריה ולא על הר סיני שעליו נתנה התורה? והתירוץ הוא: מקום שבו **יהודי פושט את צאורו** לעשות את רצונו של הקב"ה חשוב בעיניו יותר ממקום שניתנה בו התורה סיים רבי חיים ואמר: תורה ולמדנות אלו דברים **שודאי הם מצויים** אצלך הרבה יותר אבל ברוזין ראיתי מסירות נפש.

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת ווב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה, פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איוה, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יהודה יאיר, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אליעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורג, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סגן, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתליא, שלמה בן דונה, **מורן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

גיליון
מיוחד
לבין
הזמנים

לא נבסיק את השמחה

יו"ל ע"י מערכת "לא נפסיק את השמחה" לתרומות, חסויות וכדו' 0534-135-183

לשליחת בדיחות או הערות והארות: דוא"ל: a05832349@gmail.com

מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.ג. הי"ו

ווארט על הפרשה פנינים יקרים על פרשת עקב

כִּי לֹא עַל הַלֶּחֶם וְכוּ' כִּי עַל כָּל מוֹצֵא פִי ה' יִזְחֶינָה הָאָדָם (וז', ג')

מעשה שהיה בזמנו של הגאון מוילנא באדם ירא שמים שבא לגאון ואמר לו שביתו הגיעה לפרקה וצריכה להתחתן, אם יש לרב איזו הצעה טובה, כיון שהגמרא אומרת (פסחים מט.) לעולם ימכור אדם את כל מה שיש לו וישא בתו לתלמיד חכם. סאמר לו הגאון יש תלמיד חכם, אבל יש לו מום לא קל בכלל, שהרי הוא עיוור, ואם בתך רוצה לזכות כדאי לה להתחתן איתו. כשמוע האב את דברי הרב אמר אני אשאל את פי הנערה והיא תכריע, ואכן הנערה הצדיקה שמעה את הדברים ואמרה אם הגאון מוילנא ממליץ דעתי מבוטלת כלפי דעתו ואני מוכנה בחפץ לב להתחתן איתו, ואחרי כמה פגישות כבר עמדו מתחת לחופה והגאון שלא כהרגלו אמר כיון שהנערה הסכימה להתחתן איתו אני יבוא לערוך את החופה והקדושין אלא שקרה דבר מפתיע מאוד ולפני החופה אמר הרב לחתן העיוור איך אתה מתכוין להתחתן עמה והרי הגמרא (קדושין מא.) אומרת אסור לאדם שיקדש את האשה עד שיראה אותה קודם שמא תתגנה עליו ויעבור על "ואהבת לרעך כמוך", לכן אמר הגאון אני גוזר שיפתחו עיניך ותוכל לראות אותה ובאותו רגע התרחש הנס לעיני כולם והשמחה היתה כפולה ומכופלת.

הדבר תורה לע"נ: ר' יעקב בן כוכבה, ר' משה בן יוכבד, נורית בת טאוס שושונה ע"ה

מילתא דבדיחותא

- 1) מקרה אמיתי שהיה - אחת מהחברות המובילות בארץ הודיע ללקוחותיה בחול המועד פסח, שבפסח שני המוקדים יהיו סגורים. לקח לנו הרבה הרבה זמן להבין שלשביעי של פסח הם קוראים פסח שני.....
- 2) שוטר עוצר מישוהו ושואל אותו שמת לב שהאוטו מזגזג את כל הזמן על הכביש. הוא ענה אני מצטער פשוט שתיתי בקבוק ויסקי וכמה בירות. השוטר אומר לו- "נו. זו עדיין לא סיבה מספיק טובה כדי שתיתן לאשתך לנהוג....."
- 3) אישה שואלת את בעלה איך הנהיגה שלי הוא אומר לה לפי דעתי מצויינת ומי שיש לו בעיה עם הנהיגה שלך שיפסיק ללכת על המדרכה.....

העלון יוצא לאור בסיוע ארגון תורה וחסד: 'המרכז לערבות הדדית' (ע"ר 580646396)

**היכוננו!!! חוברות הבדיחות: 1. לחגי תשרי. 2. לחג פורים. 3. לחג פסח.
במהדורה חדשה. פרטים בקרוב!!!**

מילתא דבדיהותא

4) נסעתי בפסח להשתתף בברכת הכוהנים בכותל. ניגש אלי כהן צעיר אחד ובקש את הטלית שלי והיה לי ברור שהסיכוי שאני אראה אותה חוזרת אלי שוב, אפסי. אז אמרתי לו: "קח את הטלית ואני אשמור לך על הנעלים....."

5) סוחר נופש חילוני בא לפרסם בעיתון חרדי חבילת נופש לימי הקיץ... הוא ביקש מהגרפיקאי להדגיש- "האוכל כשר, שרויה". שאלו אותו לפשר העניין הוא אמר בפעם הקודמת שעשיתי בקיץ נופש לחרדים כתבתי "לא שרויה" וכולם צחקו עליי.....

6) אומרים ששעון שבת זו המצאה גאונית בשביל לקבוע מתי האורחים ילכו הביתה....

7) מרוקאי אחד אמר שכל פעם שהוא רואה אשכנזי שמן הוא מזדעזע לחשוב לאיזה מימדים הוא היה מגיע אם האוכל שלהם היה טעים.....

ניתן לקבל את העלון במייל: a05832349@gmail.com

-הזדמנות אחרונה-

נשאר כמות מצוצמת מאוד!!

מחוברת הבדיחות חלקים 1, 2, ו-3

ניתן לקנות את החוברות

ברחוב דוד 9 שכונת הבוכרים ירושלים

ליד דואר ישראל, הכניסה בצד ימין.

לכבוד בין הזמנים משלוח חינם באזורים מסוימים

בירושלים בקניית שלושת החוברות + משמח חתן וכלה.

להזמנות: 0534-135-183

מילתא דבדיחותא

(8) שלושה אנשים עלו לגשר.
האדם הממוצע: איזה נוף מדהים.
מהנדס: איזה גשר מרשים.
דתי: רק שלא תעוף לי הכיפה.....

(9) פעם אחת נפטר יהודי פשוט לבית עולמו. לאחר הדין בבי"ד של מעלה נשלח אחר כבוד לגיהינום. בגיהינום פגש את שכנו שהכול הכירוהו כאברך רציני בכל רמ"ח וגמ"ח. אתה?!?! התפלא היהודי הפשוט, אתה בגיהינום? אין לך מקום בגן עדן? יש לי, ענה האברך, אני פשוט שוכר ומשכיר.....

(11) פתחתי צנצנת גפיעלטע פיש ופתאום אני מרגיש שהקציצות רועדות לי ביד.
תפסתי פחד: מה קורה לי? מה הרעד הזה? – אבל לפני שהתקשרתי בדחיפות להזמין עזרה ראשונה, פתאום ראיתי את התאריך שרשום על הצנצנת ומיד נרגעתי.
היה כתוב שם שזה מאלול.....

בסייעתא דישמיא

יצא לאור חוברת הבדיחות

משמח חתן וכלה.

ניתן לקנות את החוברת בירושלים ברחוב: דוד 9 שכונת הבוכרים הכניסה בצד ימין ליד דואר ישראל

מהשעה: 7:00 בבוקר ועד 12:00 בלילה.

מחיר החוברת 5 ₪ בלבד!

ובחוברת 108 בדיחות מצחיקות על 16 עמודים A5.

להזמנות: 0534-135-183

מילתא דבדיחותא

12) לעולם אל תחזרו על דברי המורים...הם לא אוהבים שאומרים שטויות.....

13) אנשים רזים טוענים שהם אוכלים הכל ושמנים טוענים שהם לא אוכלים כלום... מישהו פה משקר.....

14) אחד אומר לחבר שלו --ראיתי שלט "צבע ביתך ב-3,777 שקל" אז צבעתי, ממי אני אמור לקבל את הכסף עכשיו???

15) קמצן מספר: פעם פחדתי מהחושך. היום כשאני רואה את חשבון החשמל אני פוחד מהאור.....

העלון בהסות!!!

הקלדות

דברי תורה,
מסמכים.
0534-135-183

רוצה לרדת כ-5 ק"ג
ב-9 ימים?

ערכה לניקוי רעלים מהגוף,
ולירידה במשקל

תגובות
נלהבות
ממאות
לקוחות

כנס טלפוני מדהים
שייתן לך ידע עצום!
מחמנים לשמוע איך גם אתם
תוכלו לעשות זאת בצורה
בריאה ובטוחה ולהרגיש קלילים
ואנרגטיים במשך היום!

- מגביר אנרגיה, כח, רוגע וריכוז,
- מפחית את המשיכה למתוק,
- משפר את מראה עור הפנים,
- משפר בעיות בריאותיות שונות

forever

לפרטים:

050-4164831

לאיכות חיים טובה יותר.

דרושות מפיצות לשיווק התוכנית המהפכנית, לפרטים בטל הניל

חדש! חדש!

פרסום בעלון

החל מ- 10 ₪

עוד פרטים:

0534-135-183

העלון מופץ

ב- 8,000 עותקים

מודפסים.

+ למעלה מ- 5,000

עלונים בדיגיטלי.

שווה לא???

ארגון יד לחתן

מאגר כתובות להכנסת כלה

מאגר מסונן ומתעדכן

כל הזמן נסיון רב בתחום

לרכישת המאגר:

058-3231733

לשליחת הבקשה על ידינו:

054-8590659

מזל טוב

תיק תק' פרינט דפוס דיגיטלי - שירות אנושי.

קדושת לוי 85 ביתר עלית ||| שירות משלוחים ארצי

052-767-56-88 / N7675688@GMAIL.COM

התפללתי בציון הקדוש

של חכם ששון מזרחי זיע"א

הבטחתי לפרסם

אמרתי פרשת הקטורת, נתתי פרוטה לצדקה, קבלתי על עצמי
לשוב בתשובה, בקשתי בקשה ולאחר כמה זמן נושעתי.

הציון נמצא בבית החיים סנהדריה בירושלים

אזהרה! בעלון משולבים קטעי הומור - אין בכוונתן לפגוע ולהעליב!

דברי הגאון הרב
ראובן אלבז שליטיא

וְאֶתְחַנֵּן אֶל ה' בְּעֵת הַהוּא לְאִמְךָ (דברים ג, כג).
פעמים שאדם מתפלל ומתפלל מעומק הלב, אך רואה שכביכול תפילותיו לא נענות, גם כִּי תִרְבּוּ תְּפִלָּה אֵינֶי טִמְעָה (ישעיה א, טו), אך אסור לאדם להתייאש ולדאוג, כיון שכל תפילה נשמעת, ובעת זמן המדויק שנקבע משמים שיקבל האדם את בקשותיו, הרי שיקבלם בשמחה ובטוב לב.
וזהו שרמזה התורה, וְאֶתְחַנֵּן אֶל ה' - האדם מתפלל לה', אך רק בְּעֵת הַהוּא - בעת זמן שנקבע משמים תקובל תפילתו, וזו אז ירגיש האדם הרגשה נפלאה של גבהות והתרוממות שתפילתו לא שבה ריקם, וזהו נרמז במילה לְאִמְךָ שהוא מלשון אמיר, שהוא לשון גבהות ורוממות.
אפילו חרב חדה מונחת על צוארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים (ברכות י"ע"א), כיון שאין תפילה החוזרת ריקם (ברכות לב ע"ב), וגם אם אדם לא נענה בתפילתו יחזור ויתפלל עוד פעם ועוד פעם עד שיגיע העת זמן שתקובל תפילתו, קִנְיָה אֶל ה' חֲזַק וְיִצְמֵץ לְפָנָי וְקִנְיָה אֶל ה' (תהילים כז, יד).
עֲלֵה רֹאשׁ הַפְּסָגָה וְשֵׂא עֵינֶיךָ... (דברים ג, כז) משה רבינו ביקש מהקב"ה לפחות רק לראות את ארץ ישראל, ולצאת ממנה בחזרה, אך הקב"ה לא הסכים לזאת, אלא ציווהו לעלות לראש הפסגה ומשם לראות את כל ארץ ישראל, כיון שידע הקב"ה שלאחר שיכנס משה רבינו לארץ יבקש להישאר בה, דכך דרכם של הצדיקים שאינם מבקשים הכל בבת אחת, אלא מנט מנט.
וכל זאת עשה הקב"ה למען עם ישראל, דלעתיד לבוא יקומו כל מתי מדבר ויכנסו לארץ ישראל, ועל אף שנאמר בַּמִּדְבָּר הָיָה יָתְמוּ וְשָׁם יָמְתוּ (במדבר יד, לה), מכל מקום כיון שיתיר הקב"ה למשה רבינו את הנדר שנדר שלא להכניסו לארץ הרי שיתיר גם את הנדר שלא יכנסו מתי המדבר לארץ, נדנדר שהותר מקצתו הותר כולו.

יהי רצון שזוכה לראות לעבוד את ה' יתברך בלבב שלם ונראה בקרוב בקרוב בישועת ישראל השלימה, אמן.

שבת שלום וטובות!

האף שלי כשאני מצוין

נחיר ימין נחיר שמאל

גם בגיהנום יש מישהי שמבקשת שיכבו את המזגן כי ממש קר לה.

עדיין לא מצליח להבין איך ממציא המזגן לא קיבל פרס נובל.

אשה מכניסה משהו לשלוש דקות למיקרוגל: תולה כביסה, שוטפת כלים, שמה אורז על הגז, מעבירה סמרטוט על הרצפה של המטבח.
גבר מכניס משהו לשלוש דקות למיקרוגל: בוהה שלוש דקות במיקרוגל.

הרגע המפחיד הזה במבחן אמריקאי בבית הספר שיצא לך רצף תשובות ד'!

הרגע הזה שנגמר השמפו בבקבוק ואתה מתחיל לבצע בו פעולות החייאה

ביקשתי מחמותי שתצא למרפסת, למחוא כפיים.

שמתי את המשקל בפיינה. שם הוא ישאר עד שיתנצל על מה שהראה לי הבוקר!

אנשים טובים באמצע הדרך

חלום של ספר
אני יושבת כאן ולא מפסיקה לבכות, התלבטתי אם לשלוח לכם אבל אני חייבת לשתף אתכם. יש לי חברה ביישוב, אשתו של הלוחם הגיבור נעם דב רז שהגן בגופו על עם ישראל בפעילות מבצעית חשובה, היא נותרה אלמנה עם 6 ילדים קטנים. לנעם הי"ד היה תמיד חלום להכניס ספר תורה ליישוב והוא אפילו אסף שנים אלפי בקבוקים בשביל זה. לצערנו הוא לא הספיק..

אדם מלאך בשם עמוס לוזון שמע על המקרה וזה ריגש אותו. עכשיו הוא הגיע ליישוב עם ספר תורה חדש!!! שהוא קנה במיוחד לעילוי נשמות הלוחם והוא הרים כאן אירוע ענק ומרגש בשפע וכל טוב על חשבוננו, כל היישוב כאן בוכה מהתרגשות זה נראה לנו כמו חלום. ולא רק זה הוא גם החליט שהוא מארגן לבן של הלוחם בר מצווה עם האמנים הכי מובילים בישראל. לא האמנתי שיש ככה אנשים שפשוט באים לעשות טוב...

אל תבססו את שרשרת הטוב

יש לכם סיפורים על אנשים או מנעשים טובים שלחו לנו ונפרסם

367korona@gmail.com

לעולם על תפעיל את וויז בדרכך לבית העלמין. לא נעים לשמוע "היגעת לי עד"

הצעת חוק: כל אשה ששולחת את בעלה לסופר תצרך תמונה מדויקת של המוצר הנדרש.

בא לך שנצא לאכול? כן. מה בא לך? סושי. ואחר כך נלך לאכול?

לפרוש כנפיים
לנפוש יום יומיים
ולחזור רעננים

בכדי להמשיך לתת לכם
את השירות הטוב והמהיר ביותר

אנחנו יוצאים לחופשה קצרה

← בימים ראשון, שני ושלישי פר' ראה, י"ז - י"ט אב
(14-15-16 באוגוסט) הדפוס יהיה סגור

← נשוב לשרתכם ביום רביעי החל מהשעה 10:00 בבוקר

משלוחים
לכל חלקי
העיר

שרות
מהיר
במיוחד

מחירים
נוחים
במיוחד

כל סוגי
ההדפסות
וההפקות

הדפסות
באיכות
גבוהה